

Regeringens proposition

1999/2000:126

En ny tullag

Prop.
1999/2000:126

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Malmö den 18 maj 2000

Göran Persson

Bosse Ringholm
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag till en ny tullag. Den nuvarande tullagen (1994:1550) trädde i kraft den 1 januari 1995, i samband med att Sverige blev medlem i EU. Lagen tillkom under stor tidspress och endast de ändringar som bedömdes vara nödvändiga inför medlemskapet gjordes. Eftersom det fanns behov av en översyn av bl.a. tullagen tillsatte regeringen under 1997 en utredning, Tullagsutredningen, som fick i uppdrag att göra en översyn av den del av den svenska tullagstiftningen som faller inom Finansdepartementets ansvarsområde. Det förslag till ny tullag som presenteras i denna proposition bygger på Tullagsutredningens förslag.

Sedan Sverige blev medlem i EU finns de primära föreskrifterna på tullområdet i EG:s regelverk. Den svenska tullagstiftningen utgör ett komplement till EG-rätten. Det är därför viktigt att kopplingen mellan de EG-rättsliga reglerna och tullagen framgår tydligt. Därför innehåller den föreslagna nya tullagen tydligare hänvisningar till de EG-rättsliga reglerna.

För att underlätta en smidig och mer flexibel tillämpning av bestämmelserna om tullklarering föreslås att Tullverket får befogenhet att meddela föreskrifter om tidsfristen för inlämnande av kompletterande tulldeklarationer och utfärdande av tullräkningar.

De kontrollbestämmelser som ger Tullverket befogenheter som kan innebära intrång i enskilda grundläggande fri- och rättigheter har samlats i den föreslagna lagen; i dag finns sådana bestämmelser även i tullförordningen. Det föreslås också en generell proportionalitetsbestämmelse samt en bestämmelse som anger ramarna för tjänstemans rätt att använda våld och tvång som skall gälla alla

kontrollåtgärder som vidtas med stöd av lagen. Vidare har bestämmelserna i lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. tagits in i den föreslagna tullagen. Det föreslås också att dessa bestämmelser skall kompletteras med bestämmelser om bl.a. ansvaret för Tullverkets kostnader för förstöring av varor, möjlighet för Tullverket att utfärda föreskrifter samt rättighetsinnehavarens ekonomiska ansvar för skada på varuprov vid inspektion och möjlighet för Tullverket att kräva säkerhet innan varuprov lämnas ut för inspektion.

1	Förslag till riksdagsbeslut	7
2	Lagtext	8
2.1	Förslag till tulllag	8
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam	40
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.	41
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter	43
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1979:1088) om gränsövervakningen i krig m.m.	45
2.6	Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)	46
2.7	Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken (1981:774)	48
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter	49
2.9	Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (1988:220)	50
2.10	Förslag till lag om ändring i tullregisterlagen (1990:137)	51
2.11	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1602) om valuta- och kreditreglering	52
2.12	Förslag till lag om ändring i postlagen (1993:1684)	53
2.13	Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)	54
2.14	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet	56
2.15	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1284) om ändring i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet	58
2.16	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m.	59
2.17	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m.	60
2.18	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.	61
2.19	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt	64
2.20	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt	65
2.21	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1565) om beskattning av viss privatinförsel	66
2.22	Förslag till lag om ändring i alkohollagen (1994:1738)	67

2.23	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.....	68
2.24	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen	69
2.25	Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)	71
2.26	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter	72
2.27	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder	73
2.28	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	74
3	Ärendet och dess beredning	75
4	Utgångspunkter för utformningen av en ny tulllag	76
4.1	Bakgrund	76
4.2	Gällande författningar	77
4.3	Målsättningen för en reform av tullagstiftningen	78
4.4	Tullagstiftningens struktur	80
5	Innebörden av vissa begrepp	81
5.1	Begreppet tullskyldig	81
5.2	Avgifter som tas ut för varor vid import	83
6	Tullbehandling av icke-gemenskapsvaror	85
6.1	Förenklade förfaranden vid import	85
6.2	Kompletterande tulldeklaration och tullräkningar	88
6.3	Skattekontosystemet	92
6.4	Skyldigheten att anmäla införsel från annat EU-land av icke-gemenskapsvaror	93
6.5	Avskiljande av medel för tullskuld	96
7	Tullverkets kontrollverksamhet	98
7.1	Gällande rätt	98
7.2	En inledande proportionalitetsbestämmelse	101
7.3	Tulltjänstemans rätt att bruka våld eller tvång	102
7.4	Tulltjänstemans skyldighet att rapportera misstanke om brott	105
7.5	Betalningssäkringslagen	107
7.6	Forumbestämmelsen i tvångsåtgärdslagen	109
7.7	Tullkontrollen beträffande intrång i viss immateriell äganderätt	110
7.8	Polisens och Kustbevakningens medverkan	115
7.9	Lagen om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.	117
7.10	Tillhandahållande av lokaler	119
8	Tulltillägget	120
9	Förstöring av varor	122

10	Överklagandereglerna	124	Prop. 1999/2000:126
10.1	Bakgrund	124	
10.2	Instansordningen	125	
10.3	Dröjsmålstalan.....	126	
10.4	Revisionsbesluts överklagbarhet.....	128	
10.5	Forum vid överklagande till länsrätten.....	130	
11	Utlämnande av uppgifter.....	130	
12	Bemyndiganden	135	
13	Ekonomiska konsekvenser.....	137	
14	Författningskommentar.....	138	
14.1	Förslaget till tullag	138	
14.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.	160	
14.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter.....	160	
14.4	Förslaget till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).....	160	
14.5	Förslaget till lag om ändring i tullregisterlagen (1990:137).....	160	
14.6	Förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).....	161	
14.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:1284) om ändring i lagen (1994:466) om särskilda tvångs- åtgärder i beskattningsförfarandet.....	161	
14.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.	161	
Bilaga 1	Sammanfattning av Tullagsutredningens slutbetänkande....	162	
Bilaga 2	Tullagsutredningens lagförslag.....	166	
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser, Tullagsutredningens betänkande	202	
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanser, Läke medelsverkets och SÄPO:s framställningar	203	
Bilaga 5	Lagrådsremissens lagförslag.....	204	
14.9	Förslag till tullag.....	204	
14.10	Förslag till lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam.....	236	
14.11	Förslag till lag om ändring i lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införsel- reglerade varor, m.m.	237	
14.12	Förslag till lag om ändring i lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter	239	
14.13	Förslag till lag om ändring i lagen (1979:1088) om gränsövervakningen i krig m.m.	241	
14.14	Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).....	242	

14.15	Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken (1981:774).....	244
14.16	Förslag till lag om ändring i lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter.....	245
14.17	Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (1988:220).....	246
14.18	Förslag till lag om ändring i tullregisterlagen (1990:137).....	247
14.19	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1602) om valuta- och kreditreglering.....	248
14.20	Förslag till lag om ändring i postlagen (1993:1684).....	249
14.21	Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).....	250
14.22	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet.....	252
14.23	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1284) om ändring i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet.....	254
14.24	Förslag till lag om ändring i lagen 1994:1547) om tullfrihet m.m.	255
14.25	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m.....	256
14.26	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.....	257
14.27	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt	260
14.28	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt.....	261
14.29	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1565) om beskattning av viss privatinförsel.....	262
14.30	Förslag till lag om ändring i alkohollagen (1994:1738)	263
14.31	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi	264
14.32	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.....	265
14.33	Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483).....	267
14.34	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder	268
14.35	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	269
Bilaga 6	Lagrådets yttrande.....	270
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 maj 2000.....	284
	Rättsdatablad.....	285

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. tulllag,
2. lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam,
3. lag om ändring i lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.,
4. lag om ändring i lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter,
5. lag om ändring i lagen (1979:1088) om gränsövervakningen i krig m.m.,
6. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
7. lag om ändring i utsökningsbalken (1981:774),
8. lag om ändring i lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter,
9. lag om ändring i strålskyddslagen (1988:220),
10. lag om ändring i tullregisterlagen (1990:137),
11. lag om ändring i lagen (1992:1602) om valuta- och kreditreglering,
12. lag om ändring i postlagen (1993:1684),
13. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
14. lag om ändring i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet,
15. lag om ändring i lagen (1999:1284) om ändring i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet,
16. lag om ändring i lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m.,
17. lag om ändring i lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m.,
18. lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.,
19. lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
20. lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt,
21. lag om ändring i lagen (1994:1565) om beskattning av viss privatinförsel,
22. lag om ändring i alkohollagen (1994:1738),
23. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
24. lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen,
25. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483),
26. lag om ändring i lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder samt
27. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till tullag

Häri genom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Bestämmelser om tull som skall tas ut vid import från eller export till tredje land finns i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen¹ och i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen².

Andra EG-rättsakter i fråga om tull eller tullkontroll anges i 4 och 7 kap. denna lag.

2 § Denna lag innehåller kompletterande bestämmelser till rättsakterna enligt 1 §.

Lagen innehåller även vissa bestämmelser om förfarandet avseende skatt på varor som förs in i landet från sådan del av EG:s tullområde som ligger utanför EG:s skatteområde. Genom dessa bestämmelser genomförs

1. delar av rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättnings-skatter – Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund³, senast ändrat genom rådets direktiv 99/85/EG⁴, samt

2. delar av rådets direktiv 92/12/EEG av den 25 februari 1992 om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor⁵, senast ändrat genom rådets direktiv 96/99/EG⁶.

Ytterligare kompletterande bestämmelser till förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93 finns i lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m. och lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m.

3 § Vad som föreskrivs i denna lag om tull gäller även annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import och som skall betalas till Tullverket, om inte annat uttryckligen anges.

4 § Vad som föreskrivs i tullagstiftningen om icke-gemenskapsvaror tillämpas även i fråga om gemenskapsvaror, för vilka någon begär eller

¹ EGT L 302, 19.10.1992, s. 1 (Celex 31992R2913).

² EGT L 253, 11.10.1993, s. 1 (Celex 31993R2454).

³ EGT L 145, 13.06.1977, s. 1 (Celex 31977L0388).

⁴ EGT L 277, 28.10.1999, s. 34 (Celex 31999L0085).

⁵ EGT L 76, 23.03.1992, s. 1 (Celex 31992L0012).

⁶ EGT L 8, 11.01.1997, s. 12 (Celex 31996L0099).

fått bidrag på grund av export eller på grund av annan åtgärd, som till följd av särskild föreskrift skall jämföras med export. Detsamma gäller varor, för vilka befrielse från eller återbäring av skatt begärs.

5 § I denna lag förstås med

tullagstiftning: EG:s tullbestämmelser samt svenska tullförfattningar,

det svenska tullområdet: svenskt territorium,

EG:s tullområde: de områden som anges i artikel 3 i förordningen (EEG) nr 2913/92,

EG:s skatteområde: det område inom vilket gemenskapens bestämmelser om en viss skatt är tillämpliga,

tredje land: område som inte omfattas av EG:s tullområde,

tullplats: plats där det finns tullkontor,

tullförrättning: sådan klarering av fartyg och luftfartyg i kommersiell trafik direkt med tredje land och av kommersiellt gods som verkställs av tulltjänsteman,

tullklarering: Tullverkets åtgärder i fråga om en vara som anmälts till en godkänd tullbehandling,

förtullning: Tullverkets åtgärder i fråga om en vara som deklarerats för övergång till fri omsättning,

fartyg: varje farkost som används eller kan användas till transport på vatten samt

fordon: transportmedel som är inrättat för färd på marken och inte löper på skenor samt svävare när den framförs över marken.

I övrigt har uttryck som används i denna lag den innebörd som anges i förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93.

6 § Bestämmelser om rätt att anlita ombud vid kontakter med Tullverket finns i artikel 5 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om villkor och inskränkningar i fråga om användning av ombud.

7 § Tulldeklaration för en vara får avges genom någon som är anställd och kan anses ha en förtroendeställning hos deklaranten eller, om tulldeklaration lämnas genom ombud, hos ombudet.

2 kap. Tulldatasystemet

1 § I artiklarna 4a och 4b i förordningen (EEG) nr 2454/93 finns bestämmelser om databehandling. Tullverket använder i verksamheten enligt tullagstiftningen ett system för automatisk databehandling (*tulldatasystemet*). Bestämmelser om register som ingår i systemet finns i tullregisterlagen (1990:137).

2 § Tulldeklaration får enligt artikel 61 i förordningen (EEG) nr 2913/92 upprättas med databehandlingsteknik. Närmare bestämmelser om tulldeklarationer som lämnas med hjälp av elektronisk databehandling finns i artiklarna 222–224 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Tullverket får ge tillstånd till att tulldeklarationer och andra handlingar och uppgifter som skall ges in till Tullverket lämnas genom ett elektroniskt dokument till tulldatasystemet eller på annat sätt med hjälp av automatisk databehandling.

Med ett elektroniskt dokument avses en upptagning som har gjorts med hjälp av automatisk databehandling och vars innehåll och utställare kan verifieras genom ett visst tekniskt förfarande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om det tekniska förfarandet för uppgiftslämnandet och om förfarandet i övrigt.

3 § Ett tillstånd enligt 2 § andra stycket får förenas med särskilda villkor om det tekniska förfarandet för uppgiftslämnandet och om förfarandet i övrigt.

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlämna åt en juridisk person att förmedla uppgifter i elektroniska dokument som avses i 2 § till och från tulldatasystemet.

Den som tar del av uppgifter i förmedlingsverksamhet som avses i första stycket får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han i verksamheten fått veta om någon enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden. I det allmännas verksamhet gäller bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

5 § Ett elektroniskt dokument anses ha kommit in till Tullverket när det har blivit tillgängligt för verket för överföring till sådan form att det kan läsas.

Om uppgifter i ett elektroniskt dokument förmedlas genom en annan myndighet än Tullverket eller genom en juridisk person efter bemyndigande enligt 4 §, anses dokumentet dock ha kommit in till Tullverket när det togs emot och kan antas ha avskilts för verket hos förmedlaren.

6 § Om uppgifter har lämnats genom överföring av ett elektroniskt dokument till tulldatasystemet, skall Tullverket handlägga ärendet i sak först sedan tullklarering begärts under åberopande av dokumentets tullidentifikationsnummer.

7 § Tullverkets beslut i ett ärende får meddelas genom ett elektroniskt dokument.

3 kap. Införsel av varor m.m.

1 § I förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om

- införsel av varor till EG:s tullområde (artiklarna 37–39),
- uppvisande av varor för tullen (artiklarna 40–42),
- summarisk deklaration och lossning av varor som uppvisats för tullen (artiklarna 43–47),

- skyldighet att hänföra varor som uppvisats för tullen till en godkänd tullbehandling (artiklarna 48 och 49) samt
- icke-gemenskapsvaror som befordrats enligt ett transiteringsförfarande (artiklarna 54 och 55).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter som kompletterar dessa bestämmelser.

2 § Oljeprodukter som inte har status som gemenskapsvara får tillföras sådana märkämnerna som avses i 2 kap. 8 § lagen (1994:1776) om skatt på energi.

3 § Den som till Sverige för in eller låter föra in en vara från ett område som ligger inom EG:s tullområde, men utanför EG:s skatteområde, och den som från Sverige för ut eller låter föra ut en vara till ett sådant område skall anmäla detta till Tullverket.

En gemenskapsvara som förs in från ett område som avses i första stycket får förvaras i tillfälligt lager, hänföras till tullförfarandena uppläggning i tullager, aktiv förädling eller temporär import med fullständig befrielse från tull samt föras in i en frizon eller i ett frilager. En vara som skall föras ut till ett sådant område får hänföras till tullförfarandena export eller passiv förädling. Av artikel 311 i förordningen (EEG) nr 2454/93 framgår att vissa transporter av gemenskapsvaror skall ske enligt förfarandet för gemenskapstransitering.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om anmälningsskyldighet och tillämpning av förfaranden för godkänd tullbehandling av varor som avses i första och andra styckena.

4 § Den som från en plats utanför det svenska tullområdet, men inom EG:s tullområde, till det svenska tullområdet för in eller låter föra in en icke-gemenskapsvara, som inte är underkastad ett tullförfarande, är skyldig att anmäla införseln till Tullverket vid gränspasseringen.

Tullverket tar därvid ut tull för varan och övervakar att handelspolitiska åtgärder vidtas och andra villkor för övergång till fri omsättning följs. Vad som sägs i 1 kap. 3 § gäller inte vid tillämpningen av denna paragraf.

För kontroll av anmälningsskyldigheten har Tullverket rätt att utföra de kontroller som framgår av lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.

5 § Den som enligt artikel 14 i förordningen (EEG) nr 2913/92 är skyldig att förse en tullmyndighet med handlingar, skall bevara dessa i fem år eller den längre tid som för vissa uppgifter eller handlingar kan vara föreskriven i annan lag eller författning.

6 § Bestämmelser om tillfälliga lager finns i artiklarna 50–53 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 185–187 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter som kompletterar dessa bestämmelser.

7 § Om en icke-gemenskapsvara som förs in till det svenska tullområdet inte deklarerats till ett tullförfarande eller anmäls till någon annan godkänd tullbehandling, skall den som befordrat varan lägga upp den på tillfälligt lager. Detta gäller dock inte om varan redan är underkastad ett tullförfarande.

Befordras varan på ett fordon som kommer till det svenska tullområdet med fartyg, skall den som svarar för vägtransporten lägga upp varan på tillfälligt lager, om fordonets förare medföljer fartyget.

Om den som befordrat varan inte fullgör sin skyldighet enligt första eller andra stycket, läggs varan upp på tillfälligt lager genom Tullverkets försorg. Den som inte fullgjort skyldigheten skall ersätta Tullverket dess kostnader för varans uppläggning och förvaring. Tullverket får bestämma att varan inte får tas ut från lagret förrän kostnaderna ersatts eller säkerhet ställts för dem.

8 § Tullverket får tillfälligt ta hand om en icke-gemenskapsvara, om det behövs för tullövervakningen. Varan får läggas upp på tillfälligt lager. I sådant fall gäller 7 § tredje stycket andra och tredje meningarna.

Innehavaren av ett tillfälligt lager är skyldig att ta emot icke-gemenskapsvaror, om det kan ske utan avsevärd olägenhet.

9 § Om en vara som förvaras på tillfälligt lager som innehas av Tullverket inte avhämtas inom rimlig tid, får den säljas. Om tull inte skall tas ut ur varan, gäller lagen (1985:982) om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats. Vad som i den lagen sägs om förvaring enligt avtal skall gälla i fråga om förvaringen på Tullverkets lager.

10 § Tillfälliga lager står under Tullverkets övervakning och kontroll enligt bestämmelserna i 6 kap.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om redovisningsskyldighet i fråga om varor som förvaras på tillfälligt lager.

11 § Den som i verksamhet vid tillfälligt lager tar befattning med tulldeklarationer och andra handlingar som lämnats för tullbehandling av varor får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han i verksamheten fått veta om någon enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden. I det allmänna verksamhet gäller bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

12 § I artiklarna 190–197 i förordningen (EEG) nr 2454/93 finns särskilda bestämmelser för resandes handbagage och incheckade bagage.

Beslut om att en flygplats skall utgöra internationell gemenskapsflygplats enligt artikel 190 b i förordningen meddelas av regeringen.

4 kap. Godkänd tullbehandling

1 § Bestämmelser om tulldeklARATIONER för varor som hänförs till ett tullförfarande finns i artiklarna 59–78 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artiklarna 198–238 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vilka uppgifter som skall lämnas i en tulldeklaration när varor hänförs till ett tullförfarande eller i en anmälan till någon annan godkänd tullbehandling och om de platser där varor får deklarerats för övergång till fri omsättning eller anmälas till någon annan godkänd tullbehandling.

2 § Enligt artikel 76 i förordningen (EEG) nr 2913/92 samt artiklarna 253–289 i förordningen (EEG) nr 2454/93 skall tullmyndigheterna tillåta följande förenklade förfaranden, nämligen ofullständiga deklARATIONER, förenklat deklARATIONSFÖRFARANDE och lokalt klareringsförfarande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om inlämnande av kompletterande tulldeklaration enligt artikel 76.2 i förordningen (EEG) nr 2913/92 samt de övriga föreskrifter som behövs till komplettering av de bestämmelser som anges i första stycket.

Används ett förenklat förfarande, skall det tillämpas även på uttag av annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import.

3 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar, med avvikelse från denna lag, närmare föreskrifter om hur varor skall hänföras till en godkänd tullbehandling i vissa fall, när varor importeras till eller exporteras från det svenska tullområdet på järnväg, med post eller med flyg.

4 § I fråga om varor som kommer in till det svenska tullområdet i postförsändelser skall postbefordringsföretag som regeringen bestämmer anses som deklARANT och, i förekommande fall, gÄLDENÄR, om varorna inte deklARERAS för övergång till fri omsättning eller hänförs till annan godkänd tullbehandling av någon annan.

Har försändelsen kommit adressaten till handa, skall dock denne anses som deklARANT och, i förekommande fall, gÄLDENÄR vid tillämpning av regler om omprövning och bokföring i efterhand.

5 § I artikel 79 i förordningen (EEG) nr 2913/92 föreskrivs att övergång till fri omsättning skall ge icke-gemenskapsvaror tullstatus som gemenskapsvaror. Bestämmelser om övergång till fri omsättning finns i artiklarna 80–83 i samma förordning samt i artiklarna 254–267 och 290–308d i förordningen (EEG) nr 2454/93.

6 § Bestämmelser om tullfrihet för varor av försumbart värde finns i artiklarna 27 och 28 i rådets förordning (EEG) nr 918/83 av den 28 mars 1983 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse⁷.

Tull och annan skatt tas inte ut för en varuförsändelse när den tull och annan skatt som är föreskriven för försändelsen sammanlagt inte uppgår till 100 kronor. Detta gäller dock inte om försändelsen

1. innehåller spritdrycker, vin, starköl eller tobaksvaror, eller
2. utgör ett led i en postorderförsäljning i andra fall än då försändelsen består av utländska periodiska publikationer.

Transitering

7 § Bestämmelser om transitering finns i artiklarna 91–97 och 163–165 i förordningen (EEG) nr 2913/92 samt artiklarna 309–495 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter som kompletterar dessa bestämmelser.

Tullager

8 § Bestämmelser om tullager finns i artiklarna 98–113 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 503–548 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter som kompletterar dessa bestämmelser.

9 § En vara som omhändertagits enligt 3 kap. 8 § får läggas upp på tullager. I sådant fall tillämpas 3 kap. 7 § tredje stycket andra och tredje meningarna.

Innehavaren av ett allmänt tullager är skyldig att ta emot icke-gemenskapsvaror, om det kan ske utan avsevärd olägenhet.

10 § Om en vara som förvaras på tullager som innehas av Tullverket inte avhämtas inom rimlig tid, får den säljas. Om tull inte skall tas ut ur varan, gäller lagen (1985:982) om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats. Vad som i den lagen sägs om förvaring enligt avtal skall gälla i fråga om förvaringen på Tullverkets lager.

11 § Tullager står under Tullverkets övervakning och kontroll enligt bestämmelserna i 6 kap.

⁷ EGT L 105, 23.04.1983, s. 1 (Celex 31983R0918).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om redovisningsskyldighet i fråga om varor som förvaras på tullager.

Export m.m.

12 § Bestämmelser om export av varor från EG:s tullområde finns i artiklarna 161 och 162 i förordningen (EEG) nr 2913/92 samt i artiklarna 279–289 och 788–798 i förordningen (EEG) nr 2454/93. Bestämmelser om återexport finns i artikel 182 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artikel 841 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter som kompletterar dessa bestämmelser.

Frizoner och frilager

13 § Bestämmelser om frizoner och frilager finns i artiklarna 166–181 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 799–840 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter som kompletterar dessa bestämmelser.

14 § Tillstånd att inrätta frizon eller frilager meddelas av regeringen.

15 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om anmälningsskyldighet i fråga om varor, inklusive transportmedel, som förs till eller från en frizon eller ett frilager.

16 § Bestämmelser om bedrivande av industriell eller kommersiell verksamhet och serviceverksamhet i en frizon eller ett frilager finns i artikel 172 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

17 § Frizoner och frilager står under Tullverkets övervakning och kontroll enligt bestämmelserna i 6 kap.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om redovisningsskyldighet i fråga om varor som förvaras på sådana platser.

Tystnadsplikt

18 § Den som i verksamhet vid tullager, frizon eller frilager tar befattning med tulldeklarationer och andra handlingar som lämnats för tullbehandling av varor får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han i verksamheten fått veta om någon enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden. I det allmänna verksamhet gäller bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

19 § I artikel 56 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om förstöring av varor som har visats upp för tullen. Vid tillämpning av de bestämmelserna får varorna förstöras, om de inte kan säljas och

1. det finns en risk för att varorna förstörs eller minskar väsentligt i värde, eller
2. kostnaden för förvaringen av varorna är orimligt hög.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter som kompletterar dessa bestämmelser.

20 § Innan en vara förstörs enligt 19 § skall om möjligt bestämmelserna om särskild underrättelse i 5 kap. 27 § andra stycket tillämpas.

21 § Ytterligare bestämmelser om förstöring av varor finns i lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.

22 § Tullverket kan medge att en icke-gemenskapsvara överläts till staten, om överlåtelsen inte medför olägenhet eller kostnader för Tullverket.

Tull skall inte tas ut för en vara som överläts till staten enligt första stycket. Att varan skall anses ha blivit upplagd på tullager framgår av artikel 867a i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Andra tullförfaranden

23 § Bestämmelser om tullförfarandena aktiv förädling, bearbetning under tullkontroll, temporär import och passiv förädling finns i lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m.

5 kap. Tulltaxering och betalning av tull m.m.

Tulltaxering

1 § Bestämmelser om uppkomst av tullskuld finns i artiklarna 201–216 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artiklarna 859–867a i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Med ledning av tulldeklaration eller motsvarande uppgifter fastställer Tullverket tull som skall betalas vid import från eller export till tredje land (*tulltaxering*).

Tulltaxering får ske genom automatisk databehandling.

2 § En deklarant eller gäldenär som finner att en uppgift som lämnats i en tulldeklaration är oriktig eller ofullständig, skall utan dröjsmål anmäla detta till Tullverket och rätta uppgiften, om förhållandet föranlett eller kan föranleda att tull undandras eller att en vara införs eller utförs i strid mot förbud eller villkor.

3 § Tullverket skall ompröva beslutet i en fråga som kan ha betydelse för tulltaxeringen, om deklaranten eller gäldenären begär det eller om det finns andra skäl.

Bestämmelserna i tullagstiftningen om omprövning av beslut om tull gäller även tulltaxeringsbeslut i övrigt och beslut enligt 11 § andra stycket samt beslut om tulltillägg och förseningsavgift. Att omprövning av sådana beslut skall ske om de överklagats framgår av 9 kap. 4 och 6 §§.

4 § Om en fråga som avses i 3 § har avgjorts av allmän förvaltningsdomstol, får Tullverket inte ompröva frågan.

5 § Tulltaxering och sådan omprövning som innefattar bokföring i efterhand får göras även efter utgången av annars föreskriven tid, om gäldenären samtyckt till att sådan tulltaxering sker.

Om gäldenären har åtalats för brott enligt lagen (0000:000) om straff för smuggling m.m., får tulltaxering och omprövning enligt första stycket göras även efter utgången av annars föreskriven tid för den vara som åtalet avser. Beslut om det får dock inte meddelas senare än under kalenderåret efter det år då åtalet väcktes. Om gäldenären har avlidit, får beslutet inte meddelas senare än sex månader efter dödsfallet. Ogillas åtalet, skall Tullverket undanröja beslutet, om domen vinner laga kraft.

Andra stycket skall tillämpas också i fall då den som har företrätt en juridisk person åtalas för brott enligt lagen om straff för smuggling m.m., om brottet avser tull som den juridiska personen skulle ha betalat.

6 § Om tull inte kan beräknas tillförlitligt vid tulltaxering eller omprövning, fastställer Tullverket vad som skall betalas efter skälig grund (*skönstulltaxering*).

Uppbörd av tull

7 § Bestämmelser om uppbörd av tull finns i artiklarna 217–232 i förordningen (EEG) nr 2913/92 samt i artiklarna 868–876a i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Tull skall betalas till Tullverket inom tio dagar från den dag då gäldenären underrättas om kravet, om inte betalningsansånd beviljats.

8 § Tullverket får bevilja betalningsansånd för den som bedriver importverksamhet eller någon annan som importerar varor i större omfattning. Den som beviljats sådant betalningsansånd benämns kredithavare. Kredithavare betalar tull enligt tullräkning. Motsvarande gäller den som bedriver exportverksamhet eller någon annan som exporterar varor i större omfattning.

Tullräkning får utställas även på den som lämnat tulldeklaration som direkt ombud för gäldenär, om ombudet gentemot Tullverket åtagit sig att fullgöra gäldenärens betalningsskyldighet, samt på den som lämnat tulldeklaration som indirekt ombud.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om utfärdande av tullräkning och tidsfrister för betalning av tull.

Om ett ombud har tagit emot medel av gäldenärer för betalning av tullräkningar, skall ombudet hålla dessa medel skilda från andra tillgångar.

9 § Bestämmelser om säkerhet för att täcka tullskuld finns i artiklarna 189–200, 225 och 229 i förordningen (EEG) nr 2913/92 samt i artiklarna 857 och 858 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Om det behövs för att säkerställa uppbörden får Tullverket i ett enskilt fall besluta att säkerhet skall ställas för annan skatt än tull som skall betalas till Tullverket.

Om säkerhet inte ställts, utgör varan säkerhet för tullen och skatten så länge den står under Tullverkets övervakning och kontroll.

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar de närmare föreskrifter som behövs i övrigt till komplettering av reglerna om uppbörd i förordningarna (EEG) nr 2913/92 och (EEG) nr 2454/93.

11 § Gäldenären, eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd, är skyldig att betala annan skatt än tull som skall tas ut för en vara vid import eller export.

Den som lämnar anmälan eller borde lämna anmälan enligt 3 kap. 3 § är skyldig att betala annan skatt än tull som skall tas ut för varan på grund av införseln eller utförseln.

Skatt enligt denna paragraf skall fastställas och betalas enligt det förfarande som gäller för tull, om inte annat föreskrivits.

12 § Om en icke-gemenskapsvara eller dess värde förverkas, skall annan skatt än tull inte tas ut till den del varan eller dess värde förverkats. Ett tidigare meddelat beslut om sådan påлага skall upphävas eller ändras sedan dom eller beslut som innefattar förverkande har vunnit laga kraft.

Betald tull skall beaktas vid förverkande av en varas värde och vid bestämmande av påföljd.

Återbetalning och eftergift

13 § Bestämmelser om återbetalning och eftergift av tull finns i artiklarna 235–242 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artiklarna 877–912 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Om annan skatt än tull, tulltillägg eller förseningsavgift har betalats med högre belopp än som rätteligen skall betalas, återbetalas överskjutande belopp. Motsvarande gäller när annan skatt än tull, tulltillägg eller förseningsavgift rätteligen inte skulle ha betalats. Belopp som får dras av vid redovisning av skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200) eller som medför rätt till återbetalning enligt 10 kap. 9–13 §§ samma lag återbetalas dock inte.

Vid återbetalning får avdrag göras för sådan beslutad tull och annan skatt som skall betalas till Tullverket. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Om det finns synnerliga skäl, får Tullverket medge nedsättning av eller befrielse från annan skatt än tull.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar de närmare föreskrifter som behövs i övrigt till komplettering av bestämmelserna om återbetalning och eftergift av tull i förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93.

Ränta

14 § Bestämmelserna om kompensationsränta i artikel 214.3 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artiklarna 589, 590 och 709 i förordningen (EEG) nr 2454/93 samt bestämmelserna om kreditränta i artikel 229 i förordningen (EEG) nr 2913/92 tillämpas även på andra skatter än tull som skall tas ut för varor vid import.

15 § Ränta tas ut på andra skatter än tull som skall betalas

1. på grund av bokföring i efterhand enligt artikel 220 i förordningen (EEG) nr 2913/92,

2. enligt beslut vid omprövning av Tullverket eller enligt beslut av allmän förvaltningsdomstol, eller

3. i fall som avses i artiklarna 202–204 i förordningen (EEG) nr 2913/92, när andra skatter än tull undandragits genom förfarandet.

Om utfärdande av tullräkning fördröjs till följd av att den som tagit hand om en vara med tillämpning av ett förenklat förfarande inte lämnat kompletterande tulldeklaration inom föreskriven tid, tas ränta ut på andra skatter än tull som skall tas ut för varor vid import.

16 § Bestämmelserna om dröjsmålsränta och befrielse från dröjsmålsränta i artikel 232 i förordningen (EEG) nr 2913/92 tillämpas även på annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import.

Dröjsmålsräntan skall beräknas på det sätt som anges i 19 kap. 8 § skattebetalningslagen (1997:483).

Dröjsmålsräntan är minst 100 kronor. Om det ursprungligen obetalda beloppet är mindre än 100 kronor, får dröjsmålsränta dock endast tas ut med motsvarande belopp.

17 § Ränta enligt 14 eller 15 § tas inte ut på belopp som får dras av vid redovisning av skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200).

18 § Vad som föreskrivs i tullagstiftningen om uppbörd, indrivning och återbetalning av tull tillämpas även i fråga om ränta som avses i 14–16 §§.

19 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta om befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala ränta på annan skatt än tull enligt 14 och 15 §§, om det finns synnerliga skäl.

20 § Räkna som avses i 15 § första stycket 1 eller 2 skall beräknas från utgången av den första månaden efter den då varan deklarerades för övergång till fri omsättning till och med den månad då beloppet skall betalas. Räkna på skatt, som motsvarar tidigare återbetalt belopp, beräknas dock från utgången av den månad då beloppet återbetalades.

Räkna enligt 15 § första stycket 3 skall beräknas från utgången av den månad då varan infördes eller det olovliga förfarandet ägde rum till och med den månad då beloppet skall betalas.

Räkna enligt 15 § andra stycket tas ut för den tid fördröjningen omfattar.

Räntesatser för räkna enligt 15 § första stycket 2 skall vara de räntesatser som anges i 19 kap. 7 § skattebetalningslagen (1997:483).

Räntesatsen för räkna enligt 15 § första stycket 1 och 3 och andra stycket skall vara den som anges i 19 kap. 7 § tredje stycket andra meningen skattebetalningslagen.

21 § På belopp som återbetalas i fall som anges i 13 § tillgodoförs räkna. Räkna tillgodoförs även på räkna enligt 14–16 §§ som återbetalas. Räknan tillgodoförs från utgången av den månad under vilken beloppet betalats till och med den månad då beloppet återbetalas.

Räntesatsen skall vara den som anges i 19 kap. 14 § skattebetalningslagen (1997:483).

22 § Om ett beslut som föranlett räkna enligt 14 eller 15 § har ändrats på sådant sätt att räkna inte skulle ha betalats eller skulle ha betalats med lägre belopp, skall ny beräkning av räknan göras. För mycket betald räkna skall betalas tillbaka.

Räkna utgår inte på räntebelopp enligt 14 eller 15 § som skall betalas utöver tidigare betald räkna.

Om ett beslut som föranlett räkna enligt 21 § har ändrats på sådant sätt att räkna inte skulle ha tillgodoförts eller skulle ha tillgodoförts med lägre belopp, skall den som tillgodoräknats räknan betala tillbaka mellanskillnaden. Bestämmelserna i tullagstiftningen om återbetalning av tull skall då tillämpas.

Indrivning m.m.

23 § En fordran på tull som inte har betalats i rätt tid skall lämnas för indrivning.

Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsködningsbalken ske. Om säkerhet har ställts eller om varan utgör säkerhet, får Tullverket ta ut beloppet ur säkerheten.

24 § I fråga om betalningsskyldighet för företrädare för en gäldenär som är juridisk person och som inte har betalat in tull i rätt tid och på rätt sätt gäller 12 kap. 6 § första, andra och fjärde styckena, 7 §, 12 § första stycket och 13 § skattebetalningslagen (1997:483).

Tullverket beslutar om ansvar för delägare i handelsbolag enligt 2 kap. 20 § lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag avseende tull enligt denna lag.

Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske enligt 23 §.

25 § De föreskrifter om ränta, dröjsmålsränta, indrivning, avräkning och preskription som gäller i fråga om fordringar mot en gäldenär gäller även när motsvarande fordringar tagits upp i tullräkning som utställts på ombud enligt 8 § andra stycket.

Tullauktion m.m.

26 § Om en vara skall säljas av Tullverket enligt artikel 53.1 eller 75 i förordningen (EEG) nr 2913/92 eller artikel 250 i förordningen (EEG) nr 2454/93, får varan säljas genom Tullverkets försorg på offentlig auktion (*tullauktion*) eller på annat sätt, om Tullverket finner det vara lämpligare. Detsamma gäller om Tullverket enligt 23 § skall ta ut ett belopp ur en vara som utgör säkerhet.

Vid försäljning av varor som är föremål för införselförbud eller införselvillkor tillämpas 4 § lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.

Bestämmelser om förstöring av varor som visats upp för tullen finns i 4 kap. 19 §.

27 § En tullauktion skall kungöras i god tid och på lämpligt sätt.

Innan en vara säljs på tullauktion eller på annat sätt, skall Tullverket i god tid skicka särskild underrättelse, om adressen är känd, till gäldenären eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd samt till annan som kan antas vara ägare eller ha särskild rätt till varan.

28 § Medel från försäljning enligt 26 § skall användas till att täcka i första hand Tullverkets kostnader för förvaring och försäljning av varan, i andra hand tull för varan och i tredje hand annan skatt och ränta för varan.

Uppkommer överskott, skall beloppet betalas ut till gäldenären eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd eller, om någon annan visar att han var ägare till varan, denne. Om någon visar sig ha haft särskild rätt till varan, skall dock häremot svarande del av överskottet betalas ut till denne.

Om beloppet eller del därav inte har kunnat betalas ut till någon enligt andra stycket inom ett år från dagen för försäljningen, tillfaller det staten.

6 kap. Övervaknings- och kontrollverksamhet

1 § Beslut om kontrollåtgärd enligt tullagstiftningen får fattas endast om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för enskilda.

2 § För att genomföra åtgärd som avses i 3 kap. 8 § och 6–11 §§ i detta kapitel får tulltjänsteman använda våld eller tvång, i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt. Våld mot person får dock brukas endast om tulltjänstemannen möter motstånd och i den mån det med hänsyn till åtgärdens ändamål är försvarligt.

3 § Av artiklarna 37, 59.2, 82 och 183 i förordningen (EEG) nr 2913/92 framgår i vilken utsträckning varor är underkastade Tullverkets övervakning (*står under tullövervakning*).

4 § Transportmedel står under tullövervakning, om det

1. ombord på transportmedlet finns varor som står under tullövervakning,

2. kommer till det svenska tullområdet utan att medföra varor, till dess att anmälan om transportmedlet enligt 5 § har behandlats av Tullverket, eller

3. skall avgå från det svenska tullområdet direkt till tredje land utan att medföra varor, sedan anmälan gjorts om detta.

Transportmedel som ankommit till det svenska tullområdet och tagits ut för kontroll enligt 10 § står under tullövervakning till dess att undersökningen avslutats.

Transportmedel som står under tullövervakning får inte föras till eller avgå från någon annan plats än tullplats om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriver annat.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om

1. skyldighet för förare av eller befälhavare på transportmedel att göra anmälan om transportmedlets ankomst från eller avgång till annat land och att lämna uppgifter om transportmedlet och de varor, utom resandes bagage, som medförs på det,

2. skyldighet för förare av eller befälhavare på transportmedel som står under tullövervakning att på förhand meddela när transportmedlet beräknas komma till eller avgå från en tullplats och lämna uppgift om transportmedlet och dess last samt

3. skyldighet för anställda eller andra som utför arbete på transportmedel och resande att vid ankomst till eller avresa från det svenska tullområdet anmäla och lämna uppgifter om de varor de medför.

Vad som sägs i första stycket 2 gäller inte i fråga om järnvägståg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vilka slag av transportmedel och varor som får föras till eller från viss tullplats.

6 § Tullverket får preja fartyg inom det svenska tullområdet, om det behövs för att möjliggöra Tullverkets övervakning och kontroll av import eller export av varor.

Om ett fartyg under resa mellan orter inom EG:s tullområde lämnar detta område och då avviker från sin rätta kurs utan att nöd eller annat tvingande skäl föreligger, får Tullverket, om befälhavaren inte följer en

anmaning att återvända till EG:s tullområde, inbringa fartyget till en plats inom det svenska tullområdet. Om anmaning inte kan ges eller om det finns särskild anledning att anta att en anmaning skulle förhindra eller avsevärt försvåra ett inbringande av fartyget, får det inbringas utan föregående anmaning.

Inbringande enligt andra stycket får inte användas mot ett utländskt fartyg eller inom en annan stats vattenområde, om det inte medges enligt avtal med den andra staten.

7 § Förare av eller befälhavare på transportmedel som står under tullövervakning är skyldig att stanna på anmaning av tulltjänsteman.

Även annan person än den som nämns i första stycket är skyldig att stanna på tulltjänstemans anmaning. Sådan anmaning får dock ges endast om det finns anledning att anta att han är anmälningsskyldig enligt tullagstiftningen.

8 § I artiklarna 38 och 183 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om att varor som förs in till eller ut från gemenskapens tullområde skall befordras via den rutt som tullmyndigheterna närmare angivit.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om skyldighet för förare av eller befälhavare på transportmedel som står under tullövervakning att under färd medföra sådan passhandling som verket utfärdat för transportmedlet och varor som medförs på detta.

Tullverket får förbjuda förare av eller befälhavare på transportmedel som står under tullövervakning

1. att göra annat uppehåll under resa inom det svenska tullområdet än som föranleds av en myndighets åtgärd samt

2. att utan Tullverkets medgivande ankomma eller avgå med transportmedlet.

Tullverket får även meddela förbud mot att beträda, lämna, lossa eller lasta transportmedlet. Förbud att beträda eller lämna transportmedel gäller dock inte den som i utövning av allmän tjänst behöver få tillträde till transportmedlet.

9 § Om det behövs för kontrollverksamheten och det inte medför något väsentligt hinder för trafiken, får Tullverket tillfälligt stänga av områden där transportmedel lossas eller lastas eller passagerare går ombord på eller lämnar transportmedel. Detta gäller även annat område i omedelbar närhet av transportmedel, liksom infarter till och utfarter från tillfälliga lager, frizoner och flygplatser.

10 § I artikel 14 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns en bestämmelse som ålägger enskild skyldighet att förse tullmyndigheterna med nödvändiga dokument och upplysningar och ge dem all nödvändig hjälp. I artikel 46 i samma förordning finns bestämmelser om kontroll av varor och de transportmedel som befordrar dem i anslutning till att varorna visas upp för tullmyndigheten. I artikel 68 i samma förordning och i artiklarna 239–247 i förordningen (EEG) nr 2454/93 finns bestämmelser

om tullmyndigheternas rätt att för kontroll av riktigheten av de deklARATIONER som de har mottagit granska handlingar och undersöka varor.

För kontroll av att deklARATIONER- och uppgiftsskyldighet enligt denna lag eller tullagstiftningen i övrigt har fullgjorts riktigt och fullständigt får Tullverket även undersöka

1. transportmedel, containrar, lådor och andra utrymmen där varor kan förvaras,
2. områden för tillfälliga lager, tullager, frizoner och frilager samt områden på flygplatser och bangårdar där varor som står under tullövervakning förvaras och även lokaler inom sådana områden samt
3. bagage, såsom resväskor och portföljer, samt handväskor och liknande som medförs av resande vid inresa till eller utresa från EG:s tullområde eller av person som anmanats att stanna enligt 7 §.

Bestämmelser om kroppsvisitation och kroppsbesiktning finns i lagen (0000:000) om straff för smuggling m.m.

11 § För sådan kontroll som avses i 10 § får en tulltjänsteman undersöka postförsändelser, såsom paket, brev och liknande försändelser. En sådan försändelse får öppnas, om den finns hos Tullverket eller på utväxlingspostkontoret och det finns anledning att anta att den innehåller en vara för vilken deklARATIONER- eller uppgiftsskyldigheten inte fullgjorts. Beträffande brev och andra försändelser som kan antas innehålla förtroliga meddelanden får beslut om öppnande av försändelsen fattas endast av chefen för en tullregion eller, efter dennes beslut, av någon annan tjänsteman vid tullregionen. Om försändelsen innehåller ett förtroligt meddelande skall detta omedelbart tillslutas och vidarebefordras till mottagaren.

12 § En postförsändelse som öppnats med stöd av 11 § får inte undersökas närmare än vad som behövs med hänsyn till ändamålet med undersökningen.

Protokoll skall föras över undersökningen. Av protokollet skall ändamålet med undersökningen framgå liksom vad som har kommit fram vid denna.

Adressaten och, om det är möjligt, avsändaren skall så snart som möjligt underrättas om att försändelsen öppnats, om inte särskilda skäl talar emot det.

13 § Chefen för en tullregion får besluta att en postförsändelse som väntas till visst postkontor och som kommer från tredje land skall hållas kvar av postbefordringsföretaget när den kommer till postkontoret, om

1. det finns anledning att anta att försändelsen innehåller narkotika som kan tas i beslag enligt lagen (0000:000) om straff för smuggling m.m. och
2. det är nödvändigt för att beslag skall kunna ske.

Beslut om kvarhållande skall meddelas att gälla viss angiven, kortare tid. Beslutet får verkställas omedelbart, men skall snarast prövas av Tullverkets chef eller av verkets chefsjurist.

Postbefordringsföretaget är skyldigt att på begäran av Tullverket överlämna en försändelse som hållits kvar enligt första stycket.

14 § Tullverket får anbringa lås, förseglingar och igenkänningsmärken på transportmedel, containrar och andra varor som står under tullövervakning. Tullverket får också tillfälligt ta hand om registreringsbevis och liknande handlingar, som avser ett sådant transportmedel, om det behövs för att hindra transportmedlets avgång.

15 § Vid kontroll enligt 10 § skall den vars uppgifter skall kontrolleras eller för vars räkning varan importeras eller exporteras ge den som verkställer kontrollen tillfälle att undersöka varan, transportmedlet eller bagaget. Han skall också lämna tillträde till de lokaler och andra utrymmen som används för den transport, förvaring eller verksamhet som kontrollen avser. På en tulltjänstemans begäran skall föraren av eller befälhavaren på transportmedel som skall undersökas om möjligt själv närvara vid undersökningen.

Tullverket får besluta att den som inte uppfyller skyldigheten enligt artikel 69 i förordningen (EEG) nr 2913/92 att svara för den transport och hantering som är nödvändig för undersökning och provtagning av varor, skall ersätta staten dess kostnad för sådan transport och hantering. Vad som sägs i 5 kap. 23 § om indrivning av tull skall gälla även sådan ersättning. Tullverket får medge befrielse helt eller delvis från ersättningsskyldigheten.

16 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om skyldighet för den som deklarerar en vara till ett tullförfarande eller anmäler en vara till annan godkänd tullbehandling att lämna uppgift om sitt organisationsnummer eller personnummer, om det behövs för kontrollverksamheten eller för uppgiftsskyldigheten enligt 11 kap. 6 §.

17 § Förare av eller befälhavare på transportmedel skall under tid då han har ansvar för varor som står under tullövervakning se till att ingen skadar eller tar bort förseglingar eller annars olovligt öppnar vad som tillslutits enligt 14 §. Detta gäller även i fråga om tullförseglingar som enligt tullagstiftningen godkänts av Tullverket eller utländsk tullmyndighet samt i fråga om utländska tullförseglingar i övrigt som enligt särskilda föreskrifter skall jämföras med Tullverkets förseglingar.

18 § Om det finns anledning att anta att en uppgift som lämnats enligt tullagstiftningen inte är riktig, får Tullverket anlita särskild sakkunnig för att få fram den upplysning som behövs. Om uppgiften visas vara oriktig, är den som lämnat uppgiften skyldig att stå för kostnaden för den sakkunnige. Sådan skyldighet finns dock inte, om den oriktiga uppgiften avser varans tull- eller skattepliktiga värde och det slutligen fastställda värdet inte överstiger det uppgivna med mer än tio procent.

Tullverket får anlita särskild sakkunnig även när en uppmaning att lämna uppgift eller en handling rörande en vara inte har följts. Den som rätteligen skulle ha lämnat uppgiften eller handlingen skall stå för kostnaden, om verket inte beslutar annat.

Om Tullverket haft kostnad som enligt första eller andra stycket någon annan skall stå för, skall denne enligt beslut av verket ersätta staten dess

kostnad. Vad som sägs i 5 kap. 23 § om indrivning av tull skall gälla även sådan ersättning. Prop. 1999/2000:126

19 § Den som på grund av nöd eller av annat tvingande skäl avviker från vad som föreskrivs om tullövervakning i tullagstiftningen, skall snarast anmäla detta för närmaste tullkontor eller tulltjänsteman.

Om ett transportmedel som står under tullövervakning eller medför varor som står under tullövervakning förolyckas, skall den som innehar någon handling som avser transportmedlet eller lasten snarast lämna handlingen till närmaste tullkontor eller tulltjänsteman.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om att anmälan enligt första stycket får göras och handling enligt andra stycket lämnas till en annan myndighet.

20 § Polismyndighet och Kustbevakningen skall medverka i övervaknings- och kontrollverksamhet enligt denna lag. Vad som sägs i 1 § gäller även vid sådan medverkan. Vidare gäller vad som sägs i 2, 6–10, 14 och 15 §§ om Tullverket och tulltjänsteman också polismyndigheterna och Kustbevakningen samt polismän och Kustbevakningstjänstemän som medverkar i Tullverkets kontrollverksamhet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om medverkan som avses i första stycket.

21 § Ett befodringsföretag är skyldigt att göra anmälan till Tullverket, om det i företagets verksamhet uppkommer misstanke om att en försändelse innehåller narkotika som kan tas i beslag enligt lagen (0000:000) om straff för smuggling m.m. samt att på begäran av Tullverket överlämna sådan försändelse till verket. Befodringsföretaget är skyldigt att även i övrigt medverka i kontrollverksamhet enligt denna lag i fråga om varor som befodras med post, på järnväg eller med luftfartyg. För det medverkande företaget gäller inte 2, 6–10 och 15 §§.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om medverkan som avses i första stycket.

22 § Transportföretag som befodrar passagerare från tredje land skall utan kostnad för staten ställa de lokaler och anordningar till Tullverkets förfogande som enligt vad verket bedömer behövs för undersökning och tullklarering av resgoods och fordon som resande för med sig, för förhör, kroppsvisitation och kroppsbesiktning av resande samt för tullpersonal under uppehåll i tjänstgöringen.

23 § Transportföretag som befodrar varor, passagerare eller fordon till eller från Sverige skall på begäran av Tullverket skyndsamt lämna de aktuella uppgifter om ankommande och avgående transporter som företaget har tillgång till. I fråga om passagerare gäller uppgiftsskyldigheten endast uppgifter som avser namn, resrutt, bagage och medpassagerare samt sättet för betalning och bokning.

Tullverket får begära uppgifter enligt första stycket endast om uppgifterna kan antas ha betydelse för Tullverkets brottsbekämpande verksamhet.

24 § Transportföretag får lämna uppgifter enligt 23 § på så sätt att de görs läsbara för Tullverket genom terminalåtkomst.

Tullverket får ta del av uppgifter genom terminalåtkomst endast i den omfattning och under den tid som behövs för kontroll av aktuella transporter. Tullverket får inte ändra eller på annat sätt bearbeta eller lagra uppgifter som hålls tillgängliga på detta sätt.

Uppgifter om enskilda personer som lämnats på annat sätt än genom terminalåtkomst skall omedelbart förstöras, om de visar sig sakna betydelse för utredning och lagföring av brott.

25 § Tullverket får förelägga den som är eller kan antas vara deklara- tions- eller uppgiftsskyldig enligt tullagstiftningen eller för vars räkning en vara importerats eller exporterats, att lämna uppgift, visa upp handling eller lämna över en kopia av handling som behövs för kontroll av att deklara- tions- eller uppgiftsskyldigheten fullgjorts riktigt och fullständigt. Med handling förstås framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel.

26 § Den som bedriver verksamhet av sådan art att uppgift av betydelse för kontrollen av annan persons deklara- tions- eller uppgiftsskyldighet enligt tullagstiftningen kan hämtas ur handlingar som rör verksamheten får föreläggas av Tullverket att lämna uppgift, visa upp handling eller lämna över kopia av handling rörande rättshandling mellan den som föreläggs och den andra personen.

27 § Om ett föreläggande enligt 25 eller 26 § avser uppgifter i räkenskaper som förs med hjälp av automatisk databehandling, skall dessa efter Tullverkets bestämmande tillhandahållas i utskrift eller på medium för automatisk databehandling.

Revision

28 § Tullverket får för kontroll av att deklara- tions- eller uppgifts- skyldighet enligt tullagstiftningen fullgjorts riktigt och fullständigt besluta om revision hos den som är eller kan antas vara deklara- tions- eller uppgiftsskyldig samt hos den som bedriver verksamhet av sådan art att uppgift av betydelse för kontrollen av en annan persons deklara- tions- eller uppgiftsskyldighet kan hämtas ur handlingar som rör verksamheten.

29 § Ett beslut om revision skall innehålla uppgift om ändamålet med revisionen och om möjligheten att undanta handlingar och uppgifter enligt 34 §.

Görs revisionen för granskning av någon annan än den som revideras, får Tullverket, om det finns särskilda skäl, utesluta uppgift om vem eller vilken rättshandling granskningen avser.

I ett beslut om revision skall Tullverket utse en eller flera tjänstemän att verkställa revisionen (*revisor*).

Den reviderade skall underrättas om beslutet innan revisionen verkställs. Om det är av betydelse för kontrollen att göra inventering eller

liknande fysisk kontroll, får dock underrättelse ske i samband med att revisionen verkställs, om kontrollen annars kan mista sin betydelse.

30 § En revision skall bedrivas i samverkan med den reviderade och på ett sådant sätt att den inte onödigt hindrar verksamheten.

Revisionen får verkställas hos den reviderade, om han medger det. Revisionen skall ske hos den reviderade, om han begär det och revisionen kan göras där utan betydande svårighet. Om revisionen inte verkställs hos den reviderade, skall handlingarna på begäran överlämnas till revisorn mot kvitto.

För det fall den reviderade inte samverkar finns bestämmelser om vite i 10 kap. 4 § och om andra tvångsåtgärder i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet.

31 § Vid revision får räkenskapsmaterial och andra handlingar som rör verksamheten granskas, om de inte skall undantas enligt 34 §.

Vid revision får revisorn även ta prov på varor och granska varulager.

32 § Bestämmelser om den reviderades skyldighet att tillhandagå revisorn finns i artikel 14 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

Den reviderade skall för sådan åtgärd som avses i 31 § om möjligt ställa en ändamålsenlig arbetsplats till förfogande.

Revisorn skall på begäran ges tillfälle att själv använda ett tekniskt hjälpmedel för att ta del av upptagning som kan uppfattas endast med sådana hjälpmedel, om inte den reviderade i stället tillhandahåller en kopia av upptagningen och denna utan svårighet kan granskas med ett annat tillgängligt tekniskt hjälpmedel. Revisorn får kontrollera att kopian stämmer överens med den upptagning som finns hos den reviderade.

Vid granskning av upptagning enligt tredje stycket får endast de tekniska hjälpmedel och sökbegrepp användas som behövs för att tillgodose ändamålet med revisionen. Granskningen får, om den reviderade medger det, göras via telenätet.

33 § En revision får inte pågå längre tid än nödvändigt. Räkenskapsmaterial och andra handlingar som överlämnats till revisorn skall så snart som möjligt och senast när revisionen avslutats återlämnas till den reviderade.

Har den reviderade försatts i konkurs när handlingarna skall återlämnas, skall Tullverket överlämna handlingarna till konkursförvaltaren. Tullverket skall underrätta den reviderade om att handlingarna överlämnats till konkursförvaltaren.

Tullverket skall snarast lämna den reviderade meddelande om resultatet av revisionen i de delar som rör honom.

34 § På den enskildes begäran skall följande handlingar undantas från föreläggande eller revision:

1. handling som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken samt

2. annan handling med ett betydande skyddsintresse, om handlingens innehåll på grund av särskilda omständigheter inte bör komma till någon

annars kännedom och skyddsintresset överväger dess betydelse för kontrollen.

Bestämmelserna i första stycket tillämpas även i fråga om föreläggande enligt 25 eller 26 § att lämna uppgifter.

35 § En skriftlig begäran om befrielse från föreläggande att lämna uppgift, visa upp handling eller lämna över en kopia av handling skall ges in till länsrätten tillsammans med föreläggandet och den begärda handlingen eller uppgiften.

Begär den reviderade att en handling skall undantas från revision, skall handlingen, om Tullverket anser att den bör granskas, omedelbart förseglas och överlämnas till länsrätten.

Länsrätten skall utan dröjsmål pröva om handlingen eller uppgiften skall undantas från kontrollen.

36 § I fråga om upptagning som avses i 25 § bestämmer länsrätten i vilken form eller på vilket sätt den skall tillhandahållas i målet.

Länsrätten får i fråga om upptagning som avses i första stycket besluta om sådana begränsningar i Tullverkets rätt att självt använda tekniska hjälpmedel som behövs för att uppgift, som skall undantas från granskning, inte skall bli tillgänglig för verket.

37 § Om den enskilde begär det, skall länsrätten pröva om beslut kan fattas utan att rätten granskar handlingen.

Anser den enskilde att en handling eller uppgift inte omfattas av kontrollen, handläggs frågan om undantagande på det sätt som anges i 35 och 36 §§ samt i första stycket.

38 § Om en handling eller del av handling undantagits från kontroll, får dess innehåll inte återges eller återopas vid redogörelse för granskning eller annars inför myndighet. Detta gäller även om en handling, utan beslut av länsrätten, återlämnats efter det att den begärts undantagen.

Ett beslut i fråga om undantagande av handling eller uppgift gäller omedelbart, om inte annat anges i beslutet.

Kontroller och inspektioner av EG:s institutioner

39 § Bestämmelser om kommissionens kontroller och inspektioner finns i rådets förordningar (EG, Euratom nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen⁸ och (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter⁹. Kontrollbestämmelser finns även i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/99 av den 25 maj 1999

⁸ EGT L 312, 23.12.1995, s. 1 (Celex 31995R2988).

⁹ EGT L 292, 15.11.1996, s. 2 (Celex 31996R2185).

7 kap. Tullkontroll beträffande intrång i viss immateriell äganderätt

1 § Bestämmelser om tullkontroll beträffande intrång i viss immateriell äganderätt finns i rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om fastställande av vissa åtgärder avseende införsel till gemenskapen samt export och återexport från gemenskapen av varor som gör intrång i viss immateriell äganderätt¹¹ samt i kommissionens förordning (EG) nr 1367/95 av den 16 juni 1995 om tillämpningsföreskrifter till rådets förordning (EG) nr 3295/94 om vissa åtgärder avseende införsel till gemenskapen samt export och återexport från gemenskapen av varor som gör intrång i viss immateriell äganderätt¹².

2 § Tullverket utser den enhet inom verket som är behörig att ta emot och behandla ansökningar enligt artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94. Enheten skall, om det behövs, samråda med andra myndigheter.

3 § Varor vars frigörande har skjutits upp eller som hålls kvar av Tullverket skall förvaras på betryggande sätt. Förvaringen skall ske på sökandens bekostnad. När det finns ett lagakraftvunnet beslut om förstöring av eller annan åtgärd med varorna, har sökanden rätt till ersättning för dessa kostnader från den eller dem som beslutet gått emot. Kan kravet riktas mot fler än en person, har dessa ett solidariskt ansvar.

4 § I artiklarna 6.1 och 8.3 i förordningen (EG) nr 3295/94 finns bestämmelser om tullmyndighets skyldighet att lämna uppgifter till rättighetsinnehavaren.

5 § Rättighetsinnehavaren ansvarar för skada på varuprov som uppkommer vid sådan inspektion av varor som får göras enligt artikel 6.1 i förordningen (EG) nr 3295/94.

6 § Fråga om ett rättighetsintrång har skett och hur det skall förfaras med varorna i sådant fall prövas av domstol enligt varumärkeslagen (1960:644), lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, patentlagen (1967:837) samt mönsterskyddslagen (1970:485).

Domstolen får meddela interimistiskt beslut om att uppskjuten frigörelse eller kvarhållande av varor skall upphöra.

Tullverket skall verkställa lagakraftvunna domar och beslut från domstolen om frigörande, ändring eller förstöring av varor vars frigörande uppskjutits eller som kvarhålls av Tullverket.

¹⁰ EGT L 136, 31.5.1999, s. 1 (Celex 31999R1073).

¹¹ EGT L 341, 30.12.1994, s. 8 (Celex 31994R3295).

¹² EGT L 133, 17.6.1995, s. 2 (Celex 31995R1367).

7 § Om domstolens dom eller beslut enligt 6 § innebär att varorna skall ändras, skall ändringen bekostas av den som har rätten till varorna.

Svaranden ansvarar för Tullverkets kostnader för förstöring av varor. Om ersättning inte kan utsökas hos svaranden, ansvarar sökanden emot staten för kostnaderna.

8 § Regeringen får meddela föreskrifter om avgift enligt artikel 3.4 i förordningen (EG) nr 3295/94.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om ställande av säkerhet för kostnad för förvaring enligt 3 § och för värde av varuprov som lämnas ut för inspektion enligt artikel 6.1 i förordningen (EG) nr 3295/94.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om

1. de tidsperioder som avses i artikel 3.5 i förordningen (EG) nr 3295/94,
2. förlängning av tidsfrist enligt artikel 7.1 andra stycket i förordningen (EG) nr 3295/94,
3. förvaring av varor enligt 3 § samt
4. verkställighet av domar och beslut enligt 6 § tredje stycket.

8 kap. Tulltillägg och förseningsavgift

1 § Vid tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel gäller det som sägs om gäldenär även den som är skyldig att betala skatt enligt 5 kap. 11 §.

Tulltillägg

2 § Har den som är gäldenär och som är skyldig att lämna skriftlig eller med databehandlingsteknik upprättad tulldeklaration i en deklaration eller ett annat dokument, som under förfarandet lämnats till ledning för fastställande av tull, lämnat en uppgift som befinns vara oriktig, skall han påföras en särskild avgift (*tulltillägg*). Tulltillägget är tjugo procent av den tull som inte skulle ha påförts, om den oriktiga uppgiften godtagits. Detsamma gäller, om gäldenären skriftligen har lämnat en sådan uppgift i ett ärende som avser omprövning av tulltaxeringsbeslut eller i ett överklagat ärende som avser fastställande av tull.

Avgiftsberäkning enligt första stycket sker efter tio procent dels när den oriktiga uppgiften har rättats eller hade kunnat rättas med ledning av kontrollmaterial som bifogats deklarationen, dels när det gäller mervärdesskatt som får dras av vid redovisning av skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200).

Om avvikelser från deklaration har skett vid skönstulltaxering, skall gäldenären påföras tulltillägg. Tulltillägget är tjugo procent av den tull som vid taxeringen påförs gäldenären utöver vad som annars skulle ha påförts honom. Till den del taxeringen innefattar rättelse av en oriktig uppgift från gäldenären påförs dock tulltillägg enligt första stycket.

3 § Tulltillägg skall påföras om tull skall tas ut på grund av

1. olaglig införsel,
2. olagligt undandragande av varor från tullövervakning eller
3. förfogande i övrigt över en icke-gemenskapsvara, i strid mot föreskriven inskränkning i förfoganderätten.

Första stycket gäller endast om gäldenären rätteligen skulle ha lämnat en skriftlig eller med databehandlingsteknik upprättad tulldeklaration till ledning för fastställande av tull.

4 § Tulltillägget enligt 3 § är tjugo procent av den tull som påförs. Även den som förfogat över en förtullad vara i strid mot föreskriven förutsättning för befrielse från eller nedsättning eller återbetalning av tull skall påföras tulltillägg. Tulltillägget är då tjugo procent av den tullförmån som gäldenären går miste om.

5 § Vid tillämpning av 2 § ansvarar gäldenären för handlingar och underlåtenhet av hans ombud. Tulldeklaration eller annat dokument som lämnas för en gäldenär som är juridisk person skall anses ha lämnats av gäldenären, om det inte var uppenbart att uppgiftslämnaren saknade behörighet att företräda gäldenären.

6 § Tulltillägg påförs inte i samband med rättelse av en felräkning eller felskrivning, som uppenbart framgår av tulldeklaration eller annat dokument som lämnats till ledning för tulltaxeringen.

Tulltillägg påförs inte heller i den mån avvikelsen avser bedömning av ett yrkande, såsom fråga om yrkad förmånsbehandling, anspråk på tullbefrielse eller tullnedsättning eller fråga om skäligheten av en uppskattning eller värdering, och avvikelsen inte gäller uppgift i sak.

Om en gäldenär frivilligt har rättat en oriktig uppgift eller anmält förhållande som avses i 3 §, påförs inte tulltillägg.

7 § Tulltillägg under femtio kronor påförs inte.

Tulltillägg tillfaller staten.

8 § Om betalningsskyldighet för tull inte längre kan åläggas, får Tullverket inte påföra tulltillägg på beloppet.

Förseningsavgift

9 § Om den som deklarerat en vara för övergång till fri omsättning med tillämpning av förenklat deklarationsförfarande eller lokalt klareringsförfarande inte har kommit in med kompletterande tulldeklaration vid den tidpunkt då denna senast skulle ha lämnats, skall en särskild avgift (*förseningsavgift*) påföras honom.

Förseningsavgiften är 400 kronor. Om den som anmodats att lämna deklaration inte fullgjort sin skyldighet inom den bestämda tiden, är avgiften dock 800 kronor.

10 § Den som påförts tulltillägg eller förseningsavgift skall helt eller delvis befrias från avgiften

1. om felaktigheten eller underlåtenheten kan antas ha ett sådant samband med hans ålder, hans bristande erfarenhet, hans eller hans ombuds sjukdom eller liknande förhållande att den framstår som ursäktlig,

2. om felaktigheten eller underlåtenheten framstår som ursäktlig med hänsyn till den oriktiga uppgiftens beskaffenhet eller annan särskild omständighet, eller

3. om det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut tillägget eller avgiften.

Gäldenären får befrias helt från tulltillägget när det belopp som kunde ha undandragits genom felaktigheten eller underlåtenheten är obetydligt.

Deklaranten får helt eller delvis befrias från förseningsavgift även när underlåtenheten är obetydlig.

11 § Tulltillägg eller förseningsavgift får inte påföras sedan gäldenären respektive deklaranten har avlidit.

12 § Om en icke-gemenskapsvara eller dess värde förverkas, skall tulltillägg inte tas ut till den del varan eller dess värde förverkats. Ett tidigare meddelat beslut om sådan pålaga skall upphävas eller ändras sedan dom eller beslut som innefattar förverkande har vunnit laga kraft.

13 § Frågor om tulltillägg och förseningsavgift prövas av Tullverket. Allmän förvaltningsdomstol prövar dock, på talan av det allmänna ombud som avses i 9 kap. 1 §, frågor om tulltillägg på grund av oriktiga uppgifter i mål om tull. Sådan talan får föras, om den oriktiga uppgiften inte har godtagits efter prövning i sak eller inte har prövats i målet. Talan skall väckas genom ansökan inom ett år från utgången av den månad då domen eller det slutliga beslutet i målet har vunnit laga kraft.

Innan beslut fattas om påföring av tulltillägg eller förseningsavgift, skall gäldenären respektive deklaranten om möjligt ges tillfälle att yttra sig.

14 § Bestämmelserna om befrielse från tulltillägg och förseningsavgift skall beaktas, även om yrkande om detta inte framställts, i den mån det föranleds av vad som förekommit i ärendet eller målet om tulltillägg eller förseningsavgift.

Om tull sätts ned, skall också beslutet om tulltillägg ändras på det sätt som nedsättningen kan föranleda.

15 § Bestämmelserna i 5 kap. 7 § andra stycket samt 8, 9, 16 och 23 §§ tillämpas även i fråga om tulltillägg och förseningsavgift.

1 § Hos Tullverket skall det finnas ett allmänt ombud. Det allmänna ombudet får överklaga Tullverkets beslut i sådana ärenden som avses i 3 och 6 §§.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer utser det allmänna ombudet och ersättare för denne.

2 § Ett beslut av Tullverket enligt tullagstiftningen eller artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94 får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Tullverkets beslut om revision enligt 6 kap. 28 § får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Detsamma gäller vid överklagande i mål som avses i 8 kap. 13 §.

Föreskrifter om överklagande av Tullverkets beslut om föreskrifter med stöd av ett bemyndigande enligt denna lag meddelas av regeringen.

3 § Om ett överklagande enligt 2 § gäller beslut vid tulltaxering i en fråga som kan ha betydelse för fastställelse av tull eller beslut om fastställelse av annan skatt än tull enligt 5 kap. 11 § andra stycket, skall överklagandet ha kommit in till Tullverket inom tre år från den dag då tullskulden eller den anmälningsskyldighet som avses i 3 kap. 3 § uppkom. Om beslutet har meddelats senare än två och ett halvt år efter den dag då tullskulden eller anmälningsskyldigheten uppkom, får överklagandet dock, om tiden för överklagande därigenom blir längre, komma in inom två månader från den dag då gäldenären eller den anmälningsskyldige fick del av beslutet.

Om beslut som avses i första stycket har omprövats, får även omprövningsbeslutet överklagas inom där angiven treårsfrist. Om omprövningsbeslutet meddelats senare än två och ett halvt år efter den dag då tullskulden eller anmälningsskyldigheten uppkom, får överklagandet dock, om tiden för överklagande därigenom blir längre, komma in inom två månader från den dag då gäldenären eller den anmälningsskyldige fick del av omprövningsbeslutet.

En gäldenär eller anmälningsskyldig får överklaga ett beslut som avses i första och andra styckena även om det inte gått honom emot.

4 § Om överklagandet inte avvisas såsom för sent inkommet, skall Tullverket snarast ompröva det överklagade beslutet.

Ett överklagande förfaller, om beslutet vid omprövningen ändras så som klaganden begär. Beslutet skall innehålla en uttrycklig upplysning om att det medför denna verkan.

Om beslutet ändras på annat sätt än vad som begärts, skall överklagandet anses omfatta det nya beslutet. Finns skäl för det, får klaganden lämnas tillfälle att återkalla överklagandet.

5 § Ett överklagande som inte avvisas såsom för sent inkommet eller som förfaller enligt 4 § skall tillsammans med handlingarna i ärendet överlämnas till den domstol som skall pröva överklagandet. Om det finns

6 § Bestämmelserna i 3–5 §§ gäller också överklagande av beslut om ränta, tulltillägg och förseningsavgift.

En gäldenärs eller anmälningsskyldigs yrkande i fråga om tulltillägg skall, oavsett tidsfristerna i 3 §, prövas om beslutet om den tull som tulltillägget avser inte har vunnit laga kraft. Detsamma gäller om Tullverket eller det allmänna ombudet framställt ett sådant yrkande till förmån för gäldenären eller den anmälningsskyldige. Om yrkandet framställs först i domstol, kan domstolen besluta att det skall tas upp till prövning av Tullverket.

Vad som sägs i andra stycket gäller även en deklarants yrkande i fråga om förseningsavgift.

7 § Om en part har överklagat Tullverkets beslut i ett sådant ärende som avses i 3 och 6 §§, får också motparten överklaga beslutet, även om den för motparten föreskrivna tiden för överklagande har gått ut. Motpartens skrivelse skall ha kommit in till Tullverket inom två månader från den dag då motparten fick del av den först ingivna skrivelsen med överklagande eller, om motparten inte fått del av den före utgången av den tid inom vilken den senast skulle ha kommit in, från utgången av denna tid.

Återkallas eller förfaller på annat sätt det första överklagandet, är även det senare överklagandet förfallet.

8 § I artiklarna 7 och 244 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om verkställighet av beslut som överklagas. Dessa bestämmelser gäller även beslut om skönstulltaxering, tulltillägg och förseningsavgift samt beslut om annan skatt än tull som skall betalas till Tullverket. Också andra beslut av Tullverket som meddelats enligt tullagstiftningen och som inte innebär att ärendet avgörs slutligt skall gälla omedelbart.

9 § Om det allmänna ombudet har överklagat ett tulltaxeringsbeslut, skall därav föranledd talan om tulltillägg eller förseningsavgift föras samtidigt.

10 § Det allmänna ombudet får överklaga ett beslut av länsrätten eller kammarrätten i frågor som avses i 3 och 6 §§ även om ombudet inte tidigare har fört det allmännas talan i målet.

11 § Om en enskild överklagar länsrättens eller kammarrättens beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag då han fick del av beslutet.

Om länsrättens beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§ överklagas av Tullverket eller det allmänna ombudet, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag då beslutet meddelades. Detsamma gäller det allmänna ombudets överklagande av kammarrättens beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§.

12 § Om någon har överklagat ett beslut av länsrätt eller kammarrätt i frågor som avses i 3 och 6 §§, får även någon annan som haft rätt att överklaga beslutet ge in ett överklagande, även om den för honom gällande tiden för överklagande gått ut. Ett sådant överklagande skall ges in inom en månad från utgången av den tid inom vilken det första överklagandet skulle ha gjorts.

Återkallas eller förfaller på annat sätt det första överklagandet, är även det senare överklagandet förfallet.

13 § Om det allmänna ombudet överklagar ett beslut, skall ombudet föra det allmännas talan.

I mål som gäller beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§ förs det allmännas talan i Regeringsrätten av det allmänna ombudet.

14 § Det allmänna ombudet får ta över uppgiften att i allmän förvaltningsdomstol föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden som gäller frågor som avses i 3 och 6 §§.

Det allmänna ombudet får uppdra åt en tjänsteman vid Tullverket att företräda det allmänna i allmän förvaltningsdomstol.

15 § Det allmänna ombudet får inom den för ombudet gällande tiden för överklagande föra talan i frågor som avses i 3 och 6 §§ till förmån för en enskild part. Ombudet har då samma behörighet som den enskilde.

16 § I mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ får talan inte ändras i annat fall än som anges i 17 och 18 §§.

Att klaganden inskränker sin talan eller åberopar en ny omständighet utan att frågan som är föremål för prövning ändras, anses inte vara ändring av talan.

17 § I ett mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ får klaganden framställa ett nytt yrkande om inte en ny fråga därigenom förs in i målet.

I mål i länsrätten får klaganden dessutom, inom den tid som gäller för överklagande, föra in en ny fråga som har samband med den fråga som skall prövas, om länsrätten finner att frågan utan olägenhet kan prövas i målet.

18 § I ett mål om tulltaxering får klaganden föra in en fråga om tulltillägg som har föranletts av den taxeringsfråga som är föremål för prövning, om domstolen finner att tulltilläggsfrågan utan olägenhet kan prövas i målet.

19 § Om domstolen i ett fall som avses i 17 § andra stycket och 18 § inte tar upp den nya frågan till prövning, får rätten överlämna den till Tullverket för prövning.

20 § Om det i ett mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ finns flera frågor, får särskilt beslut meddelas i någon av dem trots att handläggningen i övrigt inte har avslutats.

21 § Om det i ett mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ är lämpligt med hänsyn till utredningen, får särskilt beslut ges över en av flera omständigheter som var för sig har omedelbar betydelse för utgången i målet eller över hur en viss uppkommen fråga, som främst rör rättstillämpningen, skall bedömas vid avgörandet av saken.

När särskilt beslut meddelas bestämmer rätten med hänsyn till omständigheterna om beslutet skall överklagas särskilt eller endast i samband med överklagande av rättens slutliga avgörande i målet. Om rätten bestämmer att beslutet skall överklagas särskilt, får den förordna att målet i övrigt skall vila till dess det särskilda beslutet har vunnit laga kraft.

22 § Vid handläggningen i länsrätt och kammarrätt av mål om tulltillägg eller förseningsavgift skall muntlig förhandling hållas, om den enskilda parten begär det. Muntlig förhandling behöver dock inte hållas, om det inte finns anledning att anta att avgift kommer att tas ut.

10 kap. Ansvarsbestämmelser

1 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift i tullagstiftningen eller mot förbudet i artikel 2 i förordningen (EG) nr 3295/94 döms för tullförseelse till böter. Detsamma gäller den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot beslut som Tullverket meddelat med stöd av tullagstiftningen

1. om skyldighet att föra anteckningar och lämna uppgifter om varor som förvaras i tillfälligt lager, tulllager, frizon eller frilager eller som är föremål för förenklat förfarande vid tillämpning av ett tullförfarande,

2. om skyldighet i övrigt att lämna uppgift eller handling till Tullverket eller

3. om användningen eller förbrukningen av en icke-gemenskapsvara.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

2 § Ansvar för tullförseelse inträder inte, om gärningen är belagd med straff i brottsbalken eller lagen (0000:000) om straff för smuggling m.m.

3 § Allmänt åtal för tullförseelse får väckas endast efter medgivande av Tullverket.

4 § När Tullverket med stöd av tullagstiftningen förelägger någon att vidta åtgärd som behövs för förtullning eller annan tullklarering eller för Tullverkets kontrollverksamhet, kan Tullverket sätta ut vite.

Tullverket kan även sätta ut vite, om någon inte har lämnat uppgift eller handling enligt föreskrift i tullagstiftningen eller inte har fullgjort skyldighet som föreskrivs i artikel 14 i förordningen (EEG) nr 2913/92 eller i 6 kap. 16, 17, 22, 23 eller 32 §§ denna lag.

Finns det anledning att anta att den som skall föreläggas, eller, om denne är en juridisk person, ställföreträdaren har begått brott, får han inte föreläggas vid vite att medverka i utredningen av en fråga som har samband med den gärning som brottsmisstanken avser.

11 kap. Särskilda bestämmelser

1 § Uppgifter som någon har lämnat om en vara enligt föreskrifter i förordningen (EEG) nr 2454/93 eller föreskrifter beträffande uppgifter som skall lämnas i tulldeklaration eller anmälan till någon annan godkänd tullbehandling som avses i 4 kap. 2 § får användas även för statistiska ändamål.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om att den som för transportmedel från eller till tredje land skall lämna uppgifter till Tullverket för transportstatistiska ändamål.

2 § Belopp som enligt tullagstiftningen skall betalas till eller utbetalas från Tullverket skall avrundas till närmaste lägre hela krontal.

3 § På tullplats sker tullförrättning utan kostnad för allmänheten inom de områden och på de tider som regeringen föreskriver. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att tullförrättning även i andra fall skall ske utan kostnad för allmänheten.

4 § Den som föranleder tullförrättning som inte är avgiftsfri skall betala avgift för förrättningen enligt taxa som regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriver.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att avgifter skall betalas för tillstånd till betalningsanstånd och utfärdande av tullräkning.

6 § Tullverket skall på begäran tillhandahålla Sveriges riksbank, Riksskatteverket, Läkemedelsverket, Statens livsmedelsverk, Statens jordbruksverk, Kommerskollegium, skattemyndighet, Statistiska centralbyrån, Kemikalieinspektionen och Fiskeriverket uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor. Tullverket skall vidare på begäran tillhandahålla Säkerhetspolisen uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör export av varor.

I tullregisterlagen (1990:137) finns bestämmelser om utlämnande till vissa myndigheter av uppgifter ur tullregistret på medium för automatisk databehandling.

7 § Tulltjänsteman och kustbevakningstjänsteman som får kännedom om ett brott enligt författning, vars efterlevnad Tullverket har att övervaka, skall lämna rapport om det till sin förman så snart det kan ske.

Tjänstemannen får lämna rapporteftergift om brottet med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet är obetydligt och det är uppenbart att brottet inte skulle föranleda någon annan påföljd än böter.

Övergångsbestämmelser

Prop. 1999/2000:126

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Vid lagens ikraftträdande upphör tullagen (1994:1550) samt lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. att gälla. De upphävda lagarna skall dock fortfarande tillämpas i fråga om

1. varor som har eller borde ha deklarerats för övergång till fri omsättning före ikraftträdandet och
2. ansökningar enligt artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94 som inkommit till Tullverket före ikraftträdandet.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs att 26 § lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Införs till landet från tredje land annonsblad som har utgivits i sådant land skall reklamskatt betalas till Tullverket. Därvid gäller tulllagen (1994:1550) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Reklamskatt vid införsel utgår med 11 procent av beskattningsvärdet. Som beskattningsvärde anses varans värde beräknat enligt artikel 29 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.

Föreslagen lydelse

26 §¹³

Införs till landet från tredje land annonsblad som har utgivits i sådant land skall reklamskatt betalas till Tullverket. Därvid gäller tulllagen (0000:000) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

¹³ Senaste lydelse 1999:404.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.

dels att 1–3 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 4 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Bestämmelserna i 2 och 3 §§ gäller, om inte annat föreskrivits, för vara som enligt särskild författning inte får föras in i landet och vara för vilken särskilt föreskrivet införselvillkor inte är uppfyllt.

Lagen gäller inte för införselrestriktion som följer av gemenskapsrätten eller för införsel av gemenskapsvaror från annan medlemsstat i den Europeiska unionen.

En vara får utan hinder av förbud eller villkor som avses i 1 §

1. transiteras genom det svenska tullområdet eller mellan orter inom detta enligt de föreskrifter och villkor som gäller för tullförfarandet extern transitering,

2. förvaras på tillfälligt lager eller tullager eller i frizon eller frilager,

3. förstöras under kontroll av Tullverket eller annan som denna godkänner,

4. återutföras.

Föreslagen lydelse

1 §¹⁴

Bestämmelserna i denna lag gäller, om inte annat föreskrivits, för *införsel av en* vara som enligt särskild författning inte får föras in i landet *eller* för vilken särskilt föreskrivet införselvillkor inte är uppfyllt.

2 §¹⁵

En vara *som förs in i landet från tredje land* får utan hinder av förbud eller villkor som avses i 1 §

1. transporteras och uppvisas för Tullverket i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 3742 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen,

2. transiteras genom det svenska tullområdet eller mellan orter inom detta område enligt de föreskrifter och villkor som gäller för tullförfarandet transitering,

3. förvaras på tillfälligt lager eller tullager eller i frizon eller frilager,

4. förstöras genom Tullverkets försorg, eller

5. återutföras.

¹⁴ Senaste lydelse 1994:1556.

¹⁵ Senaste lydelse 1999:406.

Vad som sägs i första stycket gäller även för en vara som förs in i landet från en annan medlemsstat i Europeiska unionen under ett tullförfarande.

3 §¹⁶

Vid försäljning av vara genom Tullverkets försorg skall, om varan ej återutföres, föreskrivna införselvillkor iakttas. Kan försäljning icke ske, bestämmer tillsynsmyndigheten, hur det skall förfaras med varan.

En vara som i annat fall än det som nämns i 2 § andra stycket förs in i landet från en annan medlemsstat i Europeiska unionen får utan hinder av förbud eller villkor som avses i 1 §

1. föras direkt till närmaste bemannade tullkontor och där anmälas,

2. omhändertas av Tullverket, förstöras eller återutföres i enlighet med bestämmelserna i 17, 17 a och 17 d §§ lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen, eller

3. bli föremål för åtgärder enligt förordningen (1994:1830) om införsel av levande djur m.m.

4 §

Om en vara som är föremål för införselvillkor som avses i 1 § enligt bestämmelse i annan författning skall försälas genom Tullverkets försorg, skall införselvillkoret vara uppfyllt. Kan försäljning inte ske, bestämmer tillsynsmyndigheten hur det skall förfaras med varan.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

¹⁶ Senaste lydelse 1999:406.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs att 3 och 20 §§ lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Fråga om betalningssäkring prövas av länsrätt. Det allmännas talan i mål enligt denna lag förs av skattemyndigheten.

Föreslagen lydelse

3 §¹⁷

Fråga om betalningssäkring prövas av länsrätt. Det allmännas talan i mål enligt denna lag förs, *om inte annat följer av andra stycket*, av skattemyndigheten.

I mål om betalningssäkring för tull eller annan skatt som skall tas ut för varor vid import eller tulltillägg enligt tullagen (0000:000) eller transporttillägg enligt lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter förs det allmännas talan av Tullverket. Bestämmelserna i 9 kap. 14 och 15 §§ tullagen gäller då också i mål om betalningssäkring.

Vad som i 10, 17 och 18 §§ föreskrivs om skattemyndigheten gäller i sådana mål som avses i andra stycket Tullverket.

20 §¹⁸

Mål om betalningssäkring prövas av den länsrätt inom vars domkrets beslut om skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483) skall fattas då framställningen om betalningssäkring görs.

Mål om betalningssäkring *som avses i 3 § första stycket* prövas av den länsrätt inom vars domkrets beslut om skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483) skall fattas då framställningen om betalningssäkring görs.

Om beslut om skatten skall meddelas av Skattemyndigheten i Stockholm enligt bestämmelsen i 2 kap. 1 § tredje stycket sista meningen eller 2 § femte stycket sista meningen skattebetalningslagen, skall mål om betalningssäkring prövas av den länsrätt inom vars domkrets verkställigheten kan äga rum.

¹⁷ Senaste lydelse 1990:372.

¹⁸ Senaste lydelse 1999:1244.

Mål om betalningssäkring som avses i 3 § andra stycket prövas av den länsrätt inom vars domkrets taxeringsbeslut eller beslut om tulltillägg enligt tullagen (0000:000) eller beslut om transporttillägg enligt lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineralolja produkter skall fattas då framställningen om betalningssäkring görs.

Behörig att föra det allmännas talan är skattemyndigheten i den region där behörig länsrätt finns. Vad som föreskrivs i 6 kap. 15 och 16 §§ taxeringslagen (1990:324) gäller i tillämpliga delar i mål om betalningssäkring.

Behörig skattemyndighet att föra det allmännas talan är skattemyndigheten i den region där behörig länsrätt finns. Vad som föreskrivs i 6 kap. 15 och 16 §§ taxeringslagen (1990:324) gäller i tillämpliga delar i mål om betalningssäkring.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Äldre bestämmelser skall dock gälla beträffande framställningar som gjorts före ikraftträdandet.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1979:1088) om gränsövervakningen i krig m.m.

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1979:1088) om gränsövervakningen i krig m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹⁹

För ändamål som avses med den samordnade gränsövervakningen får den som tillhör gränsövervakningspersonalen (*gränsövervakningsman*)

1. anmoda resande eller annan person att visa pass eller annan legitimationshandling samt att i övrigt lämna de upplysningar och förete de handlingar som bedöms nödvändiga för övervakningsverksamheten,

2. kontrollera varutrafik samt undersöka transportmedel och lagerlokal eller annat utrymme som nyttjas i samband med varutrafiken med samma befogenheter som vid tullkontroll tillkommer tulltjänsteman enligt tullagen (1987:1065) och med stöd därav meddelade bestämmelser.

2. kontrollera varutrafik samt undersöka transportmedel och lagerlokal eller annat utrymme som nyttjas i samband med varutrafiken med samma befogenheter som vid tullkontroll tillkommer tulltjänsteman enligt tullagen (0000:000) och med stöd därav meddelade bestämmelser.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

¹⁹ Senaste lydelse 1987:1284.

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 1 och 2 §§ sekretesslagen (1980:100) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.
1 §²⁰

Sekretess gäller i myndighets verksamhet, som avser bestämmande av skatt eller som avser taxering eller i övrigt fastställande av underlag för bestämmande av skatt, för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden. Motsvarande sekretess gäller i myndighets verksamhet som avser förande av eller uttag ur register som avses i skatteregisterlagen (1980:343) för uppgift som har tillförts sådant register och hos kommun eller landsting för uppgift som lämnats dit i ett ärende om förhandsbesked i skatte- eller taxeringsfråga. Uppgift hos Tullverket får dock lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada eller men. För uppgift i mål hos domstol gäller sekretessen endast om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs. Detsamma gäller uppgift som med anledning av överklagande hos domstol registreras hos annan myndighet enligt 15 kap. 2 § första stycket 3 eller 4. Har uppgift i mål hos domstol erhållits från annan myndighet och är den sekretessbelagd där, gäller dock denna sekretess hos domstolen, om uppgiften saknar betydelse i målet.

Med skatt avses i detta kapitel skatt på inkomst och, med undantag för arvsskatt och gåvoskatt, annan direkt skatt samt omsättningsskatt, tull och annan indirekt skatt. Med skatt jämställs arbetsgivaravgift, prisregleringsavgift och liknande avgift, avgift enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund samt skattetillägg och förseningsavgift. Med verksamhet som avser bestämmande av skatt jämställs verksamhet som avser bestämmande av pensionsgrundande inkomst.

Sekretessen gäller inte beslut, varigenom skatt eller pensionsgrundande inkomst bestäms eller underlag för bestämmande av skatt fastställs, såvida inte beslutet meddelas i ärende om

1. förhandsbesked i taxerings- eller skattefråga,
2. medgivande att skattepliktig intäkt enligt reglerna om statlig inkomstskatt inte skall anses uppkomma vid avyttring av aktier i fåmansföretag,
3. beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige när beslutet har fattats av Forskarskattenämnden.

Utan hinder av sekretessen får uppgift lämnas till enskild enligt vad som föreskrivs i lag om förfarande vid beskattning, om skatteregister eller i lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumär-

Utan hinder av sekretessen får uppgift lämnas till enskild enligt vad som föreskrivs i lag om förfarande vid beskattning eller om skatteregister. I artiklarna 6.1 och 8.3 i rådets förordning (EG) nr

²⁰ Senaste lydelse 1999:301.

kesintrång m.m. Vidare får utan hinder av sekretessen uppgift i en revisionspromemoria lämnas till förvaltare i den reviderades konkurs.

3295/94 av den 22 december 1994 om fastställande av vissa åtgärder avseende införsel till gemenskapen samt export och återexport från gemenskapen av varor som gör intrång i viss immateriell äganderätt finns bestämmelser om att uppgift i vissa fall får lämnas till enskild. Vidare får utan hinder av sekretessen uppgift i en revisionspromemoria lämnas till en förvaltare i den reviderades konkurs.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. För uppgift om avgift enligt lagen om avgift till registrerat trossamfund gäller dock sekretessen i högst sjuttio år.

2 §²¹

Sekretess gäller i

1. särskilt ärende om revision eller annan kontroll i fråga om skatt, tull eller avgift samt annan verksamhet som avser tullkontroll och som inte faller under 1 §,

2. ärende om kompensation för eller återbetalning av skatt,

3. ärende om anstånd med erläggande av skatt

för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden.

I fråga om sekretess enligt denna paragraf tillämpas 1 § första stycket tredje–sjätte meningarna.

Sekretessen gäller inte beslut i ärende som avses i första stycket 2 och 3.

Utan hinder av sekretessen får uppgift i en revisionspromemoria lämnas till förvaltare i den reviderades konkurs. Vidare får utan hinder av sekretessen uppgift lämnas till enskild enligt vad som föreskrivs i lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m.

Utan hinder av sekretessen får uppgift i en revisionspromemoria lämnas till förvaltare i den reviderades konkurs. *I artiklarna 6.1 och 8.3 i rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om fastställande av vissa åtgärder avseende införsel till gemenskapen samt export och återexport från gemenskapen av varor som gör intrång i viss immateriell äganderätt finns bestämmelser om att uppgift i vissa fall får lämnas till enskild.*

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

²¹ Senaste lydelse 1998:1686.

2.7 Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken
(1981:774)

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 10 a § utsökningsbalken (1981:774) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.
10 a §²²

När ett utmätt fartyg eller luftfartyg står under *tullkontroll*, får kronofogdemyndigheten begära hjälp av Tullverket för att hindra att fartyget eller luftfartyget avgår. För att hindra fartyget eller luftfartyget att avgå har Tullverket samma befogenheter som myndigheten har enligt tullagen (1987:1065). Detsamma gäller när gods i fartyget eller luftfartyget har utmätts.

När ett utmätt fartyg eller luftfartyg står under *tullövervakning*, får kronofogdemyndigheten begära hjälp av Tullverket för att hindra att fartyget eller luftfartyget avgår. För att hindra fartyget eller luftfartyget att avgå har Tullverket samma befogenheter som myndigheten har enligt tullagen (0000:000). Detsamma gäller när gods i fartyget eller luftfartyget har utmätts.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

²² Senaste lydelse 1999:398.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²³

Avräkning enligt denna lag skall göras från belopp som återbetalas eller annars utbetalas på grund av bestämmelse i

1. lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter eller författning som anges i 1 kap. 1 § första stycket samma lag, i de fall då utbetalningen ankommer på Skattemyndigheten i Gävle,

2. lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.,

3. 10 kap. 1–4 §§ mervärdesskattelagen (1994:200),

4. *tullagen (1994:1550) och* 4. lagen (1994:1551) om tull-
lagen (1994:1551) om tullfrihet frihet m.m.,
m.m.,

5. skattebetalningslagen
(1997:483), *eller*

5. skattebetalningslagen
(1997:483),

6. lagen (1998:506) om punkt-
skattekontroll av transporter m.m.
av alkoholvaror, tobaksvaror och
mineraloljeprodukter.

6. lagen (1998:506) om punkt-
skattekontroll av transporter m.m.
av alkoholvaror, tobaksvaror och
mineraloljeprodukter, *eller*

7. *tullagen (0000:000).*

Vad som sagts i första stycket 1 gäller inte utbetalning enligt 9 kap. 1 § lagen (1994:1776) om skatt på energi och 13 § lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon.

Avräkning skall också göras vid återbetalning av belopp som tagits ut som förrättningskostnad vid indrivning av en sådan fordran som avses i 2 § första meningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Den äldre bestämmelsen skall dock tillämpas i fråga om belopp som återbetalas eller annars utbetalas på grund av en bestämmelse i tullagen (1994:1550).

²³ Senaste lydelse 1998:513.

2.9 Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen
(1988:220)

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs att 25 § strålskyddslagen (1988:220) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 §

Den som inte har tillstånd när det krävs enligt 20 eller 21 § får endast efter medgivande av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ta hand om ett oförtullat radioaktivt ämne eller en oförtullad teknisk anordning på det sätt som avses i 8 § första stycket tullagen (1987:1065). I övrigt gäller lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.

Den som inte har tillstånd när det krävs enligt 20 eller 21 § får endast efter medgivande av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ta hand om ett oförtullat radioaktivt ämne eller en oförtullad teknisk anordning på det sätt som avses i 4 kap. 2 § tullagen (0000:000). I övrigt gäller lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

2.10 Förslag till lag om ändring i tullregisterlagen
(1990:137)

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs i fråga om tullregisterlagen (1990:137)
dels att 9 § skall upphöra att gälla,
dels att 1 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²⁴

För de ändamål som anges i 2 § får Tullverket föra ett tullregister med hjälp av automatisk databehandling.

Bestämmelserna i denna lag gäller inte de register som Tullverket för med stöd av lagen (1997:1058) om register i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet och inte heller register som regleras i annan lag eller förordning.

Bestämmelser om förfarandet vid import och export finns i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen och i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen *och* i tullagen (1994:1550).

Bestämmelser om förfarandet vid import och export finns i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen och i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen *samt* i tullagen (0000:000).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

²⁴ Senaste lydelse 1999:418.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1602) om
valuta- och kreditreglering

Prop. 1999/2000:126

Häriigenom föreskrivs att 2 kap. 7 § lagen (1992:1602) om valuta- och kreditreglering skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.
7 §²⁵

Om det med stöd av denna lag har föreskrivits begränsningar eller förbud mot att föra tillgångar in i eller ut ur landet, får Tullverket kontrollera att föreskrifterna följs.

För kontrollen gäller

1. tullagen (1987:1065) i tillämpliga delar, varvid det som sägs om varor skall avse tillgångar som omfattas av valutaregleringen, samt

2. bestämmelserna om förundersökning m.m., beslag, husrannsakan, kroppsvisitation och ytlig kroppsbesiktning i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

För kontrollen gäller

1. tullagen (0000:000) i tillämpliga delar, varvid det som sägs om varor skall avse tillgångar som omfattas av valutaregleringen, samt

2. bestämmelserna om förundersökning m.m., beslag, husrannsakan, kroppsvisitation och ytlig kroppsbesiktning i lagen (0000:000) om straff för smuggling m.m.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

²⁵ Senaste lydelse 1999:420.

Härigenom föreskrivs att 20 a § postlagen (1993:1684) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 a §²⁶

Den som bedriver postverksamhet enligt denna lag skall utan hinder av 19 § bistå Tullverket vid kontroll avseende postförsändelse enligt tullagen (1994:1550) eller lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen. Detta gäller dock endast kontroll som rör misstanke om narkotikabrott.

Den som bedriver postverksamhet enligt denna lag skall utan hinder av 19 § bistå Tullverket vid kontroll avseende postförsändelse enligt tullagen (0000:000) eller lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen. Detta gäller dock endast kontroll som rör misstanke om narkotikabrott.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

²⁶ Senaste lydelse 1999:421.

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 8 § och 8 kap. 6 § mervärdesskattelagen (1994:200) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §²⁷

Skyldig att betala mervärdesskatt (skattskyldig) är

1. för sådan omsättning som anges i 1 § första stycket 1, om inte annat följer av 2–4 a: den som omsätter varan eller tjänsten,

2. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana tjänster som avses i 5 kap. 7 §, om den som omsätter tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är en näringsidkare: den som förvärvar tjänsten,

3. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana tjänster som avses i 5 kap. 5 § tredje stycket samt 5 a, 6 a, 6 b och 7 a §§, om den som omsätter tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är registrerad till mervärdesskatt här: den som förvärvar tjänsten,

4. för sådan efterföljande omsättning inom landet som avses i 3 kap. 30 b § första stycket: den till vilken omsättningen görs,

4 a. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 mellan näringsidkare som är eller skall vara registrerade till mervärdesskatt här, av guldmaterial eller halvfärdiga produkter med en finhalt av minst 325 tusendelar eller av investeringsguld om den som omsätter guldet är skattskyldig enligt 3 kap. 10 b §: den som förvärvar varan,

5. för sådant förvärv som anges i 1 § första stycket 2: den som förvärvar varan, och

6. för import av varor: den som är skyldig att betala skatt enligt 10 § tullagen (1994:1550) för den importerade varan.

6. för import av varor: den som är skyldig att betala skatt enligt 5 kap. 11 § tullagen (0000:000) för den importerade varan.

Särskilda bestämmelser om vem som i vissa fall är skattskyldig finns i 6 kap., 9 kap. och 9 c kap.

5 §²⁸

Vid import inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då varan enligt tullagstiftningen skall anmälas till förtullning eller när införsel skall anmälas med stöd av 9 § tullagen (1994:1550).

Vid import inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då varan enligt tullagstiftningen skall deklarerats för övergång till fri omsättning eller när införsel skall anmälas med stöd av 3 kap. 3 § tullagen (0000:000).

²⁷ Senaste lydelse 2000:143.

²⁸ Senaste lydelse 1995:1286.

4 kap.**8 §²⁹**

Som yrkesmässig verksamhet räknas inte en verksamhet som bedrivs av en ideell förening eller ett registrerat trossamfund, när inkomsten av verksamheten utgör sådan inkomst av näringsverksamhet för vilken skattskyldighet inte föreligger för föreningen enligt 7 kap. 7 § första och andra stycket eller för trossamfundet enligt 14 § *inkomstskattelagen* (1999:1229).

Som yrkesmässig verksamhet räknas inte en verksamhet som bedrivs av en ideell förening eller ett registrerat trossamfund, när inkomsten av verksamheten utgör sådan inkomst av näringsverksamhet för vilken skattskyldighet inte föreligger för föreningen enligt 7 kap. 7 § första och andra stycket *inkomstskattelagen* (1999:1229) eller för trossamfundet enligt 7 kap. 14 § *samma lag*.

Vad som sägs i första stycket om ideella föreningar gäller också för sådan förening som omfattas av 4 kap. 2 § lagen (1999:1230) om ikraftträdande av inkomstskattelagen (1999:1229).

8 kap.**6 §³⁰**

Den ingående skatten uppgår till samma belopp som den utgående skatten hos den som är skattskyldig för omsättningen eller importen. Om företaget har sin redovisning i euro skall beaktas vad som föreskrivs i 14 § lagen (2000:46) om omräkningsförfarande vid beskattningen för företag som har sin redovisning i euro, m.m.

Den ingående skatten uppgår till samma belopp som den utgående skatten hos den som är skattskyldig för omsättningen eller importen. Om företaget har sin redovisning i euro skall beaktas vad som föreskrivs i 15 § lagen (2000:46) om omräkningsförfarande vid beskattningen för företag som har sin redovisning i euro, m.m.

I 13 kap. 26 § finns bestämmelser om återförande av sådan ingående skatt som hänför sig till ett förvärv för vilket en skattskyldig har fått prisnedsättning efter det att han gjort avdrag för skatten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

²⁹ Senaste lydelse 1999:1283.

³⁰ Senaste lydelse 2000:54.

2.14 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs att 1, 10 och 21 §§ lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §³¹

Denna lag tillämpas vid revision eller annan kontroll av att skatt eller avgift tas ut enligt bestämmelserna i

1. kupongskattelagen (1970:624),
2. lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter,
3. fordonsskattelagen (1988:327),
4. taxeringslagen (1990:324),
5. lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.,
6. skattebetalningslagen (1997:483).

Lagen tillämpas även vid revision enligt tullagen (1994:1550) och lagen (1998:514) om särskild skattekontroll av torg- och marknadshandel m.m., vid revision eller annan kontroll enligt författning som anges i 1 kap. 1 § första stycket 1 lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter samt för kontroll av att föreläggande enligt lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter, 69 § tullagen eller 2 § lagen om särskild skattekontroll av torg- och marknadshandel m.m. fullgjorts riktigt och fullständigt.

Lagen tillämpas även vid revision enligt tullagen (0000:000) och lagen (1998:514) om särskild skattekontroll av torg- och marknadshandel m.m., vid revision eller annan kontroll enligt författning som anges i 1 kap. 1 § första stycket 1 lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter samt för kontroll av att föreläggande enligt lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter, 6 kap. 25 § tullagen eller 2 § lagen om särskild skattekontroll av torg- och marknadshandel m.m. fullgjorts riktigt och fullständigt.

10 §³²

Hos den som inte kan bli föremål för revision enligt de i 1 § angivna lagarna, men som kan föreläggas att lämna kontrolluppgift om rättshandling enligt 3 kap. 5 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, 69 § tullagen (1994:1550), 3 kap. 50 a § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

Hos den som inte kan bli föremål för revision enligt de i 1 § angivna lagarna, men som kan föreläggas att lämna kontrolluppgift om rättshandling enligt 3 kap. 5 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, 6 kap. 26 § tullagen (0000:000), 3 kap. 50 a § lagen (1990:325) om självdeklaration

³¹ Senaste lydelse 1998:1681.

³² Senaste lydelse 1997:503.

gifter eller 14 kap. 4 § skattebetalningslagen (1997:483), får handlingar som kan ha betydelse för kontrolluppgiftsskyldigheten granskas utan föregående föreläggande. Granskningen får göras endast om det finns särskild anledning att anta att handlingar av betydelse för kontrolluppgiftsskyldigheten kommer att påträffas och det finns en påtaglig risk att utredningen skulle försvåras av ett föreläggande samt det finns ett betydande utredningsintresse för kontrollen.

Åtgärd enligt första stycket omfattar även befogenhet att eftersöka och omhänderta handling som får granskas.

21 §³³

Kronofogdemyndigheten får på begäran av granskningsledaren verkställa beslut om åtgärd enligt denna lag. Granskningsledaren får dock verkställa beslut om åtgärder i verksamhetslokaler, om det kan ske obehindrat.

Vid verkställighet av beslut om åtgärd som grundar sig på kontroll enligt tullagen (1994:1550) har Tullverket samma befogenheter som kronofogdemyndigheten.

Vid verkställighet av beslut om åtgärd som grundar sig på kontroll enligt tullagen (0000:000) har Tullverket samma befogenheter som kronofogdemyndigheten.

Ett beslut i fråga om åtgärd enligt denna lag får, om inte något annat anges i beslutet, verkställas omedelbart. Ett sådant beslut får inte utan särskilda skäl verkställas mellan kl. 19.00 och kl. 08.00. Beslutet förfaller om verkställigheten inte påbörjats inom en månad.

Ett beslut i fråga om undantagande av handling eller uppgift gäller omedelbart om inte annat anges i beslutet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Äldre bestämmelser skall fortfarande tillämpas i fråga om skatt, tull eller avgift som skall tas ut enligt tullagen (1994:1550).

³³ Senaste lydelse 1999:423.

2.15 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1284) om
ändring i lagen (1994:466) om särskilda
tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs att 28 § lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet i stället för dess lydelse enligt lagen (1999:1284) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

28 §³⁴

Ansökan om åtgärd, granskningsledarens beslut enligt 15 § och begäran om undantagande enligt denna lag prövas av den länsrätt inom vars domkrets beslut om skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483) skall fattas då framställningen görs.

Om beslut om skatten skall meddelas av Skattemyndigheten i Stockholm enligt bestämmelsen i 2 kap. 1 § tredje stycket sista meningen eller 2 § femte stycket sista meningen skattebetalningslagen, är den länsrätt behörig inom vars domkrets beslut om åtgärd skall verkställas eller har verkställts.

Ansökan om åtgärd, granskningsledarens beslut enligt 15 § och begäran om undantagande enligt denna lag prövas, *om inte annat följer av andra stycket*, av den länsrätt inom vars domkrets beslut om skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483) skall fattas då framställningen görs.

Om beslut om skatten skall meddelas av Skattemyndigheten i Stockholm enligt bestämmelsen i 2 kap. 1 § tredje stycket sista meningen eller 2 § femte stycket sista meningen skattebetalningslagen, är den länsrätt behörig inom vars domkrets beslut om åtgärd skall verkställas eller har verkställts. *Detsamma gäller om beslut om tull eller annan skatt skall meddelas av Tullverket.*

³⁴ Senaste lydelse 1999:1284.

2.16 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m.

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs att 3, 8 och 9 §§ lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Uttryck som används i denna lag har samma innebörd som i tullagen (1994:1550).

Uttryck som används i denna lag har samma innebörd som i tullagen (0000:000).

8 §

Vid kontroll av uppgift som lämnas i ursprungsintyg ägnat att leda till förmånsbehandling eller i ansökan om sådant intyg är bestämmelserna i 57, 62, 64, 68–80 och 99 §§ tullagen (1994:1550) tillämpliga.

Vid kontroll av uppgift som lämnas i ursprungsintyg ägnat att leda till förmånsbehandling eller i ansökan om sådant intyg är bestämmelserna i 6 kap. 10, 15, 18 och 25–38 §§ samt 10 kap. 4 § tullagen (0000:000) tillämpliga.

9 §

Den som tillverkar, importerar, exporterar eller i övrigt handlar med varor är liksom ett ombud, en handelssammanslutning och en handelsorganisation skyldig att, enligt föreskrifter som meddelas av regeringen, lämna uppgifter som behövs för att uppfylla uppgiftsskyldigheten enligt EG:s bestämmelser om skydd mot dumpad eller subventionerad import. Detta gäller även i fråga om uppgiftsskyldighet enligt EG:s bestämmelser om annan marknadsstörande import än dumpad eller subventionerad import.

För kontroll av uppgiftsskyldighet enligt första stycket får, enligt föreskrifter som meddelas av regeringen, den som är uppgiftsskyldig föreläggas att för granskning tillhandahålla räkenskaper, anteckningar och andra handlingar som rör verksamheten.

Avser ett föreläggande enligt andra stycket räkenskaper som förs med hjälp av automatisk databehandling, skall dessa på begäran tillhandahållas i utskrift eller på medium för automatisk databehandling.

Vid tillämpning av bestämmelserna i denna paragraf är även bestämmelserna i 71–80 §§ tullagen (1994:1550) tillämpliga.

Vid tillämpning av bestämmelserna i denna paragraf är även bestämmelserna i 6 kap. 28–38 §§ tullagen (0000:000) tillämpliga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

2.17 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m.

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs att 2 och 3 §§ lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Uttryck som används i denna lag har samma innebörd som i förordning (EEG) nr 2913/92 och tullagen (1994:1550).

Uttryck som används i denna lag har samma innebörd som i förordning (EEG) nr 2913/92 och tullagen (0000:000).

3 §

Vid kontroll av uppgift som lämnas i ursprungsintyg ägnat att leda till förmånsbehandling eller i ansökan om sådant intyg är bestämmelserna i 57, 62, 64, 6880 och 99 §§ tullagen (1994:1550) tillämpliga.

Vid kontroll av uppgift som lämnas i ursprungsintyg ägnat att leda till förmånsbehandling eller i ansökan om sådant intyg är bestämmelserna i 6 kap. 10, 15, 18 och 25–38 §§ samt 10 kap. 4 § tullagen (0000:000) tillämpliga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

2.18 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

dels att 1 kap. 2 § och 4 kap. 2 § skall upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 4 och 5 §§, 3 kap. 4 § samt 4 kap. 1 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §

Genom denna lag genomförs

– rådets direktiv 69/169/EEG av den 28 maj 1969 om harmonisering av bestämmelser avseende befrielse från indirekta skatter vid import i samband med internationella resor,

– rådets direktiv 78/1035/EEG av den 19 december 1978 om frihet från skatt vid import av små försändelser av varor utan kommersiell karaktär *och*

– rådets direktiv 83/181/EEG av den 28 mars 1983 bestämmande omfattningen av artikel 14.1 d i direktiv 77/388/EEG om frihet från mervärdesskatt vid slutlig import av vissa varor.

Genom denna lag genomförs

– rådets direktiv 69/169/EEG av den 28 maj 1969 om harmonisering av bestämmelser avseende befrielse från indirekta skatter vid import i samband med internationella resor, *senast ändrat genom rådets direktiv 94/4/EG,*

– rådets direktiv 78/1035/EEG av den 19 december 1978 om frihet från skatt vid import av små försändelser av varor utan kommersiell karaktär, *senast ändrat genom rådets direktiv 85/576/EEG,*

– rådets direktiv 83/181/EEG av den 28 mars 1983 bestämmande omfattningen av artikel 14.1 d i direktiv 77/388/EEG om frihet från mervärdesskatt vid slutlig import av vissa varor, *senast ändrat genom rådets direktiv 91/680/EEG och*

– *artikel 23 i rådets direktiv 92/12/EEG av den 25 februari 1992 om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor, senast ändrat genom rådets direktiv 96/99/EG.*

5 §
 Uttryck som används i denna lag har samma innebörd som i tullagen (1994:1550).

Uttryck som används i denna lag har samma innebörd som i tullagen (0000:000).

3 kap.

4 §³⁵

Frihet från skatt skall under förutsättningar som anges i 1 § medges en resande för import av

Frihet från skatt skall under *de* förutsättningar som anges i 1 § *samt med de begränsningar som framgår av 7 och 8 §§* medges en resande för import av

1. 200 cigaretter eller 100 cigarriller eller 50 cigarrer eller 250 gram röktnobak eller en proportionell blandning av dessa tobaksvaror,
2. en liter spritdryck eller två liter starkvin,
3. två liter vin,
4. 50 gram parfym,
5. 0,25 liter luktvatten,
6. 500 gram kaffe eller 200 gram kaffeextrakt eller essens,
7. 100 gram te eller 40 gram teextrakt eller essens, och
8. medicin i den mängd som motsvarar den resandes personliga behov.

Frihet från skatt skall inte medges resande under 15 år för varor som anges i första stycket 6. Bestämmelser om hinder för den som inte fyllt 20 år att föra in spritdrycker, vin och starköl i landet finns i 4 kap. 2 § alkohollagen (1994:1738). En bestämmelse om förbud för den som inte fyllt 18 år att föra in tobaksvaror i landet finns i 13 § tobakslagen (1993:581).

Bestämmelser om tullfrihet i fall som anges i denna paragraf finns i artikel 46 i förordning (EEG) nr 918/83.

I denna lag förstås med

spritdryck: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 22 volymprocent,

starkvin: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 15 volymprocent men inte 22 volymprocent samt mousserande vin,

vin: annat vin än starkvin samt annan alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 3,5 men inte 15 volymprocent och som inte är starköl,

starköl: öl med en alkoholhalt som överstiger 3,5 volymprocent.

4 kap.

1 §

Tull och skatt för varor som medförs av en resande eller som skickas av en privatperson i en försändelse till en annan privatperson får tas ut med belopp som anges i 3 § i stället för den tull och skatt som annars skulle ha utgått.

Tull och skatt för varor som medförs av en resande eller som skickas av en privatperson i en försändelse till en annan privatperson får tas ut med belopp som anges i 3 § i stället för den tull och skatt som annars skulle ha *tagits ut*

om

³⁵ Senaste lydelse 1996:1171.

1. importen inte har kommersiell karaktär,

2. värdet av varorna ligger under den beloppsgräns för schablonberäkning av tull i vissa fall som anges i rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan, och

Om den som skall betala tullen och skatten vid förtullningen begär det skall denna bestämmelse dock inte tillämpas.

3. den som skall betala tullen och skatten inte vid förtullningen begär att denna bestämmelse inte skall tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Härigenom föreskrivs att 19 och 41 §§ lagen (1994:1563) om tobaksskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §³⁶

När skattepliktiga varor importeras från tredje land av någon som inte är upplagshavare enligt 10 § eller registrerad varumottagare enligt 13 §, skall skatten betalas till Tullverket. Därvid gäller tullagen (1994:1550) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

När skattepliktiga varor importeras från tredje land av någon som inte är upplagshavare enligt 10 § eller registrerad varumottagare enligt 13 §, skall skatten betalas till Tullverket. Därvid gäller tullagen (0000:000) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

41 §³⁷

Om snus eller tuggtobak importeras från tredje land av någon annan än den som är registrerad enligt 39 § skall skatten betalas till Tullverket. Därvid gäller tullagen (1994:1550) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Om snus eller tuggtobak importeras från tredje land av någon annan än den som är registrerad enligt 39 § skall skatten betalas till Tullverket. Därvid gäller tullagen (0000:000) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

I övrigt tillämpas 30–32, 34, 35 och 42 §§ även i fråga om snus och tuggtobak. Därvid skall vad som gäller om upplagshavare i stället avse den som är registrerad enligt 39 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

³⁶ Senaste lydelse 1999:428.

³⁷ Senaste lydelse 1999:428.

2.20 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs att 18 § lagen (1994:1564) om alkoholskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §³⁸

När skattepliktiga varor importeras från tredje land av någon som inte är upplagshavare enligt 9 § eller registrerad varumottagare enligt 12 §, skall skatten betalas till Tullverket. Därvid gäller tullagen (1994:1550) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

När skattepliktiga varor importeras från tredje land av någon som inte är upplagshavare enligt 9 § eller registrerad varumottagare enligt 12 §, skall skatten betalas till Tullverket. Därvid gäller tullagen (0000:000) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

³⁸ Senaste lydelse 1999:429.

2.21 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1565) om beskattning av viss privatinförsel

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1994:1565) om beskattning av viss privatinförsel skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Vad som sägs i 1 och 2 §§ gäller inte sådan införsel som avses i 9 § tullagen (1994:1550) eller sådan införsel som sker under sådana omständigheter att förutsättningar skulle finnas att medge återbetalning av skatt enligt 31 d § lagen (1994:1563) om tobaksskatt eller 31 d § lagen (1994:1564) om alkoholskatt.

3 §³⁹

Vad som sägs i 1 och 2 §§ gäller inte sådan införsel som avses i 3 kap. 3 § tullagen (0000:000) eller sådan införsel som sker under sådana omständigheter att förutsättningar skulle finnas att medge återbetalning av skatt enligt 31 d § lagen (1994:1563) om tobaksskatt eller 31 d § lagen (1994:1564) om alkoholskatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

³⁹ Senaste lydelse 1999:1071.

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 4 § alkohollagen (1994:1738) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

4 §⁴⁰

I fråga om sprit, alkoholdrycker eller mäsik som kan antas bli förverkade gäller lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker m. m. i tillämpliga delar. Alkoholdryck som har lagts upp på sådant tillfälligt lager som nämns i 24 § tullförordningen (1994:1558) skall anses som förverkad om den inte har tagits ut från lagret inom 30 dagar från uppläggningsen. Vad som nu har sagts gäller även i fråga om sådan dryck som för tillfällig förvaring har omhändertagits av Tullverket utan att läggas upp på tillfälligt lager.

I fråga om sprit, alkoholdrycker eller mäsik som kan antas bli förverkade gäller lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker m. m. i tillämpliga delar. Alkoholdryck som har lagts upp på sådant tillfälligt lager som nämns i 3 kap. 7 § tullagen (0000:000) skall anses som förverkad om den inte har tagits ut från lagret inom 30 dagar från uppläggningsen. Vad som nu har sagts gäller även i fråga om sådan dryck som för tillfällig förvaring har omhändertagits av Tullverket utan att läggas upp på tillfälligt lager.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

⁴⁰ Senaste lydelse 1999:430.

2.23 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 5 § lagen (1994:1776) om skatt på energi skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

5 §

När bränsle importeras av skattskyldig enligt 4 kap. 1 § första stycket 6 eller 12 § första stycket 3 a, skall skatten betalas till *tullmyndigheten*. Därvid gäller tulllagen (1994:1550) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

När bränsle importeras av skattskyldig enligt 4 kap. 1 § första stycket 6 eller 12 § första stycket 3 a, skall skatten betalas till *Tullverket*. Därvid gäller tullagen (0000:000) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

2.24 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs att 13 och 18 §§ lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §⁴¹

Vid kontroll enligt denna lag skall den vars uppgifter skall kontrolleras, eller för vars räkning varan införs eller utförs, ge den som verkställer kontrollen tillfälle att undersöka varan och transportmedlet och utan kostnad tillhandahålla de varuprov som behövs. Den som utför kontrollen skall också lämna tillträde till de lokaler och andra utrymmen som används för den transport, förvaring eller verksamhet som kontrollen avser.

Den vars uppgifter skall kontrolleras eller för vars räkning varan införs eller utförs skall svara för den transport av varan som behövs samt för uppäckning och återinpackning. Han skall även tillhandahålla någon som hjälper till vid provtagning och vägning. Den som åsidosätter dessa skyldigheter skall enligt beslut av Tullverket ersätta staten för dess kostnader för åtgärderna i fråga. Vad som sägs i 37 § tullagen (1994:1550) om indrivning av tull skall gälla även sådan ersättning. Tullverket får besluta om befrielse helt eller delvis från ersättnings-skyldigheten.

Den vars uppgifter skall kontrolleras eller för vars räkning varan införs eller utförs skall svara för den transport av varan som behövs samt för uppäckning och återinpackning. Han skall även tillhandahålla någon som hjälper till vid provtagning och vägning. Den som åsidosätter dessa skyldigheter skall enligt beslut av Tullverket ersätta staten för dess kostnader för åtgärderna i fråga. Vad som sägs i 5 kap. 23 § tullagen (0000:000) om indrivning av tull skall gälla även sådan ersättning. Tullverket får besluta om befrielse helt eller delvis från ersättnings-skyldigheten.

18 §⁴²

Tullverket har rätt att göra kontrollbesök och revisioner hos den som för ut sådana varor som nämns i 3 § 1 och 8. Vad som sägs i 6880 §§ tullagen (1994:1550) om revision m.m. gäller därvid, liksom bestämmelsen i 99 § samma lag om vite *vid revision*.

Tullverket har rätt att göra kontrollbesök och revisioner hos den som för ut sådana varor som nämns i 3 § 1 och 8. Vad som sägs i 6 kap. 2538 §§ tullagen (0000:000) om revision m.m. gäller därvid, liksom bestämmelsen i 10 kap. 4 § samma lag om

⁴¹ Senaste lydelse 1999:434.

⁴² Senaste lydelse 1999:434.

vite.

Prop. 1999/2000:126

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

2.25 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen
(1997:483)

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 § skattebetalningslagen (1997:483) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §⁴³

Denna lag gäller vid bestämmande, debitering, redovisning och betalning av

1. sådan skatt eller avgift som avses i 1 kap. 1 § första stycket taxeringslagen (1990:324),

2. avgift enligt lagen (1981:691) om socialavgifter,

3. skatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,

4. begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144),

5. skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200),

6. avgift enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,

7. avgift som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund,

8. skattetillägg och förseningsavgift i fråga om sådan skatt eller avgift som avses i 1–7, kontrollavgift enligt 15 kap. 6 a §, förseningsavgift enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152) samt kontrollavgift enligt lagen (1998:514) om särskild skattekontroll av torg- och marknadshandel m.m., och

9. ränta på skatt, skattetillägg eller avgift som avses i 1-8.

Om inte annat särskilt anges gäller lagen inte när skatt skall tas ut enligt mervärdesskattelagen vid import av varor. I sådant fall gäller tullagen (1994:1550).

Om inte annat särskilt anges gäller lagen inte när skatt skall tas ut enligt mervärdesskattelagen vid import av varor. I sådant fall gäller tullagen (0000:000).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Den äldre bestämmelsen skall dock fortfarande tillämpas i fråga om sådan skatt för vilken tullagen (1994:1550) gäller.

⁴³ Senaste lydelse 1999:641.

2.26 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeproducter

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 13 § lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeproducter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.
13 §⁴⁴

Om skattskyldighet föreligger för omhändertagen punktskattepliktig vara enligt lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt eller lagen (1994:1776) om skatt på energi skall Tullverket besluta om skatten på varan om

1. skattskyldighet har inträtt, och
2. varan har transporterats i strid med 1 kap. 6 §.

Skatt enligt första stycket skall tas ut enligt de skattesatser som anges i lagen om tobaksskatt, lagen om alkoholskatt eller lagen om skatt på energi.

Beslut enligt första stycket får inte fattas om varorna i fråga omfattas av ett beskattningsbeslut enligt lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter som fattades innan varorna omhändertogs.

Första stycket gäller inte i sådana fall som avses i 9 a § tullagen. Första stycket gäller inte i sådana fall som avses i 3 kap. 4 § tullagen (0000:000).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

⁴⁴ Senaste lydelse 1999:438.

2.27 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Den som åsamkas personskada eller sakskada genom våld som utövas med stöd av 10 § eller 23 § första stycket första meningen polislagen (1984:387), 2 kap. 17 § utredningsbalken eller 57 § tulllagen (1994:1550) har rätt till ersättning, om den skadelidande inte har betett sig på ett sådant sätt att det varit påkallat att använda våld mot hans eller hennes person eller egendom.

Den som åsamkas personskada eller sakskada genom våld som utövas med stöd av 10 § eller 23 § första stycket första meningen polislagen (1984:387), 2 kap. 17 § utredningsbalken eller 6 kap. 2 och 10 §§ tullagen (0000:000) har rätt till ersättning, om den skadelidande inte har betett sig på ett sådant sätt att det varit påkallat att använda våld mot hans eller hennes person eller egendom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

2.28 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen
(1999:1229)

Prop. 1999/2000:126

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 7 § och 9 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

7 §

Räntor på återbetald skatt, tull eller avgift enligt följande bestämmelser är skattefria:

- 61 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,
- 5 kap. 13 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter,
- 40 och 42 §§ lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter,
- 33 § tullagen (1994:1550), och – 5 kap. 21 § tullagen (0000:000), och
- 19 kap. 2 och 12-14 §§ skattebetalningslagen (1997:483).

9 kap.

8 §

Räntor på skatt, tull eller avgift enligt följande bestämmelser får inte dras av:

- 52, 52 a och 55 §§ lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,
 - 5 kap. 12 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter,
 - 60 § fordonsskattelagen (1988:327),
 - 31 § tullagen (1994:1550), och – 5 kap. 14–18 §§ tullagen (0000:000), och
 - 19 kap. 2 och 4–9 §§ skattebetalningslagen (1997:483).
- Dröjsmålsavgifter beräknade enligt lagen (1997:484) om dröjsmålsavgift får inte dras av.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om ränta enligt 31 eller 33 §§ tullagen (1994:1550).

I samband med att Sverige blev medlem i EU fick vi en till stora delar ny tullagstiftning. EG:s förordningar på området blev direkt gällande rätt. Merparten av den svenska tullagstiftningen upphävdes och ersattes av författningar som skulle utgöra komplement till EG-rätten.

Den nationella regleringen på tullområdet beslutades hösten 1994 (prop. 1994/95:34, bet. 1994/95:SkU8, rskr. 1994/95:96). Propositionen hade föregåtts av ett arbete där Tullanpassningsutredningen lagt fram förslag till de ändringar som ansågs nödvändiga inför anslutningen till EU. Utredningsarbetet redovisades i SOU 1994:89 Tullagstiftningen och EG. Såväl betänkandet som propositionen arbetades fram under stor tidspress. Det fanns inte möjlighet att utreda samtliga frågor så noggrant som hade varit önskvärt. Därför baserades arbetet till stora delar på den tullagstiftning och de tekniska lösningar som fanns före inträdet i EU. Vidare hördes Lagrådet inte i ärendet med hänsyn till att ett hörande av Lagrådet skulle ha fördröjt lagstiftningsfrågans behandling så att avsevärt men skulle ha uppkommit.

I beslut den 19 december 1996 tillkallade regeringen en särskild utredare, regeringsrådet Bertil Voss. Utredningen, som antog namnet Tullagsutredningen, skulle enligt direktiven (dir. 1996:103) se över huvuddelen av den svenska tullagstiftning som faller inom Finansdepartementets ansvarsområde och lämna förslag till de ändringar som kunde visa sig behövliga från såväl sakliga som språkliga och redaktionella utgångspunkter. Med anledning av den förestående omorganisationen av Tullverket beslutade regeringen den 1 oktober 1998 att ge Tullagsutredningen tilläggsdirektiv. Enligt dessa (dir. 1998:86) skulle utredningen i delbetänkande lämna förslag till nya bestämmelser om överklagande i tullagen (1994:1550). Bestämmelserna skulle utformas utifrån förutsättningen att Tullverkets organisation ändrades så att verket skulle utgöra en enda myndighet. Utredningen skulle vidare lämna förslag till andra lagändringar som var nödvändiga för att en sådan omorganisation skulle kunna genomföras.

Regeringen överlämnade genom beslut den 16 oktober 1997 (dnr Fi98/1418) till utredningen framställningar från Generaltullstyrelsen om bl.a. ändring i 30 § tullagen (1994:1550), så att dröjsmålsränta skall tas ut enligt 19 kap. skattebetalningslagen istället för enligt lagen om dröjsmålsavgift. Vidare överlämnade regeringen genom beslut den 11 februari 1999 (dnr Fi98/1468) till utredningen en framställning från Generaltullstyrelsen om ändringar i svensk lagstiftning för att möjliggöra en tillämpning av rådets förordning (EG) 3295/94 av den 22 december 1994 om åtgärder för att förhindra övergång till fri omsättning, export, återexport eller hänföra till ett suspensivt arrangemang av varumärkesförfalskade eller pirattillverkade varor.

Utredningen överlämnade i oktober 1998 delbetänkandet SOU 1998:127 Tullagens överklaganderegler m.m. vid en omorganisation av Tullverket. Utredningens förslag i delbetänkandet har behandlats i ett tidigare lagstiftningsärende (prop. 1998/99:79 Tullagens överklaganderegler, m.m., bet. 1998/99:SkU19, rskr. 1998/99:242, SFS 1999:425).

I april 1999 överlämnade Tullagsutredningen sitt slutbetänkande, SOU 1999:54 En ny tulllag. Utredningens sammanfattning av betänkandet finns i bilaga 1. Utredningens lagförslag finns i bilaga 2.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i bilaga 3. En sammanställning över remissyttrandena finns tillgänglig på Finansdepartementet.

Regeringen har i prop. 1999/2000:9 behandlat de förslag som Tullagsutredningen lämnat i sitt slutbetänkande beträffande beräkningen av dröjsmålsröntan vid för sen betalning av tull. Förslaget har lett till lagstiftning som trätt i kraft den 1 januari 2000 (bet. 1999/2000:SkU8, 1999/2000:SkU11, rskr. 1999/2000:110, SFS 1999:1375).

I utredningsarbetet har deltagit experter från Finansdepartementet, Tullverket, Lunds universitet, Sveriges Industriförbund, Svensk Handel och Sveriges Transportindustriförbund.

I propositionen behandlas även framställningar från Läkemedelsverket och Säkerhetspolisen beträffande möjligheten att på begäran erhålla uppgifter om import och export av varor från Tullverket (dnr. Fi 98/1113 och Fi 98/1296). Framställningarna har remissbehandlats. En lista över remissinstanserna finns i bilaga 4. En sammanställning över remissvaren finns tillgänglig på Finansdepartementet.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 16 mars 2000 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i bilaga 5. Lagrådets yttrande finns i bilaga 6. Regeringen har i huvudsak följt Lagrådets förslag. Regeringen återkommer till Lagrådets synpunkter i avsnitten 7.7 och 10.3, i kapitel 12 samt i författningskommentaren.

I förhållande till lagrådsremissen har vidare vissa redaktionella ändringar i mervärdesskattelagen lagts till.

4 Utgångspunkter för utformningen av en ny tulllag

4.1 Bakgrund

Det svenska tullväsendet har mycket gamla anor. Någon form av tullpålagor förekom redan vid 1100-talets slut och det är troligt att tullar fanns långt tidigare. I Generaltullstyrelsens jubileumsbok till sitt 350-årsjubileum – Tullverket 1636-1986 – skildras tullväsendets utveckling. Av särskilt intresse är den reform som genomfördes år 1636 och var så genomgripande att Tullverket räknar sina anor från det året. Många av de tankar som låg till grund för reformen återkommer i tullagstiftningen ända in på 1900-talet.

Utvecklingen av vissa centrala institut inom tullagstiftningen bör något beröras. Tulltaxering skulle enligt 1927 års tullstadga (den 7 oktober 1927, nr 391) utföras med ledning av vad som utrönats vid tullens undersökning av varorna. Ett sådant officialsystem blev med den ständigt

växande importen efter andra världskrigets slut alltför tungrott. Tulltaxeringen kom därför att i stor utsträckning grundas på uppgifter i fakturor och andra handlingar; varan undersöktes endast i särskilda fall. Först med ikraftträdandet av 1973 års tulllag (1973:670) infördes ett system med obligatorisk tulldeklaration; den tullskyldige skulle lämna deklARATION när varan angavs till förtullning. Deklarationsskyldigheten behölls i 1987 års tulllag (1987:1065) men anpassades till vad som gällde på skatteområdet i övrigt.

För att underlätta för den som bedrev importverksamhet infördes genom 1973 års tulllag det s.k. hemtagningsförfarandet. Den som fått tillstånd till hemtagning fick ta hand om varan och i övrigt förfoga över den utan hinder av att den inte förtullats. Hemtagaren var också s.k. kreditimportör. Detta innebar att varan fick lämnas ut innan tull och annan avgift betalats. Betalning skedde enligt särskild tullräkning inom den tid som Generaltullstyrelsen bestämde.

Godsvården, dvs. omhändertagande av godset i avvaktan på förtullning eller annan tullklarering, ankom tidigare på Tullverket. I 1973 års tulllag ersattes denna ordning med privat godsvård. Enskilda företag kunde ges tillstånd att inrätta tullupplag, tullager eller frihamnar där oförtullade varor kunde förvaras under kortare tid eller längre tid i avvaktan på förtullning eller annan tullklarering.

I 1927 års tullstadga fanns bestämmelser om tullkontroll av såväl transportmedel som varor. Bestämmelserna gav tullmyndigheterna rätt att tullbevaka transportmedel och försegla lastutrymmen. Under den tid som behövdes för tullkontrollen fick handlingar hållas kvar. Fartyg, tåg och fordon kunde stoppas och luftfartyg anmanas att landa. I tulltaxeförordningen (1960:391) infördes bestämmelser om skyldighet att lämna de uppgifter och förete de handlingar som fordrades för tullkontrollen. Eftersom de grundläggande skyldigheterna att underkasta sig tullmyndigheternas kontroll var av så ingripande natur och rörde inskränkningar i den enskildes handlingsfrihet, fördes åtskilliga av de kontrollbestämmelser som fanns i tillämpningsföreskrifterna in i 1987 års tulllag. Även bestämmelser om bokföringsgranskning togs in i den lagen. År 1994 infördes revisionsbestämmelser i tullagen, utformade med förebild i taxeringslagens revisionsbestämmelser.

Sveriges inträde i EU förändrade radikalt förutsättningarna för den nationella tullagstiftningen. EG-rättens regelverk på tullområdet utgör kärnan i den svenska tullagstiftningen och några mot EG-rätten stridande nationella föreskrifter får inte förekomma. En översyn av 1987 års tulllag och andra i sammanhanget relevanta författningar blev därför nödvändig och resulterade i bl.a. den nu gällande tullagen (1994:1550).

4.2 Gällande författningar

De primära föreskrifterna finns, som nämnts, i EG:s regelverk på tullområdet. Det avser emellertid endast relationen med tredje land, eftersom EG utgör en tullunion. Viktigast är rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (tullkodexen), kommissionens förordning (EEG) nr

2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (tillämpningskodexen), rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan samt rådets förordning (EEG) nr 918/83 av den 28 mars 1983 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse. Bland övriga EG-rättsakter kan nämnas rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om fastställande av vissa åtgärder avseende införsel till gemenskapen samt export och återexport från gemenskapen av varor som gör intrång i viss immateriell äganderätt.

EG-förordningarna är direkt tillämpliga som gällande svensk rätt. I vissa delar har de dock formen av ramlagstiftning och kan kompletteras av nationella bestämmelser.

EG:s regelverk på tullområdet kompletteras av ett flertal svenska författningar. De centrala är tullagen (1994:1550), tullförordningen (1994:1558) och Tullverkets föreskrifter och allmänna råd (TFS:1994:45) för tillämpning av tullagen (1994:1550) och tullförordningen (1994:1558) /tullordningen/. Av övriga kompletterande lagar bör här nämnas lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m., lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m., lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m. samt lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m.

Förutom i dem som kompletterar EG:s regelverk berörs frågor som har samband med tullväsendet i flera andra författningar, t.ex. tullregisterlagen (1990:137). Av särskilt intresse för kontrollverksamheten är lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen (inregränslagen), vars syfte är att upprätthålla en kontroll beträffande varor som förs över en gräns mot ett annat EU-land i strid mot ett straffsanktionerat förbud.

4.3 Målsättningen för en reform av tullagstiftningen

Tullagstiftningen har en central roll i utrikeshandeln och därmed för samhällsekonomin i stort. Den skall värna om det svenska näringslivets konkurrenskraft men också vara en garanti för att utrikeshandeln sker i former som är godtagbara såväl nationellt som internationellt. Tull är en form av skatt, vilket medför ett fiskalt perspektiv på lagstiftningen. Det är ofrånkomligt att ett regelsystem, som skall tillgodose flera och ibland motstridiga intressen och som dessutom måste anpassas till en dynamisk utveckling inom handel och teknik, inte kan bli så lättillgängligt som vore önskvärt med tanke på alla dem som berörs av systemet. Förutom företag vars verksamhet i stor utsträckning är inriktad på utrikeshandel, och som därför kan förväntas ha erforderlig kompetens att tillämpa regelsystemet, fordras kännedom om systemet eller delar av det även hos dem som i mindre omfattning ägnar sig åt importverksamhet, liksom hos enskilda, t.ex. fordonsförare, fartygsbefäl och myndighetspersonal.

Det är självfallet angeläget att alla möjligheter att förenkla tullagstiftningen tas tillvara. Förenklingssträvandet har också vid flera tillfällen kommit till uttryck inom EU, t.ex. i den s.k. Stockholms-

deklarationen och rådets resolution den 25 oktober 1996 om förenkling och rationalisering av gemenskapens tullföreskrifter och -förfaranden. I en rapport från kommissionen den 3 juni 1998 understryks att en viktig referenspunkt för en modern tullkodex är att den måste uppfylla målet att förenkla. Samtidigt sägs att de stora belopp som undandras som egna medel gör att alla förenklingsåtgärder måste följas av effektiva kontrollmedel som är särskilt avpassade för de potentiella risker som åtgärden medför.

Tullkodexen och tillämpningskodexen är EG-rättsliga förordningar och som sådana direkt tillämpliga i medlemsländerna. Ett flertal andra förordningar rör också direkt eller indirekt tullområdet. Även med höga förenklingsambitioner kommer det för svensk tullagstiftning grundläggande regelverket att vara mycket omfattande och i flera hänseenden svårtillgängligt. Tullkodexen innehåller 253 artiklar och tillämpningskodexen innehåller 915 artiklar och 113 bilagor.

I Tullagsutredningens uppdrag ingick att undersöka om det finns förutsättningar för förenklingar av regelsystemet. Utredningens överväganden har därvidlag gällt det svenska regelsystemet, dvs. de författningar som utgör komplement till EG-förordningar eller genomförande av EG-direktiv. Detsamma gäller regeringens överväganden i denna proposition.

Utredningen skulle också enligt direktiven lämna förslag till de ändringar som kan visa sig behövliga från saklig synpunkt. Uppdraget var emellertid begränsat till den svenska tullagstiftning som faller inom Finansdepartementets ansvarsområde. Till följd härav har utredningen inte kunnat överväga om sakliga ändringar behövs i sådana i tullsammanhang viktiga regler som rör aktiv och passiv förädling, bearbetning under tullkontroll eller temporär import. Dessa regler är nämligen intagna i lagen om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m., vilken faller under Utrikesdepartementets ansvarsområde. Detsamma gäller reglerna om tullfrihet enligt lagen om tullfrihet m.m. Uppdraget innefattade inte heller inregränslagen.

Det skulle säkert bli lättare att överblicka och tillämpa den nationella tullagstiftningen, om samtliga dess centrala delar samlades i en lag. Till dessa delar måste räknas tullförfarandet och Tullverkets kontrollverksamhet; det är dessa som framför allt berör aktörerna på tullområdet. Så länge ansvaret för tullagstiftningen är delat mellan olika departement är detta dock inte möjligt. Därför föreslås i detta hänseende endast att bestämmelserna i lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. tas in i tullagen. Det vore i och för sig tänkbart att från lagen om frihet från skatt vid import, m.m. flytta över de bestämmelser som gäller tull. Detta har dock bedömts inte innebära någon större fördel, eftersom lagens bestämmelser om skattefrihet bör stå i en särskild författning. Saken skulle te sig annorlunda, om det hade varit möjligt att också ta in tullfrihetslagens bestämmelser i tullagen. Även tullregisterlagen bör bestå som en särskild författning; reglerna är knappast av omedelbart intresse för importörer och exportörer.

Tullagsutredningen har föreslagit att bestämmelserna i lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m. skall tas in i tullagen. Lagen har emellertid behandlats även

inom ramen för arbetet inom departementet med en proposition om en ny smugglingslag. De överväganden som gjorts härvid har lett till slutsatsen att den särskilda lagen bör behållas; se vidare avsnitt 7.9.

Från sakliga utgångspunkter har målsättningen varit att den svenska tullagstiftningen ges ett innehåll som underlättar en smidig hantering i tullförfarandet för såväl näringslivet som myndigheterna. Regelverket bör anpassas till de behov som i detta hänseende visat sig föreligga, givetvis under förutsättning att en sådan anpassning är förenlig med EG-rätten. Det bör vara ägnat att tillgodose rättssäkerhetens krav och samtidigt förhindra brottsligt förfarande och annat agerande till skada för samhället och dem som bedriver en seriös och lojal verksamhet inom utrikeshandeln.

4.4 Tullagstiftningens struktur

Eftersom den svenska tullagstiftningen vad gäller handel med icke-gemenskapsvaror endast kan vara ett komplement till EG-rätten, krävs av den som bedriver sådan verksamhet en ingående kännedom om tullkodexen, tillämpningskodexen och andra normerande EG-rättsakter. För att underlätta sökandet efter dessa grundläggande bestämmelser bör tullagen, som får antas vara den författning som en svensk aktör i första hand tar del av, ge hänvisningar till de EG-regler som kompletteras genom tullagen.

Tullagen bör i princip utformas så att den med hänvisningarna till EG-rätten innehåller alla de materiella bestämmelser som den enskilde behöver känna till för att i tullhänseende kunna utföra sin verksamhet på ett korrekt sätt. Tullförordningen bör, likaledes i princip, endast innehålla verkställighets- och tillämpningsföreskrifter riktade till Tullverket. I det EG-relaterade lagstiftningsarbetet uppkommer ofta redaktionella och språkliga frågor. Innebörden av olika EG-rättsakter kan vara svårtolkad och språkbruket kan vara annat än det som förekommer i svensk lagstiftning. Det är givetvis viktigt att det i de kompletterande svenska bestämmelserna används samma begrepp som i den svenska översättningen av EG-reglerna, såvida det inte är uppenbart att den svenska texten avviker från en korrekt översättning av originaltexten.

Tullagen omfattar ett stort antal paragrafer och bör därför indelas i kapitel.

Flera av kontrollbestämmelserna i tullkodexen har karaktären av rambestämmelser, som för att kunna tillämpas måste kompletteras av nationella bestämmelser. Vid utformningen av dessa nationella bestämmelser måste dock de övriga kontrollbestämmelserna i tullkodexen och tillämpningskodexen beaktas. Detta har inte skett vid utformningen av tullagen. Det förekommer på flera ställen bestämmelser som helt eller delvis utgör dubbleringar av bestämmelser i tullkodexen. Vid utformningen av den nya tullagen har ett syfte varit att ge kontrollbestämmelserna en sådan utformning att det tydligare framgår att de utgör kompletteringar till bestämmelserna i tullkodexen och tillämpningskodexen. I den mån bestämmelser finns i EG-rättsakterna

kan hänvisning göras till de relevanta artiklarna; bestämmelser med motsvarande innehåll skall inte finnas i tullagen.

Vidare är den nuvarande ordningen där kontrollbestämmelser finns både i tullagen och i tullförordningen inte helt lämplig. Vissa av bestämmelserna i tullförordningen ger Tullverket långtgående befogenheter som berör de grundlagsskyddade fri- och rättigheterna. Några av bestämmelserna reglerar dessutom frågor som redan reglerats i tullagen. Uppdelningen gör vidare regelverket tämligen svårläst. Därför har vid utformningen av de nya kontrollbestämmelserna utgångspunkten varit att dessa i möjligaste mån skall finnas på ett ställe; eftersom det i många fall är fråga om kontrollåtgärder som kan vara integritetskränkande föreslås att de införs i lagen. De kontrollbestämmelser som tas in i tullförordningen skall vara föreskrifter om verkställigheten av kontrollbestämmelserna i tullagen; de skall inte ge Tullverket några ytterligare befogenheter eller ålägga enskild ytterligare skyldigheter.

Regeringen tar i 12 kap. upp frågan om behovet av bestämmelser i tullagen med bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter.

5 Innebörden av vissa begrepp

5.1 Begreppet tullskyldig

Regeringens förslag: Tullskyldigbegreppet tas bort. I stället används begreppen ”gäldenär” respektive ”deklarant”.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har haft något att erinra mot förslaget.

Bakgrunden till regeringens förslag: Bestämmelser om vem som är skyldig att erlägga tull för en vara har funnits i svensk tullagstiftning sedan tillkomsten av 1973 års tullag. Tullagstiftningskommittén föreslog i sitt betänkande stencil Fi 1970:4 Tullproceduren vid import (s. 146) att en bestämmelse skulle införas i tullagen som klargjorde att skyldigheten att betala tull ålåg den som angav godset till förtullning. I prop. 1972:110 anförde departementschefen i denna del följande (s. 94).

Enligt nuvarande regler är varuhavaren – dvs. den som på grund av äganderätt eller eljest är berättigad att förfoga över varan – skyldig att erlägga tull och annan införselavgift för varan. Vem som äger förfoga över varan bestäms i allmänhet av frakträttsliga regler. Mycket ofta är varuhavaren en speditör. Enligt kommittéförslaget skall den som anger vara till förtullning också vara betalningsskyldig för tull och andra avgifter. Flertalet remissinstanser, som uttalat sig i denna fråga, biträder förslaget. Jag har tidigare förordnat att deklarationsskyldigheten skall fullgöras av den som anger vara till förtullning och jag finner det naturligt att avgifterna skall erläggas av samma person.

Bestämmelsen togs in i 5 § tullagen (1973:670). Den löd:

Den som anger vara till förtullning eller som tagit hand om vara efter medgivande enligt 3 § andra stycket är tullskyldig. Tullskyldig skall utom tull erlägga annan införselavgift för varan som uppbäres av tullverket.

Är ej någon tullskyldig enligt första stycket, tages tull och annan införselavgift ut av varan.

Motsvarande bestämmelse infördes i 11 § tullagen (1987:1065).

När det gäller deklarationsskyldigheten angavs i 7 § i 1973 års tullag, liksom i 13 § i 1987 års tullag, att tullskyldig skulle, när vara angavs till förtullning, lämna tulldeklaration till ledning för förtullningen.

Begreppet tullskyldig används också i den nu gällande tullagen. I 10 § finns en definition; med "den tullskyldige" avses den som är skyldig att betala import- eller exporttull för en vara, eller skulle ha varit det om varan varit tullbelagd. I författningskommentaren till 10 §, prop. 1994/95:34 s. 127, anförs bl.a. följande.

I tullkodexen föreskrivs vem som under olika omständigheter är "gäldenär" (eng. debtor). Reglerna härom är, på ett sätt, mycket lika de nuvarande svenska bestämmelserna i tullagen om vem som är tullskyldig.--- En konsekvens av EG-bestämmelserna är att det inte behöver finnas några nationella bestämmelser om vem som är skyldig att betala tull.

Från en annan synpunkt skiljer sig de nämnda begreppen åt. Tullskyldig är enligt nuvarande svenska bestämmelse i normalfallet den som anmält en vara till förtullning, oavsett om i det enstaka fallet någon tull skall utgå eller inte. I tullkodexen förekommer begreppet gäldenär endast i samband med att det föreligger en tullskuld (customs debt).

I nuvarande tullag finns åtskilliga bestämmelser som gäller för den som är tullskyldig, oavsett om det i det enstaka fallet verkligen skall betalas någon tull eller annan skatt eller avgift eller om det inte skall utgå någon påлага. Även i fortsättningen kan det vara ändamålsenligt att kunna beteckna en person som tullskyldig i ordets nuvarande mening. Termen "den tullskyldige" bör därför behållas i tullagen. Begreppet används i några bestämmelser som bör tillämpas på samma sätt oavsett om det gäller import eller export. Därför har begreppet definierats på sådant sätt att det gäller i båda dessa fall.

Förutom i tullagen används begreppet tullskyldig också i tullförordningen samt i 19 § förordningen (1995:681) om växtskydd m.m.

Skälen för regeringens förslag: Som framgår av redogörelsen ovan är anledningen till att begreppet tullskyldig har behållits att lagstiftaren funnit det ändamålsenligt att ha ett begrepp som omfattar dels gäldenär, dels den som skulle ha varit gäldenär om varan i fråga hade varit tullbelagd. En viss begreppsförvirring synes emellertid ha uppstått eftersom begreppet ibland också avser den som är skyldig att avlämna deklaration. Detta torde inte ha varit något problem tidigare; som framgår ovan angavs i den gamla tullagen uttryckligen att det var den tullskyldige som skulle lämna deklaration. Den tullskyldige och deklaranter var med andra ord samma person. Detta är inte längre alltid fallet. Enligt artikel 4.12 i tullkodexen är varje person som har betalningsansvar för en tullskuld gäldenär, medan deklaranter enligt artikel 4.18 är den person som avger en tulldeklaration i eget namn eller den person i vars namn en tulldeklaration avges. Deklارانter kan således vara såväl gäldenären själv som gäldenärens ombud vid indirekt ombudskap. Tillämpningsproblemen har föranlett företrädare för Tullverket att till utredningen framföra önskemål om att tullskyldigbegreppet skall tas bort.

Enligt regeringens mening bör för enkelhetens och tydlighetens skull de begrepp som används i tullkodexen och tillämpningskodexen

användas när så är möjligt. "Gäldenär" eller "deklarant" kan användas i stället för "tullskyldig" i de allra flesta fall. Det är endast några få bestämmelser som måste omfatta såväl gäldenär som den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd. I några fall kan dessutom bestämmelserna skrivas om så att varken tullskyldig/tullskyldighet eller gäldenär/deklarant behövs. Regeringen föreslår därför att tullskyldig-begreppet tas bort.

5.2 Avgifter som tas ut för varor vid import

Regeringens förslag: Någon bestämmelse motsvarande 1 § första stycket andra meningen i den nuvarande tullagen, enligt vilken vad som sägs om tull även gäller avgifter som tas ut för varor vid import, införs inte i den nya tullagen; de avgifter som tas ut för varor vid import omfattas av tullkodexens tullbegrepp.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har haft något att erinra mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: I artiklarna 4.10 och 4.11 i tullkodexen finns definitioner av import- och exporttullar som bl.a. omfattar "avgifter med motsvarande verkan". I den tyska tullkodex-kommentaren finns följande beskrivning av vad som avses med detta begrepp⁴⁵. Avgifter med motsvarande verkan är oftast av staten pålagda avgifter, som har anknytning till gränsövergången och därför innebär att varor som förs in eller ut blir dyrare, vilka emellertid inte belastar likvärdiga EG-varor. De verkar som skyddstullar, utan att formellt vara tullar. Detta gäller även då avgiften inte införts av staten, utan bygger på ett privaträttsligt avtal, och avgiften tjänar till att utjämna kostnader som uppstått vid uppfyllandet av uppgifter som ålagts av staten. Exempel härpå är Einfuhrgenehmigungsgebühren [införseltillståndsavgift], Durchfahrgebühren [genomfartsavgifter] (se EG-domstolens dom den 11 augusti 1995 i mål C-16/94, Edouard Dubois et fils SA och General Cargo Services SA mot Garonor Exploitation SA, REG 1995 s. I-2421.) och Gebühren für Gesundheitszeugnisse [avgifter för friskintyg]. Punktskatterna och importmervärdesskatten är följaktligen inte några mot tull svarande avgifter; inhemska produkter belastas på samma sätt.

Begreppet "avgift med motsvarande verkan som tull" är ett centralt begrepp i EG-rätten. Det förekommer bl.a. i artikel 23 i EG-fördraget. Där fastslås bl.a. att tullar på import och export samt alla avgifter som har motsvarande verkan skall vara förbjudna i förhållanden mellan medlemsstaterna. EG-domstolen har i ett flertal avgöranden prövat vad som avses med begreppet avgift med motsvarande verkan. I dom den 9 november 1983 i mål C-158/82, Kommissionen mot Konungariket Danmark, Sml. 1983 s. 3573, uttalar domstolen bl.a. följande.

⁴⁵ Peter Witte Zollkodex Kommentar, 2 Aufl., Verlag C.H. Beck, München, Linde Verlag Wien, 1998, s. 32.

18. Indledningsvis bemærkes, at det følger af Domstolens faste praksis, at enhver ensidigt pålagt økonomisk byrde, uanset betegnelse og opkrævningmåde, som rammer varerne, fordi de passerer grænse, men som ikke er en told i egentlig forstand, udgør en afgift med tilsvarende virkning som told, jfr. traktatens artikler 9, 12, 13 og 16, også selv om afgiften ikke tilfalder staten.

19. Dette princip fraviges kun, hvis den pågældende byrde udgør et forholdsmæssigt vederlag for en til importøren faktisk erlagt tjensteydelse, eller hvis den opkræves som led i en almindelig intern afgiftsordning, der systematisk og efter samme kriterier anvendes på indenlandsk producerede og importerede eller eksporterede produkter.

I 1 § tullagen sägs bl.a. att vad som sägs i lagen om tull gäller även andra skatter samt sådana avgifter som skall tas ut för varor vid import från tredje land, om inte annat uttryckligen anges eller framgår av sammanhanget. I förarbetena till tullagen anges inte närmare vilka avgifter det är som avses; i författningskommentaren till 1 § anges i denna del endast att den nya tullagen, liksom den då gällande, skall avse även annan skatt och avgift som skall tas ut för varor vid import från tredje land. Motsvarande bestämmelse fanns i 2 § i 1987 års tullag. Där stadgades att vad som sades i lagen om tull och annan skatt även gällde avgifter som skulle tas ut för varor vid införsel. I författningskommentaren till den paragrafen angavs att de avgifter det var fråga om var bl.a. sådana avgifter som regeringen eller statens jordbruksnämnd beslutat om enligt prisregleringslagarna på jordbrukets och fiskets områden. I övrigt kunde det vara fråga om pålagor som riksdagen beslutat om i lag, t.ex. skrotningsavgift och gödselmedelsavgift, eller avgifter som regeringen beslutat om med stöd av riksdagens bemyndigande, såsom burkavgift. Bestämmelsen syftade däremot inte på sådana avgifter som avsåg ersättning för viss verksamhet vid Tullverket, t.ex. tullförrättningsavgifter eller avgifter för tullager. Detta förarbetsuttalande är inte längre fullt tillämpligt. Enligt artikel 4 i tullkodexen omfattar begreppen import- och exporttullar bl.a. avgifter som införts enligt den gemensamma jordbrukspolitiken eller enligt särskilda ordningar för vissa varor som tillverkats genom bearbetning av jordbruksprodukter. Vidare finns det visserligen fortfarande nationella bestämmelser om burkavgift och skrotningsavgift, men dessa skall inte längre tas ut vid import. De avgifter som idag kan anses ingå i begreppet avgifter som skall tas ut för varor vid import torde vara kvalitetskontrollavgift beträffande färska frukter och grönsaker samt växtskyddsavgift. Det finns givetvis andra avgifter som tas ut av Tullverket och som kan komma att utgå vid import, såsom farledsavgift, stickprovsavgift och vattenföroreningsavgift, men de tas inte ut enbart på grund av importen av varorna.

Det finns således fortfarande två slag av avgifter som omfattas av begreppet avgifter som skall tas ut för varor vid import. Av dessa torde dock åtminstone växtskyddsavgiften vara en sådan mot tull svarande avgift som omfattas av tullkodexens tullbegrepp, dvs. "avgift med motsvarande verkan"; enligt 19 § förordningen (1995:681) om växtskydd m.m. skall den som är tullskyldig enligt tullagen betala en växtskyddsavgift. Det är således själva importen som utlöser avgiftsskyldigheten. Kvalitetskontrollavgiften å sin sida torde numera vara en sådan avgift som införts enligt den gemensamma jordbrukspolitiken; även den omfattas i så fall av tullkodexens

tullbegrepp. Eftersom de enda avgifter som skall tas ut för varor vid import synes vara avgifter som enligt tullkodexen har motsvarande verkan som tull, föreslår regeringen att det inte i den nya tullagen införs någon bestämmelse om avgifter motsvarande 1 § första stycket andra meningen i den nuvarande tullagen; den nationella lagstiftningen får inte innehålla bestämmelser som redan finns i tullkodexen.

6 Tullbehandling av icke-gemenskapsvaror

6.1 Förenklade förfaranden vid import

Regeringens förslag: Bestämmelserna i tullagen om förenklade förfaranden utformas så att det klart framgår att de endast är komplement till EG-rätten.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har haft något att erinra mot förslaget.

Bakgrunden till regeringens förslag: Enligt artikel 76 i tullkodexen skall tullmyndigheterna enligt villkor som fastställs i enlighet med kommittéförfarandet tillåta att vissa uppgifter utelämnas ur en tulldeklaration, att tulldeklaration ersätts av ett kommersiellt eller administrativt dokument som åtföljs av en framställning om att varorna skall hänföras till tullförfarandet i fråga eller att tulldeklaration sker genom införande av varorna i fråga i bokföringen; härvid får tullmyndigheten frånga kravet på att deklaranter skall visa upp varorna för tullen. Handlingarna skall åtminstone innehålla de upplysningar som är nödvändiga för varornas identifiering. Normalt skall deklaranter inte en kompletterande deklaration som får vara av allmän, periodisk eller sammanfattande art. Denna skall – vid övergång till fri omsättning – enligt 8 § tullagen inlämnas senast nio dagar efter den dag då varan frigjordes.

Artikel 76 i tullkodexen gäller såväl import som export. I det följande behandlas de förenklade förfarandena vid övergång till fri omsättning vid import.

Tullmyndigheterna skall således enligt fastställda villkor tillåta förenklade förfaranden. De förfaranden som avses är förfarandet med ofullständiga deklarationer, förenklat deklaraionsförfarande och lokalt klareringsförfarande. De fastställda villkoren finns angivna i artiklarna 253-289 i tillämpningskodexen, som innehåller tämligen detaljerade bestämmelser om tillämpningen av de tre förenklade förfarandena. Bl.a. framgår att förutsättningen för att tillstånd att använda det förenklade deklaraionsförfarandet eller den lokala klareringen skall medges är att det går att göra effektiva kontroller av att relevanta bestämmelser efterlevs. Vidare skall ansökan om tillstånd i princip avslås om sökanden gjort sig skyldig till en allvarlig överträdelse eller upprepade överträdelser av tullföreskrifterna eller endast sporadiskt deklarerar varor

för övergång till fri omsättning. När det gäller förfarandet med ofullständiga deklarationer finns inte motsvarande bestämmelser. Bestämmelsen i artikel 253 i tillämpningskodexen att förfarandet får användas "i ett vederbörligen berättigat fall" torde dock innebära en begränsning i sig.

Som synes är artikel 76 i tullkodexen en obligatorisk bestämmelse. Medlemsländerna kan inte välja att tillämpa endast delar av bestämmelsen. Vidare är såväl bestämmelserna i artikel 76 i tullkodexen som bestämmelserna i de nämnda artiklarna i tillämpningskodexen direkt tillämpliga. Dessa omständigheter synes man ha bortsett från vid utformningen av de svenska reglerna, även om avsikten inte varit att avvika från EG-rätten. I SOU 1994:89 Tullagstiftningen och EG föreslog Tullanpassningsutredningen (s. 133) att de förenklade förfarandena för övergång till fri omsättning skulle regleras i lag. De skäl som angavs för detta var att tullförfarandet även avser uttagande av annan skatt än tull samt vidare att tillämpningen i dess grunddrag bör vara enhetlig hos alla tullmyndigheter. Regeringen delade denna bedömning. I tullagen finns visserligen inga bestämmelser om de i tullkodexen reglerade förenklade förfarandena. Däremot har man använt begreppet förenklat förfarande beträffande tillståndet att förfoga över varor innan tull fastställts. 7 § första stycket tullagen lyder:

Tullverket får, enligt föreskrifter som meddelas av regeringen, bevilja importör eller sådant företag som i sin verksamhet deklarerar varor för övergång till fri omsättning för importörs räkning (ombud för importör), tillstånd att ta hand om och i övrigt förfoga över varor innan tull fastställts. När det förenklade förfarandet används med stöd av ett ombuds tillstånd, får även importören ta hand om och förfoga över varan.

I författningskommentaren till 7 § tullagen hänvisas först till artikel 76 i tullkodexen och artikel 253 i tillämpningskodexen. Därefter anges att de förenklade förfarandena för övergång till fri omsättning, som det avses att närmare föreskrifter skall utfärdas om enligt 7 §, är det förenklade deklarationsförfarandet och det lokala klareringsförfarandet. Dessa närmare föreskrifter finns i 8 § tullförordningen. Ordalydelsen av denna bestämmelse ger vid handen att de förenklade förfarandena som är avsedda att användas i Sverige är förenklat deklarationsförfarande och lokalt klareringsförfarande. I bestämmelsen fastslås också vilka som skall kunna få tillstånd att använda dessa förfarandena. Paragrafen lyder:

Tillstånd att tillämpa ett förenklat förfarande enligt 7 § första stycket tullagen (1994:1550) kan ges till

- 1. importör i form av förenklat deklarationsförfarande för övergång till fri omsättning,*
- 2. företag som är ombud för importör i form av förenklat deklarationsförfarande för övergång till fri omsättning för annans räkning,*
- 3. importör i form av lokalt klareringsförfarande för övergång till fri omsättning för egen räkning.*

Förfarandet med ofullständiga deklarationer har således lämnats därhän. Av allt att döma har lagstiftaren ansett att det inte behövs någon reglering i lag eller förordning om detta förfarande, avsikten har inte varit att förfarandet inte skall kunna användas i Sverige. För detta talar också

den omständigheten att det i 6 kap. 3-6 §§ tullordningen finns bestämmelser om förfarandet med ofullständiga deklarationer.

I 9 § första stycket tullförordningen stadgas vidare att tillstånd att tillämpa ett förenklat förfarande enligt 8 § efter ansökan får lämnas den som betalar tull enligt 26 § tullagen, dvs. innehavare av kredittillstånd. I paragrafens andra stycke stadgas att tillstånd får lämnas för viss tid eller tills vidare. I det tredje stycket stadgas att Tullverket, om det är nödvändigt för verkets övervakning och kontroll får föreskriva att varor av visst slag inte får tas om hand med tillämpning av ett förenklat förfarande. Föreligger särskilda skäl får beslut om sådan begränsning även fattas för ett enskilt fall.

I 11–13 §§ tullförordningen finns de föreskrifter som omnämns i 7 § första stycket tullagen. Av 11 § framgår att importör som har erhållit tillstånd enligt 8 § 1 får ta hand om en vara som förs in och i övrigt förfoga över den, om han lämnar en förenklad deklaration för övergång till fri omsättning. Detta benämns hemtagning för egen räkning. I 12 § finns en bestämmelse om hemtagning för annans räkning: ett företag som har tillstånd enligt 8 § 2 får ta hand om en vara som förs in och i övrigt förfoga över den, om företaget i egenskap av ombud lämnar en förenklad deklaration för övergång till fri omsättning för importörens räkning med uppdrag att avge kompletterande tulldeklaration. I sådant fall får även importören ta hand om och i övrigt förfoga över varan. 13 § avser godkänd importör: en importör som medgivits tillstånd enligt 8 § 3, således tillstånd att använda det lokala klareringsförfarandet, får enligt de närmare föreskrifter som Tullverket meddelar ta hand om och i övrigt förfoga över en vara om han underrättar verket om varans ankomst. Vidare sägs att det i tillstånd enligt 8 § 3 skall anges om någon åtgärd av Tullverket krävs innan mottagaren får förfoga över en vara. – Tullverkets föreskrifter finns i 6 kap. tullordningen.

Skälen för regeringens förslag: De svenska bestämmelserna om förenklade förfaranden vid övergång till fri omsättning kan ifrågasättas i ett flertal hänseenden. Tanken bakom bestämmelsen i 7 § första stycket tullagen strider i och för sig inte mot tullkodexen; innebörden av bestämmelserna om förenklade förfaranden i tullkodexen är just att varorna skall kunna frigöras innan tull fastställts. Härmed är också den svenska bestämmelsen till viss del onödig. Redan tillämpningen av de EG-rättsliga bestämmelserna om förenklade förfaranden leder till att importör kan få förfoga över varorna innan tull fastställts. En direkt felaktighet i bestämmelsen är att den är utformad som en fakultativ bestämmelse; Tullverket får ge tillstånd. Enligt EG-rätten skall tillstånd ges, förutsatt att de fastställda villkoren är uppfyllda. Vidare skall det inte vara enbart "enligt föreskrifter som meddelas av regeringen" som tillstånd medges, eftersom bestämmelserna huvudsakligen finns i EG-rätten.

I konsekvens av det här förda resonemanget är även en stor del av bestämmelserna i 11–13 §§ tullförordningen överflödiga. 8 § torde dessutom strida mot tullkodexen. Även om det inte har varit lagstiftarens avsikt, har bestämmelsen utformats på så sätt att det framstår som att endast det förenklade deklarationsförfarandet och det lokala klareringsförfarandet får användas i Sverige. Som nämnts ovan står det

inte medlemsländerna fritt att välja vilka förenklade förfaranden som skall tillämpas. Vidare är tullkodexen direkt tillämplig såvitt avser tull; några införandebestämmelser behövs inte och skall inte finnas.

Också bestämmelsen i 9 § första stycket tullförordningen, som innebär att endast kredithavare kan få tillstånd att använda de förenklade förfarandena, kan synas vara svår att förena med EG-rätten; villkoren för att förenklade förfaranden skall få användas anges som nämnts ovan i artiklarna 253–289 i tillämpningskodexen. Här finns också bestämmelser om i vilka fall tillstånd inte skall beviljas. Kravet på innehav av kredittillstånd torde emellertid kunna ses som en kompletterande bestämmelse till artikel 261.2 andra strecksatsen respektive artikel 264.2 andra strecksatsen i tillämpningskodexen. Där anges att tillstånd till förenklat förfarande skall i princip avslås, om den som har gjort ansökan endast sporadiskt deklarerar varor för övergång till fri omsättning. Den som inte är kreditimportör enligt 26 § tullagen torde kunna anses som en sådan sporadisk deklarat. För att man skall få bli kreditimportör krävs nämligen att man importerar varor i större omfattning.

Enligt bestämmelsen i 9 § tredje stycket tullförordningen, som har sin grund i 7 § andra stycket tullagen, kan rätten att ta hand om varor med tillämpning av ett förenklat förfarande begränsas. Syftet är att säkerställa Tullverkets övervaknings- och kontrollskyldigheter. Redan av artiklarna 261 och 264 i tillämpningskodexen får emellertid anses följa att tillämpning av ett förenklat förfarande kan vägras, om tullmyndigheternas kontroll inte kan garanteras.

Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår regeringen att bestämmelserna om förenklade förfaranden utformas så att det står klart att de endast är bestämmelser som kompletterar EG-rätten.

Tullagsutredningen har i SOU 1999:54 även behandlat frågan om tidsfristen för inlämnande av kompletterande tulldeklaration. Frågan tas upp i nästa avsnitt.

Även Tullverkets föreskrifter om tillämpningen av de förenklade förfarandena i främst tullordningen måste givetvis vara utformade på ett sådant sätt att det framgår att de endast är bestämmelser som kompletterar EG-rätten. Bestämmelser som inskränker tillämpligheten av förfarandena på ett sätt som strider mot EG-rätten får självklart inte förekomma.

6.2 Kompletterande tulldeklaration och tullräkningar

Regeringens förslag: Tullverket utfärdar föreskrifter om tidsfristen för inlämnande av kompletterande tulldeklaration och utfärdande av tullräkningar.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Länsrätten i Stockholms län säger sig inse fördelarna med ett flexibelt system och motsätter sig inte att rätten att meddela föreskrifter om utfärdande av särskild tullräkning och tidsfrister för betalning av tull delegeras till Tullverket. Länsrätten erinrar dock om

det angelägna i att betalningsfristen är tydligt angiven för varje tullskyldig; det är viktigt att tydlig information om sista betalningsdag går ut till alla kredithavare. I övrigt har ingen remissinstans något att erinra mot förslagen; *Tullverket*, *Svenska Handelskamarförbundet*, *Sveriges Industriförbund* och *Svensk Handel* tillstyrker förslagen.

Bakgrunden till regeringens förslag: I EG-rätten används inte begreppet tullkredit. I stället talar man om anstånd med betalning av tull. I artiklarna 224–227 i tullkodexen finns bestämmelser om sådant anstånd. Artikel 224 lyder:

Under förutsättning att det tullbelopp som personen i fråga skall betala avser varor som deklarerats för ett tullförfarande som innebär skyldighet att betala denna tull, skall tullmyndigheterna på begäran av denna person bevilja anstånd med betalning av detta belopp enligt de villkor som fastställs i artikel 225– 227.

Av artikel 225 framgår att beviljandet av anstånd förutsätter att den sökande ställer säkerhet. I artikel 226 anges de tre olika förfaranden som kan användas när anstånd beviljas; anstånd kan beviljas separat för varje tullbelopp som bokförts, gemensamt för alla tullbelopp som bokförts under en period som fastställs av tullmyndigheten och som inte överstiger 31 dagar (således en periodisk tullräkning) eller gemensamt för alla tullbelopp som bokförts i en post. Av artikel 227 framgår att den tid för vilken anstånd med betalning beviljas skall vara 30 dagar. Hur tiden skall beräknas varierar beroende på vilket av ovanstående förfaranden som använts. Om anstånd beviljats separat för varje tullbelopp som bokförts, skall tiden räknas från dagen efter den dag då tullbeloppet bokfördes av tullen. Om anstånd beviljats gemensamt för alla tullbelopp som bokförts under viss tidsperiod, skall tiden räknas från dagen efter den dag då perioden för samlingsräkningen går ut. Om anstånd beviljats gemensamt för alla tullbelopp som bokförts i en post, skall tiden räknas från dagen efter utgången av den tidsperiod under vilken varorna frigjordes. Därpå skall tiden minskas med det antal dagar som motsvarar hälften av antalet dagar i tidsperioden i fråga.

Om de nyssnämnda perioderna utgör en kalendervecka eller en kalendermånad, får medlemsstaterna besluta att tullbeloppet skall betalas enligt följande:

- a) om perioden är en kalendervecka, på fredagen den fjärde veckan efter denna kalendervecka.
- b) om perioden är en kalendermånad, den sextonde dagen den månad som följer efter denna kalendermånad.

I syfte att uppnå överensstämmelse med tullkodexens vokabulär har lagstiftaren valt att frånga det tidigare använda uttrycket tullkredit i tullagen. Institutet benämns i stället betalningsanstånd. Enligt 26 § första stycket tullagen får Tullverket medge betalningsanstånd för den som bedriver importverksamhet eller annan som importerar varor i större omfattning (kreditimportör). En kreditimportör betalar tull enligt särskild tullräkning. Motsvarande gäller den som bedriver exportverksamhet eller annan som exporterar varor i större omfattning. Särskild tullräkning får enligt andra stycket i samma paragraf utställas även på den som lämnat tulldeklaration som ombud för tullskyldig, om ombudet gentemot Tullverket åtagit sig att fullgöra den tullskyldiges betalningsskyldighet.

Av tredje stycket i paragrafen framgår att särskild tullräkning utfärdas en gång i veckan och omfattar tulltaxeringsbeslut för alla varor som frigjorts under en kalendervecka. Räkningen skall betalas senast på fredagen i fjärde veckan efter nämnda kalendervecka. Sverige har således valt de alternativ som anges i artiklarna 226 b och 227.3 a i tullkodexen. Den valda perioden ger en kredittid på mellan 28 och 32 dagar beroende på när i kalenderveckan varan frigörs. I sina remissyttranden över förslaget till den nuvarande tullagen anförde bl.a. Grossistförbundet Svensk Handel och Sveriges Industriförbund att tiden för lämnande av kompletterande uppgifter är för kort och att den dåvarande kredittiden vid hemtagning, ca 41 dagar, borde behållas. I prop. 1994/95:34 konstaterade regeringen (s. 98) att det enligt EG:s bestämmelser vore möjligt att ha en uppsamling av import under upp till en månad, vilket skulle kunna innebära en kredittid om 46 dagar för de varuposter som lämnats tidigt under uppsamlingsperioden, medan kredittiden för de varuförsändelser som frigjorts i slutet av uppsamlingsperioden skulle vara endast 16 dagar. Vid ett sådant system skulle, menade regeringen, den som kunde styra sin import till vissa dagar kunna få en längre kredittid, medan den som hade en jämt fördelad import i genomsnitt skulle få en kredittid om 30 dagar.

Tullagsutredningen konstaterar i SOU 1999:54, s. 106, att artiklarna 226 och 227 i tullkodexen ger utrymme för användning av alternativa förfaranden vad gäller samlingsperioder, så länge som den tid för vilken betalningsansånd beviljas är högst 30 dagar. Utredningen hänvisar till att det vid de diskussioner som förts inom utredningen framkommit att såväl Tullverket som näringslivet skulle sätta värde på en större flexibilitet i regleringen av förfarandena vid betalningsansånd. Anledningen härtill är att företagets import är av olika omfattning och slag; för vissa importörer är en samlingsperiod om en vecka lämpligast, medan en längre samlingsperiod vore lämpligare för andra. Utredningen drar slutsatsen att det inte framstår som lämpligt att i tullagen ha en reglering som inte medger den flexibilitet som tullkodexen erbjuder. Därför föreslår utredningen, i enlighet med det förslag som Tullverket med instämmande av näringslivets representanter lämnat, att rätten att meddela föreskrifter om utfärdande av särskild tullräkning och tidsfrister för betalning av tull skall delegeras till Tullverket.

Tullagsutredningen har också i SOU 1999:54, s. 104, behandlat frågan om tidsfristen för inlämnande av kompletterande tulldeklaration. Utredningen konstaterar dels att behovet av tidsfrister är olika för företagen, dels att frågan härom bör hanteras i samband med utformningen av bestämmelserna om betalningsansånd. Utredningen föreslår även beträffande denna fråga att rätten att meddela föreskrifter skall delegeras till Tullverket. Utredningen påminner dock i detta sammanhang om den kritik som kommissionen i rapport nr 97.15.1 om kontroll av egna medel har riktat mot Tullverkets hantering av de kompletterande tulldeklarationerna. Kommissionen anför att det svenska förfarandet med deklarationer i två steg i teorin överensstämmer med EG-rättens tidsfrister, men att den ursprungliga tidsfristen kan bli kraftigt förlängd om steg 2-deklarationen lämnas in mycket sent eller inte alls. Detta beror på att deklaranter får två påminnelser innan fastställande av tull och

bokföring sker. Kommissionen uppmanar i rapporten de svenska myndigheterna att ändra sina förfaranden. Utredningen påpekar att Tullverket givetvis måste – inom ramen för vad svensk förvaltningsrätt medger – beakta kommissionens anmärkningar vid utformningen av bestämmelserna om handläggningen av deklarationerna.

Tullverket har i en skrivelse till regeringen redogjort för hur frågan om tidsfrister för inlämnande av kompletterande tulldeklaration och utfärdande av tullräkning kommer att hanteras om den av Tullagsutredningen föreslagna ordningen genomförs. I ett första steg avser Tullverket att förlänga fristen för inlämnandet av den kompletterande tulldeklarationen till elva dagar för elektroniskt överförda deklarationer och tio dagar för deklarationer som lämnas på blankett. Tullverket har vidare tillsatt en arbetsgrupp med uppdrag att lämna förslag till ett system med periodiska kompletterande tulldeklarationer. Att deklarationerna lämnas periodvis innebär att en deklarationen omfattar ett antal olika sändningar som är frigjorda under en viss period. Tullverket är medvetet om att det kommer att krävas nya kontrollfunktioner; en stor del av de automatiska kontroller som i dag finns inbyggda i tulldatasystemet skulle inte kunna användas. Därför ingår det i arbetsgruppens uppdrag att överväga vilka åtgärder som behövs för att kompensera detta. När det gäller längden på perioden avser Tullverket att utgå från näringslivets önskemål, under förutsättning att Tullverket har godtagbar kontroll över godsflödet samt att kredittiden upprätthålls. Tullverket är vidare medvetet om att införande av periodisk deklaration skulle kunna komma att påverka verkets möjligheter att utföra vissa uppdrag åt andra tillsynsmyndigheter. Verket ser det därför som en självklarhet att utredningsarbetet skall genomföras i samverkan med Kommerskollegium, Statens jordbruksverk, Statistiska centralbyrån samt övriga myndigheter och offentliga organ som kan komma att beröras. Även näringslivet kommer att ges möjlighet att medverka i utredningsarbetet.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen delar utredningens bedömning att EG-rätten inte lägger något hinder i vägen för att föreskrifter om tidsfristerna för inlämnande av kompletterande tulldeklaration och utfärdande av tullräkning meddelas av Tullverket. Regeringen inser också värdet av att bestämmelserna på området blir mer flexibla. Lagstiftningen skall självklart inte lägga hinder i vägen för utveckling och förnyelse av företagsanpassade betalningsrutiner. Regeringen noterar också att den av Tullagsutredningen föreslagna ordningen får stöd av såväl Tullverket som näringslivet. Regeringen föreslår därför att föreskrifter om tidsfristen för kompletterande tulldeklaration och utfärdande av tullräkning skall meddelas av Tullverket. Regeringen återkommer i 12 kap. till frågan om behovet av bemyndigandebestämmelser i tullagen.

Tullverket måste självklart vid utfärdandet av föreskrifterna hålla sig inom de ramar som EG-rätten anger. Kommissionens anmärkningar måste beaktas. Vidare måste föreskrifterna vara utformade på ett sådant sätt att gäldenären i det enskilda fallet tydligt kan se vilka förutsättningar som gäller i just hans fall.

Regeringens bedömning: Ett inordnande av tull och kanske framförallt mervärdesskatt vid import i skattekontosystemet skulle kunna medföra praktiska vinster för företagen. Frågan kräver dock främst med hänsyn till att det finns särskilda bestämmelser om uppbörd i tullagstiftningen en fördjupad analys och bör därför behandlas i ett annat sammanhang.

Utredningens bedömning: Överensstämmer i huvudsak med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: *Brottsförebyggande rådet* anser att det vore en fördel om tullar kunde infogas i skattekontosystemet; härigenom skulle en bättre enhetlighet åstadkommas. *Riksskatteverket* delar utredningens bedömning att frågan huruvida tull och annan skatt som tas ut vid import skall ingå i skattekontosystemet kräver en fördjupad analys; det finns i dagsläget både organisatoriska och legala problem som måste lösas. *Svenska Handelskammarförbundet* tillstyrker ett inordnande i skattekontosystemet. Förbundet anser att det saknas relevanta skäl för att importmomsen skall särredovisas vid importtillfället; detta skapar enbart merarbete för såväl importörerna som myndigheterna.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt direktiven skulle Tullagsutredningen särskilt överväga bl.a. om, och i så fall i vilken omfattning, tullar, mervärdesskatt och avgifter som Tullverket uppbär i samband med import borde inordnas i eller samordnas med skattekontosystemet. Utredningen utgår vid sina överväganden från den nuvarande ordningen med två parallella och åtskilda myndighetsorganisationer, Tullverket och skatteförvaltningen, och att tull och importskatt även fortsättningsvis skall uppbäras av Tullverket. Utredningen påpekar att redan denna omständighet torde tala emot en total inordning i skattekontosystemet, som givetvis bygger på att den beslutande myndigheten återfinns inom skatteförvaltningen. Bestämmelserna om beslutande myndighet, omprövning och överklagande i skattebetalningslagen skulle inte gälla beträffande de beslut som fattats av Tullverket; härom finns särskilda regler i tullagstiftningen. Utredningen påpekar vidare att bilden åtminstone när det gäller tull kompliceras ytterligare av att det i gemenskapsrätten byggs upp ett särskilt system med regler om bl.a. deklarationer, betalningsanstånd och räntor. Dessa regler, som återfinns i tullkodexen och tillämpningskodexen, avviker från bestämmelserna i skattebetalningslagen. Systemet med skattekonton torde förutsätta enhetliga redovisnings-, betalnings- och ränteregler; på skattekontona bokförs löpande debiterade skatter mot de betalningar som den skattskyldige gör. Betalningarna bokförs utan någon avräkningsordning, varför man inte kan styra vilken skuld betalningen avser. Vidare måste såvitt avser avstämningen på skattekontot beaktas att skatterna skall gå till den nationella verksamheten, den svenska statsbudgeten. Tull betalas till största delen vidare till gemenskapen. Man kan därför inte baka ihop tull

med skatterna på skattekontot, om man inte helt frikopplar gäldenärens inbetalning från den inbetalning som Sverige skall göra till EU.

Tullagsutredningen menar att det av det sagda framgår att det inte skulle vara helt oproblematiskt att inordna tullen i skattekontosystemet. Det skulle behövas ändringar inte bara i tullagstiftningen och Tullverkets rutiner för uppbörd utan också i skattebetalningslagen och skattekontosystemet. Därför, menar utredningen, kräver frågan en fördjupad analys som lämpligen bör göras i samarbete med de enheter inom Finansdepartementet och skatteförvaltningen som har ansvar för skattekontosystemet.

Enligt regeringens mening är det uppenbart att en inordning i, eller åtminstone en samordning med, skattekontosystemet vad gäller tull och kanske framförallt mervärdesskatt vid import skulle kunna innebära praktiska vinster för företagen. Regeringen delar dock Tullagsutredningens bedömning att frågan kräver en fördjupad analys och därför bör behandlas i ett annat sammanhang.

6.4 Skyldigheten att anmäla införsel från annat EU-land av icke-gemenskapsvaror

Regeringens förslag: En bestämmelse motsvarande 9 a § i den nuvarande tullagen införs i den nya tullagen.

Utredningens förslag: Någon bestämmelse motsvarande 9 a § i den nuvarande tullagen införs inte i den nya tullagen. Utredningen gör bedömningen att bestämmelsen inte är förenlig med reglerna om tullskulds uppkomst i artikel 215 i tullkodexen.

Remissinstanserna: *Riksåklagaren* anför följande. Bestämmelsen i 9 a § tullagen har tillkommit för att göra varusmuggningslagens bestämmelser tillämpliga på varor som smugglats in i ett annat EU-land och därefter förts vidare till Sverige. Det finns inte anledning att ifrågasätta hållbarheten i utredningens argument att den nuvarande bestämmelsen inte är förenlig med EG-rätten. Men såvitt kan ses innebär utredningens ställningstagande att möjligheterna att som varusmuggningsbrott beivra det beskrivna förfarandet ytterligare begränsas. – Riksåklagaren vill särskilt peka på de synpunkter som framförts av överåklagaren vid Åklagarmyndigheten i Malmö. Han ansluter sig till dennes framförda krav på en enhetlig, överskådlig och heltäckande lagstiftning och anför följande. Den nuvarande situationen är alltför komplicerad, såväl för den enskilde som för de organ som har att bekämpa denna typ av brottslighet. Om regeln i 9 a § tas bort kommer situationen i vart fall inte att förbättras. Huruvida det cirkulationsordningsbrott som föreslås i promemorian Ds 1998:53 Ny smuggningslag är tänkt att kunna tillämpas också i ovan beskrivna sammanhang framstår som oklart. – I det av Riksåklagaren nämnda yttrandet av *Åklagarmyndigheten i Malmö* anför följande. Utredningens redogörelse beträffande 9 a § visar på behovet av en helhetssyn när det gäller en lagreglering för att beivra undandragandebrott vid varuförsel över såväl

inre som yttre gräns. Detta gäller i synnerhet cigaretter och alkoholdrycker, jfr promemorian Ds 1998:53 Ny smugglingslag, bl.a. s. 281–284. Enligt 4 kap. 2 § alkohollagen får spritdrycker, vin och starköl föras in i landet endast av den som har tillverknings- eller partitillstånd avseende sådana varor. I 4 § lagen om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen föreskrivs anmälningsskyldighet för bl.a. den som utan erforderligt tillstånd från ett annat EU-land till Sverige inför sådana varor. Bestämmelsen ger möjlighet att med stöd av varusmugglingslagens regler beivra illegal införsel och efterföljande befattning med olovligt införd alkohol oavsett om alkoholdryckerna utgörs av gemenskapsvara eller ej. Beträffande beivrandet av införsel av obeskattade cigaretter är läget något annorlunda. Vad gäller cigaretter med ursprung i EU, dvs. cigaretter som införts till eller framställts i ett EU-land, föreligger ej anmälningsskyldighet varför varusmugglingslagens regler ej är tillämpliga. Beträffande cigaretter som insmugglats till EU medför den nuvarande 9 a § tullagen att varusmugglingslagen blir tillämplig. Erfarenheten från verkliga fall har emellertid visat på betydande svårigheter att utreda huruvida cigaretterna i ett visst fall varit föremål för tullförfarande i något EU-land och därmed skall behandlas som gemenskapsvara. Nuvarande ordning får anses vara helt otillfredsställande såväl ur rättssäkerhetssynpunkt – regelmässigt förekommer långa frihetsberövanden under utredningstiden – som när det gäller att ta till vara de rättsvårdande myndigheternas utredningsresurser på effektivast möjliga sätt. Likartade problem med att utreda varans ursprung uppkommer vid misstänkt olovlig befattning med smuggelgods avseende alkohol, där uppsåtlig varusmuggling som "förbrott" måste styrkas. I Ds 1998:53 Ny smugglingslag föreslås införande av en ny straffbestämmelse benämnd "cirkulationsordningsbrott", som straffbelägger överträdelse av cirkulationsordningens bestämmelser. Cirkulationsordningen torde dock ej vara tillämplig på till EU insmugglade varor, varför nuvarande problem med beivrande av undandragandebrottsligheten, särskilt såvitt avser cigaretter, till stor del torde kvarstå även om betänkandets förslag genomförs. Det ovan anförda understryker ytterligare vikten av att få en enhetlig och överskådlig lagstiftning där smugglingsbrottsligheten avseende framförallt sprit och cigaretter, som tagit närmast enorma proportioner, kan beivras på ett kraftfullt och resurseffektivt sätt. Möjligheterna till kontroll samt utredning av misstänkt brottslighet måste förbättras så att upptäcktsrisken ökar. Ansvarsbestämmelserna bör utformas så att likartade förfaranden kan bedömas på likartat sätt vad gäller straffvärde och därmed påföljder ävensom förverkande.

Tullverket anför följande. Utredningen föreslår att någon motsvarighet till 9 a § i den nuvarande tullagen inte tas med i en ny tullag. Det främsta skälet för detta är att bestämmelsen om uppbörd av tull i paragrafens andra stycke inte är förenlig med nu gällande EG-rätt. Rimligen var förhållandet så också när bestämmelsen infördes, även om den fulla insikten om detta kanske inte fanns. Tullverket gör visserligen ingen annan bedömning än utredningen avseende förhållandet till EG-rätten. Däremot förordas en mer pragmatisk hållning; de problem som man ville

komma åt genom denna bestämmelse finns givetvis kvar. Förslaget att inte ta med en sådan bestämmelse i tullagen kommer att påverka möjligheten att tillämpa varusmuggningslagen, vilket utredningen också påpekar. Om Tullverket inte längre kan uppbära tull när en icke-gemenskapsvara förts in i Sverige från ett annat EU-land, försvinner "undandragandebrottet". Ett borttagande av anmälningsskyldigheten medför att också "smugglingsbrottet" försvinner. En upptäckt av sådana varor vid en kontroll leder då inte till någon påföljd, vare sig fiskalt eller straffrättsligt. Tullverket anser att den nuvarande ordningen kring anmälningsskyldigheten för dessa varor måste bibehållas fram till dess det är helt klart hur det blir både med en ändring i artikel 215 i tullkodexen och riksdagens beslut med anledning av förslaget till ny smuggningslag såsom föreslagits i Ds 1998:53.

Riksskatteverket tillstyrker förslaget, men menar att en kommentar beträffande statusen hos varor som smugglas in till unionen vore ytterst värdefull. Verket menar att frågan får stor praktisk betydelse vid tillämpningen av varusmuggningsbestämmelser, materiella tull- och skattebestämmelser, bestämmelser om punktskattekontroll m.m.

Kommerskollegium finner det något tveksamt att nu avskaffa bestämmelsen, särskilt innan resultatet av pågående arbete med förnyelse av den svenska smuggningslagstiftningen och revision av tullkodexen kan överblickas. Kollegiet anser att frågan om den aktuella bestämmelsens förenlighet med EG-rätten är svårbedömd, även om kollegiet i och för sig inte vill ifrågasätta det resonemang som utredningen för. Kollegiet påpekar att bestämmelsen har en särskild bakgrund och att någon kritik från EU såvitt bekant inte riktats mot bestämmelsen.

Skälen för regeringens förslag: Den illegala handeln med alkohol-drycker och cigaretter har ökat kraftigt sedan EU-inträdet. Det har vuxit fram en omfattande, organiserad kriminell verksamhet vars främsta finansieringskälla är smuglingen av dessa varor. Smuglingen avser såväl varor som tillverkats inom EU som icke-gemenskapsvaror från tredje land. I syfte att försvåra för tullmyndigheterna skickas varorna mellan flera olika medlemsstater innan de når sin slutdestination. Det är därför ofta mycket svårt att fastställa var exempelvis cigaretter som smugglats in från tredje land har kommit in i EU. Det är givetvis synnerligen viktigt att medlemsstaterna har en lagstiftning som möjliggör såväl kontroller som bestraffning för denna brottslighet.

Enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling (varusmuggningslagen) är ett allmänt brottsrekvisit för att någon skall kunna fällas till ansvar för varusmuggling att det föreligger en skyldighet att anmäla till myndighet i anledning av att godset förs över den svenska gränsen. Ytterligare en förutsättning är att det är fråga om gods för vilket tull, annan skatt eller avgift skall betalas till statsverket. 9 a § tullagen infördes för att varusmuggningslagens bestämmelser skulle bli tillämpliga beträffande varor för vilka någon anmälningsplikt inte följer av bestämmelserna i inregränslagen (dåvarande övergångsbestämmelserna till den nuvarande tullagen). Hit hör bl.a. kommersiell införsel av tobaksvaror. Bestämmelserna om straff för varusmuggling är föremål för översyn. Inom ramen för det lagstiftningsärendet lämnas förslag till en ny lag om straff för smuggling m.m. som skall ersätta varusmuggningslagen.

Enligt den bestämmelse i den föreslagna lagen som är avsedd att träffa exempelvis sådan smuggling som avses i 9 a § tullagen är en förutsättning för att någon skall kunna dömas att det föreligger en anmälningsskyldighet och en därpå följande tullbehandling. Ytterligare en förutsättning är att denna underlåtenhet ger upphov till fara för att tull, annan skatt eller avgift undandras det allmänna. Förhållandena är således i detta hänseende desamma som enligt den nuvarande varusmuggningslagen. Detta innebär att ett borttagande av bestämmelsen i 9 a § tullagen skulle innebära att Tullverket inte längre skulle kunna ingripa mot den storskaliga smugglingen av exempelvis cigaretter från tredje land, om dessa förs in till Sverige via ett annat EU-land. Detta vore naturligtvis djupt olyckligt. Det är vidare svårt att se att det skulle kunna stå i överensstämmelse med EG:s grundtankar att en medlemsstat inte skall kunna ingripa straffrättsligt mot ett förfarande som innebär att varor smugglas in i unionen. Det kan också konstateras att EG-kommissionen inte har riktat någon kritik mot bestämmelsen i 9 a § tullagen.

Utöver det nyss anförda kan konstateras att frågan om utformningen av de straffbestämmelser som skall kunna tillämpas mot den omfattande smugglingen av punktskattepliktiga varor, dvs. alkohol- och tobaksvaror samt mineraloljeprodukter, ännu inte har fått sin slutgiltiga lösning. Den promemoria som ligger till grund för arbetet med att ta fram ett förslag till nya smugglingsbestämmelser, Ds 1998:53 Ny smugglingslag, innehåller visserligen ett förslag till en straffbestämmelse som är avsedd att träffa den som uppsåtligen i syfte att undandra skatt bryter mot den fastställda ordningen för transporter inom EU av punktskattepliktiga varor. Under det fortsatta lagstiftningsarbetet har dock bedömningen gjorts att denna fråga måste utredas ytterligare.

Sammantaget finner regeringen att det inte vore lämpligt att ta bort bestämmelsen i 9 a § tullagen. Regeringen förslår därför att en motsvarande bestämmelse införs i den nya tullagen.

6.5 Avskiljande av medel för tullskuld

Regeringens förslag: En bestämmelse om avskiljande av medel för tullskuld införs även i den nya tullagen.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Endast *Sveriges Transportindustriförbund* berör frågan. Förbundet anser att bestämmelsen bör tas bort. Förbundet anför följande. Förbundet har i en skrivelse till Finansdepartementet den 5 maj 1995 yrkat på att lagbestämmelsen avskaffas. Förbundet hävdar härvid att bestämmelsen inte har någon betydelse alls numera. Den som anlitar ett ombud med betalningsansvar överlåter ”frivilligt” genom anteckning på enhetsdokumentet detta ansvar. Det följer inte automatiskt av lagbestämmelser eller motsvarande. Den tullskyldige uppnår vissa fördelar härav, men löper samtidigt viss risk – bland många andra risker i den kommersiella verksamheten. Frågan kan ställas varför just denna risk skall täckas genom lagbestämmelser. I vart fall finns inte skäl härför när

säkerhet alltid krävs vid uppskjuten betalning av tullräkning. EU har fastställt ett regelverk för att säkra inkasseringen av tullar och skatter. Detta regelverk gäller även i Sverige. Vi har då inte behov av att behålla en äldre svensk regel som endast innebär en dubblering av EU-regeln. Den aktuella lagbestämmelsen fyller inte längre något behov och den bör därför tas bort.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 26 § sista stycket i den nuvarande tullagen skall ombud hålla sådana medel som han tagit emot av tullskyldig för betalning av tullräkningar skilda från andra tillgångar. En motsvarande bestämmelse finns i den av Tullagsutredningen föreslagna nya tullagen; den enda skillnaden är att ”tullskyldig” ersatts av ”gäldenär”.

Skyldigheten för ombud att hålla medel, som tagits emot av tullskyldig för betalning av tullräkning, avskilda från övriga tillgångar infördes i samband med ikraftträdandet av 1987 års tullag. I Ds UD 1985:4 och 5 Översyn av tullagstiftningen konstaterade den beredningsgrupp som fått i uppdrag att utforma en ny tullag att det kunde uppstå problem i fall då ombud som åtagit sig betalningsansvar gentemot Tullverket och betingat sig förskott av sina huvudmän i några fall saknat tillgångar att betala tullräkningarna med, när dessa förfallit till betalning. Eftersom de tullskyldiga och ombuden i dessa fall ansågs solidariskt betalnings-skyldiga tvingades de tullskyldiga betala två gånger. Det var för att förebygga att sådant inträffade som beredningsgruppen föreslog att en bestämmelse om skyldighet att hålla medel avskilda skulle tas in i tullagen. Svenska Handelskamarförbundet, Sveriges Grossistförbund, Sveriges Industriförbund, Sveriges Redareförening och Sveriges Speditörförbund avstyrkte detta förslag, medan Generaltullstyrelsen tillstyrkte det. I prop. 1986/87:166 konstaterade föredraganden (s. 48) att den kritik som riktades mot förslaget gick ut på att något behov av ändring inte fanns och att ett genomförande av förslaget skulle leda till praktiska svårigheter för ombuden. Föredraganden fann dock den föreslagna ändringen vara angelägen, då den bl.a. klargjorde att den tullskyldige hade separationsrätt i sitt ombuds konkurs för förskottsbetalning som gjorts till ombudet. Den trygghet och de fördelar i övrigt som detta gav de tullskyldiga borde väl uppväga det praktiska merarbete som det innebar för ombuden. I specialmotiveringen påpekades vidare (s. 80) att liknande bestämmelser gäller för bl.a. advokater och fastighetsmäklare.

Bestämmelsen om skyldighet för ombud att hålla medel avskilda överfördes oförändrad till 26 § sista stycket i den nuvarande tullagen.

Som framgår ovan inkom Transportindustriförbundet, vars dåvarande namn var Sveriges Speditörförbund, i maj 1995 till Finansdepartementet med en hemställan om att kravet på avskiljande av medel skulle tas bort (Dnr Fi95/1223). I beslut den 1 juni 1995 lämnade regeringen hemställan utan bifall. Regeringen anförde att en tullräkning omfattar inte bara tull, utan även andra skatter och avgifter som skall tas ut i samband med en import. Det säkerhetskrav som ställs i artikel 225 i tullkodexen gäller tull, inte importskatt och avgifter, varför EG-bestämmelsernas krav på säkerhet inte berör huvuddelen av de belopp som omfattas av tullräkningarna. Regeringen fann att behovet av bestämmelserna i 26 § sista

stycket tullagen kvarstod oförändrat avseende skatt och avgifter, samt att de delar av tullräkningen som avsåg tull inte borde behandlas annorlunda än de delar som avsåg skatt och avgifter.

Som regeringen anförde i beslutet gäller de säkerhetskrav som ställs i tullkodexen endast tull och inte importskatt. I 27 § tullagen stadgas att regeringen får föreskriva att säkerhet skall ställas för andra skatter än tull. I 14 § tullförordningen finns en bestämmelse som delegerar rätten att utfärda föreskrifter i denna del till Tullverket. Tullverkets föreskrifter finns i 19 kap. 4 § tredje stycket tullordningen. Här anges att säkerhet för annan skatt än tull som skall betalas till Tullverket (samt för avgift som tas ut vid import av varor från tredje land) skall ställas i den omfattning Tullverket i varje enskilt fall bestämmer. Avsikten är att en motsvarande bestämmelse såvitt avser annan skatt skall tas in i den nya tullagen (5 kap. 9 §). Det finns således såvitt avser importskatt inte någon bestämmelse som innebär att säkerhet alltid skall ställas vid betalningsansånd. Tanken torde inte heller vara att någon sådan generell bestämmelse skall införas. Någon anledning att nu göra en annan bedömning än den som regeringen gjorde i sitt beslut 1995 finns inte. Regeringen föreslår därför att en bestämmelse om avskiljande av medel för tullskuld skall införas även i den nya tullagen.

7 Tullverkets kontrollverksamhet

7.1 Gällande rätt

Ramarna för tullmyndigheternas kontrollverksamhet anges i tullkodexen. Sålunda sägs i artikel 13 att tullmyndigheterna får, enligt de villkor som anges i gällande bestämmelser, utföra alla de kontroller som de anser nödvändiga för att säkerställa att tullagstiftningen tillämpas korrekt. Tullkodexen innehåller i övrigt ytterligare bestämmelser av övergripande karaktär; de är avsedda att utgöra ramen för nationella kontrollbestämmelser. Dessutom finns ett flertal mer detaljerade kontrollbestämmelser av obligatorisk karaktär.

Även tillämpningskodexen innehåller vissa kontrollbestämmelser.

I prop. 1994/95:34 konstaterades (s. 104) att kontrollverksamheten i tullkodexen behandlas på ett sätt som leder till bedömningen att dessa frågor tills vidare avses bli reglerade väsentligen i medlemsstaternas nationella lagstiftning. Vidare anges bl.a. att de artiklar i tullkodexen som kan bli aktuella är de som gäller tullövervakning (37), skyldighet att vid import och export följa den rutt som tullmyndigheterna angivit (38 och 183) och kontroll i efterhand av deklARATIONER (78) samt att det krävs kompletterande bestämmelser på nationell nivå, i de fall då tullkodexen inte ger tullmyndigheterna kontrollbefogenheter. Därför har i tullagen införts bestämmelser om Tullverkets kontrollverksamhet, som i huvudsak överensstämmer med bestämmelserna i 1987 års tullag. Bestämmelserna återfinns i 54–80 §§ tullagen och gäller såväl tullmyndighets kontrollbefogenheter som enskilda skyldigheter.

Bestämmelser om Tullverkets kontrollverksamhet finns också i 56-70 §§ tullförordningen. Det är mestadels bestämmelser som delegerar beslutanderätten i vissa frågor till Tullverket.

Enligt 66 § tullagen är polisen och Kustbevakningen skyldiga att medverka i kontrollverksamheten enligt lagen. Det som sägs i 57 och 58-63 §§ tullagen om Tullverket och tulltjänsteman gäller vid sådan medverkan också en polismyndighet och Kustbevakningen samt en polisman och en tjänsteman vid Kustbevakningen. De gränskontrollbefogenheter som är undantagna och således endast tillkommer Tullverket är undersökning och öppning av postförsändelser (57a-57d §§) och tillgång till transportföretags bokningsuppgifter (67a-67b §§). Kompletterande bestämmelser finns i 65 § tullförordningen. Enligt den bestämmelsen skall på begäran av Tullverket en polismyndighet bistå verket, om det behövs för att verket skall kunna företa en avsedd tullkontrollåtgärd samt medverka vid verkets kontroll av utrikes flygtrafik. Vidare sägs att Kustbevakningen skall medverka i Tullverkets kontrollverksamhet genom att utöva tullkontroll av sjötrafiken. Dessutom skall på begäran av Tullverket Kustbevakningen bistå verket, om det behövs för att verket skall kunna företa en avsedd tullkontrollåtgärd.

Såväl inom EU som utanför unionen förekommer en tämligen omfattande handel med varumärkesförfalskade eller pirattillverkade varor. För att förhindra denna handel utfärdades år 1986 rådets förordning (EEG) nr 3842/86 av den 1 december 1986 med bestämmelser för att förhindra att varumärkesförfalskade varor övergår till fri omsättning. Det stod efter några år klart att bestämmelserna i denna rådsförordning inte var tillräckliga för att stävja handeln med varumärkesförfalskade eller pirattillverkade varor. Förordningen har därför ersatts av en ny förordning, rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om fastställande av vissa åtgärder avseende införsel till gemenskapen samt export och återexport från gemenskapen av varor som gör intrång i viss immateriell äganderätt⁴⁶. Rådsförordningen kompletteras av kommissionens förordning (EG) nr 1367/95 av den 16 juni 1995 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 3295/94 om vissa åtgärder avseende införsel till gemenskapen samt export och återexport från gemenskapen av varor som gör intrång i viss immateriell äganderätt.

Sedan den 1 juli 1999 omfattar förordningen (EG) nr 3295/94 också intrång i patent och tilläggsskydd för läkemedel och växtskyddsmedel.

Av förordningen (EG) nr 3295/94 framgår under vilka omständigheter tullmyndigheterna skall ingripa när varor som misstänks kunna innebära intrång i immateriell rättighet tas in för fri omsättning, är föremål för export eller återexport eller påträffas vid kontroller av gods som är under suspension. Vidare framgår de åtgärder som skall vidtas av myndigheterna beträffande de varor som har befunnits innebära intrång i immateriell rättighet. Förordningen (EG) nr 3295/94 gäller inte varor av

⁴⁶ EGT nr L 341, 30.12.1994, s. 8. Förordningen har fått denna titel genom rådets förordningen (EG) nr 241/99 av den 25 januari 1999 om ändring av förordning (EG) nr 3295/94 om åtgärder för att förhindra övergång till fri omsättning, export, återexport eller hänförelse till ett suspensivt arrangemang av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor (EGT nr L 027, 02.02.1999, s.1).

icke-kommersiell natur som ingår i resandes personliga bagage inom de gränser som fastställts i fråga om tullbefrielse. Av förordningen (EG) nr 1367/95 framgår bl.a. att rättighetsinnehavare kan låta sig representeras av ombud. Vidare finns bestämmelser om hur rättighetsinnehavare skall bevisa sin rätt samt vad den information, som rättighetsinnehavaren skall lämna i samband med ansökan, måste innehålla. I övrigt behandlar förordningen i huvudsak informationsutbytet mellan medlemsstaterna och kommissionen.

Förordningen (EG) nr 3295/94 lämnar ett visst utrymme för kompletterande nationella bestämmelser. I vissa fall, artiklarna 3.8, 7.3, 8.1 och 11, anges det uttryckligen att sådana skall finnas eller införas. I andra fall, artiklarna 3.6 och 9, sägs att medlemsstaterna får ha vissa bestämmelser. Vidare är några artiklar, nämligen artiklarna 3.4, 3.5 och 7.1, utformade på ett sådant sätt att det får anses framgå att avsikten är att kompletterande nationella bestämmelser skall finnas även utan att detta sägs.

I svensk rätt finns de kompletterande bestämmelserna främst i lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. Lagen kompletteras i sin tur av förordningen (1994:1559) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m.

Enligt artikel 11 i förordningen (EG) nr 3295/94 skall den nationella rätten innehålla straffbestämmelser som skall tillämpas vid överträdelse av förbudet enligt artikel 2 mot att överföra varor som befunnits vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade till fri omsättning, export, återexport, suspensivt arrangemang, frizon eller frilager. Varken lagen eller förordningen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. innehåller några straffbestämmelser. När det gäller själva varumärkesintrånget finns straffbestämmelser i bl.a. varumärkeslagen (1960:644); enligt 37 § den lagen skall den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet gör intrång i rätten till ett varukännetecken dömas till böter eller fängelse i högst två år. Detta är dock inte en sådan straffbestämmelse som avses i förordningen (EG) nr 3295/94. Det är inte ens säkert att det är samma person som begått varumärkesintrånget som begår överträdelsen mot förbudet enligt artikel 2 i förordningen (EG) nr 3295/94. Inte heller straffbestämmelsen i 96 § första stycket 3 tullagen, som avser den som bryter mot föreskrift i tullagstiftningen eller beslut som meddelats med stöd av denna, kan tillämpas eftersom bestämmelserna i förordningen (EG) nr 3295/94 inte omfattas av begreppet "tullagstiftningen" såsom den definieras i artikel 1 i tullkodexen.

Det finns inte några bestämmelser i lagen eller förordningen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. i frågor som avses i artiklarna 3.5, 7.1 och 9 i förordningen (EG) nr 3295/94. När det gäller artikel 9, som avser tullmyndighetens ansvar gentemot enskild för att varumärkesförfalskade eller pirattillverkade varor inte upptäcks samt för förlust eller skada som vederbörande lider genom myndighetens handlande, gäller dock de allmänna bestämmelserna om statens skadeståndsansvar i 3 kap. 2 § skadeståndslagen (1972:207). – Det finns inte heller någon bestämmelse om vem som skall ansvara för Tullverkets kostnader för förstöring av varor som befunnits vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade.

Regeringens förslag: Kapitlet om Tullverkets kontrollverksamhet i tullagen inleds av en generell proportionalitetsbestämmelse, som omfattar alla de kontrollåtgärder som kan vidtas med stöd av tullagen.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har haft något att erinra mot förslaget att införa en generell proportionalitetsbestämmelse i tullagen, även om *Systembolaget AB* ifrågasätter behovet härav med hänsyn till att principen finns uttryckt i 2 kap. 12 § regeringsformen och att den är en av gemenskapsrättens grundläggande principer. *Kammarrätten i Sundsvall* ifrågasätter, med tanke på att den föreslagna bestämmelsen skall ersätta det inslag av proportionalitet som finns på skilda håll i tullagen, om det inte vore lämpligt att utforma bestämmelsen så att tvekan inte uppkommer om att bestämmelsen täcker såväl kontrollåtgärd i sig som beslut härom.

Skälen för regeringens förslag: Kontrollbestämmelserna ger Tullverket befogenhet att vidta tämligen långtgående kontrollåtgärder. En undersökning av handresgoods kan givetvis upplevas som integritetskränkande. Även exempelvis en anmaning att stanna eller ett förbud att avgå med ett transportmedel kan innebära ett intrång i enskilda grundlagsstadgade rättigheter. De kontrollåtgärder som vidtas med stöd av tullkodexen har en ram i den princip om proportionalitet, som är en grundläggande, allmän princip inom EG-rätten. Denna innebär i kontrollsammanhang att kontrollåtgärderna måste stå i rimlig proportion till syftet med åtgärderna. Sådan proportionalitet bör givetvis finnas även då kontrollåtgärderna vidtas med stöd av den nationella rätten. Det kan i och för sig hävdas att även de kontrollåtgärder som vidtas med stöd av den svenska tullagen ytterst har sitt stöd i tullkodexen och att de därför omfattas av den EG-rättsliga principen. Det torde dock inte föreligga något hinder mot att principen tydliggörs i den nationella rätten. Vidare måste de krav som regeringsformen och den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) ställer beaktas. Vad gäller vissa av de fri- och rättigheter som enskild tillförsäkras genom 2 kap. regeringsformen – exempelvis rätten till skydd mot husrannsakan och liknande intrång samt rätten att röra sig fritt – finns en proportionalitetsbestämmelse i 2 kap. 12 § andra stycket regeringsformen; begränsning av rättigheterna får aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som föranlett den. Den omständigheten att det finns en allmän proportionalitetsregel i regeringsformen har emellertid, som Tullagsutredningen påpekar, inte inneburit att det ansetts överflödigt att införa proportionalitetsbestämmelser i speciallagstiftning. Några sådana finns också i tullagen. När det gäller anvisning om användande av viss väg eller led, anmaning att stanna och förbud att förfara med transportmedel på visst sätt finns det en proportionalitetsbestämmelse i 58 § fjärde stycket tullagen; anvisning, anmaning och förbud som avses i paragrafen får meddelas endast om det behövs för att

möjliggöra Tullverkets övervakning och kontroll av import eller export och får inte gå utöver vad som är nödvändigt för detta ändamål. Denna proportionalitetsbestämmelse har överförts från 64 § i den gamla tullagen. Den tillkom på tillskyndan av Lagrådet, som påpekade att de skyldigheter som 64 § tog sikte på i vissa lägen innebar ingrepp i den grundlagsskyddade rörelsefriheten. Lagrådet konstaterade att en rättighetsbegränsning enligt 2 kap. 12 § regeringsformen aldrig får gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den samt att stadgandet borde föranleda en uttrycklig föreskrift att de med förevarande paragraf avsedda skyldigheterna, i den mån de kunde påverka rörelsefriheten, endast fick åläggas om det behövdes för att möjliggöra Tullverkets övervakning av införsel eller utförsel av varor, och att ett åläggande inte fick gå utöver vad som fordrades för detta syfte. Det finns också en proportionalitetsbestämmelse i 57 c § tullagen, som avser kontroll av postförsändelser; en postförsändelse som öppnats med stöd av 57 a och 57 b §§ tullagen får inte undersökas närmare än vad som behövs med hänsyn till ändamålet med undersökningen. Av förarbetena framgår att bestämmelsen har sin förebild bl.a. i 27 kap. 1 § tredje stycket rättegångsbalken som innehåller en motsvarande bestämmelse beträffande beslag.

Det är inte endast de i 57 c och 58 §§ tullagen angivna kontrollåtgärderna som kan innebära ett intrång i enskilda rättigheter enligt regeringsformen eller Europakonventionen. Exempel härpå är undersökning av handresgods och undersökning av lokaler och transportmedel samt prejning av fartyg. Det framstår som lämpligt att såsom Tullagsutredningen föreslår införa en generell proportionalitetsbestämmelse som omfattar alla de kontrollåtgärder som kan vidtas med stöd av tullagen. Regeringen föreslår därför att en sådan bestämmelse tas in i tullagen i början av det kapitel som behandlar Tullverkets övervaknings- och kontrollverksamhet. Enligt regeringens mening bör bestämmelsen ha den utformning som Tullagsutredningen föreslagit; det skall anges att beslut om kontrollåtgärd får fattas endast om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för enskild.

7.3 Tulltjänstemans rätt att bruka våld eller tvång

Regeringens förslag: Det införs en bestämmelse som anger ramarna för tulltjänstemans rätt att bruka våld eller tvång i tullagen.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har haft något att erinra mot förslaget. *Justitieombudsmannen* anser dock att införandet av den föreslagna bestämmelsen förutsätter att berörd personal hos Tullverket får erforderlig utbildning.

Skälen för regeringens förslag: Tullverkets kontrollåtgärder torde i de flesta fall kunna vidtas i samverkan med den undersökte. Det ligger dock i sakens natur att det inträffar att folk motsätter sig kontrollerna och

försöker hindra att de genomförs. Det förekommer exempelvis att personer vägrar att stanna på anmaning eller att ge tulltjänstemännen tillträde till utrymmen där varor förvaras. Det kan också förekomma att personer försöker ta sig in på av tullen avspärrat område eller vägrar att lämna ett sådant område. I sådana situationer kan Tullverket behöva ta till tvång och ibland rent av våld för att kunna genomföra kontrollerna.

Tullverkets kontroller är till sin natur sådana att de kan komma att inkräkta på enskilda rättigheter enligt 2 kap. regeringsformen eller Europakonventionen. När det gäller regeringsformen är det främst skyddet enligt 2 kap. 6 § regeringsformen som kommer i fråga; enligt denna bestämmelse är varje medborgare gentemot det allmänna skyddad mot bl.a. husrannsakan och annat intrång samt mot undersökning av brev eller annan förtrolig försändelse. Även stadgandet i 2 kap. 8 § regeringsformen, enligt vilket varje medborgare är tillförsäkrad bl.a. frihet att förflytta sig inom riket och att lämna detta, kan aktualiseras. Dessa rättigheter får begränsas. Av 2 kap. 12 § regeringsformen framgår att en förutsättning härför är att begränsningen sker genom lag.

Bestämmelserna i tullagen om Tullverkets kontrollbefogenheter är sådana begränsningar genom lag som avses i 2 kap. 12 § regeringsformen. Tullagen innehåller dock ingen bestämmelse beträffande tulltjänstemans befogenhet att använda våld eller tvång i samband med tullkontroll. Tulltjänstemännen har därför, utöver vad som följer av de allmänna bestämmelserna om nödvärn, nöd och förhindrande av rymning i 24 kap. brottsbalken samt tvångsätgårdslagen, ingen befogenhet att bruka våld eller tvång vid genomförandet av tullkontroller enligt tullagen. Generaltullstyrelsen föreslog redan inför införandet av 1987 års tulllag att bestämmelser härom skulle införas. Departementschefen ansåg dock att frågan skulle behandlas inom ramen för 1986 års varusmugglingsutrednings arbete. Varusmugglingsutredningen tog upp frågan i SOU 1991:84 Smuggling och tullbedrägeri (s. 409 f). Utredningen konstaterade att det enligt 2 kap. 12 § regeringsformen krävs stöd i lag för att offentliga funktionärer skall få tillgripa våld och citerade härvid följande uttalande av 1973 års fri- och rättighetsutredning i SOU 1975:75 (s. 364).

Med direkt eller indirekt stöd av författningsbestämmelser kan även andra tjänstemän inom förvaltningen bruka våld. Här kan nämnas järnvägs-, fängvårds-, tull-, lots- och brandpersonal, utmättningsmän (jfr SOU 1973:22 s. 544), personal vid krigsmakten och civilförsvaret samt personal som bevakar försvarsanläggningar o.dyl. Däremot kan efter den 1 januari 1975 inte sedvänja, sakens natur eller liknande åberopas som rättsstöd för kroppsligt ingrepp som någon representant för det allmänna vidtar gentemot enskild; nya RF kräver ju stöd i lag eller – övergångsvis – i annan författning för sådant ingrepp.

Utredningen föreslog att det skulle införas en ny bestämmelse i tullagen med följande lydelse.

För att genomföra åtgärd, som avses i 48 och 63–70 §§, får tulltjänsteman använda våld eller tvång i den mån det kan anses befogat med hänsyn till omständigheterna. Våld mot person får dock brukas endast om tulltjänstemannen

möter motstånd och i den mån det med hänsyn till åtgärdens ändamål kan anses försvarligt.

Prop. 1999/2000:126

I specialmotiveringen till bestämmelsen anförde utredningen bl.a. följande.

Den aktuella befogenheten att använda våld eller tvång gäller enligt lagtextens ordalydelse enbart tulltjänstemän. Som framgår av en hänvisning i 73 § omfattar befogenheterna emellertid även polisman och tjänsteman vid kustbevakningen.

I allmänhet torde våld eller tvång enligt paragrafen komma att riktas mot den som medför eller ansvarar för den egendom som skall kontrolleras. Det är emellertid möjligt och kan sannolikt vid något enstaka tillfälle också bli behövligt att inskrida även mot annan, t.ex. mot någon som försöker förhindra kontroll av en medresenärs bagage. Användningen av våld kan ibland också riktas mot egendom, t.ex. ett förseglat paket eller ett låst förvaringsutrymme. Medan användningen av våld eller tvång enligt smugglingslagen och enligt de allmänna bestämmelserna om tvångsmedel i RB i princip alltid förutsätter att det föreligger viss misstanke om brott, är således detta inte fallet beträffande förevarande paragraf. Det är givet att om någon motsätter sig en kontrollåtgärd vid inresa eller utresa finns i regel anledning att misstänka att personen i fråga försöker olovligen införa respektive utföra en vara. Skulle någon enstaka gång sådan misstanke inte kunna anses föreligga, kan erforderliga insatser med våld eller tvång ske med stöd av förevarande bestämmelse.

Det våld eller tvång som kan bli aktuellt att använda med stöd av förevarande bestämmelse torde i allmänhet vara förhållandevis ringa. Om en kontrollåtgärd inte kan genomföras utan betydande våldsinsatser, torde det således böra krävas att det föreligger någon misstanke om brott. Det använda våldet eller tvånget måste under alla förhållanden stå i rimlig proportion till vikten av att den tilltänkta kontrollåtgärden kan genomföras. Detta uttrycks i lagtexten så att våld eller tvång får användas "i den mån det kan anses befogat med hänsyn till omständigheterna". När det gäller våld mot person är, som framgår av paragrafens andra mening, kravet högre. Sådant våld får brukas "endast om tulltjänstemannen möter motstånd eller i den mån det med hänsyn till åtgärdens ändamål kan anses försvarligt". Generellt kan fastslås att våld givetvis enbart skall tillgripas om åtgärden inte kan genomföras på annat sätt. I de fall som här kan bli aktuella torde ofta ett samtal med den berörda personen, varvid upplysning kan lämnas om de möjligheter till våldsanvändning som finns, vara tillräckligt för att kontrollåtgärden skall kunna genomföras utan våldsinsatser. Om en person, som t.ex. går i grön gång i röd/grönt filsystem, inte efterkommer en tulltjänstemans uppmaning att stanna, kan det givetvis krävas ett snabbt ingripande för att vederbörande inte helt skall kunna undandra sig kontrollen. Emellertid bör även i en sådan situation ansträngningar göras för att genomföra åtgärden utan våld eller i vart fall med minsta möjliga våldsinsats.

I likhet med Tullagsutredningen och på de av Varusmugglingsutredningen anförda grunderna anser regeringen att det bör införas en bestämmelse i tullagen som anger ramarna för tulltjänstemans rätt att använda våld eller tvång i yrkesutövningen. Som Tullagsutredningen anför är dock den bestämmelse som Varusmugglingsutredningen föreslår inte tillräckligt avgränsande. Det bör framgå av bestämmelsen att våld eller tvång får användas endast i den mån andra medel är otillräckliga. Regeringen föreslår därför en bestämmelse som utformats med förebild i 10 § polislagen (1984:387); enligt den paragrafen får våld användas

7.4 Tulltjänstemans skyldighet att rapportera misstanke om brott

Regeringens förslag: Det införs en bestämmelse om skyldighet för tulltjänsteman att rapportera misstanke om brott mot författningar som ligger inom Tullverkets ansvarsområde. Det införs också en bestämmelse om rapporteftergift.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Sundsvall* anser att bestämmelsen skall utformas med förebild i 17 § skattebrottslagen (1971:69); i den paragrafen finns en generell bestämmelse om skyldighet för förvaltningsmyndigheter som handlägger frågor om skatter eller avgifter att anmäla till åklagare ”så snart det finns anledning att anta att brott begåtts enligt skattebrottslagen”. *Brottsförebyggande rådet* anför att det med tanke på Tullverkets strategiska position vid landets gränser är angeläget att även andra former av misstänkt brottslighet än sådan som Tullverket uttryckligen skall motverka kommer till polisens kännedom. Rådet anser att det framstår som en onödig begränsning att enbart vissa typer av brott skall rapporteras. Ingen annan remissinstans har haft något att erinra mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Det torde inte sällan inträffa att tulltjänstemän i sin kontrollverksamhet får kännedom om brott eller försök respektive förberedelse till brott mot den lagstiftning vars efterlevnad Tullverket skall övervaka. Det finns dock inte i tullagen några bestämmelser om skyldighet för tulltjänsteman att rapportera misstanke om brott. Sådana bestämmelser finns i stället i Generaltullstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TFS 1999:36) om personalbestämmelser. 20 § lyder:

Om en anställd i Tullverket upptäcker, eller annars får kännedom om brott eller försök eller förberedelse till brott mot de författningar vilkas efterlevnad Tullverket har att övervaka, skall den anställde vidta åtgärder så att gärningen kan förhindras och beivras eller brott förebyggas. Detsamma gäller om den anställde upptäcker eller får kännedom om omständigheter som skapar förutsättningar för eller på annat sätt befrämjar sådana brott.

Generaltullstyrelsen föreslog inför ikraftträdandet av 1987 års tullag att det skulle införas en bestämmelse om rapporteringsskyldighet i tullagen motsvarande 9 § polislagen (1984:387). Regeringen beslutade dock att frågan skulle behandlas av 1986 års varusmugglingsutredning. Varusmugglingsutredningen behandlade frågan i SOU 1991:84. Utredningen redogjorde inledningsvis för bakgrunden till 9 § polislagen och den därtill knutna bestämmelsen om rapporteftergift i 5 kap. 5 § polisförordningen. Dessa bestämmelser har sedermera ändrats genom lag (1998:27) om ändring i polislagen, som trätt i kraft den 1 april 1998.

Ändringen innebär att bestämmelsen om rapportteftergift har tagits in i Prop. 1999/2000:126 9 § polislagen, som numera lyder:

När en polisman får kännedom om ett brott som hör under allmänt åtal, skall han lämna rapport om det till sin förman så snart det kan ske.

En polisman får lämna rapportteftergift om brottet med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet är obetydligt och det är uppenbart att brottet inte skulle föranleda annan påföljd än böter.

Av förarbetena till lagen om ändring i polislagen, prop. 1996/97:175 s. 78, framgår att någon ändring i sak inte är avsedd.

Varusmugglingsutredningen påpekade att polisens rapporterings-skyldighet och möjlighet till rapportteftergift ansetts vara av så allmän betydelse att de borde regleras i lag. Utredningen konstaterade vidare att tulltjänstemän har både åligganden och befogenheter som starkt påminner om en polisman. De bedömningar som skall göras då ett införsel- eller utförselbrott upptäcks är i princip identiska med de överväganden som en polisman skall göra då lagöverträdelser av annan karaktär uppmärksammas. Utredningens slutsats var att även tulltjänstemans rapportskyldighet och möjlighet att lämna rapportteftergift i görligaste mån borde regleras i lag.

Varusmugglingsutredningen tog särskilt upp frågan vilka lagöverträdelser tulltjänstemans rapporteringskyldighet skulle omfatta. Utredningen konstaterade att en lagstadgad plikt att rapportera även brott på områden som det inte är Tullverkets uppgift att övervaka skulle aktualisera ett flertal frågor som det inte ankom på utredningen att ta ställning till, bl.a. frågor om tulltjänstemäns utbildning och den närmare gränsdragningen mot polisens verksamhet. Utredningen stannade därför för att den formella skyldigheten inte borde omfatta andra lagöverträdelser än brott, som på något sätt har samband med varutrafiken över gränserna.

När det gäller möjligheten till rapportteftergift påpekade Varusmugglingsutredningen att den nuvarande bestämmelsen i Generaltullstyrelsens föreskrifter är begränsad till brott med enbart böter i straffskalan. Utredningen menade att det förekom fall där gärningen visserligen faller under en bestämmelse med – förutom böter – fängelse i straffskalan, men där omständigheterna likväl kan vara sådana att en rapportteftergift inte bör vara utesluten. Med hänsyn därtill och av i huvudsak samma skäl som motiverade den utvidgning av polisens möjlighet att lämna rapportteftergift som skedde i samband med polislagens tillkomst, nämligen omsorgen om att de samlade resurser som står till buds för brottsbekämpning tillvaratas så ändamålsenligt som möjligt, borde enligt utredningen även tulltjänstemans möjlighet att lämna rapportteftergift vidgas. Utredningen föreslog att detta skulle ske genom att rapportteftergift skulle kunna få meddelas även om fängelse ingick i straffskalan, men endast i de fall det var uppenbart att annan påföljd än böter inte skulle ådömas i händelse av lagföring.

Varusmugglingsutredningen förslog att den bestämmelse om rapporteringskyldighet som skulle införas i tullagen skulle ha följande lydelse:

När en tulltjänsteman får kännedom om ett brott enligt författning, vars efterlevnad tullverket har att övervaka, skall han anmäla detta till sin förman så snart detta kan ske.

En tulltjänsteman får lämna rapportteftergift enligt föreskrifter som regeringen meddelar.

Regeringen delar bedömningen att tulltjänstemans skyldighet att rapportera misstanke om brott bör regleras i lag. Även möjligheten att ge rapportteftergift bör regleras i lag. Regeringen föreslår därför att det införs bestämmelser härom i den nya tullagen. Regeringen gör bedömningen att rapporteringsskyldigheten bör begränsas till att omfatta brott mot författningar som ligger inom Tullverkets ansvarsområde. Viktigast av dessa är naturligtvis varusmugglings- och narkotikastrafflagstiftningen. Straffbestämmelser finns dock också i bl.a. lagen (1994:1565) om beskattning av viss privatinförsel, lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen samt lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter. Vissa straffbestämmelser kommer också att finnas i tullagen.

Regeringen delar bedömningen att bestämmelsen bör utformas med 9 § polislagen som förebild.

Även bestämmelsen om rapportteftergift bör utformas på samma sätt som motsvarande bestämmelse i polislagen; tulltjänsteman skall således få lämna rapportteftergift om brottet med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet är obetydligt och det är uppenbart att brottet inte skulle föranleda annan påföljd än böter.

7.5 Betalningssäkringslagen

Regeringens förslag: Bestämmelserna om betalningssäkring utformas så, att det är Tullverket som gör framställan om betalningssäkring, för det allmännas talan och begär verkställighet hos kronofogdemyndigheten då det är fråga om betalningssäkring för tull och annan skatt som tas ut för varor vid import eller transporttillägg. Forumbestämmelserna ändras så att det framgår att mål om betalningssäkring där det allmännas talan förs av Tullverket prövas av den länsrätt inom vars domkrets taxeringsbeslut enligt tullagen eller beslut om transporttillägg enligt lagen om punktskattekontroller av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter skall fattas då framställningen om betalningssäkring görs.

Utredningens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen lämnade dock inte något förslag beträffande företrädare för det allmänna vid betalningssäkring för transporttillägg och ändring av forumregeln.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket* påpekar att Tullverket bör få ansöka om betalningssäkring även då fråga är om betalningssäkring för transporttillägg enligt lagen om punktskattekontroller av transporter m.m.

av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter. I övrigt har ingen remissinstans något att erinra mot utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag: Betalningssäkring enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter (betalningssäkringslagen) får användas beträffande fordran på såväl skatt som tull. I samband med lagens tillkomst påpekade Generaltullstyrelsen att behovet av säkringsåtgärder är mindre framträdande beträffande den uppbörd som sker genom Tullverket, eftersom tullbestämmelserna är så utformade att de ger ett relativt gott skydd åt det allmänna, men att den föreslagna lagen skulle få ett visst värde också för Tullverket. Betalningssäkring skulle nämligen kunna behöva tillgripas vid omtulltaxering eller eftertaxering beträffande fordran som ännu inte fastställts eller förfallit till betalning.

Fråga om betalningssäkring prövas av länsrätten. Ursprungligen skulle det allmännas talan i mål om betalningssäkring föras av ett allmänt ombud. Det allmänna ombudet skulle också bl.a. begära verkställighet hos kronofogdemyndigheten.

År 1989 företogs ett flertal ändringar i lagen. En sådan ändring var att det allmännas talan i mål om betalningssäkring skulle föras av länskattemyndigheten i stället för av det allmänna ombudet. Överhuvudtaget övertogs det allmänna ombudets roll av länskattemyndigheten. I samband med införandet av den nya taxeringslagen (1990:324), övertogs rollen av skattemyndigheten. Det infördes också en koppling till de bestämmelser om företrädare för det allmänna som finns i 6 kap. 15 och 16 §§ taxeringslagen.

Lagändringarna åren 1989 och 1990 innebär att det är skattemyndigheten som skall göra framställan om betalningssäkring, föra det allmännas talan och begära verkställighet också i fråga om tullar och andra skatter som uppbärs av Tullverket.

Det allmännas fordran på tull och andra skatter som utgår vid import torde i flertalet fall kunna säkras redan genom de institut som tullkodexen, tillämpningskodexen och tullagen erbjuder. Betalningssäkring är inte heller vanligt förekommande på tullområdet. Icke förty förekommer det situationer då de vanliga instituten, t.ex. krav på ställande av säkerhet, inte kan tillgripas. Det finns därför skäl att även fortsättningsvis låta lagens tillämpningsområde omfatta även tullar och andra skatter som uppbärs av Tullverket. EG-rätten synes inte lägga hinder i vägen.

Betalningssäkring får användas beträffande fordran på transporttillägg enligt lagen om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter. Som Riksskatteverket anför bör Tullverket vara den myndighet som ansöker om betalningssäkring för sådan fordran; det är Tullverket som utför punktskattekontrollerna.

Regeringen föreslår att lagen utformas på så sätt att det är Tullverket som gör framställan om betalningssäkring, för det allmännas talan och begär verkställighet hos kronofogdemyndigheten vad avser fordringar både på tull och annan skatt som tas ut för varor vid import, tulltillägg och transporttillägg.

Enligt 20 § betalningssäkringslagen är huvudregeln att mål om betalningssäkring skall prövas av den länsrätt inom vars domkrets beslut om skatt enligt skattebetalningslagen skall fattas då framställningen om

betalningssäkring görs. Det finns ett undantag för fall då beslut om skatten skall fattas av Skattemyndigheten i Stockholm enligt vissa lagrum i skattebetalningslagen; i de fallen är den länsrätt behörig inom vars domkrets verkställigheten kan äga rum. Dessa bestämmelser har trätt i kraft den 1 januari 2000. Frågan om behovet av en särskild forumbestämmelse vid betalningssäkring för fordran på tull eller skatt som Tullverket skall uppbära behandlades inte. Regeringen föreslår därför att bestämmelserna ändras så att det framgår att mål om betalningssäkring där det allmännas talan förs av Tullverket prövas av den länsrätt inom vars domkrets taxeringsbeslut eller beslut om tulltillägg enligt tullagen eller beslut om transporttillägg skall fattas då framställningen om betalningssäkring görs.

7.6 Forumbestämmelsen i tvångsätgärdslagen

Regeringens förslag: Frågor om tvångsätgärder i fall då beslut om tull eller skatt skall fattas av Tullverket skall prövas av den länsrätt inom vars domkrets beslut om åtgärd skall verkställas eller har verkställts.

Skälen för regeringens förslag: I prop. 1999/2000:2 Inkomstskattelagen föreslås bl.a. att begreppet ”hemortskommun” skall slopas. Därför föreslås också ändringar i exempelvis forumbestämmelser där begreppet används. En sådan ändring gäller 20 § betalningssäkringslagen, vilken behandlas i föregående avsnitt; den ändringen har trätt i kraft den 1 januari 2000. Det föreslås också en ändring i 28 § lagen (1994:466) om särskilda tvångsätgärder i beskattningsförfarandet. Även här föreslås att huvudregeln skall vara att prövning skall göras av den länsrätt inom vars domkrets beslut om skatt enligt skattebetalningslagen skall meddelas. Undantaget är då beslut om skatt skall meddelas av Skattemyndigheten i Stockholm enligt vissa lagrum i skattebetalningslagen; härvid är den länsrätt behörig, inom vars domkrets beslut om åtgärd skall verkställas eller har verkställts. Ändringen av 28 § har beslutats av riksdagen, men skall träda i kraft först den 1 januari 2001.

Det behövs en särskild forumbestämmelse beträffande Tullverkets beslut om tvångsätgärder i samband med kontroller som utförs av Tullverket. Forumfrågan skulle kunna lösas så att den länsrätt inom vars domkrets taxeringsbeslutet enligt tullagen skall meddelas skall vara behörig. Det torde dock kunna inträffa att den orten inte är densamma som orten där tvångsätgården skall vidtas eller har vidtagits. Det mest praktiska torde vara att prövningen sker där. Därför föreslår regeringen att den länsrätt, inom vars domkrets beslut om åtgärd skall verkställas eller har verkställts, skall vara behörig då fråga är om fall där beslut om tull eller skatt skall meddelas av Tullverket.

Regeringens förslag: De bestämmelser som i dag finns i lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. tas in i tullagen; bestämmelserna i den till lagen hörande förordningen tas in i tullförordningen. Tullverket får viss befogenhet att utfärda föreskrifter. Det tydliggörs att ansökningsavgift får tas ut även för ansökan om förlängning av ett ingripande. Det införs en bestämmelse av vilken framgår att ansvaret för kostnaderna för förstöring av varor som befunnits vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade åligger svaranden, men att sökanden ansvarar mot staten för kostnaderna om ersättning inte kan utsökas hos svaranden. Ansvarsbestämmelsen i tullagen utformas så, att det klart framgår att den också omfattar brott mot förbudet i artikel 2 i förordningen (EG) nr 3295/94. Det klargörs att ansvaret att verkställa domstols dom om förstöring av varor åvilar Tullverket endast beträffande sådana varor som kvarhålls av Tullverket. Det införs en bestämmelse som klargör att rättighetsinnehavaren bär det ekonomiska ansvaret för skador som uppstår på varuprover vid undersökningar enligt artikel 6.1 i förordningen (EG) nr 3295/94 då varan befinns vara äkta. Tullverket ges rätt att kräva att det ställs säkerhet för varuprov som lämnas ut för undersökning.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag, med den skillnaden att utredningen inte föreslår några bestämmelser om rättighetsinnehavarens ekonomiska ansvar för skada på varuprov i samband med undersökning och rätt för Tullverket att kräva att rättighetsinnehavaren skall ställa säkerhet för varuprov som lämnas ut för undersökning. Utredningen gör bedömningen att artikel 6.1 i förordningen (EG) nr 3295/94 inte medger att varuprover lånas ut till rättighetsinnehavaren för laboratorieanalys.

Remissinstanserna: Remissinstanserna är positiva till Tullagsutredningens förslag. *Patent- och registreringsverket*, *Sveriges Industrieförbund* och *Svenska föreningen mot piratkopiering* är dock kritiska till utredningens uttalanden beträffande möjligheten att låna ut varuprover till rättighetsinnehavaren för laboratorieanalys.

Bakgrunden till regeringens förslag: En allmän översyn av lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. ingick i Tullagsutredningens uppdrag. Utredningen har dessutom behandlat en till utredningen överlämnad skrivelse från Generaltullstyrelsen till regeringen, dnr. Fi98/1468, i vilken styrelsen hemställer om vissa ändringar i de svenska bestämmelserna om tullkontroll beträffande varumärkesintrång. En av de fem frågor som styrelsen tar upp i sin skrivelse, avseende ändring i sekretessbestämmelserna, har redan tidigare behandlats av Finansdepartementet och lett till lagstiftning (ändring i 4 § lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. samt i 9 kap. 1 och 2 §§ sekretesslagen [1980:100]). Här återges endast de övriga, av Tullagsutredningen behandlade frågorna. Generaltullstyrelsens första förslag

gäller delegation. I den nuvarande lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. och den därtill hörande förordningen finns ingen bestämmelse om att Tullverket skall få utfärda föreskrifter för verkställigheten av bestämmelserna i lagen och förordningen. Generaltullstyrelsen anför att det i framtiden kan finnas behov av att ge ut mer detaljerade föreskrifter om handläggningen av ärenden rörande varumärkesförfalskade och pirattillverkade produkter och att detta bör möjliggöras genom att Tullverket i den svenska förordningen ges rätt att ge ut föreskrifter i dessa frågor. Nästa förslag avser handläggningen av ansökningar om Tullverkets ingripande enligt artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94. Enligt 4 § i den svenska förordningen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. skall en avgift tas ut för varje ansökan enligt artikel 3.4. Generaltullstyrelsen anser att det inte helt klart framgår att en ny ansökningsavgift kan tas ut i de fall ett företag begär att övervakningen/kontrollen skall förlängas. Styrelsen anser att bestämmelsen bör utformas så att en ny ansökningsavgift skall tas ut för varje ny ansökan och varje ansökan om förlängning av tidigare medgiven övervakning/kontroll. Generaltullstyrelsen anför vidare att bestämmelsen enligt styrelsens uppfattning ger utrymme för en differentierad ansökningsavgift som är beroende av hur länge ett ingripande i form av en längre tids övervakning/kontroll av viss typ av varusändningar skall pågå. Styrelsen anser också att det vore lämpligt att fastställa en övre gräns för hur lång tidsperiod ett ingripande enligt artikel 3 får omfatta och föreslår att ingripande bör få medges för högst ett år per beslutstillfälle; detta skulle stå i överensstämmelse med bestämmelserna i flera andra medlemsländer.

Den tredje fråga som Generaltullstyrelsen tar upp gäller ersättningsskyldigheten för kostnader vid förstöring av gods som befunnits vara varumärkesförfalskat eller pirattillverkat. Generaltullstyrelsen vill ha ett förtydligande; det bör framgå att 17 kap. utsökningsbalken och bestämmelserna om utsökningsavgift i förordningen (1992:1094) om avgifter vid kronofogdemyndigheterna skall tillämpas när Tullverket verkställer domstols dom om förstöring av varor. Den som framställt yrkandet om förstöring skall då anses som sökande enligt 17 kap. utsökningsbalken. Styrelsen anför att varken den immaterialrättsliga lagstiftningen eller lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. innehåller några bestämmelser om vem som skall betala kostnaderna för förstöring av varor. Därför bör bestämmelserna i 17 kap. utsökningsbalken tillämpas; för verkställighet av dom eller annan exekutionstitel tillämpas utsökningsbalkens bestämmelser om inte annat föreskrivits.

Det fjärde och sista förslaget avser varuprover för laboratorieanalys. Generaltullstyrelsen anser att lagstiftningen bör kompletteras med föreskrifter som klart uttrycker vilka regler som gäller vid utlämning av prover till rättighetsinnehavaren för testningsändamål. Styrelsen anför i huvudsak följande. Tullverket får av rättighetsinnehavarens ombud ofta frågan om det är möjligt att få ta enstaka prov av de misstänkt förfalskade varorna i syfte att skicka dem till rättighetsinnehavarens laboratorium i utlandet för bedömning. Enligt styrelsens uppfattning har rättighetsinnehavaren inte någon dispositionsrätt över godset. Om rättighets-

innehavaren eller hans ombud vill ta prov för test i laboratorium i utlandet, får han ansöka om det hos behörig domstol, dvs. den instans som slutligen bedömer om det rör sig om en förfalskning eller inte. Vad som däremot skulle kunna beviljas är att prover lånas ut över dagen för laboratorietester här i landet. Detta kan vara betydelsefullt inte minst då det är fråga om pirattillverkade CD-skivor; det kan vara svårt att avgöra om en skiva är äkta eller pirattillverkad utan laboratorietest. Kostnaden för prover som lämnas ut för analysändamål skall betalas av rättighetsinnehavaren innan de lämnas ut. Varuprover torde också kunna lämnas ut till rättighetsinnehavaren, om importören skriftligen ger sitt samtycke. I praktiken tillämpas redan detta, i synnerhet i de fall då importören handlat i god tro.

Tullagsutredningen föreslår i SOU 1999:54, s. 134 f, att bestämmelserna i lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. skall tas in i den nya tullagen och att Tullverket skall få viss befogenhet att utfärda verkställighetsföreskrifter. Utredningen föreslår också att det skall klargöras att ansökningsavgift får tas ut även för ansökan om förlängning av ingripande och att det skall införas en bestämmelse av vilken det framgår att ansvaret för kostnaderna för förstöring av varor åligger svaranden, men att sökanden ansvarar mot staten för kostnaderna om ersättning inte kan utsökas hos svaranden. Det skall också klargöras att ansvaret att verkställa domstols dom om förstöring av varor åvilar Tullverket endast beträffande varor som kvarhålls av Tullverket. Slutligen föreslår utredningen att ansvarsbestämmelsen i tullagen skall utformas så, att det klart framgår att den också omfattar brott mot förbudet i artikel 2 i förordningen (EG) nr 3295/94. Utredningen lämnar däremot inte, som framgår ovan, något förslag beträffande utlämnande till rättighetsinnehavaren av varuprover för analys, då utredningen gör bedömningen att artikel 6.1 i förordningen (EG) nr 3295/94 inte medger detta.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen delar Tullagsutredningens bedömning att de bestämmelser som i dag finns i lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. bör tas in i tullagen, liksom att bestämmelserna i den till lagen hörande förordningen bör tas in i tullförordningen. Härvid skall naturligtvis vid utformningen av bestämmelserna hänsyn tas till att förordningen (EG) nr 3295/94 har ändrats per den 1 juli 1999. Regeringen anser också att Tullverket bör ha befogenhet att utfärda föreskrifter enligt utredningens förslag. Verket skall således kunna utfärda föreskrifter om tidsgränserna för ingripanden, förvaring av kvarhållna varor, ställande av säkerhet, förlängande av tidsgräns enligt artikel 7.1 i förordningen (EG) nr 3295/94 samt verkställighet av domar om frigörande, ändring eller förstöring av varor. Såsom Lagrådet har påpekat är föreskrifter om tidsgränser för ingripanden, förlängande av tidsgränsen enligt artikel 7.1, förvaring av varor samt verkställighet av domar att anse som verkställighetsföreskrifter; något bemyndigande i tullagen behövs därför inte. Däremot föreslår regeringen – mot bakgrund av det resonemang som regeringen för i kapitel 12 – att det tas in en upplysning i tullagen om förekomsten av verkställighetsföreskrifter. När det gäller föreskrifter om ställande av säkerhet är det enligt regeringens mening mer tveksamt om de kan ses som rena verkställighetsföreskrifter.

Även om en säkerhet som ställs för värdet av ett varuprov som lämnas ut för inspektion som Lagrådet anför gäller till förmån för varuinnehavaren, innebär den ett åliggande för den som har fått låna varuprovet. Därför finns det behov av en bemyndigandebestämmelse i denna del.

Vad gäller avgifterna kan först konstateras att bestämmelsen i artikel 3.4 i förordningen (EG) nr 3295/94 har ändrats så att det numera anges att den sökande får debiteras en avgift avsedd att täcka de administrativa kostnaderna i samband med ansökan samt dessutom en avgift avsedd att täcka kostnaderna för genomförandet av beslutet i varje medlemsstat där beslutet om beviljande av ansökan gäller. Tullverket torde härmed ha fått gehör för sitt önskemål att få ta ut avgift för täckande av kostnaderna för genomförandet av tullkontrollen. Vidare framstår det som rimligt att avgift skall få tas ut även vid ansökan om förlängning av ingripande enligt förordningen (EG) nr 3295/94. De svenska bestämmelserna bör utformas så att detta framgår tydligare.

Det framgår av artikel 8.1 a i förordningen (EG) nr 3295/94 att förstöring av varor som befunnits vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade skall ske utan kostnad för statskassan. Däremot anges inte vem som skall stå för kostnaderna. Det får förutsättas att avsikten är att detta skall regleras i nationell rätt. De bestämmelser om förstöring av varor som avses i artikel 8.1 a finns i svensk rätt i bl.a. 41 § varumärkeslagen. Om ett varukännetecken som olovligen förekommer på en vara inte kan utplånas eller ändras utan att varan förstörs, får domstolen besluta om förstöring av varan. Bestämmelsen är utformad som en rätt för rättighetsinnehavaren att begära att åtgärden vidtas. Det är inte fråga om ett förverkande i straffrättslig mening; i stället har rättighetsinnehavaren ett privaträttsligt anspråk på att egendomen skall förstöras. För svaranden är det med utsökningsbalkens terminologi fråga om en förpliktelse som inte avser betalningsskyldighet. Utsökningsbalkens bestämmelser om kostnadsansvar vid verkställighet av sådana förpliktelser är tillämpliga såvitt avser kronofogdemyndighetens verksamhet. Enligt bestämmelserna om tullkontroll beträffande intrång i immateriell rättighet skall dock Tullverket i vissa fall verkställa beslut om förstöring. Därför behövs det en bestämmelse i tullagen om kostnadsansvaret i fall då Tullverket är verkställande myndighet. Något skäl att avvika från den huvudregel som gäller enligt 17 kap. 2 § utsökningsbalken, nämligen att ansvaret emot staten för kostnaderna för verkställigheten av ett beslut om säkerhetsåtgärd skall åligga den som ansöker om åtgärden, finns enligt regeringens mening inte. En bestämmelse bör därför införas enligt vilken kostnadsansvaret emot staten åligger den som från början ansökt om ingripande, dvs. rättighetsinnehavaren.

Syftet med en bestämmelse om vem som har ansvaret emot staten är givetvis att säkerställa att staten får ersättning för kostnaderna. Det yttersta ansvaret för verkställighetskostnaderna bör dock – på samma sätt som då verkställigheten sker enligt utsökningsbalken – åligga svaranden, den som har tappat målet. I praktiken skall därför Tullverket först vända sig till svaranden för att få ersättning för kostnaderna. Om ersättning inte kan fås från denne, kan Tullverket vända sig till rättighetsinnehavaren. Bestämmelsen i tullagen bör utformas så att denna ordning klart framgår. Därför bör det i bestämmelsen anges att svaranden ansvarar för Tull-

verkets kostnader, men att sökanden ansvarar emot staten för kostnaderna, om ersättning inte kan utsökas hos svaranden.

Företrädare för Tullverket har också under hand framfört synpunkten att det behövs ett förtydligande beträffande vilken myndighet som har ansvaret för förstörelsen av varorna i fall då såväl Tullverket som kronofogdemyndigheten är inblandade i verkställigheten av domstols dom. Rimligtvis bör ansvaret att verkställa dom om förstörelse av varor åvila Tullverket endast beträffande sådana varor som kvarhålls av Tullverket. Att så är fallet bör givetvis framgå av lagtexten.

Tullagsutredningen har gjort bedömningen att bestämmelserna i artikel 6.1 i förordningen (EG) nr 3295/94 möjligen kan anses ge rättighetsinnehavaren rätt att låna prover över dagen för analys och att det inte kan vara tal om någon djupare analys; att varan får inspekteras kan enligt utredningen inte anses innebära att den får analyseras på ett sådant sätt att den ändras eller skadas. Det är i och för sig riktigt att en bokstavstolkning av artikeln kan ge vid handen att så är fallet. Bestämmelsen måste dock sättas in i sitt sammanhang. Hänsyn måste tas till det övergripande syftet med förordningen (EG) nr 3295/94 och till den faktiska situation som rättighetsinnehavaren – och tullmyndigheten – befinner sig i. Den moderna tekniken har möjliggjort tillverkning av piratkopior som det är i stort sett omöjligt att skilja från originalen utan laboratorieanalyser. Även den omständigheten att tullkontrollen numera också omfattar intrång i patenträtt innebär att det föreligger ett behov av att kunna företa tekniska analyser för att fastställa om ett intrång skett. Av detta följer att en möjlighet att företa laboratorieanalyser torde vara en förutsättning för att tullkontrollen skall bli ett effektivt hjälpmedel i kampen mot intrång i immateriella rättigheter. Det kan tilläggas att bestämmelsen anses medge sådana analyser i såväl Danmark som Finland och även i Storbritannien och Tyskland.

Regeringens bedömning är således att bestämmelsen i artikel 6.1 i förordningen (EG) nr 3295/94 inte kan anses hindra att rättighetsinnehavaren – och andra som berörs av ingripandet – ges rätt att låna varuprover för analys i laboratorium. Regeringen finner vidare att det för att bestämmelsen skall kunna tillämpas finns behov av vissa kompletterande nationella bestämmelser. Genom bestämmelserna i artikel 7.1 i förordningen (EG) nr 3295/94 finns en naturlig gräns för inom vilken tid analysen måste vara genomförd; om Tullverket inte inom tio arbetsdagar efter anmälan om uppskjutet frigörande eller kvarhållande har underrättats om att ärendet har hänskjutits till den behöriga myndighet som skall fatta beslut i sakfrågan eller om att den vederbörligen bemyndigade myndigheten har vidtagit temporära åtgärder, skall varorna frigöras under förutsättning att alla tullformaliteter har uppfyllts och att kvarhållningen återtagits. Denna period kan i lämpliga fall förlängas med högst tio arbetsdagar. Det säger sig självt att analysen måste vara genomförd före det att nyssnämnda tidsfrist löpt ut. Någon nationell bestämmelse om inom vilken tid analysen måste vara genomförd torde därför inte behövas. Däremot finns det behov av bestämmelser om ansvaret för de eventuella skador på varuprovet som analysen kan medföra. Det torde inte gå att undvika att de analyser som måste genomföras ibland kan leda till att varuprovet ändras eller skadas.

Det är självklart att den som fått låna varuprovet skall bära det ekonomiska ansvaret härför om undersökningen visar att varan är äkta. Han skall med andra ord ge importören eller exportören ersättning för den skada på varuprovet som analysen medfört. Att så är fallet bör komma till uttryck i lagen. I många fall torde det vara fråga om tämligen små belopp, men det kan givetvis förekomma kontroller av mer värdefullt gods. Med hänsyn härtill bör det införas en möjlighet för Tullverket att kräva att det ställs säkerhet för varuprovet innan han får det för analys. Tullverket skall således göra en bedömning av om det i det enskilda fallet finns behov av ställande av säkerhet.

Som framgår av redogörelsen för gällande rätt finns det inte i den svenska lagstiftningen någon straffbestämmelse som tar sikte på brott mot förbudet enligt artikel 2 i förordningen (EG) nr 3295/94. Ansvarsbestämmelserna i den nya tullagen bör utformas så att de också omfattar sådan brottslighet.

Regeringen föreslår att bestämmelserna i lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. tas in i den nya tullagen och att de utformas i enlighet med det ovan anförda.

7.8 Polisens och Kustbevakningens medverkan

Regeringens förslag: Bestämmelserna om polisens och Kustbevakningens medverkan i Tullverkets kontrollverksamhet ändras endast på så sätt att den föreslagna bestämmelsen om tulltjänstemans rapporteringsskyldighet och befogenhet att lämna rapporteftergift också blir tillämplig på kustbevakningstjänsteman vid dennes medverkan i Tullverkets kontrollverksamhet.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag, utom i två hänseenden: För det första ingår enligt utredningens förslag befogenheten att anbringa lås, förseglingar och igenkänningsmärken på transportmedel m.m. samt att tillfälligt ta hand om registreringsbevis och liknande handlingar (59 § första stycket i den nuvarande tullagen) inte i de befogenheter som polisman och kustbevakningstjänsteman har vid medverkan i Tullverkets kontrollverksamhet. För det andra lägger utredningen inte något förslag om rapporteringsskyldighet och rapporteftergift beträffande kustbevakningstjänsteman.

Remissinstanserna: *Rikspolisstyrelsen* anser att även befogenheten att anbringa lås, förseglingar och igenkänningsmärken på transportmedel m.m. samt att tillfälligt ta hand om registreringsbevis och liknande handlingar skall kunna användas av polisman vid medverkan i Tullverkets kontroller. *Kustbevakningen* påpekar att det i praktiken är Kustbevakningen som utövar all kontroll av sjötrafik. Kustbevakningen anför bl.a. följande. Det torde så gott som aldrig förekomma att Tullverket prejar fartyg. Därför bör formuleringen i bestämmelsen härom i tullagen vara att det är Kustbevakningen som får preja fartyg. Vidare bör befogenheten att anbringa lås, förseglingar och igenkänningsmärken på transportmedel och att tillfälligt ta hand om registreringsbevis och liknande handlingar

även tillkomma kustbevakningstjänstemän vid medverkan i Tullverkets kontroller. Dessutom bör för tydlighets skull bestämmelsen om anmälan om misstanke om brott och rapportteftergift omfatta kustbevakningstjänstemän, även om det kan hävdas att rätt att lämna rapportteftergift redan följer av 3 § andra stycket förordningen (1983:124) om Kustbevakningens medverkan vid polisiär övervakning. Vidare bör bestämmelsen om Kustbevakningens tullkontroll av sjötrafiken tas in i tullagen i stället för i tullförordningen. Skälen härför att det är fråga om sådana intrång i de grundlagsskyddade fri- och rättigheterna som bör tas in i lag och att det skulle stämma bättre överens med den ordning som gäller för gränskontroll av personer. Kustbevakningen bör också erhålla självständig rätt att via Tullverket erhålla bokningsuppgifter.

Skälen för regeringens förslag: Den svenska gränskontrollen utförs av Tullverket, polisen och Kustbevakningen (se bl.a. prop. 1999/2000:64 om polissamarbete m.m. med anledning av Sveriges anslutning till Schengen, s. 51 och 54). Tullverket har huvudansvaret för kontrollen av varor, medan polisen har huvudansvaret för kontrollen av personer. Kustbevakningen ansvarar för kontrollen till sjöss avseende såväl varor som personer. Kustbevakningen har ett självständigt ansvar för tullkontrollen av sjötrafiken i den meningen att någon begäran om bistånd från Tullverket inte förutsätts. Operativt finns dock ett nära samarbete mellan Tullverket och Kustbevakningen.

Enligt de nuvarande bestämmelserna har såväl polismyndighet som Kustbevakningen befogenhet att anbringa lås, förseglingar och igenkänningsmärken på transportmedel, containrar och andra varor som står under tullkontroll samt att tillfälligt ta hand om registreringsbevis och liknande handlingar vid medverkan i Tullverkets kontrollverksamhet. Regeringen ser inga skäl att ändra denna ordning.

Det är Tullverket som har det övergripande ansvaret för den kontroll som utförs inom ramen för tullkodexens och tullagens bestämmelser. Det vore därför inte lämpligt att kontrollbestämmelserna utformades på ett sätt som skulle innebära att exempelvis Kustbevakningen får vidare befogenheter än Tullverket, även om det i praktiken är Kustbevakningen som utför prejning av fartyg. Av detta följer att bestämmelsen om prejning av fartyg inte bör ändras.

Den bestämmelse om skyldighet att rapportera misstanke om brott och rapportteftergift som finns i 3 § andra stycket förordningen om Kustbevakningens medverkan vid polisiär övervakning kan knappast anses omfatta brott mot tullagstiftningen. Eftersom det givetvis kan inträffa att kustbevakningstjänstemän får kännedom om misstänkta brott mot tullagstiftningen när de medverkar i Tullverkets kontrollverksamhet finns det anledning att införa en bestämmelse om rapporteringsskyldighet och rapportteftergift beträffande brott mot tullagstiftningen som gäller kustbevakningstjänstemän. Den bestämmelse som föreslås reglera tulltjänstemäns rapporteringsskyldighet och befogenhet att lämna rapportteftergift bör därför vara tillämplig också på kustbevakningstjänstemän vid deras medverkan i Tullverkets kontrollverksamhet.

Som Kustbevakningen påpekar kan den tullkontroll av sjötrafiken som Kustbevakningen genomför innebära intrång i de grundlagsskyddade fri- och rättigheterna. Därför finns också den bestämmelse som fastställer

kontrollbefogenheterna i den föreslagna tullagen. Bestämmelsen i tullförordningen är en komplettering som inte i sig ger myndigheten ytterligare kontrollbefogenheter. Vidare skall den föreslagna proportionalitetsbestämmelsen givetvis även gälla sådan kontrollåtgärd enligt tullagen som vidtas av polisman eller kustbevakningstjänsteman, liksom den föreslagna bestämmelsen om ramarna för användning av våld.

Vad beträffar tillgången till transportföretagens bokningsuppgifter stadgas i dag i 7 § första stycket förordningen (1996:702) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen, m.m. bl.a. att upplysning om innehållet i inhämtade bokningsuppgifter får lämnas till bl.a. Kustbevakningen om uppgiften behövs i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet för att klarlägga om brott eller brottslig verksamhet har förekommit, pågår eller planeras. Denna bestämmelse gäller även sådana bokningsuppgifter som Tullverket inhämtat med stöd av tullagen. Tullagsutredningen föreslår att det skall tas in en bestämmelse med motsvarande innehåll i den nya tullförordningen. Regeringen har för avsikt att göra detta.

7.9 Lagen om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.

Regeringens förslag: Lagen behålls. Det införs bestämmelser som gäller införsel av gemenskapsvaror från annan medlemsstat i Europeiska unionen. Det införs bestämmelser som tydliggör att varor får föras till tullkontor och uppvisas för Tullverket eller anmälas utan hinder av införselbud eller -villkor.

Utredningens förslag: Utredningen föreslår att bestämmelserna i lagen skall tas in i den nya tullagen. Någon ändring i sak föreslås inte.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har haft något att erinra mot utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag: Syftet med tillskapandet av lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m. var att sammanföra sådana bestämmelser som var gemensamma för olika regleringsförfattningar. I prop. 1994/95:34, s. 116, konstaterades att det vid ett medlemskap i EU inte finns utrymme för nationella bestämmelser avseende införselrestriktioner som följer av EG-bestämmelser, men att bestämmelserna i lagen kunde bibehållas för sådana nationella restriktioner som vi själva kan önska behålla eller införa inom de ramar som EG-bestämmelserna tillåter.

Lagen innehåller bestämmelser om på vilket sätt varor får hanteras utan hinder av införselbud eller -villkor: varan får transiteras enligt tullförordningen extern transitering, förvaras på tillfälligt lager eller tullager eller i frizon eller frilager, förstöras eller återutföras. Det anges särskilt att lagen inte gäller för införselrestriktion som följer av gemenskapsrätten eller för införsel av gemenskapsvaror från annan medlemsstat i den Europeiska unionen.

Som nämns ovan har Tullagsutredningen föreslagit att bestämmelserna i lagen skall tas in i den nya tullagen. Detta vore också den lämpligaste lösningen om bestämmelserna i fråga endast skulle avse icke-gemenskapsvaror som förs in i landet från tredje land. Det har emellertid, bl.a. i samband med beredningen av departementspromemorian Ny smugglingslag (Ds 1998:53), framkommit skäl för att dels förtydliga de nuvarande bestämmelserna, dels göra lagen tillämplig även då gemenskapsvaror förs in i landet från ett annat EG-land.

Bestämmelserna i tullagstiftningen innebär att den som för in varor till gemenskapens tullområde utan dröjsmål skall transportera och uppvisa varorna för Tullverket. De grundläggande bestämmelserna om detta finns i artiklarna 37–42 i tullkodexen. Sådana varor som omfattas av införselregleringar får, enligt 1973 års lag, utan hinder av införselbud och villkor hanteras i den ordning som föreskrivs för de slag av tullbehandling som anges i lagen. 1973 års lag innebär alltså en begränsning av räckvidden hos de införselregleringar som föreskrivs i en stor mängd författningar. Denna ordning förutsätter givetvis att även transporten och åtgärderna för att visa upp varorna får ske utan hinder av införselregleringarna. Detta bör emellertid anges uttryckligen i lagen.

Den inre marknaden inom EU bygger på principerna om fri rörlighet för bl.a. varor. Detta kommer till uttryck i bl.a. artikel 28 i EG-fördraget. Där anges att kvantitativa importrestriktioner samt åtgärder med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsländerna. Bestämmelsen innebär alltså att nationella införselrestriktioner är otillåtna. Emellertid föreskrivs i artikel 30 i EG-fördraget att ett medlemsland kan införa restriktioner (inklusive förbud) för bl.a. införsel och transitering, om förbudet eller restriktionen grundas på vissa i artikeln närmare angivna skyddshänsyn.

Det har visat sig att en rad nationella restriktioner är gällande enligt denna bestämmelse även i förhållande till andra EU-länder. Andra restriktioner är gällande med stöd av Sveriges anslutningsfördrag. På grundval av bestämmelsen i EG-fördraget och anslutningsfördraget har inregränslagen stiftats. I lagen anges vilka befogenheter Tullverket har vid införsel och utförsel över Sveriges gräns mot andra EU-länder. I lagen finns en uppräkningslista av sådana varor som omfattas av restriktioner vilka anses tillåtna enligt EG-fördraget. Inregränslagen är tillämplig endast på de uppräknade varorna. När det gäller levande djur, produkter av djur, m.m. finns det dessutom bestämmelser i förordningen (1994:1830) om införsel av levande djur m.m., vilken även den införts på grundval av EG-fördraget och anslutningsfördraget.

I och med att det finns nationella införselrestriktioner som är gällande vid införsel från andra EU-länder, finns det ett behov av att på motsvarande sätt som i 1973 års lag reglera hur sådana varor får hanteras utan hinder av restriktionerna. En lämplig lösning är att ta in bestämmelserna i 1973 års lag och att anknyta dem till de förfaranden som finns föreskrivna i inregränslagen och förordningen om införsel av levande djur m.m. På motsvarande sätt som när det gäller införsel från tredje land bör det även finnas en bestämmelse om transporten fram till platsen för sådana förfaranden. I det lagstiftningsärende som gäller en ny smugglingslag föreslås en bestämmelse enligt vilken anmälan skall ske

utan dröjsmål vid närmaste bemannade tullplats. Bestämmelsen i 1973 års lag bör givetvis korrespondera med den bestämmelsen. Enligt 17 § inregränslagen får Tullverket ta hand om en vara, om det behövs för genomförandet av en kontroll enligt lagen. I det nyss nämnda lagstiftningsärendet föreslås att den bestämmelsen skall förtydligas. Enligt förslaget skall Tullverket nämligen få ta hand om en vara även på den grunden att varan inte får föras in till eller ut från landet till följd av ett införselförbud eller -villkor. Av 17 a § samma lag framgår att den som fört in varan eller varans ägare får återutföra varan. Vidare finns det i 17 d § samma lag en bestämmelse om förstöring av varor. Slutligen finns det i förordningen om införsel av levande djur m.m. bestämmelser om myndighets åtgärder vid införsel av bl.a. levande djur. Även dessa åtgärder bör av praktiska skäl få vidtas utan hinder av införselförbud eller -villkor.

Regeringen föreslår att lagen om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m. behålls och att bestämmelserna ändras i enlighet med det ovan anförda. Lagen skall givetvis tillämpas endast i den utsträckning som EG-rätten medger det. Att så är fallet bör markeras i lagtexten genom att det anges att bestämmelserna i lagen gäller ”om inte annat föreskrivits”.

7.10 Tillhandahållande av lokaler

Regeringens förslag: Nuvarande bestämmelse behålls.

Utredningens förslag: Ansvaret att utan kostnader för staten ställa lokaler och anordningar till Tullverkets förfogande för undersökning och tullklarering m.m. åläggs den som driver anläggning för land-, sjö- eller lufttransport.

Remissinstanserna: *Luftfartsverket* anför följande. Det är ändamålsenligt att överföra ansvaret för tillhandahållandet av lokaler från transportföretagen till den som driver en anläggning. Enligt såväl nuvarande tullagen som förslaget skall lokaler tillhandahållas utan kostnad för staten. Detta har lett till att det på flygplatserna – såväl de statliga som övriga – finns stora utrymmen för tullens behov som utnyttjas i mycket ringa omfattning och som förorsakar betydande kostnader för flygplatshållarna. Det beror på att det saknas incitament för tullen att hålla kostnaderna nere. När det gäller den normala resandekontrollen vore det därför enligt verkets mening mer ändamålsenligt att tullen betalade hyra för de lokaler som erfordras. När det å andra sidan gäller yrkesmässig import- och exportverksamhet är det dock fortfarande rimligt att kostnaderna bärs av den kommersiella verksamheten.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 67 § i den nuvarande tullagen skall transportföretag som befordrar resande från tredje land utan kostnad för staten ställa de lokaler och anordningar till Tullverkets förfogande som enligt vad verket bedömer behövs för undersökning och tullklarering av resgods och fordon som resande för med sig, för förhör, kroppsvisitation och kroppsbesiktning av resande samt för tullpersonal under

uppehåll i tjänstgöringen. I SOU 1999:54 föreslås att detta ansvar i stället skall åläggas den som driver anläggning för land-, sjö- eller lufttransport. Utredningen har inte närmare motiverat den föreslagna ändringen. Den berörs mycket kortfattat i författningskommentaren (s. 199). Där konstateras endast att skyldigheten att ställa lokaler och anordningar till Tullverkets förfogande i dag åligger transportföretagen samt att den som driver exempelvis hamnen eller flygplatsen i praktiken är bättre ägnad att fullgöra denna skyldighet. Vidare konstateras att det också är så det fungerar. Av remissinstanserna är det endast Luftfartsverket som kommenterar förslaget. Verket motsätter sig visserligen inte förslaget, men pekar, som framgår ovan, på helt andra frågeställningar, som inte berörs av utredningen. Likartade synpunkter har under hand framförts av Svenska kommunförbundet. Regeringen har inte för avsikt att ändra den nuvarande ordningen att lokalerna och anordningarna skall ställas till förfogande utan kostnad för staten. Regeringen menar vidare att det inte finns skäl att på grundval av det presenterade underlaget ändra den nuvarande bestämmelsen. Regeringen föreslår därför att en bestämmelse motsvarande den nuvarande 67 § tullagen tas in i den nya tullagen.

8 Tulltillägget

Regeringens bedömning: I avvaktan på att den särskilde utredare som tillkallats för att göra en översyn av skattetilläggsinstitutet slutför sitt arbete lämnas inga förslag till ändring i bestämmelserna om tulltillägg.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Sveriges Industriförbund*, *Svensk Handel* och *Sveriges Transportindustriförbund* betonar vikten av en skyndsam reform av tulltilläggsinstitutet och att härvid de särpräglade förhållandena på tullområdet beaktas. *Kommerskollegium* menar att tillämpningen av tulltilläggen redan nu bör nyanseras genom beaktande av bl.a. de särskilda förhållandena på tullområdet. *Svenska Handelskammarförbundet* anför bl.a. att det är av vikt att Tullverket börjar tillämpa de ursäktskriterier som finns fastlagda för tulltillägg.

Skälen för regeringens bedömning: I 82–86 och 88–95 §§ tullagen finns bestämmelser om tulltillägg. Tulltillägget, som är en administrativ sanktion, riktar sig i huvudsak mot brister vid fullgörande av anmälnings- eller uppgiftsskyldigheten i tullbehandlingen av den kommersiella importen. Bestämmelserna om tulltillägg överensstämmer i huvudsak med bestämmelserna om skattetillägg i bl.a. taxeringslagen (1990:324). Bestämmelsen om befrielse från tulltillägg skiljer sig dock från motsvarande bestämmelser om skattetillägg genom att befrielse när det gäller tulltillägg kan göras helt eller delvis. I prop. 1986/87:166 förklarades (s. 109) detta med att förhållandena på tullområdet när det gäller deklarationsskyldighetens fullgörande i vissa avseenden skiljer sig från motsvarande förhållanden på den inrikes beskattningens område. Det

framhölls att företag med en omfattande importverksamhet skall lämna ett stort antal deklARATIONER, ofta under stark tidspress, och att varubeskrivningarna kan vara besvärliga, underlaget bristfälligt eller svårtolkat m.m. Regeln om nedsättning av tulltillägg sades främst vara avsedd att tillämpas i fall då ett helt tulltilläggsbelopp framstår som en orimligt sträng sanktion med hänsyn till felets art och föreliggande ursäktande omständigheter, samtidigt som felaktigheten inte är tillräckligt ursäktlig för att sanktionen skall kunna efterges helt. I propositionen framhölls att föreskrifterna bör tillämpas generöst i fråga om personer som är ovana vid tullsystemet medan det finns anledning att vara mer restriktiv när det gäller dem som yrkesmässigt importerar varor. Dessa är eller bör vara väl förtrogna med vad som skall iakttas.

Tullagsutredningen lämnar inga förslag till ändringar i sak av tulltilläggsbestämmelserna i sitt slutbetänkande. Utredningen hänvisar till att regeringen tillkallat en särskild utredare för att göra en översyn av skattetilläggsinstitutet. Utredningen antar att den översynen inte kommer att begränsas till skattetilläggsinstitutet i taxeringslagen utan kommer att beröra också andra sanktionssystem med i princip samma uppbyggnad, som tulltilläggsinstitutet. Överväganden om och i så fall vilka ändringar som behövs för att tillfredsställa kravet på en rimlig nyansering av tulltillägget och dess förenlighet med Europakonventionen bör enligt utredningen anstå till dess att de kan samordnas med översynen av skattetilläggsreglerna. Tullagsutredningen lägger dock till att tulltilläggsreglerna redan nu bör kunna tillämpas med beaktande av de särskilda förhållandena på tullområdet vad gäller deklareringsförfarandet samt den i direktiven angivna utgångspunkten för den särskilde utredaren av skattetilläggsinstitutet (SOU 1999:54 s. 145).

Som Tullagsutredningen konstaterat har regeringen tillsatt en särskild utredare för att göra en översyn av skattetilläggsinstitutet. Den särskilde utredaren skall enligt direktiven (dir. 1998:34) bl.a. kartlägga den nuvarande tillämpningen av skattetilläggsreglerna och mot bakgrund av de problem som uppmärksammats utforma ett sanktionssystem som uppfyller högt ställda krav på effektivitet, förutsebarhet, likformighet och rättssäkerhet samt också de krav som Europakonventionen kan ställa på förfarandet. Uppdraget är inte begränsat till skattetillägg enligt taxeringslagen, det avser skattetilläggsinstitutet i sin helhet och därför också bl.a. tulltillägget, som är skattetilläggets motsvarighet på tullområdet. Regeringen delar därför Tullagsutredningens bedömning, att det inte vore rationellt att nu överväga ändringar i bestämmelserna om tulltillägg.

Förhållandena på tullområdet skiljer sig naturligtvis från förhållandena på övriga skatteområdet. Deklaranterna måste beakta inte bara interna svenska regler utan även EG:s komplexa tullrättsnormer och andra medlemsstaters tullrättspraxis. Som Tullagsutredningen nämner kan tillförlitlig information om EG-normernas rätta tolkning vara svåråtkomlig i Sverige och information om tullrättspraxis i andra EU-stater kan saknas helt. Vidare kan dokumentationen som följer med importsändningar vara bristfälligt och det kan vara svårt att upptäcka brister eller avhjälpa dem, inte minst eftersom dokumentationen ofta är på främmande språk. Självklart skall tulltilläggsbestämmelserna tillämpas med beaktande av dessa

9 Förstöring av varor

Regeringens förslag: Artikel 56 i tullkodexen kompletteras med en bestämmelse i tullagen som anger när förstöring av varor får ske.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Det är endast två instanser som berör förslaget närmare. *Alkoholinspektionen* tillstyrker förslaget och påpekar att det kan röra sig om stora kvantiteter av exempelvis starköl, där senaste datum för förtäring har gått ut, eller om en typ av alkoholdryck vars försäljningsvärde inte står i rimlig proportion till lagringskostnaderna. *Kammarrätten i Sundsvall* anser, att även om EG-reglerna i och för sig inte kräver att precisering sker av situationer när förstöring får ske bör i vart fall en tillämpningsbestämmelse formuleras så att den inte – som den föreslagna bestämmelsen måhända gör – kan tolkas som en uttömmande beskrivning av när varor får förstöras.

Bakgrunden till regeringens förslag: Bestämmelser om beslag och förverkande i tullsammanhang finns i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling. Enligt 17 § skall beslagtagna egendom omhändertas och förvaras av Tullverket, om inte annat följer av särskild författning eller beslut av åklagare. Förverkad egendom skall enligt 22 och 23 §§ försälgas. Även den föreslagna lagen om straff för smuggling m.m. innehåller bestämmelser om beslag och förverkande. Om försäljning inte kan ske, torde egendomen kunna förstöras med stöd av 6 § lagen (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m. Den svenska tullagstiftningen innehåller inga bestämmelser om förstöring av beslagtagna egendom utöver bestämmelsen i 40 § tullagen, som avser varor som skall försälgas genom Tullverkets försorg: om varan är skadad eller förskämd eller om köpeskillingen inte kan beräknas täcka minst kostnaden för försäljningen eller om Tullverket annars finner att det finns särskilda skäl, får varan i stället förstöras. En vidare bestämmelse finns i tullkodexen. Enligt artikel 56 i tullkodexen får, om omständigheterna så kräver, tullmyndigheterna låta förstöra varor som uppvisats för tullen. Innehavaren av varorna skall underrättas och kostnaderna för förstöringen skall bäras av denne.

Förutsättningen för att tullmyndigheterna skall få förstöra varor är således att omständigheterna kräver det. Någon specifikation av vad som skall anses vara sådana omständigheter finns inte i EG-rätten. Det synes ankomma på medlemsländerna att närmare precisera i vilka fall förstörelse kan komma i fråga i den nationella tullagstiftningen. Så har skett bl.a. i den tyska Zollverwaltungsgesetz. Av 13 § framgår att förstöring av varor kan komma i fråga då varor, som får säljas av tullmyndigheten, inte kan säljas. När det gäller tillfälligt omhändertagna varor krävs även att varorna riskerar att förstöras eller minska väsentligt i

värde eller att förvaringen av varorna medför kostnader som är orimligt höga eller blir besvärlig. Ytterligare en förutsättning är att det inte har varit möjligt att i stället sälja varorna. En bestämmelse om förstöring av varor finns också i den nederländska tullagen; enligt 7 kap. 53 § kan beslagtagna varor säljas eller i särskilda fall förstöras, om den tullskyldige inte har uppfyllt sina förpliktelser enligt tullagstiftningen inom sex månader efter det att han underrättades om beslagsbeslutet. Denna tidsgräns gäller inte om varorna är utsatta för snabb, påfallande värdeminskning eller om förvaringen av varorna eller underhållet av dem medför fara eller höga kostnader. Också den danska toldloven innehåller en kompletterande bestämmelse om förstöring av varor. Enligt 83 § andra stycket, som avser beslagtagna varor, skall varor, som inte avhämtats inom två månader efter utgången av den månad då slutligt beslut i saken fattats, säljas av tull- och skattemyndigheterna på offentlig auktion. Varor, som myndigheterna anser vara okurant eller osäljbara, kan dock efter nämnda tidsfrist förstöras under tullkontroll. Tidsfristen kan efter ansökan förlängas, dock högst till ett år.

Skälen för regeringens förslag: Tullverket har framfört synpunkten att det bör införas bestämmelser som utvidgar möjligheten att förstöra beslagttaget gods före dom om förverkande, när värdet av det beslagtagna inte står i rimlig proportion till kostnaderna för förvaringen.

Som redovisats ovan finns det i artikel 56 i tullkodexen en bestämmelse enligt vilken tullmyndigheterna får förstöra varor som uppvisats för tullen, om omständigheterna kräver det. Utgångspunkten synes vara att detta skall kunna ske utan att det föreligger något beslut om förverkande av varorna.

Förstöring av varor är en långtgående åtgärd. Den skall givetvis tillgripas endast i fall då andra åtgärder inte kan vidtas. Regeringen föreslår därför att artikel 56 i tullkodexen kompletteras med en bestämmelse i den svenska tullagen, i vilken närmare anges när förstöring får ske. Av bestämmelsen skall förutsättningarna för att förstöring skall få tillgripas framgå. Avsikten är således att bestämmelsen skall vara uttömmande. Den situation som Tullverket nämner, att värdet av de beslagtagna varorna inte står i rimlig proportion till kostnaderna för förvaringen av varorna, bör vara en sådan omständighet som kan läggas till grund för ett beslut om förstöring. Ytterligare sådana omständigheter bör vara att varorna löper risk att bli fördärvade eller att minska väsentligt i värde. Av bestämmelsen i tullagen bör också framgå att beslut om förstöring får fattas endast om Tullverket gjort bedömningen att försäljning av varorna inte är möjlig. Den föreslagna bestämmelsen är avsedd att omfatta bl.a. sådana situationer som avses i 40 § tullagen; en särbestämmelse beträffande varor som skall säljas behövs därför inte.

10.1 Bakgrund

Överklagandereglerna i den nuvarande tullagen ändrades per den 1 juli 1999, i samband med att den nya organisationen av Tullverket trädde i kraft. Tullagsutredningen hade i tilläggsdirektiv fått i uppdrag att redovisa de ändringar som behövdes med anledning av omorganisationen. Utredningens förslag presenterades i delbetänkandet SOU 1998:127 Tullagens överklaganderegler m.m. vid en omorganisation av Tullverket. Utredningen föreslog bl.a. att beslut av Tullverket skulle överklagas hos allmän förvaltningsdomstol samt att regeringen skulle kvarstå som besvärinstans endast i vissa administrativa ärenden. Vad beträffar den föreslagna instansordningens förhållande till artiklarna 243 och 244 i tullkodexen menade utredningen att det i vart fall inte var uppenbart att det fanns något EG-rättsligt hinder mot att ett beslut av en regional tullenhet överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, men ges in till Tullverket som har att ompröva beslutet på antingen regional eller central nivå. Tvärtom, menade utredningen, fick det anses föreligga övervägande skäl för att en ordning av detta slag är väl förenlig med grundtankarna i artiklarna 243 och 244. Utredningen påpekade att en sådan ordning också var väl förenlig med den allmänna regel om överklagande som kommer till uttryck i 22 a § förvaltningslagen (1986:223).

Tullagsutredningen lämnade också i sitt delbetänkande ett förslag om införande av en bestämmelse om dröjsmålstalan. Enligt förslaget skulle det, om Tullverket i ett ärende som väckts skriftligen av en enskild inte meddelat beslut inom sex månader från det att ärendet väckts eller inom den tid som avses i artikel 6.2 tredje stycket i tullkodexen, anses som att framställningen avslagits. Därvid skulle rätt att överklaga till allmän förvaltningsdomstol föreligga.

De flesta remissinstanserna godtog utredningens förslag beträffande instansordning. Några instanser ställde sig dock tveksamma till om den föreslagna ordningen uppfyllde kravet på tvåstegsförfarande i artikel 243 och föreslog därför att sådana bestämmelser om ett självständigt överklagbart omprövningsbeslut som föreslås i Ds 1998:42 Effektivare omprövning av förvaltningsbeslut skulle införas i tullagen. Förslaget om dröjsmålstalan avstyrktes av hälften av de remissinstanser som berörde förslaget, nämligen Justitieombudsmannen, Kammarrätten i Stockholm, Kammarrätten i Sundsvall, Länsrätten i Stockholms län, Länsrätten i Skåne län och Riksskatteverket. Förslaget tillstyrktes av Svenska Handelskammarförbundet och Sveriges Industriförbund. Även Svea hovrätt, Domstolsverket och Kommerskollegium såg positivt på det. Sveriges Domareförbund delade bedömningen att EG-rätten kräver att det finns en tidsfrist för beslutsfattande i den nationella lagstiftningen, men ansåg att rättsverkan av underlåtenhet att meddela beslut borde vara bifall och inte avslag på gjord framställning.

Regeringen behandlade Tullagsutredningens förslag till nya överklaganderegler i prop. 1998/99:79. Regeringen lämnade här samma förslag till ny instansordning som utredningen. Regeringen påpekade att ärendet beträffande ett nytt omprövningsförfarande var under beredning

inom Regeringskansliet och att det i avvaktan på resultatet av det arbetet framstod som lämpligast att tills vidare behålla det gällande förfarandet för omprövning. Regeringen anförde också att den avsåg att återkomma till frågan sedan Tullagsutredningen lämnat sitt slutbetänkande. Regeringen lämnade inte något förslag till bestämmelser om dröjsmålstalan. Regeringen påpekade att den av utredningen föreslagna ordningen inte har någon motsvarighet i svensk rätt och att den också skiljer sig från vad som föreslogs beträffande dröjsmålstalan av Fri- och rättighetskommittén. Det kunde också med den föreslagna ordningen föreligga en risk att outredda ärenden hamnar i domstol och att handläggningstiderna därigenom blir ännu längre. Vidare, menade regeringen, saknades det utredning om huruvida det verkligen föreligger ett behov av att införa en rätt till dröjsmålstalan i den svenska tullagstiftningen. Regeringen anförde att innan den tar ställning till om en rätt till dröjsmålstalan bör införas i den svenska tullagstiftningen, borde behovet och utformningen av en sådan bestämmelse utredas närmare; regeringen avsåg att återkomma till frågan sedan Tullagsutredningen lämnat sitt slutbetänkande.

Regeringens förslag om ny instansordning har lett till lagstiftning (bet. 1998/99:SkU19, rskr. 1998/99:242, SFS 1999:425). Ändringarna trädde i kraft den 1 juli 1999.

10.2 Instansordningen

Regeringens förslag: Bestämmelser motsvarande de nuvarande bestämmelserna i tullagen om instansordning vid överklagande av Tullverkets beslut förs in i den nya tullagen.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Länsrätten i Skåne län* anser att bestämmelserna strider mot artikel 243.2 i tullkodexen, som förutsätter att överklagandet i första instans skall ske hos vederbörande tullmyndighet. Länsrätten menar därför att den i Ds 1998:42 Effektivare omprövning av förvaltningsbeslut föreslagna instansordningen redan nu skall lagfästas i tullagen. *Sveriges Advokatsamfund* ifrågasätter mot bakgrund av instansordningens förhållande till EG-rätten bestämmelsen om prövnings-tillstånd vid överklagande till kammarrätten. Övriga remissinstanser har inte haft något att invända mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen anförde i prop. 1998/99:79 (s. 77) att det i avvaktan på resultatet av det pågående arbetet med de förslag som lämnats i Ds 1998:42 framstod som lämpligast att tills vidare behålla det nuvarande förfarandet för omprövning i tullagen. Detta arbete pågår fortfarande. Regeringen finner inte heller nu skäl att föregripa dess resultat. Regeringen föreslår således att bestämmelser motsvarande de nu gällande bestämmelserna om instansordningen vid överklagande av Tullverkets beslut skall införas i den nya tullagen.

Regeringens bedömning: Något förslag beträffande dröjsmålstalan lämnas inte i denna proposition. Regeringen har för avsikt att återkomma i frågan.

Utredningens förslag: Tullagsutredningen återkommer i sitt slutbetänkande med ett nytt förslag beträffande dröjsmålstalan. Enligt detta förslag skall en bestämmelse införas i tullagen i vilken endast sägs att vid tillämpningen av artikel 6.2 andra stycket i tullkodexen skall Tullverket fatta beslut inom sex månader från det att begäran om beslut gjordes.

Remissinstanserna: Endast nio remissinstanser har yttrat sig särskilt om förslaget beträffande dröjsmålstalan. *Justitieombudsmannen* är tveksam till förslaget. Han saknar ett mer auktoritativt yttrande i frågan för att vara övertygad om att det föreligger en skyldighet för Sverige att införa en tidsfrist för beslutsfattande i tullagen. Han saknar också en närmare redogörelse för de överväganden som ligger bakom förslaget att bestämma tidsfristen till sex månader. *Kammarrätten i Stockholm* är också kritisk till förslaget beträffande dröjsmålstalan. Domstolen menar att den föreslagna bestämmelsen sedd i samband med artiklarna 6.2 och 243.1 i tullkodexen inte ger klara besked om huruvida en dröjsmålstalan kan föras redan efter sexmånadersfristen eller om det kan krävas att den ytterligare tid som tullmyndigheten har ansett sig behöva för att fatta beslut har överskridits. Om det senare är fallet, synes sexmånadersfristen sakna självständig betydelse. Risken att outreda ärenden hamnar hos länsrätten är dock större med en möjlighet till dröjsmålstalan redan efter sex månader. Även *Kammarrätten i Sundsvall* menar att den föreslagna bestämmelsen torde komma att vålla svårigheter vid tillämpningen. Kammarrätten påpekar att det inte är fråga om ett överklagande i förvaltningsprocesslagens mening, eftersom det inte finns något överklagbart beslut. Vidare anser domstolen att det inte framgår vilka rättsföljder en domstolsprövning skall medföra. Denna uppfattning delas av *Länsrätten i Stockholms län*, som menar att det – då institutet dröjsmålstalan inte är utvecklat inom svensk förvaltningsrätt – måste ges en tydlig reglering av när talan kan väckas, hur talan skall föras, vad länsrätten skall pröva etc. Länsrätten anser det vara uteslutet att tänka sig en ordning som innebär att länsrätten skall fatta ett materiellt beslut i stället för Tullverket; förutom att en sådan ordning skulle strida mot instansordningen, skulle länsrätten bli den instans som prövar sakfrågan om prövningstillstånd skall krävas vid överklagande till kammarrätten. Länsrätten påpekar bl.a. att den inte har de praktiska utredningsresurser som krävs. Länsrätten saknar också en redogörelse för hur dröjsmålstalan utformats i andra länder, hur flitigt utnyttjad den är och vilka fördelar för den enskilde den lett till. *Brottsförebyggande rådet* anser att frågan gäller ett väsentligt större komplex än att införa en tidsfrist i tullagen eller inte; frågan är om det i förvaltningslagen och/eller i speciallagstiftningen bör införas tidsfrister för beslut i allmänhet. Därför, menar rådet, bör man inte ta ställning till denna fråga inom ramen för en översyn av

tullagstiftningen, utan i ett annat mer generellt sammanhang. Även *Tullverket* motsätter sig förslaget. Verket anför att regeln om dröjsmålstalan har tagits in i lagförslaget enbart på basis av uppfattningar som vid ett möte uttalats av tjänstemän vid kommissionen och att utredningen inte har utvecklat närmare hur de tillfrågade tjänstemännen kommit fram till sin ståndpunkt. Verket anser vidare att det saknas utredning om vad en dröjsmålstalan bör resultera i och behovet av att reglera detta. Tullverket menar också att 22 a § förvaltningslagen, som avser överklagande av beslut, inte synes vara tillämplig varför artikel 243 måste kompletteras med bestämmelser som anger vilken myndighet eller domstol som skall pröva dröjsmålstalan. *Riksskatteverket* vidhåller det som verket uttalade beträffande dröjsmålstalan i sitt yttrande över Tullagsutredningens delbetänkande. I det yttrandet anförde verket att det principiellt är tveksamt till värdet av dröjsmålstalan och att det enda godtagbara skälet för att införa dröjsmålstalan beträffande ett förvaltningsbeslut torde vara att det krävs i EG-rätten. *Sveriges Advokatsamfund* tillstyrker förslaget, men anser att det är svårt att av den föreslagna lydelsen av bestämmelsen inläsa att rätt till dröjsmålstalan skall föreligga på det sätt som stadgas i artikel 243. *Svensk Handel* anser att förslaget att maximera handläggningstiden för beslut till sex månader är positivt; regeln skulle underlätta företagets planering.

Skälen för regeringens förslag: Den lagrådsremiss som föregick denna proposition innehöll inte något förslag till bestämmelse om dröjsmålstalan. Lagrådet har i sitt yttrande särskilt kommenterat detta. Lagrådet anför att frånvaron av bestämmelser om inom vilken tid beslut skall fattas och om behörig myndighet att pröva talan inte kan fränkänna enskild person rätten att föra dröjsmålstalan enligt artikel 243.1 i tullkodexen. Om någon skulle vilja utnyttja denna möjlighet i praktiken utan att några kompletterande regler finns, kommer förvaltningsdomstol att få improvisera fram erforderliga principer. Lagrådet menar att det är en bättre metod att i författning ange vilka närmare regler som skall gälla i fråga om dröjsmålstalan än den ordningen att överlåta åt praxis att utbilda erforderliga principer. Lagrådet påpekar vidare att dröjsmålstalan funnits inom det finansiella området i fem års tid. Lagrådet föreslår att de regler som anses nödvändiga för den faktiska tillämpningen av rättsinstitutet dröjsmålstalan skall utarbetas under det fortsatta lagstiftningsarbetet.

I artikel 243.1 andra stycket i tullkodexen stadgas att varje person som hos tullmyndigheterna har gjort framställning om ett beslut i fråga om tillämpningen av tullagstiftningen skall ha rätt att överklaga, om beslut inte fattats inom den tid som anges i artikel 6.2. I artikel 6.2 anges emellertid inte någon bestämd tidsfrist. I bestämmelsen anges att beslut skall fattas så snart som möjligt och, då framställning om beslut gjorts skriftligen, inom en tid som fastställs enligt gällande bestämmelser. Artikel 243.1 är inte en fakultativ bestämmelse; den är en obligatorisk bestämmelse som är direkt tillämplig i medlemsstaterna. Som Lagrådet – och Tullagsutredningen⁴⁷ – påpekar finns det därför redan en rätt till dröjsmålstalan. Frågan gäller således inte huruvida bestämmelser som ger rätt till dröjsmålstalan på tullområdet skall införas, utan huruvida

⁴⁷ Se SOU 1998:127 s. 43.

bestämmelser som möjliggör utnyttjandet av denna rättighet skall införas. Regeringen instämmer i att det framstår som lämpligare att i författning ange vad som skall gälla i fråga om dröjsmålstalan än att helt överlåta åt praxis att utforma förfarandet. Regeringen är emellertid av den bestämda uppfattningen att införandet av sådana kompletterande bestämmelser måste föregås av mycket noggranna överväganden. Det räcker inte att, som Tullagsutredningen föreslår, införa en bestämmelse om tidsfrist. Själva bestämmelsen om dröjsmålstalan finns visserligen i artikel 243.1 i tullkodexen. Detta är dock endast en rambestämmelse. Dröjsmålstalan är, även om det som Lagrådet påpekar finns vissa särbestämmelser på det finansiella området, ett för svensk förvaltningsrätt främmande institut. Det skulle därför krävas flera kompletterande bestämmelser i svensk rätt. Artikel 243.1 ger exempelvis inte svar på frågorna om vad klagandens yrkande skulle gälla och vilken rättsföljd domstolens prövning av en dröjsmålstalan skulle få. Ett annat exempel på frågor som måste lösas gäller vilken domstol som skulle pröva talan. Det skulle, eftersom det vid dröjsmålstalan inte finns något beslut som överklagas, behövas en särskild forumbestämmelse; forumbestämmelsen i 14 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar, vilken är tillämplig vid överklagande enligt tullagen, avser beslut som överklagas. Detta visar att ett införande av bestämmelser om dröjsmålstalan kräver en mer noggrann analys av i vilka avseenden kompletterande svenska bestämmelser behövs och hur bestämmelserna skall utformas för att passa in i den svenska förvaltningsprocessrätten. Enligt regeringens mening finns det inte utrymme för en sådan analys inom ramen för detta lagstiftningsärende. Regeringen lämnar därför inget förslag beträffande dröjsmålstalan på tullområdet i denna proposition, men avser att återkomma i frågan.

10.4 Revisionsbesluts överklagbarhet

<p>Regeringens förslag: Förbudsregeln kvarstår.</p>
--

Utredningens förslag: Tullagsutredningen har funnit att det mesta talar för att ett direkt förbud mot överklagande av beslut om att företa revision skulle kunna komma i konflikt med EG-rätten. Utredningen föreslår därför att förbudet att överklaga revisionsbeslut skall tas bort.

Remissinstanserna: *Justitieombudsmannen* avstyrker förslaget. Han påpekar att flera andra medlemsstater tycks anse att ett överklagande-förbud inte strider mot den aktuella artikeln i tullkodexen och menar att bestämmelsen bör kvarstå så länge det inte är klarlagt att ett förbud mot överklagande strider mot EG-rätten. *Justitieombudsmannen* framhåller också att motsvarande bestämmelse finns i såväl taxeringslagen som lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter, varför utredningens förslag skulle få den negativa effekten att bestämmelserna i de olika lagstiftningarna inte längre är samstämmiga. Även *Kammarrätten i Stockholm*, *Länsrätten i Stockholms län*, *Inspektionen för strategiska produkter*, *Tullverket*, *Riksskatteverket*, *TCO* och *Tull-Kust* avstyrker

förslaget. *Kammarrätten i Sundsvall, Sveriges Handelskamarförbund, Sveriges Industriförbund, Svensk Handel och Sveriges Advokatförbund* tillstyrker förslaget.

Prop. 1999/2000:126

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 243.1 första stycket i tullkodexen skall varje person ha rätt att överklaga beslut som fattats av tullmyndigheterna i fråga om tillämpningen av tullagstiftningen och som berör denne direkt och personligen. Tullagsutredningen anser att det mesta talar för att ett direkt förbud mot överklagande av beslut om revision skulle kunna komma i konflikt med denna bestämmelse. Samtidigt redovisar utredningen att det endast i ett av de länder som tillfrågats, Danmark, föreligger rätt att överklaga beslut om revision. Varken Finland, Irland eller Nederländerna har sådana bestämmelser.

Tull är en skatt. Vidare avser de revisioner som Tullverket företar normalt såväl tull som annan skatt som skall tas ut för varor vid import. Härmed avses mervärdesskatt och punktskatter. Det är en medveten strävan att den svenska lagstiftningen avseende förfarandet på skatteområdet skall vara så likformig som möjligt. Detta är viktigt inte minst för att den enskilde lättare skall kunna veta vad som gäller vid exempelvis revisioner. Likformigheten syftar också till att underlätta myndigheternas praktiska hantering av ärendena. Därför bör det krävas starka skäl för avvikande bestämmelser.

Som Justitieombudsmannen påpekar finns det en motsvarande bestämmelse om förbud mot överklagande av revisionsbeslut i taxeringslagen och lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter. En sådan bestämmelse finns även i skattebetalningslagen, som omfattar bl.a. mervärdesskatt vid omsättning inom landet. De svenska revisionsbestämmelserna bygger på tanken att en revision i normalfallet skall göras i samverkan med den enskilde. För fall då revisionen inte kan genomföras i samverkan med den enskilde finns särskilda bestämmelser i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet (tvångsåtgärdslagen). Detta innebär i praktiken att ett beslut om revision enligt tullagen inte kan verkställas om den enskilde motsätter sig det. Vidare krävs det i normalfallet domstolsprövning för att förfarandet enligt tvångsåtgärdslagen skall få användas; då sabotagerisk bedöms föreligga kan myndigheten visserligen fatta ett interimistiskt beslut om tvångsåtgärd, men även i de fallen sker en domstolsprövning. Med hänsyn till det ovan anförda finner regeringen att det kan ifrågasättas om revisionsbesluten enligt tullagen kan anses vara sådana betungande beslut som enligt tullkodexens bestämmelser skall vara överklagbara. Till detta kommer att flera länder inom EU inte anser att revisionsbesluten utgör beslut som avses i artikel 243 i tullkodexen. Sammantaget finner regeringen att tillräckligt starka skäl att avvika från vad som gäller i övrigt på skatteområdet inte föreligger. Förbudsregeln bör därför kvarstå.

Regeringens förslag: Den generella forumbestämmelsen i 14 § lagen om allmänna förvaltningsdomstolar tillämpas beträffande överklagande enligt tullagen. Det införs således inte någon särskild forumbestämmelse i tullagen.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Det är endast en instans, *Kammarrätten i Sundsvall*, som har berört frågan. Kammarrätten anser att det med hänsyn till att Tullverket numera utgör en myndighet behövs ett klarläggande beträffande frågan om vilken länsrätt som är behörig att pröva överklagade beslut enligt tullagstiftningen.

Skälen för regeringens förslag: De nuvarande överklagandebestämmelserna i tullagen innehåller inte någon forumregel. Detta innebär att den generella regeln i 14 § andra stycket lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar skall tillämpas; beslut skall således överklagas till den länsrätt inom vars domkrets ärendet först prövats, om inte regeringen för ett visst slag av mål föreskriver något annat. Några sådana föreskrifter finns inte beträffande mål om överklagande av beslut enligt tullagen. Tullverket utgör i och för sig en enda myndighet. Den är dock indelad i sex regioner. Beslut fattas på såväl central nivå vid huvudkontoret i Stockholm som på regional nivå. De beslut som fattas på regional nivå fattas dels vid kontoren på de regionala huvudorterna Haparanda, Sundsvall, Stockholm, Karlshamn, Malmö och Göteborg, dels vid lokala tullkontor. Den ovan nämnda generella forumbestämmelsen innebär att ett beslut skall överklagas till den länsrätt inom vars domkrets det tullkontor vid vilket det först fattats ett överklagbart beslut i ärendet ligger, oavsett om det är fråga om huvudkontoret i Stockholm eller ett tullkontor ute i landet. Enligt regeringens mening är detta också den ordning som bör gälla; eftersom Tullverket inte längre är överklagandeinstans finns det inte någon anledning att samla tullmålen vid en viss länsrätt. Regeringen föreslår därför inte någon särskild forumbestämmelse i tullagen.

11 Utlämnande av uppgifter

Regeringens förslag: Tullverket skall på begäran av Läkemedelsverket lämna uppgifter som rör import och export av varor. Tullverket skall vidare på begäran av Säkerhetspolisen lämna uppgifter som rör export av varor.

Läkemedelsverkets och Säkerhetspolisens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har haft något att erinra mot att Läkemedelsverket tas in i 118 § tullagen. *Justitieombudsmannen, Justitiekanslern, Datainspektionen* och *Svensk Handel* ställer sig också

positiva till att Säkerhetspolisen (SÄPO) får tillgång till uppgifterna. *Justitiekanslern* och *Datainspektionen* utgår dock från att uppgifter som är sekretessbelagda hos Tullverket även omfattas av sekretess hos den mottagande myndigheten. *Svensk Handel* framhåller vikten av att de praktiska formerna för att genomföra uppgiftslämnandet inte drabbar enskilda företag i omotiverat hög grad. *Kommerskollegium* har i princip inte något att invända mot SÄPO:s hemställan, men anser att frågan bör belysas ytterligare då rollfördelningen mellan de olika myndigheter som berörs av exporten av strategiska produkter är något oklar. Denna åsikt delas av *Sveriges Transportindustrieförbund*. Inte heller *Tullverket*, *Inspektionen för strategiska produkter (ISP)* och *Statens kärnkraftinspektion (SKI)* har i princip något att invända mot att SÄPO får tillgång till Tullverkets uppgifter. *Tullverket* ifrågasätter dock om SÄPO:s ändamål är tillräckligt starkt för att ges företräde framför sekretessen. Både *Tullverket* och *ISP* påpekar att de informationsinsatser som SÄPO bl.a. åberopar till stöd för sin framställning redan nu fullgörs av Tullverket, *ISP* och *SKI*. *Sveriges Industrieförbund* anser att den av SÄPO önskade ordningen bör införas endast om det är omöjligt att överföra den aktuella informationen via tullen genom tulltaxan eller på annat sätt.

Bakgrunden till regeringens förslag: Enligt 9 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100) gäller för uppgift om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden sekretess i myndighets verksamhet som avser bestämmande av skatt eller taxering eller i övrigt fastställande av underlag för bestämmande av skatt. Med skatt avses även tull. Uppgift hos Tullverket får dock enligt paragrafen lämnas ut om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada eller men. I 9 kap. 2 § samma lag föreskrivs att sekretess gäller också bl.a. i annan verksamhet som avser tullkontroll. Vidare gäller enligt 9 kap. 4 § samma lag sekretess för uppgift som avser enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde, i sådan särskild verksamhet hos myndighet som avser framställning av bl.a. statistik.

I 14 kap. 1 § andra meningen sekretesslagen anges att sekretess inte hindrar ett överlämnande av en uppgift från en myndighet till en annan om uppgiftsskyldigheten följer av lag eller förordning. I 14 kap. 3 § (den s.k. generalklausulen) anges att myndigheter, utöver vad som följer av 1 §, får utväxla uppgifter i situationer där det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas ut har företräde framför sekretessintresset. Generalklausulen hindrar i och för sig inte att utbyte av uppgifter mellan myndigheter sker rutinmässigt även utan särskild författningsreglering. I sådant fall måste den intresseavvägning som skall göras enligt generalklausulen ske på förhand; den behöver inte göras i varje särskilt ärende. Sekretesslagen bygger emellertid på att rutinmässigt uppgiftsutbyte i regel skall vara författningsreglerat. En sådan reglering finns i 118 § tullagen; Tullverket skall på begäran tillhandahålla Sveriges Riksbank, Riksskatteverket, Statens livsmedelsverk, Statens jordbruksverk, Kommerskollegium, skattemyndighet, Statistiska centralbyrån, Kemikalieinspektionen och Fiskeriverket uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor.

Läkemedelsverket har i en framställning till regeringen som inkom den 15 april 1998 (Dnr Fi98/1113) hemställt att 118 § tullagen skall ändras till att även omfatta Läkemedelsverket. Vidare har SÄPO i en framställning till regeringen som inkom den 28 april 1998 (Dnr Fi 98/1296) hemställt att 118 § tullagen skall ändras så att den omfattar SÄPO såvitt avser uppgifter som rör export av varor.

Läkemedelsverket anför i sin framställning i huvudsak följande. Verket är enligt lagen (1992:860) om kontroll av narkotika tillstånds- och tillsynsmyndighet för s.k. narkotikakemikalier. Syftet med verkets kontroll är att medverka till att förhindra att narkotikakemikalier från den svenska marknaden överförs till olaglig narkotikatillverkning och därmed till att tillgången på olaglig narkotika minskar. Ett nära samarbete har etablerats mellan Generaltullstyrelsen, Rikspolisstyrelsen och Läkemedelsverket. Tillgång till tullens uppgifter beträffande enskilda import och exporter skulle effektivisera såväl verkets kontrollmöjligheter som det nämnda samarbetet. Läkemedelsverket har bl.a. möjlighet att begära in uppgifter om import och export från de företag som har tillstånd eller som har gjort anmälan rörande laglig handel med narkotikakemikalier. Det skulle vara synnerligen värdefullt att jämföra dessa uppgifter med tullstatistiken för enskilda transaktioner. Därutöver skulle verkets kontrollmöjligheter angående huruvida företagen fullgjort sin tillstånds- eller anmälningsplikt underlättas.

SÄPO anför i sin hemställan i huvudsak följande. SÄPO:s insatser när det gäller motverkande av spridning av massförstörelsevapen består främst i informationsinhämtning, informationsspridning, kartläggning, verifiering, analys och delgivning, men kan också innebära att SÄPO bedriver förundersökningar. En viktig del av informationsverksamheten riktar sig till företag som exporterar produkter till de s.k. tröskelländerna, ett antal stater framför allt i Mellanöstern och övriga Asien, som är särskilda riskländer när det gäller spridning av massförstörelsevapen. Arbetet med bevakningen av problem inom icke-spridningsområdet gäller också produkter med dubbla användningsområden, dvs. sådan teknik eller sådana material som kan ha både civil och militär användning och som därmed kan vara svåra att belägga med exportbegränsningar eller kontroll. SÄPO deltar i ett omfattande internationellt samarbete i frågorna och gjorde under 1997 flera ingripanden inom ramen för arbetet med att motverka spridning av massförstörelsevapen. Ett grundläggande problem är att kunskapen om de regler som styr export av strategiska produkter är mycket dålig hos de flesta av de företag som berörs av bestämmelserna. SÄPO lämnar information till sådana företag. Ett problem för SÄPO är att få uppgift om vilka företag som kan vara aktuella som mottagare av informationen. Det skulle vara av stort värde att på ett mer enkelt och smidigt sätt kunna få uppgift om vilka företag som under viss tid har exporterat en viss typ av produkt till ett bestämt land. En myndighet som kan ge SÄPO den aktuella informationen är Tullverket.

SÄPO har vidare yttrat sig med anledning av remissyttrandena och anför härvid i huvudsak följande. SÄPO skall enligt uppdrag från regeringen ägna uppmärksamhet åt risken för spridning av produkter som kan användas i massförstörelsesyfte och redovisa för regeringen bekämp-

ningen av spridningen av sådana produkter. I uppdraget ligger vidare att SÄPO i samverkan med andra myndigheter skall verka för att öka kunskapen hos i Sverige etablerade företag om frågor som rör risker med spridning av massförstörelsevapen och om bestämmelser som gäller exportkontroll av strategiska produkter. SÄPO bedriver bl.a. förundersökningar om brott mot lagen (1998:397) om strategiska produkter. Det är dock inte i första hand en brottsutredande roll SÄPO har vid bekämpningen av spridande av produkter som kan användas i tillverkningen av massförstörelsevapen. I stället ligger tyngdpunkten på den brottsförebyggande verksamheten. Exempel på sådana åtgärder är informationsinhämtning, informationsspridning, kartläggning, verifiering, analys och delgivning. Det pågår ett samarbete mellan ett flertal departement, myndigheter och organisationer i en referensgrupp för icke-spridningsfrågor. SÄPO är samordnande myndighet och kansli och är även sammankallande till gruppens möten. De stater som utgör riskländer för spridning av massförstörelsevapen är väl medvetna om den syn som råder i västvärlden på export av aktuella produkter till dessa länder. I syfte att ändå få tillgång till produkterna är det vanligt att riskländerna upprättar täckföretag eller täckorganisationer såväl inom det egna landet som i andra länder. De produkter som överläts från den ursprunglige och i de flesta fall intet ont anande säljaren i ett västland kan passera en hel kedja av sådana täckföretag eller täckorganisationer. De blir därmed omöjliga att spåra till den slutlige mottagaren, som är en stat som västvärlden "svartlistat" som mottagare av produkten. En mycket viktig del av SÄPO:s arbete ligger i att kartlägga täckföretag och täckorganisationer och att analysera deras arbetssätt. Detta är en mycket svår uppgift som bl.a. kräver ett samarbete mellan västländernas underrättelse- och säkerhetstjänster. Det råder inget totalförbud mot export av varor till länder som har program för produktion av massförstörelsevapen. Detta innebär att Inspektionen för strategiska produkter mycket väl kan ge tillstånd till sådan export enligt lagen om strategiska produkter. I dessa sammanhang sker ett informationsutbyte mellan SÄPO och inspektionen. SÄPO informerar även flera andra myndigheter, bl.a. Tullverket och Försvarsmakten. SÄPO ser det också som mycket viktigt att kunna lämna information till företag. Orsaken är att den enskilde säljaren oftast inte har en aning om att de produkter han överlåter är ämnade att användas i massförstörelsevapen, dels på grund av användningen av täckföretag, dels då det kan vara fråga om helt oskyldiga produkter som utgör en liten del i processen för framställning av massförstörelsevapen. Tusentals olika typer av sådana oskyldiga produkter omfattas av tillståndsplikt enligt lagen om strategiska produkter och är därmed föremål för exportkontroll. Företagen skall normalt informeras av Tullverket vid exportklareringen om vilka exportkontrollregler en vara omfattas av. Det finns flera problem i detta sammanhang. För det första delges tullens information först i samband med export, långt efter det att avtalet mellan säljare och köpare har slutits. Den preventiva informationsverksamhet som SÄPO bedriver har bl.a. som syfte att avtal överhuvudtaget inte skall komma till stånd. För det andra har SÄPO erfarit en okunskap hos de svenska företagen om exportklareringssystemet som kan leda till att företagen inte får den information av Tullverket som produkten kräver. Ett tredje och

mycket stort problem är att Tullverket inte har möjlighet att ge information om den oerhörda mängd produkter som inte omfattas av exportkontroll, men som ändå utifrån bedömningarna i det enskilda fallet kan träffas av den s.k. catch all-klausulen; enligt artikel 4 i rådets förordning (EG) nr 3381/94 om upprättande av gemenskapsordning för kontroll av export av strategiska vapen, har regeringen möjlighet att belägga en vara med exportförbud om det kan misstänkas att varan kan komma att användas i tillverkning av massförstörelsevapen. Det är SÄPO:s uppfattning att kunskapen hos de flesta företag som berörs av bestämmelserna rörande strategiska vapen är mycket dålig och att en sådan okunskap kan leda till allvarliga problem om export av en viss vara sker till ett land som inte borde få tillgång till denna. SÄPO behöver därför ha möjlighet att informera företag om bestämmelserna och i samband därmed göra företagen medvetna om dels hur andra länder arbetar för att få tag i produkterna, dels problemet med att till synes oskyldiga produkter kan ha stor betydelse i produktion av massförstörelsevapen. En begränsning i SÄPO:s möjlighet att genomföra en effektiv informationsverksamhet ligger i att SÄPO har dålig kunskap om vilka företag det är som är intressanta i sammanhanget. Detta är det problem som till stor del kan lösas genom att SÄPO får tillgång till den typ av information som Tullverket samlat in. SÄPO ser också denna information som en nödvändighet för att SÄPO på bästa sätt skall kunna utföra regeringens uppdrag. SÄPO har inte någon invändning mot att uppgifterna, efter ett utlämnande från Tullverket, omfattas av sekretess även hos SÄPO och SÄPO har inte behov av att få uppgifterna på medium för automatisk databehandling.

Skälen för regeringens förslag: De uppgifter som Läkemedelsverket och SÄPO vill ta del av omfattas av sekretessen enligt 9 kap. 1 och 2 §§ sekretesslagen.

Det är enligt regeringens mening uppenbart att en möjlighet att inhämta uppgifter från Tullverket är ett värdefullt redskap såväl vid Läkemedelsverkets tillsyn enligt lagen om kontroll av narkotika som i SÄPO:s verksamhet för att motverka spridning av massförstörelsevapen. Det är också uppenbart att en ordning där uppgifterna kan lämnas utan en prövning av Tullverket i varje enskilt fall skulle innebära att arbetet kunde bedrivas på ett effektivare sätt. Vidare torde de aktuella uppgifterna normalt avse företag. I den mån de avser enskilda personer, torde det vara fråga om dessa i deras egenskap av näringsidkare.

Något hinder ur integritetssynvinkel kan enligt regeringens mening inte anses föreligga. Uppgifterna kommer att omfattas av sekretess hos såväl Läkemedelsverket som SÄPO. Sekretess gäller bl.a. i statlig myndighets (Läkemedelsverkets) tillsyn enligt lagen om kontroll av narkotika, för uppgift om enskilda affärs- eller driftsförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Detta framgår av 8 kap. 6 § sekretesslagen jämfört med 2 § sekretessförordningen samt punkt 40 i bilagan till sekretessförordningen. Att sekretess gäller i polismyndighets verksamhet för att förebygga, uppdaga, utreda och beivra brott framgår av 5 kap. 1 § sekretesslagen. Sekretess till skydd för den enskilde finns reglerad i 9 kap. 17 § sekretesslagen.

Enligt regeringens mening talar övervägande skäl för att Läkemedelsverket och SÄPO skall ha rätt att på begäran erhålla uppgifter om export och import av varor från Tullverket. När det gäller SÄPO skall dock, i enlighet med SÄPO:s hemställan, uppgiftsutlämnandet begränsas till att gälla uppgifter som rör export av varor. Regeringen föreslår att detta uppgiftsutlämnande i likhet med vad som gäller för utlämnandet av uppgifter till bl.a. Riksskatteverket och Statens jordbruksverk regleras i tullagen.

12 Bemyndiganden

Regeringens förslag: Bestämmelser som bemyndigar regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter beträffande avgifter för bl.a. tullförrättningar tas in i den nya tullagen. I övrigt torde de föreskrifter som regeringen eller efter regeringens bemyndigande, Tullverket kan komma att meddela med några få undantag få karaktären av verkställighetsföreskrifter. I dessa delar föreslås inga bemyndigandebestämmelser i tullagen. För att underlätta tillämpningen av lagen föreslås dock att det i de aktuella paragraferna tas in en upplysning om att regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Tullverket meddelar verkställighetsföreskrifter.

Skälen för regeringens förslag: I den nuvarande tullagen finns ett flertal delegationsbestämmelser som ger regeringen rätt att meddela ytterligare föreskrifter. Det finns också i 119 § en bestämmelse om subdelegation som ger regeringen rätt att bemyndiga Tullverket att meddela föreskrifter i de ämnen som nämns i de bestämmelser i tullagen som räknas upp i paragrafen. Samma konstruktion har valts i den av Tullagsutredningen föreslagna nya tullagen samt i den lagrådsremiss som föregått denna proposition.

Lagrådet har i sitt yttrande särskilt behandlat frågan om bemyndiganden i tullagen. Lagrådet konstaterar inledningsvis att regeringsformen i princip inte medger att rätten att besluta föreskrifter om skatt delegeras till regeringen, men att det i 8 kap. 9 § första stycket regeringsformen finns ett uttryckligt undantag beträffande importtullar. Lagrådet konstaterar också att 8 kap. 9 § regeringsformen inte omfattar några andra skatter än tull och inte heller exporttull. Lagrådet påpekar att inte bara de materiella reglerna utan också de regler som avser grunderna för taxerings- och uppbördsförfarandet i 8 kap. regeringsformen räknas till föreskrifter om skatt. Lagrådet anför att de grundläggande förfaranderegler på tullområdet numera kan i huvudsak antas finnas i EG:s rättsakter. Lagrådet påpekar vidare att förfaranderegler som inte tillhör det obligatoriska lagområdet kan beslutas av regeringen inom ramen för den så kallade restkompetensen samt att vissa regler om förfarandet kan vara av det slag att de kan meddelas som verkställighetsföreskrifter. Lagrådet konstaterar att EG-förordningar, med tanke på att riksdagen överlåtit beslutanderätten på normgivningsområdet

till EG:s organ, bör kunna anses likställda med svensk lag och att det härav torde följa att regeringen även här har rätt att besluta om verkställighetsföreskrifter. Lagrådet påpekar dock att verkställighetsföreskrifter, oavsett om huvudförfattningen skulle vara en EG-förordning eller en lag, inte får innehålla något som kan upplevas som ett nytt åliggande för enskilda eller något som kan betraktas som ett tidigare inte föreliggande ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Mot bakgrund av detta resonemang ifrågasätter Lagrådet behovet av merparten av bemyndigandena i tullagen. Vad beträffar de bemyndiganden i den föreslagna lagen som innebär att regeringen får meddela kompletterande föreskrifter beträffande exportförfarandet och ställande av säkerhet för annan skatt än tull anser Lagrådet att bemyndigandena skall utgå, då delegation i dessa ämnen inte är möjligt enligt regeringsformen.

Lagrådet har även uttalat sig om den föreslagna bestämmelsen om delegation av rätten att meddela föreskrifter till Tullverket. Lagrådet anför att rätten till subdelegation har så nära anknytning till huvudbemyndigandet att den bör komma till uttryck i denna paragraf; annars är en olägenhet vid framtida ändringar i paragrafen att rätt till subdelegation automatiskt skulle uppkomma utan att riksdagen finge en reell möjlighet att överväga lämpligheten härav.

Som Lagrådet anför återfinns i huvudsak de grundläggande förfarandereglererna på tullområdet i tullkodexen och tillämpningskodexen. De bestämmelser som ålägger enskild att exempelvis anmäla och deklarerera införsel eller betala tull finns i EG-rättsakterna. Även de bestämmelser som anger ramarna för inom vilken tid tull skall betalas finns i tullkodexen. Därför torde av allt att döma huvuddelen av de kompletterande föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Tullverket kommer att meddela få karaktären av sådana neutrala bestämmelser vars enda syfte är att fylla ut befintliga bestämmelser, utan att skapa nya förpliktelser för enskild. De får således karaktären av verkställighetsföreskrifter. Som Lagrådet påpekar grundar sig regeringens behörighet att meddela föreskrifter om verkställighet av lag omedelbart på 8 kap. 13 § regeringsformen. Det krävs därför inget bemyndigande i lag. Däremot kan det finnas ett värde i att det i lag upplyses om förekomsten av verkställighetsföreskrifter. Håkan Strömberg tar upp denna fråga i Normgivningsmakten enligt 1974 års regeringsform (tredje upplagen, 1999, s. 145). Strömberg anför bl.a. att en upplysning i lagtexten om existensen av verkställighetsföreskrifter måste anses ha ett betydande informationsvärde för både de rättstillämpande organen och allmänheten. Utan en sådan upplysning är det inte lätt för den som läser lagen att förstå att just en viss bestämmelse i lagen till skillnad från andra är preciserad genom en verkställighetsföreskrift. Strömberg menar att det därför framstår som ett rimligt krav att lagtexten anger omfattningen av regeringens behörighet att meddela materiella verkställighetsföreskrifter. Detta bör dock lämpligen inte ske genom ett formligt bemyndigande utan genom en erinran om existensen av verkställighetsföreskrifter. Regeringen delar dessa åsikter. Tullagstiftningen är en komplex och tämligen tung materia. I den mån det är möjligt att lägga in upplysningar som kan underlätta

något för läsaren bör detta göras. Regeringen föreslår därför att det i de aktuella lagrummen i tullagen tas in upplysningar om verkställighetsföreskrifter.

Det finns emellertid ett par undantag från huvudregeln att bemyndigandebestämmelser inte behövs i tullagen. I 11 kap. i den föreslagna tullagen finns bestämmelser om avgifter. Enligt 11 kap. 3 § första meningen sker tullförrättning på tullplats utan kostnad för allmänheten inom de områden och på de tider som regeringen föreskriver. Här är det fråga om verkställighetsföreskrifter. I paragrafens andra mening anges att regeringen får föreskriva att tullförrättning även i andra fall skall ske utan kostnad för allmänheten. Vidare anges i 11 kap. 5 § att regeringen får föreskriva att avgifter skall betalas för tillstånd till betalningsanstånd och utfärdande av tullräkning. I dessa fall framstår det som mer tveksamt att anse att det blir fråga om rena verkställighetsföreskrifter. Då det är fråga om avgifter är emellertid genom stadgandet i 8 kap. 9 § andra stycket regeringsformen delegation av föreskriftsrätten möjlig. Regeringen föreslår därför bemyndigandebestämmelser besträffande föreskrifter om dessa avgifter. I enlighet med Lagrådets yttrande avseende subdelegation till Tullverket föreslår regeringen att bemyndigandebestämmelserna utformas på så sätt att i dem anges att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter.

Det finns ytterligare ett område där det enligt regeringens mening finns behov av en bemyndigandebestämmelse i tullagen. Som framgår av bl.a. avsnitt 7.7 föreslår regeringen att de bestämmelser som kompletterar förordningen (EG) nr 3295/94, bl.a. de som nu finns i lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m., skall tas in i den nya tullagen. Även i denna del innehåller Tullagsutredningens förslag till ny tullag och lagrådsremissen en delegationsbestämmelse. Lagrådet har kommenterat också denna bestämmelse. Regeringen behandlar denna fråga i avsnitt 7.7.

13 Ekonomiska konsekvenser

Det övergripande syftet med förslagen är att ge den svenska tullagstiftningen ett innehåll som underlättar en smidig hantering i tullförfarandena för såväl näringslivet som myndigheterna. Flera förslag är av närmast lagteknisk karaktär, då de endast innebär förtydliganden av en redan gällande ordning. I den delen kommer förslagen givetvis inte att innebära några kostnader. Inte heller de förslag som innebär ändring i sak kan enligt regeringens mening medföra några beaktansvärda statsfinansiella konsekvenser.

14.1 Förslaget till tullag

1 kap.

1 §

Den svenska tullagstiftningen består i första hand av bestämmelserna i tullkodexen och tillämpningskodexen. De nationella bestämmelserna får endast ha karaktären av kompletteringar till dessa rättsakter. Det synes därför mest konsekvent att första stycket utformas så att det står klart att lagens tillämpningsområde är fastlagt genom tullkodexen och tillämpningskodexen.

I förslaget till ny tullag har inarbetats lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. (7 kap.). Eftersom denna lag endast innehåller bestämmelser som kompletterar en EG-rättsakt, bör denna rättsakt redovisas i tullagen. Även bestämmelsen i 4 kap. 6 § är en komplettering till en EG-förordning, nämligen förordningen (EEG) nr 918/83 av den 28 mars 1983 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse. För att inte tynga de inledande bestämmelserna föreslås att hänvisningarna till rättsakterna redovisas i de relevanta kapitlen. Andra stycket har utformats i det syftet.

2 §

Paragrafen motsvarar 1 § andra-fjärde styckena gällande tullag.

3 §

I 1 § första stycket andra meningen i den nuvarande tullagen anges att det som sägs om tull i lagen även gäller andra skatter samt sådana avgifter som skall tas ut för varor vid import från tredje land, om inte annat uttryckligen anges eller framgår av sammanhanget. En bestämmelse med sådan utformning kan leda till tillämpningssvårigheter. Det kan vara svårt att se av sammanhanget huruvida bestämmelsen bara skall gälla tull och inte andra skatter. Ett exempel härpå är 9 a § i den nuvarande tullagen. Den bestämmelsen tillämpas så att den inte gäller andra skatter än tull, trots att detta knappast kan anses framgå av sammanhanget. Här föreslås därför att vad som i tullagens kompletterande bestämmelser till EG-rätten sägs om tull alltid skall gälla även andra skatter som skall tas ut för varor vid import, om inte annat uttryckligen anges. För tydlighets skull och för att bestämmelsen inte skall kunna uppfattas stå i strid mot specialbestämmelser i exempelvis 9 c kap. mervärdesskattelagen (1994:200) anges att det är fråga om skatt som skall betalas till Tullverket. I de paragrafer där hänvisning görs till EG-rättsliga regler anges dock när dessa skall gälla även andra skatter än tull.

Ytterligare en ändring är att begreppet "avgifter som skall tas ut för varor vid import från tredje land" har utgått. Skälen härför har utvecklats i avsnitt 5.2.

4 §

Paragrafen motsvarar med viss redaktionell ändring 85 § nuvarande tullförordning. Bestämmelsen får anses vara av sådant slag att den bör flyttas till tullagen.

5 §

De uttryck som definieras särskilt är huvudsakligen dels desamma som i 2 § gällande tullag och som kommenteras i prop. 1994/94:34 s. 123-125, dels vissa av de uttryck som i dag definieras i tullförordningen. "Tullagstiftning" har förts in under uppräknningen i stället för i ett särskilt stycke. Definitionen behövs då den definition av tullagstiftningen som finns i artikel 1 i tullkodexen endast omfattar de bestämmelser på gemenskapsnivå och nationell nivå som antagits för att genomföra tullkodexen. Genom den i denna paragraf valda definitionen omfattas exempelvis även de delar av tullagen som avser skönstulltaxering, tulltillägg och förseningsavgift samt annan skatt än tull som skall betalas till Tullverket. Det i den nuvarande definitionen använda begreppet "EG:s bestämmelser" har ersatts av begreppet "EG:s tullbestämmelser" för att det skall framgå att det är fråga om tullkodexen och de bestämmelser på gemenskapsnivå som antagits för att genomföra denna.

Definitionen av det svenska tullområdet, svenskt territorium, skiljer sig språkligt från den nuvarande definitionen. Någon ändring i sak är dock inte avsedd.

Definitionen av tullförrättning har hämtats från 18 kap. 1 § tullordningen; den bör ingå i tullagen, eftersom begreppet används där; se 11 kap. 3 och 4 §§.

Definitionen av fartyg har hämtats från 1 kap. 1 § sjötrafikförordningen (1986:300). Den omfattar utöver vanliga skepp och båtar även bl.a. svävare och vattenskotrar. Definitionen av fordon motsvarar den definition som finns i 2 § i den nuvarande tullförordningen. Eftersom dessa uttryck används i lagen bör definitionerna av dem finnas i lagen. När det gäller fartyg och fordon behövs definitionerna för att även bl.a. svävare skall omfattas. Något behov av definitioner av transportmedel och luftfartyg torde inte föreligga.

6 och 7 §§

Paragraferna motsvarar 16 och 17 §§ i den nuvarande tullagen.

2 kap.

1 §

Bestämmelsen motsvarar i sak 11 § i den nuvarande tullagen.

2-6 §§

Bestämmelserna i 2, 3, 5 och 6 §§ motsvarar med vissa redaktionella ändringar 12–14 §§ i den nuvarande tullagen, med tillägg av hänvisningarna till tullkodexen och tillämpningskodexen. I 3 § har emellertid i enlighet med Lagrådets rekommendation det andra stycket, enligt vilket Tullverket får genom tulldatasystemet överföra elektroniska dokument och andra upptagningar till en uppgiftslämnare, tagits bort.

I 4 § har den bestämmelse som i dag finns i 9 § tullregisterlagen (1990:137) tagits in. Bestämmelsen bedöms passa bättre in i tullagen.

I prop. 1994/95:34, s. 129, anges att bestämmelsen i 13 § i den nuvarande tullagen om när ett elektroniskt dokument skall anses ha kommit in till Tullverket bör ses som en komplettering av bestämmelsen i artikel 222.2 i tillämpningskodexen, enligt vilken en tulldeklaration som gjorts med EDI skall anses ha avlämnats när EDI-meddelandet har mottagits av tullmyndigheterna. Bestämmelsen, som tagits in i 2 kap. 5 § i den föreslagna tullagen, utgör också en komplettering till den grundläggande bestämmelsen om när en handling skall anses ha kommit in till en myndighet i 10 § förvaltningslagen.

7 §

I 15 § i den nuvarande tullagen anges att Tullverkets beslut i ett ärende som har väckts genom ett elektroniskt dokument får meddelas genom ett sådant dokument. Det har från såväl Tullverkets som näringslivets sida framhållits att det vore lämpligare att beslut kan meddelas genom elektroniska dokument även då ärendet väckts genom ett pappersdokument. I praktiken läggs även sådana ärenden in i tulldatasystemet. Genom den här föreslagna bestämmelsen blir detta möjligt.

3 kap.

1 §

De primära krav som ställs vid införsel av varor till det svenska tullområdet finns i tullkodexen. Det kan naturligtvis inte bli tal om att återge dessa i tullagen. Däremot synes det vara av värde att hänvisa till de artiklar där sådana bestämmelser finns.

I prop.1994/95:34 s.105 uttalades att hänvisningar till enskilda artiklar i EG-rättsakter bör undvikas, eftersom ändringar i artikelnumreringen i en rättsakt annars leder till behov av lagändring. Denna princip har dock inte tillämpats konsekvent i tullagstiftningen, se t.ex. 31 § andra stycket gällande tullag och 3 kap. 4 och 5 §§ lagen om frihet från skatt vid import, m.m. Fördelen med hänvisning till artikelnummer får anses överväga nackdelarna.

2 §

Paragrafen motsvarar i sak 6 § i den nuvarande tullagen. Se vidare prop. 1994/95:34 s. 125.

3 §

Paragrafen motsvarar i sak 9 § i den nuvarande tullagen.

4 §

Paragrafen motsvarar 9 a § i den nuvarande tullagen; se avsnitt 6.4.

5 §

Paragrafen motsvarar 19 § i den nuvarande tullagen.

6-11 §§

Paragraferna innehåller bestämmelser om tillfälliga lager.

7 § motsvarar i sak 47 § i den nuvarande tullagen. Den paragrafen riktar sig dock i första hand till ”fraktförare”. Vad som avses med begreppet fraktförare framgår inte. Begreppet har använts också i 1973 och 1987 års tullagar utan angivande av innebörden. Det ligger nära till hands att anse fraktförare vara den som utför transporten/befordringen av varan. Att så inte är fallet framgår dock av 47 § första stycket andra meningen. I transportsammanhang förekommer begreppet fraktförare i luftfartslagen (1957:297) och lagen (1974:610) om inrikes vägtransport. I fråga om godstransporter är fraktförare enligt dessa lagar den som ingått avtal med en avsändare om att transportera/befordra gods. Själva transporten/befordringen kan dock utföras av annan än den avtalsslutande transportören; se 31 § luftfartslagen och 6 § lagen om inrikes vägtransport. I järnvägstrafiklagen (1985:192) förekommer inte begreppet fraktförare; den som svarar för och utför godsbefordran är järnvägen. Den som ingår avtal med en avsändare om transport av styckegods till sjöss benämns i sjölagen (1994:1009) transportör och om det gäller hel- eller delbefraktning är bortfraktaren den som genom avtal för befordran av gods bortfraktar ett fartyg till annan. Förevarande paragraf omfattar alla transportmedel. Den är en komplettering och precisering av bestämmelserna i artikel 38 i tullkodexen; se prop. 1994/95:34 s. 141. Skyldigheterna enligt den artikeln vilar på den som fört in varorna till gemenskapen. Det synes därför lämpligt att rikta uppläggnings-skyldigheten till den som befordrat varan, vilket ju i fråga om luftfarts- och vägtransporter normalt torde vara fraktföraren. På så sätt behöver det för järnvägs- och sjötransporter okända begreppet inte användas.

8 § motsvarar 48 § i den nuvarande tullagen. 9 § motsvarar 29 § i den nuvarande tullförordningen, med den skillnaden att uttrycket ”i rätt tid” på Lagrådets inrådan har ersatts av ”inom rimlig tid”. Bestämmelsen får anses vara av sådant slag att den bör flyttas till lagen. Paragrafen avser fall då tull och annan skatt har betalats och utlämning medgivits, men varuägaren ändå inte avhämtar varan. Bestämmelsen utgör en komplettering till artikel 75 b i tullkodexen enligt vilken alla nödvändiga åtgärder, inklusive förverkande och försäljning, skall vidtas för att reglera situationen i fråga om varor som inte förs bort inom rimlig tid sedan de frigjorts. I sin kommentar till 29 § i den nuvarande tullförordningen anförde Tullanpassningsutredningen bl.a. (SOU 1994:89 s. 296) att det inte borde finnas någon föreskrift i tullagstiftningen beträffande situationer då vara i motsvarande fall förvaras på enskilda lager, då denna situation närmast är ett civilrättsligt mellanhavande mellan lagerhavaren och varuägaren. Bestämmelsen i 10 § har hämtats från 52 § i den nuvarande tullagen.

11 § motsvarar 53 § i den nuvarande tullagen. Visserligen finns det i artikel 15 i tullkodexen en sekretessbestämmelse, men det framgår inte helt klart om denna även gäller enskilda⁴⁸. Bestämmelsen i tullagen bör därför behållas.

⁴⁸ I den tyska tullkodexkommentaren anses artikeln avse endast tullmyndigheternas tystnadsplikt; se Peter Witte Zollkodex Kommentar, 2 Aufl., Verlag C.H. Beck, München, Linde Verlag Wien, 1998, s. 168 f.

12 §

Regeringen fattar redan i dag beslut om att en flygplats skall utgöra en internationell gemenskapsflygplats enligt artikel 190 b i tillämpningskodexen. Något uttryckligt lagstöd härfor finns emellertid inte. Därför föreslås att en sådan bestämmelse införs i 12 § andra stycket.

4 kap.

1 §

Andra stycket motsvarar i sak 4 och 18 §§ i den nuvarande tullagen; se dock 12 kap. beträffande bemyndiganden.

2 §

Någon reglering i tullagen om vilka förenklade förfaranden som får användas vad avser tull bör inte förekomma, eftersom bestämmelser härom finns i tullkodexen. Skälet till att så likväl skett i 7 § nuvarande tullagen är enligt prop. 1994/95:34 s. 99 att förenklade förfaranden även avser uttag av annan skatt än tull och att tillämpningen i dess grunddrag bör vara enhetlig hos alla tullmyndigheter. Detta kan uppnås, om bestämmelsen utformas som en hänvisning till artikel 76 i tullkodexen och kompletteras med att ett förenklat förfarande skall tillämpas även på uttag av annan skatt än tull.

Någon bestämmelse motsvarande 7 § andra stycket nuvarande tullag torde inte behövas. Redan av artiklarna 261 och 264 i tillämpningskodexen får anses följa att rätten att ta hand om varor kan begränsas, om tullmyndigheternas kontroll inte kan garanteras.

Den oprecisa hänvisningen i nuvarande 7 § tredje stycket har inte tagits med. Bestämmelsen har förts över från 8 § tullagen (1987:1065). Av författningskommentaren till den paragrafen (prop. 1986/87:166 s. 67) framgår att lagstiftaren med "särskilda föreskrifter" avser alla de författningar som innehåller införselvillkor för olika varor. Så allmänna hänvisningar är inte lämpliga och kan knappast anses fylla någon funktion.

I nuvarande 8 § tullagen föreskrivs tidsfrister för att ge in en kompletterande tulldeklaration, när en vara deklarerats för övergång till fri omsättning med tillämpning av ett förenklat deklarationsförfarande (hemtagning) eller ett lokalt klareringsförfarande (godkänd importör). I avsnitt 6.2 redovisas skälen för förslaget att inte i tullagen ta in motsvarande bestämmelser.

3 §

Paragrafen motsvarar 114 § i den nuvarande tullagen med den skillnaden att det uttryckligen anges att det är fråga om det svenska tullområdet. I prop. 1994/95:34 (s. 165) påpekas att utrymmet för särskilda bestämmelser i fråga om tullbehandling av försändelser som införs eller utförs på järnväg, med post eller med luftfartyg, utöver de särbestämmelser som kan finnas i gemenskapsreglerna, är mycket litet. Därefter anförs att några avvikelser från vad som föreskrivs i gemenskapsrätten självfallet inte får förekomma, men att det dock bör finnas möjligheter att inom ramarna för gemenskapsreglerna föreskriva

om sådana avvikelser från tullagen som det kan visa sig finnas praktiska behov av. Prop. 1999/2000:126

Regeringens föreskrifter kan givetvis inte avse annat än det svenska tullområdet, men detta bör för tydlighetens skull utsägas i paragrafen.

4 §

Paragrafen motsvarar 81 § nuvarande tullag, med den skillnaden att begreppet "tullskyldig" har ersatts med "deklarant och, i förekommande fall, gäldenär". Bestämmelsen har sin grund i artikel 237.2 i tillämpningskodexen, enligt vilken tullmyndigheterna får föreskriva att postverket skall anses som deklarant och, i förekommande fall, gäldenär. Detta uttryckssätt bör användas i paragrafen. Se även avsnitt 5.1 beträffande begreppet "tullskyldig".

6 §

Paragrafen motsvarar i sak 112 § i den nuvarande tullagen. Det första stycket har i enlighet med Lagrådets yttrande utformats som en direkt hänvisning till EG-rätten.

9 och 10 §§

Se kommentarerna till 3 kap. 8 och 9 §§.

11 §

Bestämmelsen har hämtats från 52 § i den nuvarande tullagen.

12 §

Bestämmelsen motsvarar i sak 43 § i den nuvarande tullagen.

14 och 15 §§

Paragraferna motsvarar 46 och 49 §§ i den nuvarande tullagen.

16 §

Paragrafen ersätter 50 § i den nuvarande tullagen. Enligt författningskommentaren till 50 §, prop. 1994/95:34 s. 143, bör artikel 172 i tullkodexen tolkas så att det råder etableringsfrihet, men att bedrivandet av verksamheten får göras till föremål för tillståndsprövning. Enligt artikeln skall emellertid sådan verksamhet tillåtas enligt de villkor som fastställs i kodexen; verksamheten skall i förväg anmälas till tullmyndigheterna. Dessa får mot bakgrund av de berörda varornas beskaffenhet eller behovet av tullövervakning utfärda förbud eller begränsningar för verksamheterna. Bestämmelserna torde inte kunna anses innefatta en tillståndsprövning. Någon bestämmelse i tullagen om att regeringen får meddela föreskrifter om särskilda förbud eller begränsningar i verksamheterna behövs inte. Detta följer av att regeringen är en tullmyndighet i tullkodexens mening. En hänvisning till artikel 172 synes dock lämplig.

17 §

Bestämmelsen har hämtats från 52 § i den nuvarande tullagen.

18 §

Se kommentaren till 3 kap. 11 §.

19 §

Paragrafen utgör en komplettering till artikel 56 i tullkodexen. Se vidare avsnitt 9.

20 §

En liknande bestämmelse finns i 41 § i den nuvarande tullagen.

21 §

Se även avsnitt 7.9.

22 §

Paragrafen motsvarar 113 § i den nuvarande tullagen.

23 §

Tullkodexen och tillämpningskodexen innehåller bestämmelser om tullförfaranden med ekonomisk verkan, dvs. lagring i tullager, aktiv förädling, bearbetning under tullkontroll, temporär import och passiv förädling. Av dessa behandlas endast lagring i tullager i tullagen. De övriga förfarandena behandlas i lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m. Detta beror på uppdelningen av tullfrågorna mellan Finansdepartementet och Utrikesdepartementet.

5 kap.

1 §

Paragrafen motsvarar i huvudsak 20 § i den nuvarande tullagen förutom hänvisningen till de EG-rättsliga bestämmelserna samt att det i tredje stycket uttryckligen anges att tulltaxering får ske genom automatisk databehandling. Den så kallade automatklarereringen blir allt vanligare. Det har ifrågasatts om den nuvarande utformningen av 20 § tullagen medger att tulltaxering får ske genom automatisk databehandling. Det bör tydligt framgå att så får ske.

2 §

Paragrafen motsvarar 7 § i tullförordningen, med den ändringen att bestämmelsen avser deklarat eller gäldenär; se avsnitt 5.1 beträffande begreppet "tullskyldig". Bestämmelsen får anses vara av sådant slag att den bör flyttas till tullagen.

3 §

Bestämmelsen motsvarar i stort sett 21 § i den nuvarande tullagen. Hänvisningen till EG-rätten i den paragrafens första stycke har dock utgått. De regler som innebär att tulltaxeringsbeslut omprövas finns i tullkodexens artikel 220, till vilken hänvisas i detta kapitel 7 §, och 235-242, till vilka hänvisas i 13 §. Vidare har begreppet "tullskyldig" ersatts med "deklaranten eller gäldenären", se avsnitt 5.1.

I andra stycket har en ändring gjorts så att omprövningsreglerna också skall omfatta beslut enligt 11 § andra stycket, dvs. beslut om annan skatt än tull i fall då det inte är fråga om *tulltaxering*.

4 §

Paragrafen motsvarar i sak 22 § i den nuvarande tullagen. Bestämmelsen har dock i enlighet med Lagrådets yttrande givits samma utformning som motsvarande bestämmelse i taxeringslagen, 4 kap. 8 §.

5 §

Paragrafen motsvarar 23 § i den nuvarande tullagen, med den skillnaden att begreppet "tullskyldig" har ersatts av "gäldenären"; se vidare avsnitt 5.1.

6 §

Paragrafen motsvarar 24 § i den nuvarande tullagen.

7 §

Paragrafen motsvarar 25 § i den nuvarande tullagen förutom hänvisningen i första stycket till EG-rätten samt att begreppet "tullskyldig" ersatts av "gäldenären"; se vidare avsnitt 5.1.

8 §

Första, andra och fjärde styckena motsvarar i sak 26 § första, andra och fjärde styckena i den nuvarande tullagen, med den skillnaden att begreppet "tullskyldig" har ersatts av "gäldenären"; se vidare avsnitt 5.1. Vidare har begreppet "särskild tullräkning" ersatts av "tullräkning"; detta är endast en språklig ändring. Bestämmelsen beträffande sådan tullräkning i tredje stycket har ersatts av en delegationsbestämmelse; regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Tullverket meddelar föreskrifter om utfärdande av tullräkning och tidsfrister för betalning. Skälen härför har utvecklats i avsnitt 6.2.

Frågan om avskiljande av medel för tullskuld behandlas i avsnitt 6.5.

9 §

Paragrafens första stycke motsvarar 27 § första meningen i den nuvarande tullagen. Hänvisningen till säkerhetskraven i tullkodexen och tillämpningskodexen har dock preciserats.

I 27 § tredje meningen i den nuvarande tullagen finns en bestämmelse enligt vilken regeringen får föreskriva att säkerhet skall ställas för andra skatter. Genom 119 § har rätten att meddela föreskrifter delegerats till Tullverket. Motsvarande bestämmelser fanns med i den lagrådsremiss som föregick denna proposition. Lagrådet anför i sitt yttrande att bestämmelsen med bemyndigandet bör utgå, då delegationsregeln i 8 kap. 9 § regeringsformen inte omfattar några andra skatter än tull. Med anledning härav har bestämmelsen ändrats; i stället för ett bemyndigande att utfärda föreskrifter innehåller andra stycket i paragrafen en bestämmelse enligt vilken Tullverket i ett enskilt fall får besluta att säkerhet skall ställas för annan skatt om det behövs för att säkerställa uppbörden.

10 §

Paragrafen motsvarar i sak 28 § i den nuvarande tullagen.

11 §

Paragrafen motsvarar huvudsakligen 10 § första–tredje styckena i den nuvarande tullagen; se dock avsnitt 5.2 beträffande avgifter som skall tas ut för vara vid import. Vidare har begreppet "tullskyldig" ersatts av "gäldenären, eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd". Denna paragraf omfattar även fall då skatt men inte tull skall betalas; därför räcker det inte med "gäldenär". Se även avsnitt 5.1 beträffande "tullskyldig".

12 §

Bestämmelsen har hämtats från 90 § i den nuvarande tullagen, som avser uttag av såväl annan skatt än tull som tulltillägg. Den del av bestämmelsen som avser annan skatt passar bättre in i detta kapitel.

13 §

Första, tredje och femte styckena motsvarar med vissa språkliga ändringar 29 § i den nuvarande tullagen, dock med precisering av de relevanta artiklarna i tullkodexen och tillämpningskodexen. – Se även avsnitt 5.1 beträffande begreppet "tullskyldig". Bestämmelsen i det fjärde stycket har hämtats från 10 § i den nuvarande tullagen. Den har dock ändrats. Den nuvarande bestämmelsen tar – genom hänvisningen till 83 § tullagen – sikte på fall då tullskuld inte skall anses ha uppkommit och tull därför inte tas ut (se artiklarna 212 och 233 d i tullkodexen). Eftersom det redan av tredje stycket framgår att annan skatt fastställs i samma ordning som tull, behövs det inte någon bestämmelse motsvarande det nuvarande fjärde stycket; finns det inte någon tullskuld finns det inte heller någon skattskyldighet. Däremot finns det behov av en bestämmelse som mer generellt ger Tullverket möjlighet att medge nedsättning av eller befrielse från annan skatt i fall då tullskuld visserligen uppkommit, men verket gör bedömningen att det finns skäl att medge nedsättning eller befrielse. Bestämmelsen bör utformas så att den står i överensstämmelse med bestämmelsen om befrielse från bl.a. mervärdesskatt i 13 kap. 1 § skattebetalningslagen; enligt den paragrafen får befrielse medges helt eller delvis om det finns synnerliga skäl.

14 §

Paragrafen motsvarar 31 § första stycket i nuvarande tullag. De övriga styckena i 31 § har av redaktionella skäl delats upp på 15 och 17-19 §§.

Hänvisningen till EG-rätten i första stycket är mer utförlig än i motsvarande bestämmelse i den nuvarande tullagen; i 31 § första stycket anges endast att det i tullkodexen och tillämpningskodexen föreskrivs i vilka fall ränta skall tas ut på tull som skall betalas. Av författningskommentaren till 31 § framgår (prop. 1994/95:34 s. 135) att bestämmelsen avser kompensationsränta enligt artikel 214.3 i tullkodexen och artiklarna 589 och 709 i tillämpningskodexen. Eftersom det i tullkodexen inte bara finns bestämmelser om kompensationsränta utan även om kreditränta och dröjsmålsränta, har 31 § första stycket

kommit att omfatta mer än vad som varit avsikten. Bestämmelsen måste i stället utformas så att det framgår vilka ränteformer som avses. Dröjsmålsräntan skall enligt regeringens förslag regleras i 16 § och skall därför inte omfattas av denna bestämmelse. Någon anledning att utelämna den i artikel 229 i tullkodexen angivna krediträntan finns såvitt regeringen kan se inte. Därför bör hänvisningen avse de EG-rättsliga bestämmelserna om kompensationsränta och kreditränta.

15 §

Paragrafen motsvarar med viss språklig ändring 31 § andra och tredje styckena i nuvarande tullag.

16 §

Bestämmelsen motsvarar 30 § i den nuvarande tullagen i dess lydelse per den 1 januari 2000, med den skillnaden att det sista stycket i nuvarande 30 § har inarbetats i 18 §.

17 §

Paragrafen motsvarar 31 § fjärde stycket i nuvarande tullag.

18 §

Paragrafen motsvarar i sak 30 § sista stycket och 31 § femte stycket i nuvarande tullag. Paragrafen har utformats i enlighet med Lagrådets yttrande.

19 §

Paragrafen motsvarar 31 § sjätte stycket i nuvarande tullag.

20-22 §§

Bestämmelserna i 20–22 §§ motsvarar – med vissa språkliga ändringar i 21 § – 32, 33 och 35 §§ i nuvarande tullag. Någon motsvarighet till 34 § första stycket har inte tagits med. Bestämmelser om beräkning av kompensations- och kreditränta finns i de artiklar i tullkodexen och tillämpningskodexen, till vilka hänvisas i 14 §. I enlighet med Lagrådets yttrande har inte heller någon motsvarighet till 36 § i den nuvarande tullagen tagits med.

Bestämmelsen om ränteberäkning i 34 § andra stycket i den nuvarande tullagen har hämtats från 33 § tullagen (1987:1065). Bestämmelsen fick sin utformning i samband med införandet av ett nytt avgiftssystem vid försenade skattebetalningar år 1992 och överensstämmer med exempelvis bestämmelserna om respitränta och restitutionsränta i 32 § respektive 69 § 2 mom. uppbördslagen (1953:272). Bestämmelserna om ränta i uppbördslagen har upphört att gälla. I stället gäller skattebetalningslagens bestämmelser om intäkts- och kostnadsränta. Enligt 19 kap. 14 § beräknas intäktsränta efter en räntesats som motsvarar 45 procent av basräntan, vilken motsvarar den räntesats som gäller för sexmånaders stats-skuldväxlar. Intäktsräntan tillgodoförs varje månad. När det gäller kostnadsräntan sker beräkningen på olika sätt beroende på om det är fråga om ränta vid preliminär skatt, på slutlig skatt, vid anstånd, vid omprövning och överklagande, vid försenad betalning eller vid indrivning.

Den ränta som torde vara av intresse i detta sammanhang är kostnadsräntan vid omprövning och överklagande (19 kap. 7 §). Den beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan, utom då skatten skall betalas till följd av ett beslut om skönsbeskattning i avsaknad av redovisning; då beräknas räntan efter en räntesats som motsvarar basräntan plus 15 procentenheter. Till den del skatten inte överstiger 10 000 kr skall dock räntan beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan (19 kap. 10 §).

Bestämmelserna om beräkning av ränta i fall som avses i 5 kap. 15 och 21 §§ bör i möjligaste mån utformas så att de överensstämmer med skattebetalningslagens bestämmelser om ränteberäkning. Vad beträffar ränta vid återbetalning bör den beräkning som används för intäktsränta kunna tillämpas; räntan skall då beräknas enligt den räntesats som anges i 19 kap. 14 § skattebetalningslagen. När det gäller ränta som skall betalas enligt 15 § första stycket 2, således då skatt skall betalas enligt beslut vid omprövning av Tullverket eller beslut av allmän förvaltningsdomstol, framstår det som naturligt att beräkningen görs enligt de räntesatser som enligt 19 kap. 7 § skattebetalningslagen gäller för kostnadsränta vid omprövning och överklagande. För de fall då ränta skall utgå enligt 15 § första stycket 1 och 3 och andra stycket finns det inga direkta motsvarigheter i skattebetalningslagen; det närmaste man kan komma torde vara skönsbeskattningsfallen. Regeringen föreslår därför att räntan i dessa fall skall beräknas enligt den räntesats som gäller för kostnadsränta vid skönstaxering enligt 19 kap. 7 § tredje stycket andra meningen skattebetalningslagen.

23–25 §§

Bestämmelserna i 23–25 §§ motsvarar 37–39 §§ i den nuvarande tullagen, med den skillnaden att begreppet "tullskyldig" har ersatts av "gäldenär"; se vidare avsnitt 5.1. Lagrådet ger i sitt yttrande uttryck för åsikten att det i 12 kap. 6 § skattebetalningslagen inte omnämns något fall när skatt inte betalats på rätt sätt. Den paragrafen gäller dock dels fall då skatt inte har betalats i rätt tid, dels fall då någon i övrigt underlåtit att betala skatt "enligt denna lag". Detta, att skatten skall ha betalats enligt lagen, får anses inbegripa att skatten skall ha betalats på rätt sätt.

26 §

Paragrafens första och tredje stycken motsvarar i huvudsak 40 § första stycket i den nuvarande tullagen, med den ändringen att artikelnumren anges samt att bestämmelsen om förstöring av varor har ersatts med en hänvisning till den allmänna bestämmelsen om förstöring av varor i 4 kap. 19 §. Vidare har i enlighet med Lagrådets yttrande i första stycket en mening tagits in som klargör att bestämmelsen gäller även då Tullverket enligt 23 § skall ta ut ett belopp ur en vara som utgör säkerhet. Den oprecisa hänvisning i 40 § andra stycket har inte tagits med; på samma sätt som hänvisningen i nuvarande 7 § tredje stycket tullagen (se kommentaren till 4 kap. 2 §) kan den inte anses fylla någon funktion.

I paragrafens andra stycke har en hänvisning till lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m. tagits in.

27 och 28 §§

Bestämmelserna i 27 och 28 §§ motsvarar 41 § och 42 § första stycket och andra stycket första meningen i den nuvarande tullagen, med den skillnaden att den bestämmelse som i dag finns i 41 § sista meningen, som avser förstöring av varor, istället har inarbetats i 4 kap. 19 §. Vidare har begreppet "tullskyldig" ersatts av "gäldenär eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd" (se vidare avsnitt 5.1). Det torde förekomma att även varor som inte är tullbelagda säljs; därför räcker det inte med "gäldenär".

6 kap.

1 §

Paragrafen innehåller en proportionalitetsbestämmelse, som utgör ramen för all kontrollverksamhet som bedrivs med stöd av tullagen. Bestämmelsen innebär bl.a. att en kontrollåtgärd inte får vara mer omfattande eller pågå längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med åtgärden. Motsvarande proportionalitetsbestämmelse finns bl.a. i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet och lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter. Se vidare avsnitt 7.2.

2 §

Skälen till att införa denna bestämmelse har redovisats i avsnitt 7.3.

3 §

Paragrafen ersätter 55 § i den nuvarande tullagen. Begreppet "tullkontroll" har ersatts av "tullövervakning" som står bättre i överensstämmelse med tullkodexens terminologi. Någon bestämmelse motsvarande andra stycket i 55 § föreslås inte då den bedömts vara överflödig. Om deklarationen ogiltigförklaras anses varan utgöra icke-gemenskapsvara och står då automatiskt under tullövervakning.

4 §

Paragrafen motsvarar i huvudsak 56 § i den nuvarande tullagen. Bestämmelsen i sista stycket har dock hämtats från 56 § i den nuvarande tullförordningen.

5 §

Paragrafens första stycket motsvarar 54 § i den nuvarande tullagen samt 56 § första stycket första meningen tullförordningen. I första stycket 2 och andra stycket har tagits in bestämmelser som nu finns i 59 § tullförordningen. Bestämmelserna i första stycket 3 och i tredje stycket finns i dag i 56 § andra och tredje styckena tullförordningen.

6 §

Paragrafen motsvarar 61 § i den nuvarande tullagen; se vidare prop. 1994/95:34 s. 149.

7 §

I denna paragraf har de bestämmelser om skyldighet att stanna på anmaning som i dag finns i 58 § första och tredje styckena tullagen tagits in. Eftersom regeringen föreslår en generell proportionalitetsbestämmelse (6 kap. 1 §) har den proportionalitetsbestämmelse som idag finns i 58 § fjärde stycket tullagen inte tagits in i denna paragraf.

8 §

I första stycket hänvisas till tullkodexens bestämmelser om skyldighet att befordra varor via den rutt som tullmyndighet angivit och enligt deras anvisningar. De övriga styckena har hämtats från 58 § andra stycket i den nuvarande tullagen samt 58 § första stycket 2 och andra stycket och 59 § andra stycket i den nuvarande tullförordningen.

9 §

Paragrafen motsvarar 60 § i den nuvarande tullagen. Uttrycket "närmast transportmedel" har dock ersatts med det mer precisa "i omedelbar närhet av transportmedel".

10 §

Tullmyndigheternas rätt att undersöka handlingar och varor föreskrivs i tullkodexen och tillämpningskodexen; av den anledningen behövs inte någon bestämmelse motsvarande 63 § i den nuvarande tullagen. Hänvisning till de aktuella artiklarna görs i första stycket. Det görs också en hänvisning till artikel 14 i tullkodexen, enligt vilken var och en som är direkt eller indirekt inblandad i verksamhet som berör handeln med varor skall, på tullmyndigheternas begäran och inom föreskriven tid, förse tullmyndigheterna med alla nödvändiga dokument och upplysningar, oavsett vilket medium som används, och ge dem all nödvändig hjälp. Med stöd av denna bestämmelse kan Tullverket bl.a. begära att få se passhandlingar och resedokument. – I övrigt motsvarar paragrafen 57 § i den nuvarande tullagen.

11 §

Paragrafen motsvarar 57 a och 57 b §§ i den nuvarande tullagen, med den skillnaden att det har lagts till en bestämmelse om att en försändelse som innehåller ett förtroligt meddelande omedelbart skall tillslutas och vidarebefordras till mottagaren. En sådan bestämmelse finns i 3 kap. 1 § lagen om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter; motsvarande bör givetvis gälla även vid kontroller enligt tullagen.

12 §

Paragrafen motsvarar med en redaktionell ändring 57 c § i den nuvarande tullagen.

13 §

Paragrafen motsvarar i sak 57 d § i den nuvarande tullagen med den skillnaden att ett tredje stycke på Lagrådets inrådan har lagts till. Den

bestämmelsen har hämtats från 66 § i den nuvarande tullagen. De Prop. 1999/2000:126
ändringar som i övrigt har gjorts är redaktionella.

14 §

Paragrafen motsvarar 59 § första stycket i den nuvarande tullagen. Någon motsvarighet till den paragrafens andra stycke synes inte nödvändig.

15 §

Paragrafen motsvarar i stort sett 62 § i den nuvarande tullagen. I första stycket första meningen har, för att bestämmelsen skall stå i överensstämmelse med 10 §, ändring gjorts på så sätt att den som verkställer kontrollen skall få tillfälle att undersöka också bagage. Vidare har i första stycket tredje meningen tagits in en bestämmelse om förarens eller befälhavarens skyldighet att närvara vid undersökningen. En sådan bestämmelse finns i dag i 64 § tullförordningen.

Skyldighet för den vars uppgifter skall kontrolleras att ge tullmyndigheterna all nödvändig hjälp framgår av artikel 14 i tullkodexen och preciseras i artikel 69. Paragrafen bör ses som en komplettering till dessa bestämmelser; jfr författningskommentaren till 62 § i den nuvarande tullagen, prop. 1994/95:34 s. 150.

16 §

Paragrafen motsvarar i sak 65 § i den nuvarande tullagen.

17 §

Paragrafen motsvarar 64 § andra stycket i den nuvarande tullförordningen. Första meningen har dock ändrats så att tillsynsskyldighet föreligger endast under tid då föraren eller befälhavaren har ansvar för varorna; förarens eller befälhavarens tillsynsansvar bör komma i fråga endast när denne har en faktisk möjlighet att utöva tillsynen.

18 §

Paragrafen motsvarar 64 § i den nuvarande tullagen.

19 §

Paragrafen motsvarar de delar av 67 § i den nuvarande tullförordningen som får anses vara av sådant slag att de bör placeras i tullagen.

20 §

Paragrafen motsvarar i huvudsak 66 § första och fjärde styckena i nuvarande tullag. Se vidare avsnitt 7.8.

21 §

Paragrafen motsvarar i huvudsak 66 § tredje och fjärde styckena i den nuvarande tullagen. Den bestämmelse om postbefordringsföretags skyldighet att överlämna försändelse till Tullverket som finns i 66 § andra stycket har på Lagrådets inrådan tagits in i 13 §.

22 §

Paragrafen motsvarar 67 § i den nuvarande tullagen.

23 §

Paragrafen motsvarar 67 a § i den nuvarande tullagen.

24 §

Paragrafen motsvarar 67 b § i den nuvarande tullagen.

25 §

Paragrafen motsvarar 68 § första och andra styckena i den nuvarande tullagen, med den skillnaden att definitionen av handling, som i nuvarande tullag finns först i 73 §, en av revisionsbestämmelserna, på Lagrådets inrådan har placerats i denna paragraf. Se även 27 §.

26 §

Paragrafen motsvarar 69 § nuvarande tullag. Utformningen av den paragrafen följer, såvitt avser kravet på rättshandling, utformningen av 3 kap. 50 a § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter. I SOU 1998:12 Självdeklaration och kontrolluppgifter lämnar Skattekontrollutredningen ett förslag till ny lag. Där har bestämmelsen om tredjemansföreläggande en annan utformning; kravet på föreliggande rättshandling har tagits bort. Förslaget torde, om det leder till lagstiftning, föranleda vissa ändringar i tullagens regler om tredjemansföreläggande.

27 §

En motsvarande bestämmelse finns i 68 § tredje stycket i nuvarande tullagen. Bestämmelsen har ändrats endast på så sätt att den också omfattar tredjemansföreläggandena enligt 26 §.

28 §

Paragrafen motsvarar 70 § i den nuvarande tullagen. En redaktionell ändring har gjorts genom att vad som sägs i den paragrafens andra stycke har förts in i inledningen till bestämmelsen. Det framgår då tydligare att syftet med en revision alltid skall vara att kontrollera att deklara-tions- eller uppgiftsskyldighet enligt tullagstiftningen fullgjorts riktigt och fullständigt.

29 §

Paragrafen motsvarar 71 § i den nuvarande tullagen.

30 §

Paragrafen motsvarar i sak 72 § i den nuvarande tullagen, med den ändringen att hänvisningen till vitesbestämmelsen gäller den generella vitesbestämmelsen i 10 kap. 4 §, vilken utformats så att den också omfattar bl.a. skyldigheten att samverka vid revision.

I 72 § tullagen – liksom i 3 kap. 10 § taxeringslagen – är första stycket utformat med beaktande av skillnaden mellan revisionsinstitutet, som kräver ett samrådsförfarande, och tvångsåtgärderna, som får tillgripas när den reviderade inte samverkar. I andra och tredje styckena behandlas frågan om verkställande av revision hos den reviderade. En sådan åtgärd faller väl i och för sig in under bestämmelsen om samverkansförfarande i första stycket. Placeringen i egna stycken kan antas ha gjorts för att

markera att det är fråga om en från integritetssynpunkt särskilt känslig åtgärd. Genom denna fristående placering skulle det likväl kunna ifrågasättas om vad som sägs om tvångsåtgärder i första stycket är tillämpligt i dessa fall. Revision i den reviderades verksamhetslokaler kan emellertid ske även utan den reviderades samtycke enligt 5 § tvångsåtgärdslagen. För att ytterligare tydliggöra den som ett viktigt rättssäkerhetskrav ansedda skillnaden mellan revisionsinstitutet som sådant och tvångsåtgärderna, föreslår regeringen att hänvisningen till vitesbestämmelsen och tvångsåtgärdslagen placeras i det sista stycket.

31 §

Paragrafen motsvarar med en redaktionell ändring 73 § i den nuvarande tullagen, med den skillnaden att definitionen av handling i stället har placerats i 25 §.

32 §

Paragrafen motsvarar till sin innebörd 74 § i den nuvarande tullagen. Någon bestämmelse motsvarande den i 74 § första stycket, om skyldighet att lämna tillträde till utrymmen som huvudsakligen används i verksamheten, har inte lagts in. En sådan skyldighet kan inte anses vara förenlig med bestämmelsen i förslagets 31 § andra stycket, att revisionen får ske hos den reviderade endast om han medger det.

Vitesbestämmelsen i nuvarande 74 § fjärde stycket har tagits bort, eftersom den reviderades skyldighet att samverka och möjligheten att förelägga honom vid vite att uppfylla sina skyldigheter framgår redan av 31 §; i den paragrafen hänvisas till den generella vitesbestämmelsen i 10 kap. 4 §, som utformats så att den omfattar bl.a. skyldigheten att samverka vid revision.

I sista stycket har en ändring gjorts. Enligt den nuvarande bestämmelsen får granskning överhuvudtaget inte verkställas via telenätet. Myndigheten får med andra ord inte koppla upp förbindelse med den reviderades dator via telenätet. Bestämmelsen, som tillkom år 1994, har till syfte att skydda integritetskänslig information. Den tekniska utvecklingen har gått framåt sedan bestämmelsen infördes. Utbytet av information mellan Tullverket och importörerna sker i allt större utsträckning elektroniskt. Det är därför inte otroligt att en möjlighet att utföra granskning via telenätet skulle kunna innebära fördelar för såväl Tullverket som företagen. Regeringen föreslår därför att sådan granskning skall vara tillåten, dock endast om den reviderade medger det.

33 §

Paragrafen motsvarar 75 § i den nuvarande tullagen. En mindre redaktionell ändring har gjorts i tredje stycket.

34 §

Paragrafen motsvarar med en redaktionell ändring 76 § i den nuvarande tullagen.

35-38 §§

Paragraferna motsvarar 77-80 §§ i den nuvarande tullagen.

39 §

Paragrafen innehåller en erinran om kommissionens rätt att utföra kontroller och inspektioner i medlemsländerna. De europeiska gemenskaperna har under senare år intensifierat kampen mot bedrägerier som riktar sig mot gemenskapernas finansiella intressen. I rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen har Europeiska unionens råd antagit allmänna regler om enhetliga kontroller och om administrativa åtgärder och sanktioner rörande oegentligheter i förhållande till gemenskapsrätten. Ytterligare allmänna bestämmelser om kontroller på platsen finns i rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter. Bestämmelserna i rådsförordningarna är direkt tillämpliga i medlemsstaterna. Några genomförandebestämmelser behövs därför inte. Däremot finns det med hänsyn dels till kommissionens skyldighet att normalt följa reglerna för förfarandet i den nationella lagstiftningen, dels till de skyldigheter nationella myndigheter har att biträda kommissionen, skäl att jämföra de kontrollbefogenheter de svenska myndigheterna har med de befogenheter som kommissionen förutsätts ha för att utföra kontrollerna och inspektionerna på plats. Här är det givetvis tullmyndigheternas kontrollbefogenheter som är av intresse. Enligt regeringens bedömning är de kontrollbefogenheter som Tullverket har samt den upplysningsskyldighet som enskild har enligt tullagstiftningen och lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet fullt tillräckliga för kontroller och inspektioner enligt gemenskapsförordningarna. Någon ändring av kontroll- bestämmelserna i tullagstiftningen behövs därför inte i detta hänseende. Däremot bör för tydlighets skull en upplysning om att förordningarna finns läggas in i tullagen. Paragrafen innehåller också en hänvisning till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/99 av den 25 maj 1999 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF). Den förordningen knyter an till de båda förordningarna angående kommissionens kontroller; det är OLAF som skall utföra dessa. Det som sagts ovan beträffande de förordningarna gäller därför även beträffande OLAF-förordningen.

7 kap.

I detta kapitel har bestämmelserna i lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. tagits in.

1 §

Förordningen (EG) nr 3295/94 har fått den i paragrafen återgivna rubriken genom en ändring som trädde i kraft den 1 juli 1999.

2 §

Enligt artikel 3 i rådsförordningen skall medlemsstaten utse den enhet inom tullmyndigheten som är behörig att ta emot och behandla

ansökningar. Det bör ankomma på Tullverket att avgöra vilken enhet inom verket som skall hantera dessa frågor. Prop. 1999/2000:126

3 §

Paragrafen motsvarar med viss redaktionell ändring 3 § lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m.

4 §

Bestämmelsen ersätter 4 § första stycket lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. Den har utformats i enlighet med Lagrådets förslag. Se även kommentaren till de föreslagna ändringarna i 9 kap. 1 och 2 §§ sekretesslagen.

5 §

Se avsnitt 7.7.

6 §

Paragrafen motsvarar i huvudsak den äldre lydelsen av 4 § lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m.

En hänvisning till varumärkeslagen, lagen om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, patentlagen samt mönsterskyddslagen har i första stycket ersatt den nuvarande erinringen om att prövningen sker av "behörig domstol".

I tredje stycket har ett förtydligande gjorts; skyldighet för Tullverket att verkställa domstols dom gäller endast varor som verket kvarhåller. Se även avsnitt 7.7.

7 §

I andra stycket finns en bestämmelse om ansvaret för Tullverkets kostnader för verkställighet av domstols beslut om förstöring av varor. Skälen för att införa en sådan bestämmelse anges i avsnitt 7.7.

8 §

Bestämmelsen att regeringen får meddela föreskrifter om avgift motsvarar i sak 5 § första stycket lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. Se i övrigt avsnitt 7.7.

8 kap.

1 §

Bestämmelserna om tulltillägg skall kunna tillämpas även då varan i fråga inte är tullbelagd, men annan importskatt skall tas ut. Det är detta som klargörs i denna paragraf; det som sägs om gäldenär i kapitlet gäller även skattskyldig.

2 §

Paragrafen motsvarar 82 § i den nuvarande tullagen med den skillnaden att begreppet "gäldenär" används i stället för "tullskyldig". "Gäldenär" är lämpligare än "deklarant", eftersom tulltillägg kan komma i fråga även i fall då den oriktiga uppgiften inte lämnats i deklaration samt i fall då deklaration överhuvudtaget inte lämnats.

3-8 §§

Paragraferna motsvarar i sak 83–86 samt 93 och 94 §§ i den nuvarande tullagen.

9 §

Paragrafen motsvarar i huvudsak 87 § i den nuvarande tullagen. Förseningsavgiften är en sanktion som riktar sig mot den som deklarerat en vara för övergång till fri omsättning med tillämpning av förenklat deklarationsförfarande eller lokalt klareringsförfarande, men sedan inte inkommit i tid med kompletterande deklaration. Därför har i andra stycket begreppet ”tullskyldig” ersatts med ”den som anmodats att lämna deklaration”.

10 §

Paragrafen motsvarar 88 § i den nuvarande tullagen. En ändring har gjorts i första stycket 1 så att även ombuds sjukdom kan beaktas vid befrielse från avgift. Vidare har begreppet "den tullskyldige" ersatts av "gäldenären" såvitt avser tulltillägg och "deklaranten" såvitt avser förseningsavgift.

11 §

Paragrafen motsvarar 89 § i den nuvarande tullagen. Begreppet "den tullskyldige" har ersatts av "gäldenären respektive deklaranten".

12 §

Paragrafen motsvarar 90 § i den nuvarande tullagen med den skillnaden att den begränsats till att avse endast uttag av tulltillägg; en bestämmelse om uttag av annan skatt än tull har tagits in i 5 kap. 12 §.

13 §

Paragrafen motsvarar 91 § första och tredje styckena i den nuvarande tullagen. Bestämmelser om prövningstillstånd finns i 9 kap. 2 §; därför har någon bestämmelse motsvarande 91 § andra stycket inte tagits in i denna paragraf. Vidare har i enlighet med Lagrådets yttrande någon bestämmelse motsvarande 91 § fjärde stycket inte tagits in i paragrafen. "Den tullskyldige" har ersatts av "gäldenären respektive deklaranten".

14 och 15 §§

Paragraferna motsvarar 92 och 95 §§ i den nuvarande tullagen.

9 kap.

Förslagen till bestämmelser om överklagande överensstämmer i huvudsak med de nu gällande överklaganderegler. Förslaget avviker dock från gällande rätt i ett par hänseenden. För det första har någon paragraf motsvarande 103 § i den nuvarande tullagen inte tagits med; bestämmelsen behövdes tidigare då Tullverket bestod av flera myndigheter och det var nödvändigt att ange bl.a. vilken av tullmyndigheterna som skulle göra rättidsprövningen. I och med den nya organisationen med en enda myndighet kan den allmänna bestämmelsen i 24 § förvaltningslagen tillämpas. För det andra har hänvisningen till vissa bestämmelser i 6 kap.

taxeringslagen ersatts av motsvarande bestämmelser i tullagen. Någon bestämmelse motsvarande 6 kap. 10 § taxeringslagen har dock inte tagits in eftersom en allmän bestämmelse av motsvarande innebörd finns i 33 § förvaltningsprocesslagen. Inte heller har någon bestämmelse motsvarande 6 kap. 11 § taxeringslagen tagits in; att Tullverket, i fall då enskild överklagat ett taxeringsbeslut hos länsrätten, får överklaga länsrättens beslut om det innebär att den enskilde helt eller delvis fått bifall följer redan av 7 a och 33 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291). Dessutom har begreppet "tullskyldig" ersatts av begreppet "gäldenär" eller "deklarant".

1 §

Paragrafen motsvarar 100 § i den nuvarande tullagen.

2 §

Första och fjärde styckena motsvarar i huvudsak 101 § första och fjärde styckena tullagen. Uttrycket "denna lag eller enligt bestämmelser som meddelats med stöd av lagen eller enligt tullagstiftningen i övrigt" har dock ersatts av "tullagstiftningen". Hänvisningen till beslut som meddelats "enligt denna lag" får anses överflödig; med tullagstiftningen avses enligt 1 kap. 5 § såväl EG:s tullbestämmelser som svenska tullförfattningar. Däremot måste särskilt anges att paragrafen även avser Tullverkets beslut beträffande rättighetsinnehavares ansökan om ingripande enligt artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94, eftersom bestämmelserna i den EG-förordningen inte omfattas av begreppet "tullagstiftningen". Ett överklagande av ett sådant beslut torde bli aktuellt endast då Tullverket avslagit rättighetsinnehavarens ansökan.

Bestämmelsen om revisionsbesluts överklagbarhet i andra stycket behandlas i avsnitt 10.4.

Tredje stycket motsvarar 101 § andra stycket i den nuvarande tullagen med den skillnaden att bestämmelsen även avser överklagande i mål som avses i 8 kap. 13 §.

3 §

Paragrafen motsvarar 102 § första, andra och fjärde styckena i den nuvarande tullagen med den skillnaden att begreppet "tullskyldig" har ersatts av begreppet "gäldenär". Den bestämmelse som finns i 102 § tredje stycket återfinns i 6 §.

4 §

Paragrafen motsvarar, med vissa språkliga ändringar, 104 § i den nuvarande tullagen med den skillnaden att det i andra stycket på Lagrådets inrådan har lagts till en bestämmelse om att omprövningsbeslut skall innehålla en uttrycklig erinran om att ett överklagande förfaller om beslutet vid omprövning ändras så som klagande begär.

5 §

Paragrafen motsvarar med viss språklig ändring 105 § i den nuvarande tullagen.

6 §

Första stycket motsvarar i sak 106 § i den nuvarande tullagen; med ränta avses även dröjsmålsränta enligt 5 kap. 15 §.

Andra och tredje styckena innehåller de bestämmelser som idag finns i 102 § tredje stycket tullagen.

7 §

Paragrafen motsvarar med vissa redaktionella ändringar 108 §.

8 §

Paragrafen ersätter 110 § i den nuvarande tullagen. Tullkodexens bestämmelser avser endast tull och är därför inte direkt tillämpliga på beslut om skönstulltaxering, tulltillägg och förseningsavgift samt annan importskatt än tull. Kodexens bestämmelser beträffande besluts verkställighet och möjligheten för tullmyndigheterna att uppskjuta verkställigheten bör dock gälla även beträffande dessa beslut.

9 §

Denna paragraf motsvarar 6 kap. 9 § taxeringslagen.

10 §

Paragrafen motsvarar 6 kap. 12 § taxeringslagen.

11 §

Paragrafen motsvarar 6 kap. 13 § taxeringslagen. I den paragrafen används begreppet "den skattskyldige". Som framgått tidigare föreslår vi att begreppet "tullskyldig" skall tas bort. I detta fall har i stället begreppet "enskild" använts; "gäldenär" kan inte användas eftersom bestämmelsen även kan avse överklagande av anmälningsskyldig och deklaratant.

12 §

Paragrafen motsvarar med viss språklig ändring 6 kap. 14 § taxeringslagen.

13 §

Paragrafen har utformats i enlighet med Lagrådets yttrande och avviker därför något från 6 kap. 15 § taxeringslagen. Som Lagrådet anför följer det direkt av 7 a § förvaltningsprocesslagen att Tullverket, då enskild överklagar, blir den enskildes motpart i länsrätt och kammarrätt. – Se kommentaren till 11 § beträffande begreppet "enskild".

14 §

Paragrafen motsvarar 6 kap. 16 § andra och tredje styckena taxeringslagen.

15 §

Paragrafen motsvarar 6 kap. 17 § taxeringslagen. Se kommentaren till 12 § beträffande begreppet "enskild part".

16 §

Paragrafen motsvarar med viss språklig ändring 6 kap. 18 § taxeringslagen.

17–21 §§

Paragraferna motsvarar 6 kap. 19–23 §§ taxeringslagen.

22 §

Paragrafen motsvarar med viss språklig ändring 6 kap. 24 § taxeringslagen.

10 kap.

1 §

Paragrafen motsvarar i huvudsak 96 § i den nuvarande tullagen. Eftersom det i första styckets första mening finns en bestämmelse som täcker alla de fall då någon bryter mot föreskrift i tullagstiftningen, behövs inte den nuvarande punkt 2 samt inte heller punkterna 1 och 3 till den del de avser brott mot föreskrifter i tullagstiftningen.

Avsikten är att ansvarsbestämmelsen skall omfatta även brott mot förbudet i artikel 2 i förordningen (EG) nr 3295/94. Som framgår av kommentaren till 1 kap. 5 § kan begreppet "tullagstiftningen" inte anses omfatta även förordningen (EG) nr 3295/94. Därför anges särskilt att bestämmelsen även gäller brott mot förbudet i artikel 2 i nyssnämnda förordning.

2 §

Paragrafen motsvarar 97 § i den nuvarande tullagen.

3 §

Paragrafen motsvarar 98 § i den nuvarande tullagen.

4 §

Paragrafen motsvarar i huvudsak 99 och 99 a §§ i den nuvarande tullagen. Paragrafen omfattar dock också skyldigheten att medverka enligt 6 kap. 33 §§; se också kommentaren till den paragrafen.

5 §

Paragrafen har tillkommit på Lagrådets inrådan. Syftet är att undvika kumulation av straff; se vidare Lagrådets yttrande.

11 kap.

1 §

Paragrafen motsvarar med viss redaktionell ändring 44 § i den nuvarande tullagen.

2 §

Paragrafen motsvarar 111 § i den nuvarande tullagen.

3–5 §§

Paragraferna motsvarar i sak 115–117 §§ i den nuvarande tullagen.

6 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om Tullverkets skyldighet att på begäran tillhandahålla uppgifter. Bestämmelsen överensstämmer med 118 § i den nuvarande tullagen, med den skillnaden att Läkemiddelsverket och Säkerhetspolisen har tillkommit; se vidare avsnitt 11.

7 §

Paragrafen innehåller en bestämmelse om tulltjänstemans och Kustbevakningstjänstemans skyldighet att rapportera brott och rätt att lämna rapporteftergift. Skälen för införandet av en sådan bestämmelse har utvecklats i avsnitten 7.4 och 7.8.

14.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.

Se avsnitt 7.9.

14.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter

I 3 § har ändring gjorts så att det framgår att det är Tullverket som för det allmännas talan i mål om betalningssäkring beträffande tull eller annan skatt som skall tas ut för varor vid import eller transporttillägg. Vidare har förumbestämmelserna i 20 § kompletterats med en bestämmelse som gäller fall då Tullverket för det allmännas talan. Se även avsnitt 7.5.

14.4 Förslaget till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

I 9 kap. 1 § fjärde stycket och 2 § fjärde stycket har i enlighet med Lagrådets yttrande ändring gjorts så att hänvisning görs till relevanta bestämmelser i EG-förordningen i stället för till lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. Ändringarna har utformats som en erinran om föreskrifterna i EG-förordningen (jmf. Lagrådets yttrande i prop. 1998/99:18, s. 75).

14.5 Förslaget till lag om ändring i tullregisterlagen (1990:137)

Bestämmelsen i 9 § tullregisterlagen har flyttats till 2 kap. 4 § i den föreslagna tullagen.

14.6 Förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Prop. 1999/2000:126

1 kap. 2 och 5 §§

Ändringen i 2 § är redaktionell. Ändringen i 5 § avser inte någon ändring i sak utan endast en anpassning till ordvalet i tullagstiftningen. Bestämmelser om tulldeklarationer för varor som hänförs till ett tullförfarande, exempelvis övergång till fri omsättning, finns bl.a. i artiklarna 59–78 i tullkodexen. Se även 1 kap. 5 § och 4 kap. 1 och 2 §§ i förslaget till ny tulllag.

4 kap. 8 §

Ändringen är redaktionell och innebär att hänvisningen till inkomstskattelagen (1999:1229) förtydligas.

8 kap. 6 §

I första stycket har gjorts en rättelse av en felaktig hänvisning till 14 § lagen (2000:46) om omräkningsförfarande vid beskattningen för företag som har sin redovisning i euro, m.m. Hänvisningen skall rätteligen avse 15 § i nämnda lag (jmf 8 kap. 6 § i dess lydelse enligt SFS 2000:54 och prop. 1999/2000:23).

14.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:1284) om ändring i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet

Forumbestämmelsen i 28 § har ändrats; frågor om tvångsåtgärder i fall då beslut om tull eller skatt skall fattas av Tullverket skall prövas av den länsrätt inom vars domkrets beslut om åtgärd skall verkställas eller har verkställts. Se även avsnitt 7.6.

14.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

Som framgår av avsnitt 5.2 har bestämmelser avseende avgifter som skall tas ut för varor vid import bedömts vara överflödiga. Därför föreslås att 1 kap. 2 §, enligt vilken vad som sägs i lagen om frihet från skatt även skall gälla sådana avgifter, skall upphöra att gälla.

Den ändring som har gjorts i 3 kap. 4 § är endast redaktionell.

I 1 kap. 4 § har en ny strecksats lagts till, av vilken framgår att även artikel 23 i rådets direktiv 92/12/EEG av den 25 februari 1992 om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor genomförs genom lagen.

I förslaget till 4 kap. 1 § finns de bestämmelser som i dag finns i 4 kap. 1 och 2 §§. Den föreslagna utformningen innebär inte någon ändring i sak; avsikten är endast att göra bestämmelsen tydligare. Detta uppnås genom att de tre villkor som gäller för att beräkningen skall ske enligt 3 § nämns i ett sammanhang.

Sammanfattning av Tullagsutredningens slutbetänkande

Tullagsutredningens uppdrag har varit att göra en allmän översyn av huvuddelen av den svenska tullagstiftning som faller inom Finansdepartementets ansvarsområde, dock inte lagen om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen. I uppdraget ingår att lämna förslag till de ändringar som kan visa sig behövliga från såväl sakliga som språkliga och redaktionella utgångspunkter.

Målsättning

Från sakliga utgångspunkter har vår målsättning varit att den svenska tullagstiftningen ges ett innehåll som underlättar en smidig hantering i tullförfarandet för såväl näringslivet som myndigheterna. Regelverket bör anpassas till de behov som i detta hänseende visat sig föreligga, givetvis under förutsättning att en sådan anpassning är förenlig med EG-rätten. Det bör vara ägnat att tillgodose rättssäkerhetens krav och samtidigt förhindra brottsligt förfarande och annat agerande till skada för samhället och dem som bedriver en seriös och lojal verksamhet inom utrikeshandeln.

Våra förslag syftar till att tullagen, med hänvisningar till EG-rätten, i möjligaste mån skall innehålla alla de materiella bestämmelser som den enskilde behöver känna till för att i tullavseende kunna utföra sin verksamhet på ett korrekt sätt. Det skulle bli lättare att överblicka den nationella tullagstiftningen, om samtliga dess centrala delar samlades i en lag. Så länge ansvaret för tullagstiftningen är delat mellan olika departement och med de begränsningar i övrigt som framgår av direktiven är detta dock inte möjligt. Vi har därför nödgats begränsa oss till att föreslå att bestämmelserna i lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. och lagen om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m. tas in i tullagen.

Under utredningsarbetet har det påtalats att tullförfarandet på särskilda punkter innebär onödiga kostnader och försvårar en smidig varuhantering. I den mån dessa problem kan åtgärdas genom ändringar i tullagstiftningen lämnar vi förslag därom. En stor del av problemen hänger emellertid samman med EG-rättsakterna på tullområdet. Härvidlag har vi inte kompetens att föreslå några ändringar. Vi betonar dock det angelägna i att man från svensk sida fortsatt verkar för att dessa rättsakter utformas så att de inte blir till nackdel för det svenska näringslivets konkurrenskraft.

Kritik har också riktats mot Tullverkets tillämpning av tullagen och tullförordningen. Dessa frågor har diskuterats inom utredningen och lett till en uttalad vilja från näringslivets och Tullverkets representanter att finna samförståndslösningar på uppkommande tillämpningsproblem. Mot den bakgrunden anser vi att det finns anledning att räkna med att båda parterna kommer att finna det angeläget att tillämpningen av de EG-relaterade föreskrifterna sker på ett sätt som inte försämrar de seriösa

företagens konkurrenskraft men samtidigt uppfyller behovet av ett effektivt kontrollsystem.

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 1

Tullbehandling av icke-gemenskapsvaror

Det kan i flera hänseenden ifrågasättas om de svenska bestämmelserna om förenklade förfaranden vid övergång till fri omsättning är förenliga med EG-rätten. Vi föreslår att bestämmelserna utformas så att det står klart att de endast är kompletterande bestämmelser till EG-rätten.

Enligt gällande tullag och tullförordning skall den som använder ett förenklat deklarationsförfarande för övergång till fri omsättning, s.k. hemtagning, ge in en kompletterande deklaration senast nio dagar från den dag då varan frigjordes. För betalning av tullbeloppet kan tullmyndigheten medge anstånd till vissa importörer och exportörer. Betalning sker då enligt särskild tullräkning, som utfärdas en gång i veckan. Betalning skall ske senast på fredagen i fjärde veckan därefter. För att uppnå större flexibilitet i regleringen av dessa tidsramar, vilket är möjligt enligt EG-rätten så länge betalningsanståndet inte överskrider 30 dagar, föreslår vi att tidsramarna inte bestäms i tullagen och tullförordningen utan att bestämmelserna utformas så att Tullverket får meddela föreskrifter om inlämnande av kompletterande tulldeklaration samt om utfärdande av särskild tullräkning och tidsfrister för betalning av tull.

Den nuvarande bestämmelsen i 9 a § tullagen om anmälnings-skyldighet i vissa fall vid införsel från annat EU-land av icke-gemenskapsvaror är för närvarande inte förenlig med EG-rätten, men kan komma att bli det enligt ändringsförslag av kommissionen. Vi föreslår därför att en motsvarande bestämmelse inte nu tas in i tullagen.

En fråga som ingår i vårt uppdrag är om tullar, mervärdesskatt och avgifter i samband med import bör inordnas i eller samordnas med skattekontosystemet. Vi anser att frågan kräver en fördjupad analys som lämpligen bör göras i samarbete med de enheter inom Finansdepartementet och skatteförvaltningen som har ansvar för skattekontosystemet. Vi föreslår därför att frågan tas upp i ett annat sammanhang.

Tullverkets kontrollverksamhet

Våra förslag innebär i huvudsak följande.

En generell proportionalitetsbestämmelse som skall gälla alla beslut om kontrollåtgärder enligt tullagstiftningen införs, liksom en bestämmelse som anger ramarna för tulltjänstemans användande av våld eller tvång vid genomförande av kontrollåtgärd enligt tullagen samt en bestämmelse om tulltjänstemans skyldighet att rapportera misstanke om brott.

Tullverket får viss befogenhet att utfärda föreskrifter om verkställigheten av bestämmelserna om tullkontroll beträffande varumärkesintrång. Det införs också en bestämmelse av vilken framgår att ansvaret för kostnaderna för förstöring av varor som befunnits vara

varumärkesförfalskade eller pirattillverkade åligger svaranden, men att sökanden ansvarar mot staten för kostnaderna om ersättning inte kan utsökas hos svaranden. Ansvarsbestämmelsen i tullagen utformas så att det framgår att den även omfattar brott mot förbudet att importera eller exportera varumärkesförfalskade eller pirattillverkade varor.

Sanktioner

Vi har inte behandlat frågan om ändringar behövs i reglerna om tulltillägg. Sådana överväganden bör anstå till dess de kan samordnas med den pågående översynen av skattetilläggsreglerna. Vi anser dock att tulltilläggsreglerna redan nu bör kunna tillämpas med beaktande av de särskilda förhållandena på tullområdet vad gäller deklara-tionsförfarandet.

Enligt gällande bestämmelser skall dröjsmålsavgift tas ut, om tull inte betalas inom föreskriven tid. Avgiften beräknas enligt lagen om dröjsmålsavgift och kan därför få orimliga konsekvenser, framför allt vid korta dröjsmål. Genom skattebetalningslagen har införts ett sanktionssystem vid dröjsmål som framstår som betydligt rimligare än dröjsmålsavgiften. Vi föreslår därför att sanktionen, som liksom i EG-rätten bör benämnas dröjsmålsränta, anpassas till vad som gäller enligt skattebetalningslagen.

Som en komplettering till EG-rätten föreslås en rätt för Tullverket att förstöra beslagtagna varor som inte blivit förverkade, om värdet av varorna inte står i rimlig proportion till kostnaderna för förvaringen eller varorna löper risk att bli fördärvade eller minska väsentligt i värde.

Överklagande

I delbetänkandet SOU:1998:127 föreslog vi att bestämmelser om s.k. dröjsmålstalan skulle införas. Regeringen ansåg i prop. 1998/99:79 att behovet och utformningen av en rätt till dröjsmålstalan borde utredas närmare, innan regeringen tog ställning till en sådan bestämmelse. EG-rätten innehåller en bestämmelse som ger rätt att överklaga, om tullmyndigheten inte fattar beslut inom en tid som fastställs enligt gällande bestämmelser. Sådana bestämmelser finns inte för svensk del. Vid samtal med kommissionens generaldirektorat för tullfrågor framgick det att EG-rätten kräver att ett oskäligt fördröjande av tullmyndighets beslutsfattande skall kunna överklagas. Vi vidhåller därför att en tidsfrist för beslutsfattandet måste införas i tullagen men att den tas in inte som en överklaganderegulering utan i tullagens inledande kapitel.

I delbetänkandet behandlade vi också frågan om det gällande förbudet mot att överklaga tullmyndighets beslut att företa revision är förenligt med EG-rätten, men föreslog att förbudet skulle stå kvar till dess eventuella behov av ändringar i revisionsbestämmelserna övervägts. Efter samtalen med generaldirektoratet för tullfrågor har vi funnit att det mesta talar för att ett direkt förbud mot överklagande skulle kunna komma i konflikt med EG-rätten och föreslår därför att ett sådant förbud inte

införs i tullagen. Detta kommer inte att påverka utformningen av
revisionsbestämmelserna.

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 1

Förslag till tulllag

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Bestämmelser om tull som skall tas ut vid import från eller export till tredje land finns i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättande av en tullkodex för gemenskapen och i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen .

Andra EG-rättsakter i fråga om tull anges i 6 och 10 kap. denna lag.

2 § Denna lag innehåller kompletterande bestämmelser till rättsakterna enligt 1 §.

Lagen innehåller även vissa bestämmelser om förfarandet avseende skatt på varor som förs in i landet från sådan del av EG:s tullområde som ligger utanför EG:s skatteområde. Genom dessa bestämmelser genomförs delar av rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättnings-skatter. Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund , senast ändrat genom rådets direktiv 98/80/EG , samt rådets direktiv 92/12/EEG av den 25 februari 1992 om allmänna regler för punktskattebelagda varor och om innehav, rörlighet och övervakning av sådana varor , senast ändrat genom rådets direktiv 96/99/EG .

Ytterligare kompletterande bestämmelser till förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93 finns i lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m. och lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m.

3 § Vad som föreskrivs i denna lag om tull gäller även annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import, om inte annat uttryckligen anges.

4 § Vad som föreskrivs i tullagstiftningen om icke-gemenskapsvaror gäller i tillämpliga delar även gemenskapsvaror, för vilka begärs eller åtnjuts bidrag på grund av export eller på grund av annan åtgärd, som till följd av särskild föreskrift är att jämställa med export. Detsamma gäller varor, för vilka begärs befrielse från eller återbäring av skatt.

5 § I denna lag förstås med

tullagstiftning: EG:s tullbestämmelser samt svenska tullförfattningar, det svenska tullområdet: Sveriges landområde och sjöterritorium samt luftrummet däröver,

EG:s tullområde: de områden som anges i artikel 3 i förordningen (EEG) nr 2913/92,

EG:s skatteområde: det område inom vilket gemenskapens bestämmelser om en viss skatt är tillämpliga,

tredje land: område som inte omfattas av EG:s tullområde,

tullförrättning: sådan klarering av fartyg och luftfartyg i kommersiell trafik direkt med tredje land och av kommersiellt gods, som verkställs av tulltjänsteman,

tullklarering: Tullverkets åtgärder i fråga om en vara som angetts till en godkänd tullbehandling,

förtullning: Tullverkets åtgärder i fråga om en vara som deklarerats för övergång till fri omsättning,

oförtullade varor: icke-gemenskapsvaror som är eller borde vara föremål för godkänd tullbehandling,

fartyg: transportmedel som är inrättat för färd på eller i vatten och svävare när den framförs över vatten, samt

fordon: transportmedel som är inrättat för färd på marken och inte löper på skenor samt svävare när den framförs över marken.

I övrigt har uttryck som används i denna lag den innebörd som anges i förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93.

6 § Vid tillämpningen av artikel 6.2 andra stycket i förordningen (EEG) nr 2913/92 skall Tullverket fatta beslut inom sex månader från det att begäran om beslut gjordes.

2 kap. Införsel av varor m.m.

1 § I förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om

- införsel av varor till EG:s tullområde (artiklarna 37-39),
- uppvisande av varor för tullen (artiklarna 40-42),
- summarisk deklaration och lossning av varor som uppvisats för tullen (artiklarna 43-47),
- skyldighet att hänföra varor som uppvisats för tullen till en godkänd tullbehandling (artiklarna 48 och 49),
- tillfällig förvaring av varor (artiklarna 50-53) samt
- icke-gemenskapsvaror som befordrats enligt ett transiteringsförfarande (artiklarna 54 och 55).

Regeringen får meddela närmare föreskrifter till komplettering av dessa bestämmelser.

2 § Den som till Sverige för in eller låter föra in en vara från ett område som ligger inom EG:s tullområde, men utanför EG:s skatteområde och den som från Sverige för ut eller låter föra ut en vara till ett sådant område, skall anmäla detta till Tullverket.

En gemenskapsvara som förs in från ett område som avses i första stycket får förvaras i tillfälligt lager, hänföras till tullförfarandena uppläggning i tullager, aktiv förädling eller temporär import med fullständig befrielse från tull samt föras in i en frizon eller i ett frilager. En vara som skall föras ut till ett sådant område får hänföras till tullförfarandena export eller passiv förädling.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om anmälnings- skyldighet och tillämpning av förfaranden för godkänd tullbehandling av varor som avses i första och andra styckena.

3 § Bestämmelser om rätt att anlita ombud vid kontakter med Tullverket finns i artikel 5 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

Regeringen får meddela föreskrifter om villkor och inskränkningar i fråga om användning av ombud.

4 § Tulldeklaration för en vara får avges genom någon som är anställd och kan anses ha en förtroendeställning hos deklaranten eller, om tulldeklaration avges genom ombud, hos ombudet.

5 § I fråga om varor som kommer in till det svenska tullområdet i postförsändelser skall postbefordringsföretag som regeringen bestämmer anses som deklarant och, i förekommande fall, gäldenär, om varorna inte deklarerats för övergång till fri omsättning eller hänförs till annan godkänd tullbehandling av någon annan.

Har försändelsen kommit adressaten till handa, skall dock denne anses som deklarant och, i förekommande fall, gäldenär vid tillämpning av regler om omprövning och bokföring i efterhand.

6 § Den, som enligt artikel 14 i förordningen (EEG) nr 2913/92 är skyldig att förse en tullmyndighet med handlingar, skall bevara dessa i fem år eller den längre tid som för vissa uppgifter eller handlingar kan vara föreskriven i annan lag eller författning.

3 kap. Godkänd tullbehandling

1 § Bestämmelser om tulldeklarationer för varor som hänförs till ett tullförfarande finns i artiklarna 59-78 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som skall lämnas i en tulldeklaration eller anmälan till annan godkänd tullbehandling och om de platser där varor får deklarerats för övergång till fri omsättning eller anmälas till annan godkänd tullbehandling.

Övergång till fri omsättning

2 § I artikel 79 i förordningen (EEG) nr 2913/92 föreskrivs att övergång till fri omsättning skall ge icke-gemenskapsvaror tullstatus som gemenskapsvaror. Bestämmelser om övergång till fri omsättning finns i artiklarna 80-83 i förordningen och i artiklarna 254-267 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

3 § Enligt artikel 76 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 253-267 i förordningen (EEG) nr 2454/93 skall tullmyndigheterna tillåta följande förenklade förfaranden för övergång till fri omsättning, nämligen

ofullständiga deklarationer, förenklat deklareringsförfarande och lokalt klareringsförfarande.

Regeringen meddelar föreskrifter om inlämnande av kompletterande tulldeklaration enligt artikel 76.2 i förordningen (EEG) nr 2913/92. Regeringen får också meddela de övriga föreskrifter som behövs till komplettering av de i första stycket angivna bestämmelserna.

Används ett förenklat förfarande, skall det tillämpas även på uttag av annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import.

Tillfälliga lager, tullager, transitering, frizoner m.m.

4 § Bestämmelser om tillfälliga lager finns i artiklarna 50-53 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 185-187 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Bestämmelser om tullager finns i artiklarna 98-113 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 503-548 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Bestämmelser om transitering finns i artiklarna 91-97 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 309-495 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Bestämmelser om frizoner och frilager finns i artiklarna 166-181 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 799-840 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen får meddela föreskrifter till komplettering av dessa bestämmelser.

5 § Tillstånd att inrätta frizon eller frilager meddelas av regeringen.

6 § Den som befordrat en icke-gemenskapsvara som införs till det svenska tullområdet skall lägga upp varan på tillfälligt lager. Detta gäller dock inte, om varan deklarerats till ett tullförfarande eller anmäls till annan godkänd tullbehandling och inte heller om varan redan är underkastad ett tullförfarande.

Befordras varan på ett fordon som kommer till det svenska tullområdet med fartyg, skall den som svarar för vägtransporten lägga upp varan på tillfälligt lager, om fordonets förare medföljer fartyget.

Om den som befordrat varan inte fullgör sin skyldighet enligt första eller andra stycket, läggs varan upp på tillfälligt lager genom Tullverkets försorg. Den som inte fullgjort skyldigheten skall ersätta Tullverket dess kostnader för varans uppläggning och förvaring.

Tullverket får bestämma att varan inte får tas ut från lagret förrän kostnaderna ersatts eller säkerhet ställts för dem.

7 § Tullverket får tillfälligt ta hand om en oförtullad vara, om det behövs för tullkontrollen. Varan får läggas upp på tillfälligt lager eller tullager. I sådant fall gäller 6 § tredje stycket.

Innehavaren av ett tillfälligt lager eller ett allmänt tullager är skyldig att ta emot oförtullade varor, om det kan ske utan avsevärd olägenhet.

8 § Om en vara, som förvaras på tillfälligt lager som innehas av Tullverket eller på tullager som inrättats av Tullverket, inte avhämtas i rätt tid, får den säljas. Om tull inte skall tas ut ur varan, gäller lagen (1985:982) om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats. Vad som i den lagen sägs om förvaring enligt avtal skall gälla i fråga om förvaringen på Tullverkets lager.

9 § Regeringen får meddela föreskrifter om anmälningsskyldighet i fråga om varor, inklusive transportmedel, som förs till eller från en frizon eller ett frilager.

10 § Bestämmelser om bedrivande av industriell eller kommersiell verksamhet och serviceverksamhet i en frizon eller ett frilager finns i artikel 172 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

11 § Tillfälliga lager, tullager, frizoner och frilager står under Tullverkets övervakning och kontroll enligt bestämmelserna i 5 kap.

Regeringen får meddela föreskrifter om redovisningsskyldighet i fråga om varor som förvaras på sådana platser.

12 § Den som i verksamhet vid tillfälligt lager, tullager, frizon eller frilager tar befattning med tulldeklarationer och andra handlingar som lämnats för tullbehandling av varor, får inte obehörigen röja eller utnyttja vad som i verksamheten upplysts om någon enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden. I det allmännas verksamhet gäller dock bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

13 § Oförtullade oljeprodukter får tillföras sådana märkämnena som avses i 2 kap. 8 § lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Export

14 § Bestämmelser om export och annan utförsel av varor från EG:s tullområde finns i artiklarna 161 och 162 i förordningen (EEG) nr 2913/92 samt i artiklarna 279-289 och 788-798 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen får meddela föreskrifter till komplettering av dessa bestämmelser.

Tulldatasystemet

15 § I artiklarna 4a och 4b i förordningen (EEG) nr 2454/93 finns bestämmelser om databehandling. Tullverket använder i verksamheten enligt tullagstiftningen ett system för automatisk databehandling (tull-datasystemet). Bestämmelser om register som ingår i systemet finns i tullregisterlagen (1990:137).

16 § Tulldeklaration får enligt artikel 61 i förordningen (EEG) nr 2913/92 upprättas med databehandlingsteknik. Närmare bestämmelser om tulldeklarationer som lämnas med hjälp av elektronisk databehandling finns i artiklarna 222-224 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Tullverket får ge tillstånd till att tulldeklarationer och andra handlingar och uppgifter som skall avges till Tullverket lämnas genom ett elektroniskt dokument till tulldatasystemet eller på annat sätt genom ett visst tekniskt förfarande.

Med ett elektroniskt dokument avses en upptagning vars innehåll och utställare kan verifieras genom ett visst tekniskt förfarande.

Regeringen får meddela föreskrifter om det tekniska förfarandet för uppgiftslämnandet och om förfarandet i övrigt.

17 § Ett tillstånd enligt 16 § andra stycket får förenas med särskilda villkor om det tekniska förfarandet för uppgiftslämnandet och om förfarandet i övrigt.

Tullverket får genom tulldatasystemet överföra elektroniska dokument och andra upptagningar till en uppgiftslämnare.

18 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlämna till en juridisk person att förmedla uppgifter i elektroniska dokument som avses i 16 och 17 §§ till och från tullregistret.

Den som tar del av uppgifter i förmedlingsverksamhet som avses i första stycket, får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han i verksamheten fått veta om enskilda ekonomiska eller personliga förhållanden. I det allmänna verksamheten tillämpas dock i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

19 § Ett elektroniskt dokument anses ha kommit in till Tullverket när det har blivit tillgängligt för verket för överföring till sådan form att det kan läsas.

Om uppgifter i ett elektroniskt dokument förmedlas genom en annan myndighet än Tullverket eller genom en juridisk person efter be- myndigande enligt 19 §, anses dokumentet dock ha kommit in till Tullverket när det togs emot och kan antas ha avskilts för verket hos förmedlaren.

20 § Om uppgifter har lämnats genom överföring av ett elektroniskt dokument till tulldatasystemet, skall Tullverket handlägga ärendet i sak först sedan tullklarering begärts under åberopande av dokumentets tullidentifikationsnummer (tullid).

21 § Tullverkets beslut i ett ärende får meddelas genom ett elektroniskt dokument.

Tulltaxering

1 § Bestämmelser om uppkomst av tullskuld och uppbörd av tullskuld finns i artiklarna 201-221 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artiklarna 859-876 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Med ledning av tulldeklaration eller motsvarande uppgifter fastställer Tullverket tull som skall betalas vid import från eller export till tredje land (tulltaxering).

Tulltaxering får ske genom automatisk databehandling.

2 § Finner deklaratant eller gäldenär att en uppgift som lämnats i en tulldeklaration är oriktig eller ofullständig, skall han utan dröjsmål anmäla detta hos Tullverket och rätta uppgiften, om förhållandet föranlett eller kan föranleda att tull undandras eller att en vara införs eller utförs i strid mot förbud eller villkor.

3 § Tullverket skall ompröva beslutet i en fråga som kan ha betydelse för tulltaxeringen, om deklaratanten eller gäldenären begär det eller om det finns andra skäl.

Bestämmelserna i tullagstiftningen om omprövning av beslut om tull gäller även tulltaxeringsbeslut i övrigt och beslut enligt 11 § andra stycket samt beslut om tulltillägg och förseningsavgift. Att omprövning av sådana beslut skall ske om de överklagats framgår av 8 kap. 4 och 6 §§.

4 § Om en fråga som avses i 3 § har avgjorts genom beslut som vunnit laga kraft, får Tullverket inte pröva frågan.

5 § Tulltaxering och sådan omprövning som innefattar bokföring i efterhand får göras även efter utgången av annars föreskriven tid, om gäldenären samtyckt till att sådan tulltaxering sker.

Om gäldenären har åtalats för brott enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling, får tulltaxering och omprövning enligt första stycket göras även efter utgången av nämnda tid för den vara som åtalet avser. Beslut om det får dock inte meddelas senare än under kalenderåret efter det år då åtalet väcktes. Om gäldenären har avlidit, får beslutet inte meddelas senare än sex månader efter dödsfallet. Ogillas åtalet, skall Tullverket undanröja beslutet, om domen vinner laga kraft.

Andra stycket skall tillämpas också i fall då den som har företrätt en juridisk person åtalas för brott enligt lagen om straff för varusmuggling, om brottet avser tull som den juridiska personen haft att betala.

6 § Om tull inte kan beräknas tillförlitligt vid tulltaxering eller omprövning, fastställs vad som skall betalas efter skälig grund (skönstulltaxering).

7 § Bestämmelser om betalning av tullbeloppet finns i artiklarna 222-232 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

Tull skall betalas till Tullverket inom tio dagar från den dag då gäldenären underrättas om kravet, om inte betalningsanstånd medgivits.

8 § Tullverket får medge betalningsanstånd för den som bedriver importverksamhet eller annan som importerar varor i större omfattning (kreditimportör). Kreditimportör betalar tull enligt särskild tullräkning. Motsvarande gäller den som bedriver exportverksamhet eller annan som exporterar varor i större omfattning.

Särskild tullräkning får utställas även på den som lämnat tulldeklaration som ombud för gäldenär, om ombudet gentemot Tullverket åtagit sig att fullgöra gäldenärens betalningsskyldighet.

Regeringen meddelar föreskrifter om utfärdande av särskild tullräkning och tidsfrister för betalning av tull.

Om ett ombud har tagit emot medel av gäldenärer för betalning av tullräkningar, skall ombudet hålla dessa medel skilda från andra tillgångar.

9 § Bestämmelser om säkerhet för att täcka tullskuld finns i artiklarna 189-200, 225 och 229 i förordningen (EEG) nr 2913/92 samt i artiklarna 857 och 858 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen får föreskriva att säkerhet skall ställas för andra skatter än tull. Om säkerhet inte ställts, utgör varan säkerhet för tullen och skatten så länge den står under Tullverkets övervakning och kontroll.

10 § Regeringen får meddela de föreskrifter som behövs i övrigt till komplettering av reglerna om uppbörd i förordningen (EEG) nr 2913/92.

11 § Gäldenären eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd, är skyldig att betala annan skatt än tull som skall tas ut för varan vid import eller export.

Den som lämnar anmälan eller borde lämna anmälan enligt 2 kap. 2 § är skyldig att betala annan skatt än tull som skall tas ut för varan på grund av införseln eller utförseln.

Skatt enligt denna paragraf skall fastställas och betalas i den ordning som gäller för tull, om inte annat föreskrivits.

Om det finns synnerliga skäl, får Tullverket medge nedsättning av eller befrielse från annan skatt än tull.

Återbetalning

12 § Bestämmelser om återbetalning och eftergift av tull finns i artiklarna 235-242 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artiklarna 877-912 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Om annan skatt än tull, tulltillägg eller förseningsavgift har betalats med högre belopp än som rätteligen skall betalas, återbetalas överskjutande belopp. Motsvarande gäller när annan skatt än tull, tulltillägg eller förseningsavgift rätteligen inte skulle ha betalats. Belopp som får dras av vid redovisning av skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200) eller som medför rätt till återbetalning enligt 10 kap. 9-13 §§ samma lag återbetalas dock inte.

Vid återbetalning får avdrag göras för tull och annan skatt som förfallit till betalning och som skall betalas till Tullverket. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Regeringen får meddela de föreskrifter som behövs i övrigt till komplettering av reglerna om återbetalning eller eftergift av tull i förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93.

Ränta

13 § Bestämmelserna om kompensationsränta i artikel 214.3 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artiklarna 589, 590 och 709 i förordningen (EEG) nr 2454/93 samt bestämmelserna om kreditränta i artikel 229 i förordningen (EEG) nr 2913/92 tillämpas även på andra skatter än tull som skall tas ut för varor vid import.

14 § Ränta tas ut på andra skatter än tull som skall betalas

1. på grund av bokföring i efterhand enligt artikel 220 i förordningen (EEG) nr 2913/92,
2. enligt beslut vid omprövning av Tullverket eller enligt beslut av allmän förvaltningsdomstol eller
3. i fall som avses i artiklarna 202-204 i förordningen (EEG) nr 2913/92, när andra skatter än tull undandragits genom förfarandet.

Om utfärdande av särskild tullräkning fördröjs till följd av att den som tagit hand om en vara med tillämpning av ett förenklat förfarande inte lämnat kompletterande tulldeklaration inom föreskriven tid, tas ränta ut på andra skatter än tull som skall tas ut för varor vid import.

15 § Bestämmelserna om dröjsmålsränta i artikel 232 i förordningen (EEG) nr 2913/92 tillämpas även på annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import.

Dröjsmålsräntan skall beräknas på det sätt som anges i 19 kap. 8 § skattebetalningslagen (1997:483).

Dröjsmålsräntan är minst 100 kr. Om det ursprungligen obetalade beloppet är mindre än 100 kr, får dröjsmålsränta dock endast tas ut med motsvarande belopp.

16 § Ränta enligt 13 eller 14 § tas inte ut på belopp som får dras av vid redovisning av skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200).

17 § Vad som föreskrivs i tullagstiftningen om tull tillämpas även i fråga om ränta som avses i 13-15 §§.

18 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Tullverket får besluta om befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala ränta på annan skatt än tull enligt 13 och 14 §§, om det finns synnerliga skäl.

19 § Ränta som avses i 14 § första stycket 1 eller 2 skall beräknas från utgången av den första månaden efter den då varan deklarerades för övergång till fri omsättning till och med den månad då beloppet skall betalas. Ränta på skatt, som motsvarar tidigare återbetalat belopp, beräknas dock från utgången av den månad då beloppet återbetalades.

Ränta enligt 14 § första stycket 3 skall beräknas från utgången av den månad då varan infördes eller det olovliga förfarandet ägde rum till och med den månad då beloppet skall betalas.

Ränta enligt 14 § andra stycket tas ut för den tid fördröjningen omfattar.

Beträffande ränta enligt 14 § första stycket 2 skall de räntesatser som anges i 19 kap. 7 § skattebetalningslagen (1997:483) tillämpas. Beträffande ränta enligt 14 § första stycket 1 och 3 och andra stycket skall räntesatsen vara den som anges i 19 kap. 7 § tredje stycket andra meningen skattebetalningslagen.

20 § På belopp som återbetalas i fall som anges i 12 § utgår ränta. Ränta utgår även på ränta enligt 13-15 §§ som återbetalas. Ränta utgår från utgången av den månad under vilken beloppet betalats till och med den månad då beloppet återbetalas. Räntesatsen skall vara den som anges i 19 kap. 14 § skattebetalningslagen (1997:483).

21 § Om ett beslut som föranlett ränta enligt 13 eller 14 § har ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha betalats eller skulle ha betalats med lägre belopp, skall ny beräkning av räntan göras. För mycket erlagd ränta återbetalas.

Ränta utgår inte på räntebelopp enligt 13 eller 14 § som skall betalas utöver tidigare erlagd ränta.

Om ett beslut som föranlett ränta enligt 20 § har ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha utgått eller skulle ha utgått med lägre belopp, skall den som uppburit räntan återbetala vad han uppburit för mycket. Bestämmelserna i tullagstiftningen om återbetalning av tull gäller därvid i tillämpliga delar.

22 § För betalning enligt bestämmelserna i 7-21 §§ får uppgifter lämnas mellan Tullverket och annan genom överföring av elektroniska dokument. Regeringen meddelar föreskrifter om sådan överföring.

Indrivning m.m.

23 § Tull som har förfallit till betalning skall lämnas för indrivning.

Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet

enligt utsökningsbalken ske. Om säkerhet har ställts eller om varan utgör säkerhet, får Tullverket ta ut beloppet ur säkerheten.

24 § I fråga om betalningsskyldighet för företrädare för en gäldenär som är juridisk person och som inte har betalat in tull i rätt tid och ordning gäller 12 kap. 6 § första, andra och fjärde styckena, 7 §, 12 § första stycket och 13 § skattebetalningslagen (1997:483).

Tullverket beslutar om ansvar för delägare i handelsbolag enligt 2 kap. 20 § lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag avseende tull enligt denna lag.

Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för tull enligt 23 §.

25 § De föreskrifter om ränta, dröjsmålsränta, indrivning, avräkning, och preskription som gäller i fråga om fordringar mot en gäldenär gäller även när motsvarande fordringar tagits upp i tullräkning, som utställts på ombud enligt 8 § andra stycket.

Tullauktion m.m.

26 § Om en vara skall säljas av Tullverket enligt artikel 53.1 eller 75 i förordningen (EEG) nr 2913/92 eller artikel 250 i förordningen (EEG) nr 2454/93, får varan säljas genom Tullverkets försorg på offentlig auktion (tullauktion) eller på annat sätt, om Tullverket finner det vara lämpligare.

Bestämmelser om förstöring av oförtullade varor finns i 10 kap. 11 §.

27 § En tullauktion skall kungöras i god tid och på lämpligt sätt.

Innan en vara säljs på tullauktion eller på annat sätt, skall Tullverket i god tid skicka särskild underrättelse, om adressen är känd, till gäldenären eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd samt till annan som kan antas vara ägare och den som kan antas ha särskild rätt till varan.

28 § Medel från försäljningen enligt 26 § skall användas till att täcka i första hand Tullverkets kostnader för förvaring och försäljning av varan, i andra hand tull för varan och i tredje hand annan skatt och ränta.

Uppkommer överskott, skall beloppet tillställas gäldenären eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd eller, om någon annan visar att han var ägare till varan, denne. Om någon visar sig ha haft särskild rätt till varan, skall dock häremot svarande del av beloppet tillställas denne.

Om beloppet eller del därav inte har kunnat tillställas någon enligt andra stycket inom ett år från dagen för försäljningen, tillfaller det staten.

5 kap. Tullverkets kontrollverksamhet

1 § Artikel 13 i förordningen (EEG) nr 2913/92 ger tullmyndigheterna rätt att, enligt de villkor som anges i gemenskapsbestämmelser eller

nationella bestämmelser, utföra alla de kontroller som de anser nödvändiga för att säkerställa att tullagstiftningen tillämpas korrekt.

Bestämmelser om kommissionens kontroller och inspektioner finns i rådets förordningar (EG, EURATOM) nr 2988/95 av den 18 december

1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen och (EURATOM, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter .

2 § Beslut om kontrollåtgärd enligt tullagstiftningen eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av tullagstiftningen får fattas endast om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för enskild.

3 § För att genomföra åtgärd som avses i 3 kap. 7 § och 7-12 §§ i detta kapitel får tulltjänsteman använda våld eller tvång, i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt. Våld mot person får dock brukas endast om tulltjänstemannen möter motstånd och i den mån det med hänsyn till åtgärdens ändamål kan anses försvarligt.

4 § Icke-gemenskapsvaror och gemenskapsvaror som hänförs till en godkänd tullbehandling som innefattar att varorna förs ut ur EG:s tullområde är enligt artiklarna 37, 59.2, 82 och 183 i förordningen (EEG) nr 2913/92 underkastade Tullverkets övervakning och kontroll (står under tullkontroll). Beträffande oförtullade varor som lämnats ut till fritt förfogande enligt en deklaration för övergång till fri omsättning gäller detta dock endast i fall då deklarationen ogiltigförklarats.

5 § Transportmedel står under tullkontroll, om det

1. ombord på transportmedlet finns varor som står under tullkontroll,
2. kommer till det svenska tullområdet utan att medföra varor, till dess att anmälan om transportmedlet enligt 6 § har behandlats av Tullverket, eller
3. skall avgå från det svenska tullområdet direkt till tredje land utan att medföra varor, sedan anmälan gjorts om detta.

Transportmedel som ankommit till det svenska tullområdet och tagits ut för kontroll enligt 12 § står under tullkontroll till dess att undersökningen avslutats.

6 § Regeringen får meddela föreskrifter om

1. skyldighet för transportmedels förare eller befälhavare att göra anmälan om transportmedlets ankomst från eller avgång till annat land,
2. skyldighet för förare av eller befälhavare på transportmedel som står under tullkontroll att på förhand meddela när transportmedlet beräknas komma till eller avgå från en tullplats och lämna uppgift om transportmedlet och dess last samt
3. skyldighet för anställda eller andra som utför arbete på transportmedel och resande att vid ankomst till eller avresa från det svenska tullområdet anmäla och lämna uppgifter om de varor de medför.

Vad som sägs i första stycket 2 gäller inte i fråga om järnvägståg. Regeringen får för viss tullplats föreskriva att endast vissa slag av transportmedel och varor får föras till eller från tullplatsen.

7 § Tullverket får preja fartyg inom det svenska tullområdet, om det behövs för att möjliggöra Tullverkets övervakning och kontroll av import eller export av varor.

Om ett fartyg under resa mellan orter inom EG:s tullområde lämnar detta område och därvid avviker från sin rätta kurs utan att nöd eller annat tvingande skäl föreligger, får Tullverket, om befälhavaren inte följer en anmaning att återvända till EG:s tullområde, inbringa fartyget till en plats inom det svenska tullområdet. Om anmaning inte kan ges eller om det finns särskild anledning att anta att en anmaning skulle förhindra eller avsevärt försvåra ett inbringande av fartyget, får det inbringas utan föregående anmaning.

Inbringande enligt andra stycket får inte ske av ett utländskt fartyg eller inom annan stats vattenområde, om det inte medges enligt avtal med den andra staten.

8 § Förare av eller befälhavare på transportmedel som står under tullkontroll är skyldig att stanna på anmaning av tulltjänsteman.

Även annan person än den som nämns i första stycket är skyldig att stanna på tulltjänstemans anmaning. Sådan anmaning får dock ges endast om det finns anledning att anta att anmälningsskyldighet enligt tullagstiftningen föreligger för honom.

9 § I artiklarna 38 och 183 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om att varor som förs in till eller ut från gemenskapens tullområde skall befordras via den rutt som tullmyndigheterna närmare angivit.

Förare av eller befälhavare på transportmedel skall medföra av Tullverket utfärdad passhandling för transportmedlet och varor som medförs på detta.

Tullverket får förbjuda förare av eller befälhavare på transportmedel som står under tullkontroll att

1. göra annat uppehåll under resa inom det svenska tullområdet än som föranleds av myndighets åtgärd,
2. utan Tullverkets medgivande ankomma eller avgå med transportmedlet samt
3. beträda, lämna, lossa eller lasta transportmedlet.

Förbud att beträda eller lämna transportmedel gäller inte den som i utövning av allmän tjänst behöver få tillträde till transportmedlet.

10 § Om det behövs för kontrollverksamheten och det inte medför något väsentligt hinder för trafiken, får Tullverket tillfälligt stänga av områden där transportmedel lossas eller lastas eller passagerare går ombord på eller lämnar transportmedel. Detta gäller även annat område i omedelbar närhet av transportmedel, liksom infarter till och utfarter från tillfälliga lager, frizoner och flygplatser.

11 § I artikel 68 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om tullmyndigheternas rätt att för kontroll av riktigheten av de deklarationer som de har mottagit granska handlingar och undersöka varor. I artikel 46 i samma förordning och i artiklarna 239-247 i förordningen (EEG) nr 2454/93 finns närmare bestämmelser om undersökning och provtagning av varor.

För kontroll av att deklara-tions- och uppgiftsskyldighet enligt tullagstiftningen har fullgjorts riktigt och fullständigt får Tullverket även undersöka

1. transportmedel, containrar, lådor och andra utrymmen där varor kan förvaras,
2. områden för tillfälliga lager, tullager, frizoner och frilager samt områden på flygplatser och bangårdar där varor som står under tullkontroll förvaras och även lokaler inom sådana områden samt
3. handresgods, såsom resväskor och portföljer, samt handväskor och liknande som medförs av resande vid inresa till eller utresa från EG:s tullområde eller av person som anmanats att stanna enligt 8 §.

Bestämmelser om kroppsvisitation och kroppsbesiktning finns i 19 § lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

12 § För sådan kontroll som avses i 11 § får en tulltjänsteman undersöka postförsändelser, såsom paket, brev och liknande för- sändelser. En sådan försändelse får öppnas, om den finns hos Tullverket eller på utväxlingspostkontoret och det finns anledning att anta att den innehåller en vara för vilken anmälnings- eller uppgiftsskyldigheten inte fullgjorts. Beträffande brev och andra försändelser som kan antas innehålla förtroliga meddelanden får beslut om öppnande av försändelsen fattas endast av chefen för en tullregion eller, efter dennes förordnande, av någon annan tjänsteman vid tullregionen.

13 § En försändelse som öppnats med stöd av 12 § får inte undersökas närmare än vad som behövs med hänsyn till ändamålet med undersökningen.

Protokoll skall föras över undersökningen. Av protokollet skall framgå ändamålet med undersökningen och vad som har kommit fram vid denna.

Adressaten och, om det är möjligt, avsändaren skall så snart som möjligt underrättas om att försändelsen öppnats, om inte särskilda skäl talar emot det.

14 § Chefen för en tullregion får besluta att en postförsändelse som väntas till viss postanstalt skall hållas kvar av postbefordringsföretaget när den kommer till postanstalten, om

1. det finns anledning att anta att postförsändelsen innehåller narkotika som kan tas i beslag enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling och
2. kvarhållande är nödvändigt för att det avsedda resultatet skall uppnås.

Beslut om kvarhållande skall meddelas att gälla viss angiven, kortare tidsrymd. Beslutet får verkställas omedelbart, men skall snarast prövas av Tullverkets chef eller av verkets chefsjurist.

15 § Tullverket får anbringa lås, förseglingar och igenkänningsmärken på transportmedel, containrar och andra varor som står under tullkontroll. Tullverket får också tillfälligt ta hand om registreringsbevis och liknande handlingar, som avser ett sådant transportmedel, om det behövs för att hindra transportmedlets avgång.

16 § Vid kontroll enligt 11 § skall den, vars uppgifter skall kontrolleras eller för vars räkning varan importerats eller exporterats, ge den som verkställer kontrollen tillfälle att undersöka varan, transportmedlet eller handresgodset. Han skall också lämna tillträde till de lokaler och andra utrymmen som används för den transport, förvaring eller verksamhet som kontrollen avser. På tulltjänstemans begäran skall föraren av eller befälhavaren på transportmedel som skall undersökas om möjligt själv närvara vid undersökningen.

Tullverket får besluta att den som inte uppfyller skyldigheten enligt artikel 69 i förordningen (EEG) nr 2913/92 att svara för den transport och hantering som är nödvändig för undersökning och provtagning av varor, skall ersätta staten dess kostnad för åtgärderna. Vad som sägs i 4 kap. 23 § om indrivning av tull skall gälla även sådan ersättning. Tullverket får medge befrielse helt eller delvis från ersättningsskyldigheten.

17 § Om det behövs för kontrollverksamheten eller för uppgiftsskyldigheten enligt 10 kap. 9 §, får regeringen föreskriva att den som deklarerar en vara till ett tullförfarande eller anmäler en vara till annan godkänd tullbehandling skall lämna uppgift om sitt organisationsnummer eller personnummer.

18 § Förare av eller befälhavare på transportmedel skall under tid då han har ansvar för varor som står under tullkontroll se till att ingen skadar eller tar bort förseglingar eller annars olovligt öppnar vad som tillslutits enligt 15 §. Detta gäller även i fråga om tullförseglingar som enligt tullagstiftningen anbragts av tullmyndighet i annan medlemsstat i Europeiska unionen eller av personer som vederbörligen godkänts av sådan tullmyndighet samt i fråga om utländska tullförseglingar i övrigt som enligt särskild föreskrift skall jämföras med Tullverkets förseglingar.

19 § Om det finns anledning att anta att en uppgift som lämnats enligt tullagstiftningen inte är riktig, får Tullverket anlita särskild sakkunnig för att få fram den upplysning som behövs. Om uppgiften visas vara oriktig, är den som lämnat uppgiften skyldig att stå för kostnaden för den sakkunnige. Sådan skyldighet föreligger dock inte, om den oriktiga uppgiften avser varans tull- eller skattepliktiga värde och det slutligen fastställda värdet inte överstiger det uppgivna med mer än tio procent.

Tullverket får anlita särskild sakkunnig även när en uppmaning att lämna uppgift eller en handling rörande en vara inte har följts. Den som rätteligen skulle ha lämnat uppgiften eller handlingen skall stå för kostnaden, om verket inte beslutar annat.

Om Tullverket haft kostnad, som enligt första eller andra stycket någon annan skall stå för, skall denne enligt beslut av verket ersätta staten dess

kostnad. Vad som sägs i 4 kap. 23 § om indrivning av tull skall gälla även sådan ersättning.

20 § Den som på grund av nöd eller annat tvingande skäl avviker från vad som föreskrivs om tullkontroll i tullagstiftningen, skall snarast anmäla detta för närmaste tullregion eller tulltjänsteman.

Om ett transportmedel som står under tullkontroll eller medför varor som står under tullkontroll förolyckas, skall den som innehar någon handling som avser transportmedlet eller lasten snarast lämna handlingen till närmaste tullregion eller tulltjänsteman.

Regeringen får meddela föreskrifter om att anmälan enligt första stycket får göras och handling enligt andra stycket lämnas till annan myndighet.

21 § Polismyndighet och Kustbevakningen skall medverka i kontrollverksamhet enligt denna lag. Vad som sägs i 3, 7-11 och 16 §§ om Tullverket och tulltjänsteman gäller vid sådan medverkan också en polismyndighet och Kustbevakningen samt en polisman och en tjänsteman vid Kustbevakningen.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om medverkan som avses i första stycket.

22 § Ett postbefordringsföretag som regeringen bestämmer är skyldigt att på begäran av Tullverket överlämna en försändelse som hållits kvar enligt 14 §.

Ett befordringsföretag är skyldigt att göra anmälan till Tullverket, om det i företagets verksamhet uppkommer misstanke om att en försändelse innehåller narkotika som kan tas i beslag enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling, och att även i övrigt medverka i kontrollverksamheten enligt denna tullag i fråga om varor som befordras med post, på järnväg eller med luftfartyg. Vid sådan medverkan gäller inte 3, 7-11 och 16 §§.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om medverkan som avses i andra stycket.

23 § Den som driver anläggning för land-, sjö- eller lufttransport skall utan kostnad för staten ställa de lokaler och anordningar till Tullverkets förfogande som enligt vad verket bedömer behövs för undersökning och tullklarering av resgoods och fordon som resande för med sig, för förhör, kroppsvisitation och kroppsbesiktning av resande samt för tullpersonal under uppehåll i tjänstgöringen.

24 § Transportföretag som befordrar varor, passagerare eller fordon till eller från Sverige skall på begäran av Tullverket skyndsamt lämna de aktuella uppgifter om ankommande och avgående transporter som företaget har tillgång till. Beträffande uppgifter om passagerare gäller uppgiftsskyldigheten endast uppgifter som avser namn, resrutt, bagage och medpassagerare samt sättet för betalning och bokning.

Tullverket får begära uppgifter enligt första stycket endast om uppgifterna kan antas ha betydelse för Tullverkets brottsbekämpande verksamhet.

25 § Transportföretag får lämna uppgifter enligt 24 § på så sätt att de görs läsbara för Tullverket genom terminalåtkomst.

Tullverket får ta del av uppgifter genom terminalåtkomst endast i den omfattning och under den tid som behövs för kontroll av aktuella transporter. Tullverket får inte ändra eller på annat sätt bearbeta eller lagra uppgifter som hålls tillgängliga på detta sätt.

Uppgifter om enskilda personer som lämnats på annat sätt än genom terminalåtkomst skall omedelbart förstöras, om de visar sig sakna betydelse för utredning och lagföring av brott.

26 § Tullverket får förelägga den som är eller kan antas vara deklara- tions- eller uppgiftsskyldig enligt tullagstiftningen eller för vars räkning en vara importerats eller exporterats, att lämna uppgift, visa upp handling eller lämna över en kopia av handling som behövs för kontroll av att deklara- tions- eller uppgiftsskyldigheten fullgjorts riktigt och fullständigt.

27 § Tullverket får förelägga den, som bedriver verksamhet av sådan beskaffenhet att uppgift av betydelse för kontrollen av annan persons deklara- tions- eller uppgiftsskyldighet kan hämtas ur handlingar som rör verksamheten att lämna uppgift, visa upp handling eller lämna över kopia av handling rörande rättshandling mellan den som föreläggs och den andra personen (kontrolluppgift).

28 § Om ett föreläggande enligt 26 eller 27 § avser uppgifter i räkenskaper som förs med hjälp av automatisk databehandling, skall dessa efter Tullverkets bestämmande tillhandahållas i utskrift eller på medium för automatisk databehandling.

29 § Tullverket får för kontroll av att deklara- tions- eller uppgifts- skyldighet enligt tullagstiftningen fullgjorts riktigt och fullständigt besluta om revision hos den som är eller kan antas vara deklara- tions- eller uppgiftsskyldig enligt tullagstiftningen samt hos den som bedriver verksamhet av sådan art att uppgift av betydelse för kontrollen av annan persons deklara- tions- eller uppgiftsskyldighet kan hämtas ur handlingar som rör verksamheten.

30 § Ett beslut om revision skall innehålla uppgift om ändamålet med revisionen och om möjligheten att undanta handlingar och uppgifter enligt 35 och 36 §§.

Företas revisionen för granskning av annan än den som revideras, får Tullverket, om det finns särskilda skäl, utesluta uppgift om vem eller vilken rättshandling granskningen avser.

I ett beslut om revision skall Tullverket förordna en eller flera tjänstemän att verkställa revisionen (revisor).

Den reviderade skall underrättas om beslutet innan revisionen verkställs. Om det är av betydelse för kontrollen att företa inventering eller liknande fysisk kontroll, får dock underrättelse ske i samband med att revisionen verkställs, om kontrollen annars kan mista sin betydelse.

31 § En revision skall bedrivas i samverkan med den reviderade och på ett sådant sätt att den inte onödigt hindrar verksamheten.

Revisionen får verkställas hos den reviderade, om han medger det. Revisionen skall ske hos den reviderade, om han begär det och revisionen kan göras där utan betydande svårighet. Om revisionen inte verkställs hos den reviderade, skall handlingarna på begäran överlämnas till revisorn mot kvitto.

För det fall den reviderade inte samverkar finns bestämmelser om vite i 9 kap. 4 § och om andra tvångsåtgärder i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet.

32 § Vid revision får räkenskapsmaterial och andra handlingar som rör verksamheten granskas, om de inte skall undantas enligt 35 §. Med handling förstås framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel.

Vid revision får revisorn även ta prov på varor och granska varulager.

33 § Av artikel 14 i förordningen (EEG) nr 2913/92 framgår att den reviderade skall tillhandahålla revisorn de handlingar och lämna de upplysningar som behövs för revisionen samt i övrigt ge den hjälp som behövs vid revisionen.

Den reviderade skall för sådan åtgärd som avses i 32 § om möjligt ställa en ändamålsenlig arbetsplats till förfogande.

Revisorn skall på begäran ges tillfälle att själv använda tekniskt hjälpmedel för att ta del av upptagning som kan uppfattas endast med sådana hjälpmedel, om inte den reviderade i stället tillhandahåller en kopia av upptagningen och denna utan svårighet kan granskas med annat tillgängligt tekniskt hjälpmedel. Revisorn får kontrollera att kopian stämmer överens med den upptagning som finns hos den reviderade.

Vid granskning av upptagning enligt tredje stycket får endast de tekniska hjälpmedel och sökbegrepp användas som behövs för att tillgodose ändamålet med revisionen. Granskningen får, om den reviderade medger det, verkställas via telenätet.

34 § En revision får inte pågå längre tid än nödvändigt. Räkenskapsmaterial och andra handlingar som överlämnats till revisorn skall så snart som möjligt och senast när revisionen avslutats återlämnas till den reviderade.

Har den reviderade försatts i konkurs när handlingarna skall återlämnas, skall Tullverket överlämna handlingarna till konkursförvaltaren. Tullverket skall underrätta den reviderade om att handlingarna överlämnats till konkursförvaltaren.

Tullverket skall snarast lämna den reviderade meddelande om resultatet av revisionen i de delar som rör honom.

35 § På den enskildes begäran skall från föreläggande eller revision undantas

1. handling som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken samt

2. annan handling med ett betydande skyddsintresse, om handlingens innehåll på grund av särskilda omständigheter inte bör komma till någon annans kännedom och skyddsintresset överväger dess betydelse för kontrollen.

Bestämmelserna i första stycket gäller i tillämpliga delar även föreläggande att lämna uppgifter.

36 § En skriftlig begäran om befrielse från föreläggande att lämna uppgift, visa upp handling eller lämna över en kopia av handling, skall ges in till länsrätten, tillsammans med föreläggandet och den begärda handlingen eller uppgiften.

Begär den reviderade att en handling skall undantas från revision, skall handlingen, om Tullverket anser att den bör granskas, omedelbart förseglas och överlämnas till länsrätten.

Länsrätten skall utan dröjsmål pröva om handlingen eller uppgiften skall undantas från kontrollen.

37 § I fråga om upptagning som avses i 32 § första stycket andra meningen bestämmer länsrätten i vilken form eller på vilket sätt den skall tillhandahållas i målet.

Länsrätten får i fråga om upptagning som avses i första stycket besluta om sådana begränsningar i Tullverkets rätt att själv använda tekniska hjälpmedel som behövs för att uppgift, som skall undantas från granskning, inte skall bli tillgänglig för verket.

38 § Om den enskilde begär det, skall länsrätten pröva om beslut kan fattas utan att rätten granskar handlingen.

Anser den enskilde att en handling eller uppgift inte omfattas av kontrollen, handläggs frågan om undantagande på sätt som anges i 36 och 37 §§ samt i första stycket.

39 § Om en handling eller del av handling undantagits från kontroll, får dess innehåll inte återges eller åberopas vid redogörelse för granskning eller annars inför myndighet. Detta gäller även om en handling, utan beslut av länsrätten, återlämnats efter det att den begärts undantagen.

Ett beslut i fråga om undantagande av handling eller uppgift gäller omedelbart, om inte annat anges i beslutet.

6 kap. Tullkontroll beträffande varumärkesintrång

1 § Bestämmelser om tullkontroll beträffande varumärkesintrång finns i rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om fastställande av vissa åtgärder avseende införsel till gemenskapen samt export och återexport från gemenskapen av varor som gör intrång i viss immateriell äganderätt samt i kommissionens förordning (EG) nr

1367/95 av den 16 juni 1995 med föreskrifter om tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om fastställande av åtgärder för att förbjuda övergång till fri omsättning, export, återexport eller införsel under suspensivt arrangemang av förfälskade varor eller piratkopior .

2 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer skall utse den enhet inom Tullverket som är behörig att ta emot och behandla ansökningar enligt artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94. Enheten skall, om det behövs, samråda med andra myndigheter.

3 § Varor vars frigörande har skjutits upp eller som hålls kvar av Tullverket skall förvaras på betryggande sätt. Förvaringen skall ske på sökandens bekostnad. När lagakraftvunnet beslut om förstöring av eller annan åtgärd med varorna föreligger, har sökanden rätt till ersättning för dessa kostnader från den eller dem som beslutet gått emot. Kan kravet riktas mot fler än en person, har dessa ett solidariskt ansvar.

4 § I artikel 6.1 i förordningen (EG) nr 3295/94 finns bestämmelser om att en tullmyndighet som har skjutit upp frigörandet av eller hållit kvar varor skall till rättighetsinnehavaren lämna ut namn- och adressuppgifter, om rättighetsinnehavaren begär det. Har varorna befunnits vara varumärkesförfälskade eller pirattillverkade, gäller en vidare uppgiftsskyldighet enligt artikel 8.3 i samma förordning.

5 § Fråga om ett rättighetsintrång har skett och hur det skall förfaras med varorna i sådant fall prövas av domstol enligt 41 § varumärkeslagen (1960:644), 7 kap. 55-57 §§ lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk samt 37 § mönsterskyddslagen (1970:485).

Domstolen får meddela interimistiskt beslut om att kvarhållande av varor skall upphöra.

Tullverket skall verkställa lagakraftvunna beslut från domstolen om frigörande, ändring eller förstöring av varor som kvarhålls av Tullverket.

Om beslutet innebär att varorna skall ändras, skall ändringen bekostas av den som har rätten till varorna.

Svaranden ansvarar för Tullverkets kostnader för förstöring av varor. Om ersättning inte kan utsökas hos svaranden, ansvarar sökanden emot staten för kostnaderna.

6 § Regeringen får meddela föreskrifter om

1. att avgift skall tas ut för ansökan enligt artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94,
2. de tidsperioder som avses i artikel 3.5 i förordningen (EG) nr 3295/94,
3. förlängning av tidsfrist enligt artikel 7.1 andra stycket i förordningen (EG) nr 3295/94,
4. förvaring av varor enligt 3 §,
5. ställande av säkerhet för kostnad för förvaring enligt 3 § samt
6. verkställighet av beslut enligt 6 § andra stycket.

7 kap. Tulltillägg och förseningsavgift

1 § Har den som är gäldenär och skyldig att lämna skriftlig eller med databehandlingsteknik upprättad deklaration i en deklaration eller ett annat dokument, som under förfarandet avgetts till ledning för fastställande av tull, lämnat en uppgift som befinns vara oriktig, skall han påföras en särskild avgift (tulltillägg). Tulltillägget är tjugo procent av den tull som inte skulle ha påförts, om den oriktiga uppgiften godtagits. Detsamma gäller, om gäldenären skriftligen har lämnat en sådan uppgift i ett ärende som avser omprövning av tulltaxeringsbeslut eller i ett överklagat ärende som avser fastställande av tull.

Avgiftsberäkning enligt första stycket sker efter tio procent dels när den oriktiga uppgiften har rättats eller hade kunnat rättas med ledning av kontrollmaterial som bifogats deklarationen, dels när det gäller mervärdesskatt som får dras av vid redovisning av skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200).

Om avvikelser från deklaration har skett vid skönstulltaxering, skall gäldenären påföras tulltillägg. Tulltillägget är tjugo procent av den tull som vid taxeringen påförs gäldenären utöver vad som annars skulle ha påförts honom. Till den del taxeringen innefattar rättelse av en oriktig uppgift från gäldenären påförs dock tulltillägg enligt första stycket.

2 § Tulltillägg skall påföras om tull skall tas ut på grund av

1. olaga införsel,
2. olaga undandragande av varor från tullövervakning eller
3. förfogande i övrigt över en oförtullad vara, i strid mot för varan föreskriven inskränkning i förfoganderätten.

Första stycket gäller endast om gäldenären rätteligen skulle ha lämnat en skriftlig eller med databehandlingsteknik upprättad deklaration till ledning för fastställande av tull.

3 § Tulltillägget enligt 2 § är tjugo procent av den tull som påförs. Även den som förfogat över en förtullad vara i strid mot föreskriven förutsättning för befrielse från eller nedsättning eller återbetalning av tull skall påföras tulltillägg. Tulltillägget är då tjugo procent av den tullförmån som gäldenären går miste om.

4 § Vid tillämpning av 1 § ansvarar gäldenären för handlingar och underlåtenhet av hans ombud. Tulldeklaration eller annat dokument som lämnas för en gäldenär som är juridisk person skall anses ha lämnats av gäldenären, om det inte var uppenbart att uppgiftslämnaren saknade behörighet att företräda gäldenären.

5 § Tulltillägg påförs inte i samband med rättelse av en felräkning eller felskrivning, som uppenbart framgår av tulldeklaration eller annat dokument som lämnats till ledning för tulltaxeringen.

Tulltillägg påförs inte heller i den mån avvikelser avser bedömning av ett yrkande, såsom fråga om yrkad förmånsbehandling, anspråk på tullbefrielse eller tullnedsättning eller fråga om skäligheten av en uppskattning eller värdering, och avvikelserna inte gäller uppgift i sak.

Om en gäldenär frivilligt har rättat en oriktig uppgift eller anmält förhållande som avses i 2 §, påförs inte tulltillägg.

6 § Tulltillägg under femtio kronor påförs inte.

Tulltillägg tillfaller staten.

7 § Om betalningsskyldighet för tull inte längre kan åläggas, får Tullverket inte påföra tulltillägg på beloppet.

8 § Om den som deklarerat en vara för övergång till fri omsättning med tillämpning av förenklat deklarationsförfarande eller lokalt klareringsförfarande inte har kommit in med kompletterande tulldeklaration vid den tidpunkt då denna senast skulle ha lämnats, påförs han en särskild avgift (förseningsavgift).

Förseningsavgiften är 400 kronor. Om den som anmodats att lämna deklaration ej fullgjort sin skyldighet inom den bestämda tiden, är avgiften dock 800 kronor.

9 § Den som påförts tulltillägg eller förseningsavgift skall helt eller delvis befrias från avgiften

1. om felaktigheten eller underlåtenheten kan antas ha ett sådant samband med hans ålder, hans bristande erfarenhet, hans eller hans ombuds sjukdom eller liknande förhållande att den framstår som ursäktlig,

2. om felaktigheten eller underlåtenheten framstår som ursäktlig med hänsyn till den oriktiga uppgiftens beskaffenhet eller annan särskild omständighet, eller

3. om det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut tillägget eller avgiften. Gäldenären får befrias helt från tulltillägget när det belopp som kunde ha undandragits genom felaktigheten eller underlåtenheten är obetydligt.

Deklaranten får helt eller delvis befrias från förseningsavgift även när underlåtenheten är obetydlig.

10 § Tulltillägg eller förseningsavgift får inte påföras sedan gäldenären respektive deklaranten har avlidit.

11 § Om en oförtullad vara eller dess värde blir föremål för förverkande, skall annan skatt än tull och tulltillägg inte tas ut till den del varan eller dess värde förverkats. Ett tidigare meddelat beslut om sådan påлага skall upphävas eller ändras sedan dom eller beslut som innefattar förverkande har vunnit laga kraft.

Erlagd tull skall beaktas vid förverkande av en varas värde och vid bestämmande av påföljd.

12 § Frågor om tulltillägg och förseningsavgift prövas av Tullverket. Allmän förvaltningsdomstol prövar dock, på talan av det allmänna ombud som avses i 8 kap. 1 §, frågor om tulltillägg på grund av oriktiga uppgifter i mål om tull. Sådan talan får föras, om den oriktiga uppgiften inte har godtagits efter prövning i sak eller inte har prövats i målet. Talan skall väckas inom ett år från utgången av den månad då domen eller det slutliga beslutet i målet har vunnit laga kraft.

Innan beslut fattas om påföring av tulltillägg eller förseningsavgift skall gäldenären respektive deklaranten om möjligt ges tillfälle att yttra sig.

Underrättelse om att Tullverket överväger att påföra tulltillägg eller förseningsavgift får ske genom överföring av elektroniskt dokument.

13 § Bestämmelserna om befrielse från tulltillägg och förseningsavgift skall beaktas, även om yrkande om detta inte framställts, i den mån det föranleds av vad som förekommit i ärendet eller målet om tulltillägg eller förseningsavgift.

Om tull sätts ned, skall också vidtas den ändring i beslutet om tulltillägg som nedsättningen kan föranleda.

14 § Bestämmelserna i 4 kap. 7 andra stycket, 8, 9, 15, 22 och 23 §§ tillämpas även i fråga om tulltillägg och förseningsavgift.

8 kap. Överklagande

1 § Hos Tullverket skall finnas ett allmänt ombud. Det allmänna ombudet får överklaga Tullverkets beslut i sådana ärenden som avses i 3 och 6 §§.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer förordnar det allmänna ombudet och ersättare före denne.

2 § Ett beslut av Tullverket enligt tullagstiftningen eller artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94 får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Detsamma gäller vid överklagande i mål som avses i 7 kap. 12 §.

Föreskrifter om överklagande av Tullverkets beslut om föreskrifter med stöd av ett bemyndigande enligt denna lag meddelas av regeringen.

3 § Om överklagande enligt 2 § gäller beslut vid tulltaxering i en fråga som kan ha betydelse för fastställelse av tull eller beslut om fastställelse av annan skatt än tull enligt 4 kap. 11 § andra stycket, skall överklagandet ha kommit in till Tullverket inom tre år från den dag då tullskulden eller den anmälningsskyldighet som avses i 2 kap. 2 § uppkom. Om beslutet har meddelats senare än två och ett halvt år efter den dag då tullskulden eller anmälningsskyldigheten uppkom, får överklagandet dock, om tiden för överklagande därigenom blir längre, komma in inom två månader från den dag då gäldenären eller den anmälningsskyldige fick del av beslutet.

Om beslut som avses i första stycket har omprövats, får även omprövningsbeslutet överklagas inom där angiven treårsfrist. Om omprövningsbeslutet meddelats senare än två och ett halvt år efter den dag då tullskulden eller anmälningsskyldigheten uppkom, får överklagandet dock, om tiden för överklagande därigenom blir längre, komma in inom två månader från den dag då gäldenären eller den anmälningsskyldige fick del av omprövningsbeslutet.

En gäldenär eller anmälningsskyldig får överklaga ett beslut som avses i första och andra styckena även om det inte gått honom emot.

4 § Om överklagandet inte avvisas såsom för sent inkommet, skall Tullverket snarast ompröva det överklagade beslutet.

Ett överklagande förfaller, om beslutet vid omprövningen ändras såsom klaganden begär.

Om beslutet ändras på annat sätt än vad som begärts, skall överklagandet anses omfatta det nya beslutet. Finns skäl för det, får klaganden lämnas tillfälle att återkalla överklagandet.

5 § Ett överklagande som inte avvisas såsom för sent inkommet eller förfaller enligt 4 § skall tillsammans med handlingarna i ärendet överlämnas till den domstol som skall pröva överklagandet. Om det finns särskilda skäl, får överklagandet överlämnas utan föregående omprövning.

6 § Vad som sägs i 3-5 §§ gäller också överklagande av beslut om ränta, tulltillägg och förseningsavgift.

Gäldenärens yrkande i fråga om tulltillägg skall, oavsett tidsfristerna i 3 §, prövas, om beslutet om den tull som tulltillägget avser inte har vunnit laga kraft. Detsamma gäller, om Tullverket eller det allmänna ombudet framställt ett sådant yrkande till förmån för gäldenären. Om yrkandet framställs först i domstol, kan domstolen förordna att det skall tas upp och vidare handläggas av Tullverket.

Vad som sägs i andra stycket gäller även deklarants yrkande i fråga om förseningsavgift.

7 § Om en part har överklagat Tullverkets beslut i ett sådant ärende som avses i 3 eller 6 §§, får också motparten överklaga beslutet, även om den för motparten föreskrivna tiden för överklagande har gått ut. Motpartens skrivelse skall ha kommit in till Tullverket inom två månader från den dag då motparten fick del av den först ingivna skrivelsen med överklagande eller, om motparten inte fått del av den före utgången av den tid inom vilken den senast skulle ha kommit in, från utgången av denna tid.

Återkallas eller förfaller på annat sätt det första överklagandet, är även det senare överklagandet förfallet.

8 § I artiklarna 7 och 244 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om verkställighet av beslut som överklagas.

Beslut om skönstulltaxering, tulltillägg och förseningsavgift samt beslut om annan skatt än tull skall gälla omedelbart. Detsamma gäller annat beslut av Tullverket som meddelats enligt tullagstiftningen och som inte innebär att målet eller ärendet avgörs.

9 § Länsrättens beslut avseende Tullverkets beslut att avvisa en begäran om omprövning såsom för sent inkommen får inte överklagas.

10 § Om det allmänna ombudet har överklagat ett tulltaxeringsbeslut, skall därav föranledd talan om särskild avgift föras samtidigt.

11 § Det allmänna ombudet får överklaga ett beslut av länsrätten eller kammarrätten i frågor som avses i 3 och 6 §§ även om ombudet inte tidigare har fört det allmännas talan i målet.

12 § Om enskild överklagar länsrättens eller kammarrättens beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag då han fick del av beslutet.

Om länsrättens beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§ överklagas av Tullverket eller det allmänna ombudet, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag då beslutet meddelades. Detsamma gäller det allmänna ombudets överklagande av kammarrättens beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§.

13 § Om någon har överklagat ett beslut av länsrätt eller kammarrätt i frågor som avses i 3 och 6 §§, får även annan som haft rätt att överklaga beslutet ge in ett överklagande, även om den för honom gällande tiden för överklagande gått ut. Ett sådant överklagande skall ges in inom en månad från utgången av den tid inom vilken det första överklagandet skulle ha gjorts.

Återkallas eller förfaller på annat sätt det första överklagandet, är även det senare överklagandet förfallet.

14 § Om enskild överklagar ett beslut, förs det allmännas talan i länsrätten och kammarrätten av Tullverket. Överklagar det allmänna ombudet, skall det allmännas talan föras av ombudet.

I mål som gäller beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§ förs det allmännas talan i Regeringsrätten av det allmänna ombudet.

15 § Det allmänna ombudet får ta över uppgiften att i allmän förvaltningsdomstol föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden som gäller frågor som avses i 3 och 6 §§.

Det allmänna ombudet får uppdra åt annan tjänsteman vid Tullverket att företräda det allmänna i allmän förvaltningsdomstol.

16 § Det allmänna ombudet får inom den för ombudet gällande tiden för överklagande föra talan i frågor som avses i 3 och 6 §§ till förmån för enskild part. Ombudet har då samma behörighet som den enskilde.

17 § I mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ får talan inte ändras i annat fall än som anges i 18 och 19 §§.

Att klaganden inskränker sin talan eller åberopar en ny omständighet utan att frågan som är föremål för talan ändras, anses inte vara ändring av talan.

18 § I ett mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ får klaganden framställa ett nytt yrkande om inte en ny fråga därigenom förs in i målet.

I mål i länsrätten får klaganden dessutom, inom den tid som gäller för överklagande, föra in en ny fråga som har samband med den fråga som skall prövas, om länsrätten finner att frågan utan olägenhet kan prövas i målet.

19 § I ett mål om tulltaxering får klaganden föra in en fråga om tulltillägg som har föranletts av den taxeringsfråga som är föremål för prövning, om domstolen finner att tulltilläggsfrågan utan olägenhet kan prövas i målet.

20 § Om domstolen i ett fall som avses i 18 § andra stycket och 19 § inte tar upp den nya frågan till prövning, får rätten överlämna den till Tullverket för prövning.

21 § Om det i ett mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ finns flera frågor, får särskilt beslut meddelas i någon av dem trots att handläggningen i övrigt inte har avslutats.

22 § Om det i ett mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ är lämpligt med hänsyn till utredningen, får särskilt beslut ges över en av flera omständigheter som var för sig har omedelbar betydelse för utgången i målet eller över hur en viss uppkommen fråga, som främst angår rättstillämpningen, skall bedömas vid avgörandet av saken.

När särskilt beslut meddelas bestämmer rätten med hänsyn till omständigheterna om talan mot beslutet skall föras särskilt eller endast i samband med talan mot rättens slutliga avgörande i målet. Om rätten bestämmer att talan skall föras särskilt, får den förordna att målet i övrigt skall vila till dess att det särskilda beslutet har vunnit laga kraft.

23 § Vid handläggningen i länsrätt och kammarrätt av mål om särskild avgift skall muntlig förhandling hållas, om den enskilda parten begär det. Muntlig förhandling behöver dock inte hållas, om det inte finns anledning att anta att avgift kommer att tas ut.

9 kap. Ansvarsbestämmelser

1 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift i tullagstiftningen döms för tullförseelse till böter. Detsamma gäller den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot förbudet i artikel 2 i förordningen (EG) nr 3295/94 eller mot beslut som Tullverket meddelat med stöd av tullagstiftningen

1. om skyldighet att föra anteckningar och lämna uppgifter om varor som förvaras i tillfälligt lager, tullager, frizon eller frilager eller som är föremål för förenklat förfarande vid tillämpning av ett tullförfarande,

2. om skyldighet i övrigt att lämna uppgift eller ge in handling till Tullverket eller

3. om användningen eller förbrukningen av en icke-gemenskapsvara.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

2 § Ansvar för tullförseelse inträder inte, om gärningen är belagd med straff i brottsbalken eller lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

3 § Allmänt åtal för tullförseelse får väckas endast efter medgivande av Tullverket.

4 § När Tullverket med stöd av tullagstiftningen förelägger någon att vidta åtgärd som behövs för förtullning eller annan tullklarering eller för Tullverkets kontrollverksamhet, kan vite föreläggas.

Vite kan även föreläggas, om någon underlåtit att lämna uppgift eller inge handling enligt föreskrift i tullagstiftningen eller att fullgöra skyldighet som föreskrivs i 5 kap. 17, 18, 25, 32 och 34 §§.

Finns det anledning att anta att den som skall föreläggas, eller, om denne är en juridisk person, dess ställföreträdare har begått brott, får han inte föreläggas vid vite att medverka i utredningen av en fråga som har samband med den gärning som brottsmisstanken avser.

Vite får inte fastställas till lägre belopp än femhundra kronor eller högre än femtusen kronor.

Bestämmelserna i 4 kap. 22 § tillämpas även i fråga om viten.

10 kap. Särskilda bestämmelser

1 § Uppgifter, som någon lämnat om en vara enligt föreskrifter i förordningen (EEG) nr 2454/93 eller föreskrifter beträffande uppgifter som skall lämnas i tulldeklaration eller anmälan till annan godkänd tullbehandling som avses i 3 kap. 1 §, får användas även för statistiska ändamål.

Regeringen får meddela föreskrifter om att den som för transportmedel från eller till tredje land skall lämna särskilda uppgifter till Tullverket för transportstatistiska ändamål.

2 § Belopp som enligt tullagstiftningen skall betalas till eller utbetalas från Tullverket, skall avrundas till närmast lägre hela krontal.

3 § Av förordningen (EEG) nr 918/83 av den 28 mars 1983 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse framgår att tullfrihet skall medges för försändelse som avsänts från tredje land till en mottagare i gemenskapen och vars sammanlagda värde uppgår till högst 22 ecu, dock inte till den del försändelsen innehåller alkoholhaltiga produkter, parfym, luktvatten, tobak eller tobaksvaror.

Utöver vad som följer av första stycket skall tull och annan skatt inte tas ut för en varuförsändelse när den tull och annan skatt som är föreskriven för försändelsen sammanlagt inte uppgår till etthundra kronor. Detta gäller dock inte om försändelsen

1. innehåller spritdrycker, vin, starköl eller tobaksvaror, eller
2. utgör ett led i en postorderförsäljning i andra fall än då försändelsen består av utländska periodiska publikationer.

4 § Tullverket kan medge att en icke-gemenskapsvara överlåts till staten, om överlåtelsen inte medför olägenhet eller kostnad för Tullverket.

Tull skall inte tas ut för en vara som överlåts till staten enligt första stycket. Att varan skall anses ha blivit upplagd på tullager framgår av artikel 867a i förordningen (EEG) nr 2454/93.

5 § Regeringen får, med avvikelse från denna lag, meddela föreskrifter om hur varor skall hänföras till en godkänd tullbehandling i vissa fall, när varor importeras till eller exporteras från det svenska tullområdet på järnväg, med post eller med luftfartyg.

6 § På tullplats sker tullförrättning utan kostnad för allmänheten inom de områden och på de tider som regeringen föreskriver. Regeringen får föreskriva att tullförrättning även i andra fall skall ske utan kostnad för allmänheten.

7 § Den som föranleder tullförrättning som inte är avgiftsfri skall betala avgift för förrättningen (förrättningsavgift) enligt taxa som regeringen föreskriver.

Bestämmelsen i 4 kap. 22 § tillämpas även i fråga om förrättningsavgift.

8 § Regeringen får föreskriva att avgifter skall betalas för tillstånd till betalningsansånd och utfärdande av särskild tullräkning.

Bestämmelsen i 4 kap. 22 § tillämpas även i fråga om avgifter enligt första stycket.

9 § Tullverket skall på begäran tillhandahålla Sveriges Riksbank, Riksskatteverket, Statens livsmedelsverk, Statens jordbruksverk, Kommerskollegium, skattemyndighet, Statistiska centralbyrån, Kemikalieinspektionen och Fiskeriverket uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor.

I tullregisterlagen (1990:137) finns bestämmelser om utlämnande till vissa myndigheter av uppgifter ur tullregistret på medium för automatisk databehandling.

10 § Tulltjänsteman som får kännedom om ett brott enligt författning, vars efterlevnad Tullverket har att övervaka, skall anmäla detta till sin förman så snart det kan ske.

En tulltjänsteman får lämna rapporteftergift om brottet med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet är obetydligt och det är uppenbart att brottet inte skulle föranleda annan påföljd än böter.

11 § I artikel 56 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om förstöring av varor som har visats upp. Vid tillämpning av de bestämmelserna får varorna förstöras, om de inte kan säljas och

1. det finns en risk för att varorna förstörs eller minskar väsentligt i värde, eller

2. kostnaden för förvaringen av varorna är orimligt hög.

Regeringen får meddela föreskrifter till komplettering av dessa bestämmelser.

12 § En vara får, om inte annat särskilt föreskrivs, utan hinder av införselförbud eller särskilt föreskrivet införselvillkor

1. transiteras genom det svenska tullområdet eller mellan orter inom detta enligt de föreskrifter och villkor som gäller för tullförfarandet extern transitering,
2. förvaras i tillfälligt lager, tullager, frizon eller frilager,
3. förstörs under kontroll av Tullverket eller annan som verket godkänner eller
4. återutförs.

Vid försäljning av vara genom Tullverkets försorg skall, om varan inte återutförs, föreskrivna införselvillkor iakttas. Kan försäljning inte ske, bestämmer tillsynsmyndigheten, hur det skall förfaras med varan.

13 § Vad som sägs i 12 § gäller inte införselrestriktion som följer av EG-rätten.

14 § Innan en vara förstörs enligt 11 eller 12 § skall om möjligt bestämmelserna om särskild underrättelse i 4 kap. 27 § andra stycket tillämpas.

11 kap. Bemyndiganden

1 § Regeringen får bemyndiga Tullverket att meddela föreskrifter i de ämnen som anges i 2 kap. 1, 2 och 3 §§, 3 kap. 1, 3, 4, 9, 11, 14 och 16 §§, 4 kap. 8, 9, 12 och 22 §§, 5 kap. 6, 18 och 21-23 §§, 6 kap. 6 § 2-6 samt 10 kap. 1, 5-8 och 11 §§.

Övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den... Vid lagens ikraftträdande upphör tullagen (1994:1550), lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstörelse av införselreglerade varor samt lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. att gälla. Den upphävda tullagen skall dock fortfarande tillämpas i fråga om varor som anmälts eller borde ha anmälts till förtullning före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter

Härigenom föreskrivs beträffande lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter

dels att det skall införas en ny 2 a §,

dels att 20 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 a §

Vad som i 3, 10, 17 och 18 §§ föreskrivs om skattemyndigheten gäller i mål om tull eller annan skatt som skall tas ut för varor vid import i tillämpliga delar Tullverket.

20 §

Mål om betalningssäkring prövas av den länsrätt inom vars domkrets gäldenären hade sin hemortskommun den 1 november året före det kalenderår då framställning om betalningssäkring görs. Vid bestämmande av hemortskommun gäller bestämmelserna i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt i tillämpliga delar. Finns inte behörig domstol enligt vad som nu har sagts, prövas målet av den länsrätt inom vars domkrets verkställigheten kan äga rum.

Behöriga att föra det allmännas talan är skattemyndigheten i den region där behörig länsrätt finns. Vad som föreskrivs i 6 kap. 15 och 16 §§ taxeringslagen (1990:324) gäller i tillämpliga delar i mål om betalningssäkring.

I mål om betalningssäkring beträffande tull eller annan skatt som skall tas ut för varor vid import förs det allmännas talan av Tullverket. I övriga mål om betalningssäkring förs det allmännas talan av skattemyndigheten i den region där behörig länsrätt finns. Då talan förs av Tullverket gäller vad som föreskrivs i 8 kap. 14 och 15 §§ tullagen (0000:0000) i tillämpliga delar. Då talan förs av skattemyndigheten gäller vad som föreskrivs i 6 kap. 15 och 16 §§ taxeringslagen (1990:324) i tillämpliga delar.

Denna lag träder i kraft den... Äldre bestämmelser gäller dock beträffande ansökan om betalningssäkring som inkommit till länsrätten före ikraftträdandet.

Häriigenom föreskrivs att 9 kap. 1 och 2 §§ sekretesslagen (1980:100) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

1 §

Sekretess gäller i myndighets verksamhet, som avser bestämmande av skatt eller som avser taxering eller i övrigt fastställande av underlag för bestämmande av skatt, för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden. Motsvarande sekretess gäller i myndighets verksamhet som avser förande av eller uttag ur register som avses i skatteregisterlagen (1980:343) för uppgift som har tillförts sådant register och hos kommun eller landsting för uppgift som lämnats dit i ett ärende om förhandsbesked i skatte- eller taxeringsfråga. Uppgift hos Tullverket får dock lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada eller men. För uppgift i mål hos domstol gäller sekretessen endast om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs. Detsamma gäller uppgift som med anledning av överklagande hos domstol registreras hos annan myndighet enligt 15 kap. 2 § första stycket 3 eller 4. Har uppgift i mål hos domstol erhållits från annan myndighet och är den sekretessbelagd där, gäller dock denna sekretess hos domstolen, om uppgiften saknar betydelse i målet.

Med skatt avses i detta kapitel skatt på inkomst och, med undantag för arvsskatt och gåvoskatt, annan direkt skatt samt omsättningskatt, tull och annan indirekt skatt. Med skatt jämställs arbetsgivaravgift, prisregleringsavgift och liknande avgift samt skattetillägg och förseningsavgift. Med verksamhet som avser bestämmande av skatt jämställs verksamhet som avser bestämmande av pensionsgrundande inkomst.

Sekretessen gäller inte beslut, varigenom skatt eller pensionsgrundande inkomst bestäms eller underlag för bestämmande av skatt fastställs, såvida inte beslutet meddelas i ärende om

1. förhandsbesked i taxerings- eller skattefråga,
2. medgivande att skattepliktig intäkt enligt reglerna om statlig inkomstskatt inte skall anses uppkomma vid avyttring av aktier i fåmansföretag,
3. beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige när beslutet har fattats av Forskarskattenämnden.

Utan hinder av sekretessen får uppgift lämnas till enskild enligt vad som föreskrivs i lag om förfarande vid beskattning, om skatteregister eller i *lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m.* Vidare får utan hinder av sekretessen uppgift i en revisionspromemoria lämnas till förvaltare i den reviderades konkurs.

Utan hinder av sekretessen får uppgift lämnas till enskild enligt vad som föreskrivs i lag om förfarande vid beskattning och om skatteregister eller enligt vad som anges i 6 kap. 4 § *tullagen (0000:000)*. Vidare får utan hinder av sekretessen uppgift i en revisionspromemoria lämnas till förvaltare i den reviderades konkurs.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 2

2 §

Sekretess gäller i

1. särskilt ärende om revision eller annan kontroll i fråga om skatt, tull eller avgift samt annan verksamhet som avser tullkontroll och som inte faller under 1 §,

2. ärende om kompensation för eller återbetalning av skatt,

3. ärende om anstånd med erläggande av skatt för uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden.

I fråga om sekretess enligt denna paragraf tillämpas 1 § första stycket tredje-sjätte meningarna.

Sekretessen gäller inte beslut i ärende som avses i första stycket 2 och 3.

Utan hinder av sekretessen får uppgift i en revisionspromemoria lämnas till förvaltare i den reviderades konkurs. Vidare får utan hinder av sekretessen uppgift lämnas till enskild enligt vad som föreskrivs i lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkes intrång m.m.

Utan hinder av sekretessen får uppgift i en revisionspromemoria lämnas till förvaltare i den reviderades konkurs. Vidare får utan hinder av sekretessen uppgift lämnas till enskild enligt vad som anges i 6 kap. 4 § tullagen (0000:000).

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den...

Förslag till lag om ändring i tullregisterlagen (1990:137)

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs beträffande tullregisterlagen (1990:137) att 9 § skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den...

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

dels att 1 kap. 2 § och 4 kap. 2 § skall upphöra att gälla,

dels 1 kap. 4 §, 3 kap. 4 § samt 4 kap. 1 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §

Genom denna lag genomförs

- rådets direktiv 69/169/EEG av den 28 maj 1969 om harmonisering av bestämmelser avseende befrielse från indirekta skatter vid import i samband med internationella resor,
- rådets direktiv 78/1035/EEG av den 19 december 1978 om frihet från skatt vid import av små försändelser av varor utan kommersiell karaktär och
- rådet direktiv 83/181/EEG av den 28 mars 1983 bestämmande omfattningen av artikel 14.1 d i direktiv 77/388/EEG om frihet från mervärdesskatt vid slutlig import av vissa varor.

Genom denna lag genomförs

- rådets direktiv 69/169/EEG av den 28 maj 1969 om harmonisering av bestämmelser avseende befrielse från indirekta skatter vid import i samband med internationella resor,
- rådets direktiv 78/1035/EEG av den 19 december 1978 om frihet från skatt vid import av små försändelser av varor utan kommersiell karaktär,
- rådet direktiv 83/181/EEG av den 28 mars 1983 bestämmande omfattningen av artikel 14.1 d i direktiv 77/388/EEG om frihet från mervärdesskatt vid slutlig import av vissa varor *och*
 - artikel 23 i rådets direktiv 92/12/EEG av den 25 februari 1992 om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, förflyttning och övervakning av sådana varor.

3 kap.

4 §

Frihet från skatt skall under förutsättningar som anges i 1 § medges en resande för import av

Frihet från skatt skall under de förutsättningar som anges i 1 § *samt med de begränsningar som framgår av 7 och 8 §§* medges en resande för import av

1. 200 cigaretter eller 100 cigarriller eller 50 cigarrer eller 250 gram röktaobak eller en proportionell blandning av dessa tobaksvaror,
2. en liter spritdryck eller två liter starkvin,
3. två liter vin,
4. 50 gram parfym,
5. 0,25 liter luktvatten,

6. 500 gram kaffe eller 200 gram kaffeextrakt eller essens,
7. 100 gram te eller 40 gram teextrakt eller essens och
8. medicin i den mängd som motsvarar den resandes personliga behov.

Frihet från skatt skall inte medges resande under 15 år för varor som anges i första stycket 6. Bestämmelser om hinder för den som inte fyllt 20 år att föra in spritdrycker, vin och starköl i landet finns i 4 kap. 2 § alkohollagen (1994:1738). En bestämmelse om förbud för den som inte fyllt 18 år att föra in tobaksvaror i landet finns i 13 § tobakslagen (1993:581).

Bestämmelser om tullfrihet i fall som anges i denna paragraf finns i artikel 46 i förordning (EEG) nr 918/83.

I denna lag förstås med

spritdryck: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 22 volymprocent,

starkvin: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 15 volymprocent men inte 22 volymprocent samt mousserande vin,

vin: annat vin än starkvin samt annan alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 3,5 men inte 15 volymprocent och som inte är starköl och

starköl: öl med en alkoholhalt som överstiger 3,5 volymprocent.

4 kap.

1 §

Tull och skatt för varor som medförs av en resande eller som skickas av en privatperson i en försändelse till en annan privatperson får tas ut med belopp som anges i 3 § i stället för den tull och skatt som annars skulle ha utgått.

Tull och skatt för varor som medförs av en resande eller som skickas av en privatperson i en försändelse till en annan privatperson får tas ut med belopp som anges i 3 § i stället för den tull och skatt som annars skulle ha utgått
om

1. importen inte har kommersiell karaktär,

2. värdet av varorna ligger under den beloppsgräns för schablonberäkning av tull i vissa fall som anges i rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan, för schablonberäkning av tull i vissa fall, och

3. den som skall betala tullen och skatten inte vid förtullningen begär att denna bestämmelse inte skall tillämpas.

Om den som skall betala tullen och skatten vid förtullningen begär det skall denna bestämmelse dock inte tillämpas.

Denna lag träder i kraft den.

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 2

Förteckning över remissinstanser, Tullagsutredningens betänkande

Efter remiss har följande instanser lämnat yttrande över Tullagsutredningens slutbetänkande: Riksdagens ombudsmän (JO), Kammarrätten i Stockholm, Kammarrätten i Sundsvall, Länsrätten i Stockholms län, Länsrätten i Skåne län, Länsrätten i Göteborg, Justitiekanslern (JK), Riksåklagaren (RÅ), Rikspolisstyrelsen (RPS), Brottsförebyggande rådet (BRÅ), Inspektionen för strategiska produkter (ISP), Kustbevakningen, Socialstyrelsen, Alkoholinspektionen, Läkemedelsverket, Statens Järnvägar (SJ), Sjöfartsverket, Luftfartsverket, Posten AB, Statskontoret, Tullverket HK, Riksrevisionsverket (RRV), Riksskatteverket (RSV), Statens Jordbruksverk, Fiskeriverket, Kommerskollegium, Svenska Handelskammarförbundet, Patent- och registreringsverket (varumärkesavdelningen), Länsstyrelsen i Norrbottens län, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Industriförbund, Svensk Handel, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Sveriges Redareförening, Svenska Åkeriförbundet, Sveriges Transportindustriförbund, Systembolaget AB, Sveriges Domareförbund, Uppsala universitet, juridiska fakulteten och TULLKUST.

Yttrande har också inkommit från Svenska Föreningen mot Piratkopiering och Svenska kommunförbundet.

Livsmedelsverket, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Stockholms kommun, Göteborgs kommun, Malmö kommun, Haparanda kommun, SAS och Sveriges akademikers centralorganisation har avstått från att yttra sig.

Förteckning över remissinstanser, Läkemedelsverkets och SÄPO:s framställningar

Efter remiss har Justitieombudsmannen, Justitiekanslern, Kommerskollegium, Datainspektionen, Generaltullstyrelsen, Sveriges Industrieförbund, Svensk Handel och Sveriges Transportindustrieförbund lämnat yttrande över Läkemedelsverkets och SÄPO:s framställningar. Vidare har Inspektionen för strategiska produkter och Statens Kärnkraftsinspektion lämnat yttrande över SÄPO:s framställningar.

14.9 Förslag till tulllag

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Bestämmelser om tull som skall tas ut vid import från eller export till tredje land finns i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen⁴⁹ och i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen⁵⁰.

Andra EG-rättsakter i fråga om tull eller tullkontroll anges i 4 och 7 kap. denna lag.

2 § Denna lag innehåller kompletterande bestämmelser till rättsakterna enligt 1 §.

Lagen innehåller även vissa bestämmelser om förfarandet avseende skatt på varor som förs in i landet från sådan del av EG:s tullområde som ligger utanför EG:s skatteområde. Genom dessa bestämmelser genomförs

1. delar av rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättnings-skatter – Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund⁵¹, senast ändrat genom rådets direktiv 99/59/EG⁵², samt

2. delar av rådets direktiv 92/12/EEG av den 25 februari 1992 om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor⁵³, senast ändrat genom rådets direktiv 96/99/EG⁵⁴.

Ytterligare kompletterande bestämmelser till förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93 finns i lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m. och lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m.

3 § Vad som föreskrivs i denna lag om tull gäller även annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import och som skall betalas till Tullverket, om inte annat uttryckligen anges.

4 § Vad som föreskrivs i tullagstiftningen om icke-gemenskapsvaror tillämpas även i fråga om gemenskapsvaror, för vilka någon begär eller fått bidrag på grund av export eller på grund av annan åtgärd, som till

⁴⁹ EGT L 302, 19.10.1992, s. 1 (Celex 31992R2913)

⁵⁰ EGT L 253, 11.10.1993, s. 1 (Celex 31993R2454)

⁵¹ EGT L 145, 13.06.1977, s. 1 (Celex 31977L0388)

⁵² EGT L 277, 28.10.1999, s. 34 (Celex 31999L0085)

⁵³ EGT L 076, 23.03.1992, s. 1 (Celex 31992L0012)

⁵⁴ EGT L 008, 11.01.1997, s. 12 (Celex 31996L0099)

följd av särskild föreskrift skall jämföras med export. Detsamma gäller varor, för vilka befrielse från eller återbäring av skatt begärs.

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

5 § I denna lag förstås med

tullagstiftning: EG:s tullbestämmelser samt svenska tullförfattningar, det svenska tullområdet: svenskt territorium,

EG:s tullområde: de områden som anges i artikel 3 i förordningen (EEG) nr 2913/92,

EG:s skatteområde: det område inom vilket gemenskapens bestämmelser om en viss skatt är tillämpliga,

tredje land: område som inte omfattas av EG:s tullområde,

tullplats: plats där det finns tullkontor,

tullförrättning: sådan klarering av fartyg och luftfartyg i kommersiell trafik direkt med tredje land och av kommersiellt gods som verkställs av tulltjänsteman,

tullklarering: Tullverkets åtgärder i fråga om en vara som anmälts till en godkänd tullbehandling,

förtullning: Tullverkets åtgärder i fråga om en vara som deklarerats för övergång till fri omsättning,

fartyg: varje farkost som används eller kan användas till transport på vatten samt

fordon: transportmedel som är inrättat för färd på marken och inte löper på skenor samt svävare när den framförs över marken.

I övrigt har uttryck som används i denna lag den innebörd som anges i förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93.

6 § Bestämmelser om rätt att anlita ombud vid kontakter med Tullverket finns i artikel 5 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

Regeringen får meddela föreskrifter om villkor och inskränkningar i fråga om användning av ombud.

7 § Tulldeklaration för en vara får avges genom någon som är anställd och kan anses ha en förtroendeställning hos deklaranten eller, om tulldeklaration lämnas genom ombud, hos ombudet.

2 kap. Tulldatasystemet

1 § I artiklarna 4a och 4b i förordningen (EEG) nr 2454/93 finns bestämmelser om databehandling. Tullverket använder i verksamheten enligt tullagstiftningen ett system för automatisk databehandling (*tulldatasystemet*). Bestämmelser om register som ingår i systemet finns i tullregisterlagen (1990:137).

2 § Tulldeklaration får enligt artikel 61 i förordningen (EEG) nr 2913/92 upprättas med databehandlingsteknik. Närmare bestämmelser om tulldeklarationer som lämnas med hjälp av elektronisk databehandling finns i artiklarna 222–224 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Tullverket får ge tillstånd till att tulldeklarationer och andra handlingar och uppgifter som skall ges in till Tullverket lämnas genom ett

elektroniskt dokument till tulldatasystemet eller på annat sätt med hjälp av automatisk databehandling.

Med ett elektroniskt dokument avses en upptagning vars innehåll och utställare kan verifieras genom ett visst tekniskt förfarande.

Regeringen får meddela föreskrifter om det tekniska förfarandet för uppgiftslämnandet och om förfarandet i övrigt.

3 § Ett tillstånd enligt 2 § andra stycket får förenas med särskilda villkor om det tekniska förfarandet för uppgiftslämnandet och om förfarandet i övrigt.

Tullverket får genom tulldatasystemet överföra elektroniska dokument och andra upptagningar till en uppgiftslämnare.

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlämna åt en juridisk person att förmedla uppgifter i elektroniska dokument som avses i 2 och 3 §§ till och från tulldatasystemet.

Den som tar del av uppgifter i förmedlingsverksamhet som avses i första stycket får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han i verksamheten fått veta om någon enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden. I det allmännas verksamhet gäller dock bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

5 § Ett elektroniskt dokument anses ha kommit in till Tullverket när det har blivit tillgängligt för verket för överföring till sådan form att det kan läsas.

Om uppgifter i ett elektroniskt dokument förmedlas genom en annan myndighet än Tullverket eller genom en juridisk person efter bemyndigande enligt 4 §, anses dokumentet dock ha kommit in till Tullverket när det togs emot och kan antas ha avskilts för verket hos förmedlaren.

6 § Om uppgifter har lämnats genom överföring av ett elektroniskt dokument till tulldatasystemet, skall Tullverket handlägga ärendet i sak först sedan tullklarering begärts under åberopande av dokumentets tullidentifikationsnummer (*tullid*).

7 § Tullverkets beslut i ett ärende får meddelas genom ett elektroniskt dokument.

3 kap. Införsel av varor m.m.

1 § I förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om

- införsel av varor till EG:s tullområde (artiklarna 37-39),
- uppvisande av varor för tullen (artiklarna 40-42),
- summarisk deklaration och lossning av varor som uppvisats för tullen (artiklarna 43-47),
- skyldighet att hänföra varor som uppvisats för tullen till en godkänd tullbehandling (artiklarna 48 och 49) samt
- icke-gemenskapsvaror som befordrats enligt ett transiteringsförfarande (artiklarna 54 och 55).

Regeringen får meddela närmare föreskrifter som kompletterar dessa bestämmelser.

2 § Oljeprodukter som inte har status som gemenskapsvara får tillföras sådana märkämnena som avses i 2 kap. 8 § lagen (1994:1776) om skatt på energi.

3 § Den som till Sverige för in eller låter föra in en vara från ett område som ligger inom EG:s tullområde, men utanför EG:s skatteområde, och den som från Sverige för ut eller låter föra ut en vara till ett sådant område skall anmäla detta till Tullverket.

En gemenskapsvara som förs in från ett område som avses i första stycket får förvaras i tillfälligt lager, hänföras till tullförfarandena uppläggning i tullager, aktiv förädling eller temporär import med fullständig befrielse från tull samt föras in i en frizon eller i ett frilager. En vara som skall föras ut till ett sådant område får hänföras till tullförfarandena export eller passiv förädling. Av artikel 311 i förordningen (EEG) nr 2454/93 framgår att vissa transporter av gemenskapsvaror skall ske enligt förfarandet för gemenskapstransitering.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om anmälningskyldighet och tillämpning av förfaranden för godkänd tullbehandling av varor som avses i första och andra styckena.

4 § Den som från en plats utanför det svenska tullområdet, men inom EG:s tullområde, till det svenska tullområdet för in eller låter föra in en icke-gemenskapsvara, som inte är underkastad ett tullförfarande, är skyldig att anmäla införseln till Tullverket vid gränspasseringen.

Tullverket tar därvid ut tull för varan och övervakar att handelspolitiska åtgärder vidtas och andra villkor för övergång till fri omsättning följs. Vad som sägs i 1 kap. 3 § gäller inte vid tillämpningen av denna paragraf.

För kontroll av anmälningskyldigheten har Tullverket rätt att utföra de kontroller som framgår av lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.

5 § Den som enligt artikel 14 i förordningen (EEG) nr 2913/92 är skyldig att förse en tullmyndighet med handlingar, skall bevara dessa i fem år eller den längre tid som för vissa uppgifter eller handlingar kan vara föreskriven i annan lag eller författning.

Tillfälliga lager

6 § Bestämmelser om tillfälliga lager finns i artiklarna 50–53 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 185–187 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen får meddela föreskrifter som kompletterar dessa bestämmelser.

7 § Om en icke-gemenskapsvara som förs in till det svenska tullområdet inte deklarerats till ett tullförfarande eller anmäls till någon annan godkänd tullbehandling, skall den som befördrat varan lägga upp den på tillfälligt lager. Detta gäller dock inte om varan redan är underkastad ett tullförfarande.

Befordras varan på ett fordon som kommer till det svenska tullområdet med fartyg, skall den som svarar för vägtransporten lägga upp varan på tillfälligt lager, om fordonets förare medföljer fartyget.

Om den som befördrat varan inte fullgör sin skyldighet enligt första eller andra stycket, läggs varan upp på tillfälligt lager genom Tullverkets försorg. Den som inte fullgjort skyldigheten skall ersätta Tullverket dess kostnader för varans uppläggning och förvaring. Tullverket får bestämma att varan inte får tas ut från lagret förrän kostnaderna ersatts eller säkerhet ställts för dem.

8 § Tullverket får tillfälligt ta hand om en icke-gemenskapsvara, om det behövs för tullövervakningen. Varan får läggas upp på tillfälligt lager. I sådant fall gäller 7 § tredje stycket.

Innehavaren av ett tillfälligt lager är skyldig att ta emot icke-gemenskapsvaror, om det ske utan avsevärd olägenhet.

9 § Om en vara som förvaras på tillfälligt lager som innehas av Tullverket inte avhämtas i rätt tid, får den säljas. Om tull inte skall tas ut ur varan, gäller lagen (1985:982) om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats. Vad som i den lagen sägs om förvaring enligt avtal skall gälla i fråga om förvaringen på Tullverkets lager.

10 § Tillfälliga lager står under Tullverkets övervakning och kontroll enligt bestämmelserna i 6 kap.

Regeringen får meddela föreskrifter om redovisningsskyldighet i fråga om varor som förvaras på tillfälligt lager.

11 § Den som i verksamhet vid tillfälligt lager tar befattning med tulldeklarationer och andra handlingar som lämnats för tullbehandling av varor får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han i verksamheten fått veta om någon enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden. I det allmännas verksamhet gäller dock bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

Resandes handbagage eller incheckade bagage

12 § I artiklarna 190–197 i förordningen (EEG) nr 2454/93 finns särskilda bestämmelser för resandes handbagage eller incheckade bagage.

Beslut om att en flygplats skall utgöra internationell gemenskapsflygplats enligt artikel 190 b i förordningen meddelas av regeringen.

4 kap. Godkänd tullbehandling

1 § Bestämmelser om tullförfarandena aktiv förädling, bearbetning under tullkontroll, temporär import och passiv förädling finns i lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m.

2 § Bestämmelser om tulldeklARATIONER för varor som hänförs till ett tullförfarande finns i artiklarna 59–78 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som skall lämnas i en tulldeklaration när varor hänförs till ett tullförfarande eller i en anmälan till någon annan godkänd tullbehandling och om de platser där varor får deklarerats för övergång till fri omsättning eller anmälas till någon annan godkänd tullbehandling.

3 § Enligt artikel 76 i förordningen (EEG) nr 2913/92 samt artiklarna 253–289 i förordningen (EEG) nr 2454/93 skall tullmyndigheterna tillåta följande förenklade förfaranden, nämligen ofullständiga deklARATIONER, förenklat deklARATIONSFÖRFARANDE och lokalt klareringsförfarande.

Regeringen meddelar föreskrifter om inlämnande av kompletterande tulldeklaration enligt artikel 76.2 i förordningen (EEG) nr 2913/92. Regeringen får också meddela de övriga föreskrifter som behövs till komplettering av de bestämmelser som anges i första stycket.

Används ett förenklat förfarande, skall det tillämpas även på uttag av annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import.

4 § Regeringen får, med avvikelse från denna lag, meddela föreskrifter om hur varor skall hänföras till en godkänd tullbehandling i vissa fall, när varor importeras till eller exporteras från det svenska tullområdet på järnväg, med post eller med luftfartyg.

5 § I fråga om varor som kommer in till det svenska tullområdet i postförsändelser skall postbefordringsföretag som regeringen bestämmer anses som deklARANT och, i förekommande fall, gÄLDENÄR, om varorna inte deklARERAS för övergång till fri omsättning eller hänförs till en annan godkänd tullbehandling av någon annan.

Har försändelsen kommit adressaten till handa, skall dock denne anses som deklARANT och, i förekommande fall, gÄLDENÄR vid tillämpning av regler om omprövning och bokföring i efterhand.

Övergång till fri omsättning

6 § I artikel 79 i förordningen (EEG) nr 2913/92 föreskrivs att övergång till fri omsättning skall ge icke-gemenskapsvaror tullstatus som gemenskapsvaror. Bestämmelser om övergång till fri omsättning finns i artiklarna 80–83 i förordningen samt i artiklarna 254–267 och 290–308d i förordningen (EEG) nr 2454/93.

7 § Av artiklarna 27 och 28 i rådets förordning (EEG) nr 918/83 av den 28 mars 1983 om upprättandet av ett gemenskapssystem för

tullbefrielse⁵⁵ framgår att tullfrihet skall medges för försändelse som avsänts från tredje land till en mottagare i gemenskapen och vars sammanlagda värde uppgår till högst 22 ecu, dock inte till den del försändelsen innehåller alkoholhaltiga produkter, parfym, luktvatten, tobak eller tobaksvaror.

Utöver vad som följer av första stycket skall tull och annan skatt inte tas ut för en varuförsändelse när den tull och annan skatt som är föreskriven för försändelsen sammanlagt inte uppgår till 100 kronor. Detta gäller dock inte om försändelsen

1. innehåller spritdrycker, vin, starköl eller tobaksvaror, eller
2. utgör ett led i en postorderförsäljning i andra fall än då försändelsen består av utländska periodiska publikationer.

Transitering

8 § Bestämmelser om transitering finns i

1. konventionen den 20 maj 1987 om ett gemensamt transiteringsförfarande samt
2. artiklarna 91–97 och 163–165 i förordningen (EEG) nr 2913/92 samt artiklarna 309–495 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen får meddela föreskrifter som kompletterar bestämmelserna enligt första stycket 2.

Tullager

9 § Bestämmelser om tullager finns i artiklarna 98–113 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 503–548 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen får meddela föreskrifter som kompletterar dessa bestämmelser.

10 § En vara som omhändertagits enligt 3 kap. 8 § får läggas upp på tullager. I sådant fall tillämpas 3 kap. 7 § tredje stycket.

Innehavaren av ett allmänt tullager är skyldig att ta emot icke-gemenskapsvaror, om det kan ske utan avsevärd olägenhet.

11 § Om en vara som förvaras på tullager som innehas av Tullverket inte avhämtas i tid, får den säljas. Om tull inte skall tas ut ur varan, gäller lagen (1985:982) om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats. Vad som i den lagen sägs om förvaring enligt avtal skall gälla i fråga om förvaringen på Tullverkets lager.

12 § Tullager står under Tullverkets övervakning och kontroll enligt bestämmelserna i 6 kap.

Regeringen får meddela föreskrifter om redovisningsskyldighet i fråga om varor som förvaras på tullager.

⁵⁵ EGT L 105, 23.04.1983, s. 1 (Celex 31983R0918)

Export m.m.

13 § Bestämmelser om export och annan utförsel av varor från EG:s tullområde finns i artiklarna 161 och 162 i förordningen (EEG) nr 2913/92 samt i artiklarna 279–289 och 788–798 i förordningen (EEG) nr 2454/93. Bestämmelser om återexport finns i artikel 182 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artikel 841 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen får meddela föreskrifter som kompletterar dessa bestämmelser.

Frizoner och frilager

14 § Bestämmelser om frizoner och frilager finns i artiklarna 166–181 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 799–840 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen får meddela föreskrifter som kompletterar dessa bestämmelser.

15 § Tillstånd att inrätta frizon eller frilager meddelas av regeringen.

16 § Regeringen får meddela föreskrifter om anmälningsskyldighet i fråga om varor, inklusive transportmedel, som förs till eller från en frizon eller ett frilager.

17 § Bestämmelser om bedrivande av industriell eller kommersiell verksamhet och serviceverksamhet i en frizon eller ett frilager finns i artikel 172 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

18 § Frizoner och frilager står under Tullverkets övervakning och kontroll enligt bestämmelserna i 6 kap.

Regeringen får meddela föreskrifter om redovisningsskyldighet i fråga om varor som förvaras på sådana platser.

Sekretess

19 § Den som i verksamhet vid tullager, frizon eller frilager tar befattning med tulldeklarationer och andra handlingar som lämnats för tullbehandling av varor får inte obehörigen röja eller utnyttja vad som i verksamheten upplysts om någon enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden. I det allmännas verksamhet gäller dock bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

20 § I artikel 56 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om förstöring av varor som har visats upp för tullen. Vid tillämpning av de bestämmelserna får varorna förstöras, om de inte kan säljas och

1. det finns en risk för att varorna förstörs eller minskar väsentligt i värde, eller

2. kostnaden för förvaringen av varorna är orimligt hög.

Regeringen får meddela föreskrifter som kompletterar dessa bestämmelser.

21 § Innan en vara förstörs enligt 20 § skall om möjligt bestämmelserna om särskild underrättelse i 5 kap. 28 § andra stycket tillämpas.

22 § Ytterligare bestämmelser om förstöring av varor finns i lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.

23 § Tullverket kan medge att en icke-gemenskapsvara överlåts till staten, om överlåtelsen inte medför olägenhet eller kostnader för Tullverket.

Tull skall inte tas ut för en vara som överlåts till staten enligt första stycket. Att varan skall anses ha blivit upplagd på tullager framgår av artikel 867a i förordningen (EEG) nr 2454/93.

5 kap. Tulltaxering och betalning av tull m.m.

Tulltaxering

1 § Bestämmelser om uppkomst av tullskuld och uppbörd av tullskuld finns i artiklarna 201–221 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artiklarna 859–876 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Med ledning av tulldeklaration eller motsvarande uppgifter fastställer Tullverket tull som skall betalas vid import från eller export till tredje land (*tulltaxering*).

Tulltaxering får ske genom automatisk databehandling.

2 § En deklaratant eller gäldenär som finner att en uppgift som lämnats i en tulldeklaration är oriktig eller ofullständig, skall utan dröjsmål anmäla detta till Tullverket och rätta uppgiften, om förhållandet föranlett eller kan föranleda att tull undandras eller att en vara införs eller utförs i strid mot förbud eller villkor.

3 § Tullverket skall ompröva beslutet i en fråga som kan ha betydelse för tulltaxeringen, om deklaratanten eller gäldenären begär det eller om det finns andra skäl.

Bestämmelserna i tullagstiftningen om omprövning av beslut om tull gäller även tulltaxeringsbeslut i övrigt och beslut enligt 11 § andra stycket samt beslut om tulltillägg och förseningsavgift. Att omprövning

av sådana beslut skall ske om de överklagats framgår av 9 kap. 4 och 6 §§.

4 § Om en fråga som avses i 3 § har avgjorts genom beslut som vunnit laga kraft, får Tullverket inte pröva frågan.

5 § Tulltaxering och sådan omprövning som innefattar bokföring i efterhand får göras även efter utgången av annars föreskriven tid, om gäldenären samtyckt till att sådan tulltaxering sker.

Om gäldenären har åtalats för brott enligt lagen (0000:0000) om straff för smuggling m.m., får tulltaxering och omprövning enligt första stycket göras även efter utgången av annars föreskriven tid för den vara som åtalet avser. Beslut om det får dock inte meddelas senare än under kalenderåret efter det år då åtalet väcktes. Om gäldenären har avlidit, får beslutet inte meddelas senare än sex månader efter dödsfallet. Ogillas åtalet, skall Tullverket undanröja beslutet, om domen vinner laga kraft.

Andra stycket skall tillämpas också i fall då den som har företrätt en juridisk person åtalas för brott enligt lagen om straff för smuggling m.m., om brottet avser tull som den juridiska personen skulle ha betalat.

6 § Om tull inte kan beräknas tillförlitligt vid tulltaxering eller omprövning, fastställer Tullverket vad som skall betalas efter skälig grund (*skönstulltaxering*).

Betalning av tull

7 § Bestämmelser om betalning av tullbeloppet finns i artiklarna 222–232 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

Tull skall betalas till Tullverket inom tio dagar från den dag då gäldenären underrättas om kravet, om inte betalningsansånd beviljats.

8 § Tullverket får bevilja betalningsansånd för den som bedriver importverksamhet eller någon annan som importerar varor i större omfattning. Den som beviljats sådant betalningsansånd benämns kredithavare. Kredithavare betalar tull enligt tullräkning. Motsvarande gäller den som bedriver exportverksamhet eller någon annan som exporterar varor i större omfattning.

Tullräkning får utställas även på den som lämnat tulldeklaration som direkt ombud för gäldenär, om ombudet gentemot Tullverket åtagit sig att fullgöra gäldenärens betalningsskyldighet, samt på den som lämnat tulldeklaration som indirekt ombud.

Regeringen meddelar föreskrifter om utfärdande av tullräkning och tidsfrister för betalning av tull.

Om ett ombud har tagit emot medel av gäldenärer för betalning av tullräkningar, skall ombudet hålla dessa medel skilda från andra tillgångar.

9 § Bestämmelser om säkerhet för att täcka tullskuld finns i artiklarna 189–200, 225 och 229 i förordningen (EEG) nr 2913/92 samt i artiklarna 857 och 858 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen får föreskriva att säkerhet skall ställas för andra skatter än tull. Om säkerhet inte ställts, utgör varan säkerhet för tullen och skatten så länge den står under Tullverkets övervakning och kontroll.

10 § Regeringen får meddela de föreskrifter som behövs i övrigt till komplettering av reglerna om uppbörd i förordningen (EEG) nr 2913/92.

11 § Gäldenären, eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd, är skyldig att betala annan skatt än tull som skall tas ut för vara vid import eller export.

Den som lämnar anmälan eller borde lämna anmälan enligt 3 kap. 3 § är skyldig att betala annan skatt än tull som skall tas ut för varan på grund av införseln eller utförseln.

Skatt enligt denna paragraf skall fastställas och betalas enligt det förfarande som gäller för tull, om inte annat föreskrivits.

Om det finns synnerliga skäl, får Tullverket medge nedsättning av eller befrielse från annan skatt än tull.

12 § Om en icke-gemenskapsvara eller dess värde förverkas, skall annan skatt än tull inte tas ut till den del varan eller dess värde förverkats. Ett tidigare meddelat beslut om sådan påлага skall upphävas eller ändras sedan dom eller beslut som innefattar förverkande har vunnit laga kraft.

Betald tull skall beaktas vid förverkande av en varas värde och vid bestämmande av påföljd.

Återbetalning och eftergift

13 § Bestämmelser om återbetalning och eftergift av tull finns i artiklarna 235–242 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artiklarna 877–912 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Om annan skatt än tull, tulltillägg eller förseningsavgift har betalats med högre belopp än som rätteligen skall betalas, återbetalas överskjutande belopp. Motsvarande gäller när annan skatt än tull, tulltillägg eller förseningsavgift rätteligen inte skulle ha betalats. Belopp som får dras av vid redovisning av skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200) eller som medför rätt till återbetalning enligt 10 kap. 9–13 §§ samma lag återbetalas dock inte.

Vid återbetalning får avdrag göras för sådan beslutad tull och annan skatt som skall betalas till Tullverket. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Regeringen får meddela de föreskrifter som behövs i övrigt till komplettering av bestämmelserna om återbetalning och eftergift av tull i förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93.

14 § Bestämmelserna om kompensationsränta i artikel 214.3 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artiklarna 589, 590 och 709 i förordningen (EEG) nr 2454/93 samt bestämmelserna om kreditränta i artikel 229 i förordningen (EEG) nr 2913/92 tillämpas även på andra skatter än tull som skall tas ut för varor vid import.

15 § Ränta tas ut på andra skatter än tull som skall betalas

1. på grund av bokföring i efterhand enligt artikel 220 i förordningen (EEG) nr 2913/92,

2. enligt beslut vid omprövning av Tullverket eller enligt beslut av allmän förvaltningsdomstol, eller

3. i fall som avses i artiklarna 202–204 i förordningen (EEG) nr 2913/92, när andra skatter än tull undandragits genom förfarandet.

Om utfärdande av tullräkning fördröjs till följd av att den som tagit hand om en vara med tillämpning av ett förenklat förfarande inte lämnat kompletterande tulldeklaration inom föreskriven tid, tas ränta ut på andra skatter än tull som skall tas ut för varor vid import.

16 § Bestämmelserna om dröjsmålsränta och befrielse från dröjsmålsränta i artikel 232 i förordningen (EEG) nr 2913/92 tillämpas även på annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import.

Dröjsmålsräntan skall beräknas på det sätt som anges i 19 kap. 8 § skattebetalningslagen (1997:483).

Dröjsmålsräntan är minst 100 kronor. Om det ursprungligen obetalda beloppet är mindre än 100 kronor, får dröjsmålsränta dock endast tas ut med motsvarande belopp.

17 § Ränta enligt 14 eller 15 § tas inte ut på belopp som får dras av vid redovisning av skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200).

18 § Vad som föreskrivs i tullagstiftningen om tull tillämpas även i fråga om ränta som avses i 14–16 §§.

19 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Tullverket får besluta om befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala ränta på annan skatt än tull enligt 14 och 15 §§, om det finns synnerliga skäl.

20 § Ränta som avses i 15 § första stycket 1 eller 2 skall beräknas från utgången av den första månaden efter den då varan deklarerades för övergång till fri omsättning till och med den månad då beloppet skall betalas. Ränta på skatt, som motsvarar tidigare återbetalt belopp, beräknas dock från utgången av den månad då beloppet återbetalades.

Ränta enligt 15 § första stycket 3 skall beräknas från utgången av den månad då varan infördes eller det olovliga förfarandet ägde rum till och med den månad då beloppet skall betalas.

Ränta enligt 15 § andra stycket tas ut för den tid fördröjningen omfattar.

Räntesatser för ränta enligt 15 § första stycket 2 skall vara de räntesatser som anges i 19 kap. 7 § skattebetalningslagen (1997:483).

Räntesatsen för ränta enligt 15 § första stycket 1 och 3 och andra stycket skall vara den som anges i 19 kap. 7 § tredje stycket andra meningen skattebetalningslagen.

21 § På belopp som återbetalas i fall som anges i 13 § tillgodoförs ränta. Ränta tillgodoförs även på ränta enligt 14-16 §§ som återbetalas. Röntan tillgodoförs från utgången av den månad under vilken beloppet betalats till och med den månad då beloppet återbetalas.

Räntesatsen skall vara den som anges i 19 kap. 14 § skattebetalningslagen (1997:483).

22 § Om ett beslut som föranlett ränta enligt 14 eller 15 § har ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha betalats eller skulle ha betalats med lägre belopp, skall ny beräkning av röntan göras. För mycket betald ränta skall betalas tillbaka.

Ränta tillgodoförs inte på räntebelopp enligt 14 eller 15 § som skall betalas utöver tidigare betald ränta.

Om ett beslut som föranlett ränta enligt 21 § har ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha tillgodoförts eller skulle ha tillgodoförts med lägre belopp, skall den som tillgodoräknats röntan betala tillbaka mellan-skillnaden. Bestämmelserna i tullagstiftningen om återbetalning av tull skall då tillämpas.

Elektroniskt uppgiftslämnande

23 § För betalning enligt bestämmelserna i 7–22 §§ får uppgifter lämnas mellan Tullverket och någon annan genom överföring av elektroniska dokument. Regeringen meddelar föreskrifter om sådan överföring.

Indrivning m.m.

24 § Tull som inte har betalats i rätt tid skall lämnas för indrivning.

Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett obetydligt belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verk-ställighet enligt utskökningsbalken ske. Om säkerhet har ställts eller om varan utgör säkerhet, får Tullverket ta ut beloppet ur säkerheten.

25 § I fråga om betalningsskyldighet för företrädare för en gäldenär som är juridisk person och som inte har betalat in tull i rätt tid och på rätt sätt gäller 12 kap. 6 § första, andra och fjärde styckena, 7 §, 12 § första stycket och 13 § skattebetalningslagen (1997:483).

Tullverket beslutar om ansvar för delägare i handelsbolag enligt 2 kap. 20 § lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag avseende tull enligt denna lag.

Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske enligt 24 §.

26 § De föreskrifter om ränta, dröjsmålsränta, indrivning, avräkning och preskription som gäller i fråga om fordringar mot en gäldenär gäller även när motsvarande fordringar tagits upp i tullräkning som utställts på ombud enligt 8 § andra stycket.

Tullauktion m.m.

27 § Om en vara skall säljas av Tullverket enligt artikel 53.1 eller 75 i förordningen (EEG) nr 2913/92 eller artikel 250 i förordningen (EEG) nr 2454/93, får varan säljas genom Tullverkets försorg på offentlig auktion (*tullauktion*) eller på annat sätt, om Tullverket finner det vara lämpligare.

Vid försäljning av varor som är föremål för införselförbud eller införselvillkor tillämpas 4 § lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.

Bestämmelser om förstöring av varor som visats upp för tullen finns i 4 kap. 20 §.

28 § En tullauktion skall kungöras i god tid och på lämpligt sätt.

Innan en vara säljs på tullauktion eller på annat sätt, skall Tullverket i god tid skicka särskild underrättelse, om adressen är känd, till gäldenären eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd samt till någon annan som kan antas vara ägare och den som kan antas ha särskild rätt till varan.

29 § Medel från försäljning enligt 27 § skall användas till att täcka i första hand Tullverkets kostnader för förvaring och försäljning av varan, i andra hand tull för varan och i tredje hand annan skatt och ränta.

Uppkommer överskott, skall beloppet betalas ut till gäldenären eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd eller, om någon annan visar att han var ägare till varan, denne. Om någon visar sig ha haft särskild rätt till varan, skall dock häremot svarande del av överskottet betalas ut till denne.

Om beloppet eller del därav inte har kunnat betalas ut till någon enligt andra stycket inom ett år från dagen för försäljningen, tillfaller det staten.

6 kap. Tullverkets övervaknings- och kontrollverksamhet

1 § Artikel 13 i förordningen (EEG) nr 2913/92 ger tullmyndigheterna rätt att, enligt de villkor som anges i gemenskapsbestämmelser eller nationella bestämmelser, utföra alla de kontroller som de anser nödvändiga för att säkerställa att tullagstiftningen tillämpas korrekt.

Bestämmelser om kommissionens kontroller och inspektioner finns i rådets förordningar (EG, EURATOM) nr 2988/95 av den 18 december

1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen⁵⁶ och (EURATOM, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter⁵⁷. Kontrollbestämmelser finns även i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/99 av den 25 maj 1999 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF)⁵⁸.

2 § Beslut om kontrollåtgärd enligt tullagstiftningen får fattas endast om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för enskilda.

3 § För att genomföra åtgärd som avses i 3 kap. 8 § och 7–12 §§ i detta kapitel får tulltjänsteman använda våld eller tvång, i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt. Våld mot person får dock brukas endast om tulltjänstemannen möter motstånd och i den mån det med hänsyn till åtgärdens ändamål kan anses försvarligt.

4 § Av artiklarna 37, 59.2, 82 och 183 i förordningen (EEG) nr 2913/92 framgår i vilken utsträckning varor är underkastade Tullverkets övervakning (*står under tullövervakning*).

5 § Transportmedel står under tullövervakning, om det

1. ombord på transportmedlet finns varor som står under tullövervakning,

2. kommer till det svenska tullområdet utan att medföra varor, till dess att anmälan om transportmedlet enligt 6 § har behandlats av Tullverket, eller

3. skall avgå från det svenska tullområdet direkt till tredje land utan att medföra varor, sedan anmälan gjorts om detta.

Transportmedel som ankommit till det svenska tullområdet och tagits ut för kontroll enligt 11 § står under tullövervakning till dess att undersökningen avslutats.

Transportmedel som står under tullövervakning får inte föras till eller avgå från någon annan plats än tullplats om inte Tullverket föreskriver annat.

6 § Regeringen får meddela föreskrifter om

1. skyldighet för förare av eller befälhavare på transportmedel att göra anmälan om transportmedlets ankomst från eller avgång till annat land och att lämna uppgifter om transportmedlet och de varor, utom resandes handresgods, som medförs på det,

2. skyldighet för förare av eller befälhavare på transportmedel som står under tullövervakning att på förhand meddela när transportmedlet beräk-

⁵⁶ EGT L 312, 23.12.1995, s. 1 (Celex 31995R2988)

⁵⁷ EGT L 292, 15.11.1996, s. 2 (Celex 31996R2185)

⁵⁸ EGT L 136, 31.05.1999, s. 1 (Celex 31999R1073)

nas komma till eller avgå från en tullplats och lämna uppgift om transportmedlet och dess last samt

3. skyldighet för anställda eller andra som utför arbete på transportmedel och resande att vid ankomst till eller avresa från det svenska tullområdet anmäla och lämna uppgifter om de varor de medför.

Vad som sägs i första stycket 2 gäller inte i fråga om järnvägståg.

Regeringen får för viss tullplats föreskriva att endast vissa slag av transportmedel och varor får föras till eller från tullplatsen.

7 § Tullverket får preja fartyg inom det svenska tullområdet, om det behövs för att möjliggöra Tullverkets övervakning och kontroll av import eller export av varor.

Om ett fartyg under resa mellan orter inom EG:s tullområde lämnar detta område och då avviker från sin rätta kurs utan att nöd eller annat tvingande skäl föreligger, får Tullverket, om befälhavaren inte följer en anmaning att återvända till EG:s tullområde, inbringa fartyget till en plats inom det svenska tullområdet. Om anmaning inte kan ges eller om det finns särskild anledning att anta att en anmaning skulle förhindra eller avsevärt försvåra ett inbringande av fartyget, får det inbringas utan föregående anmaning.

Inbringande enligt andra stycket får inte användas mot ett utländskt fartyg eller inom en annan stats vattenområde, om det inte medges enligt avtal med den andra staten.

8 § Förare av eller befälhavare på transportmedel som står under tullövervakning är skyldig att stanna på anmaning av tulltjänsteman.

Även annan person än den som nämns i första stycket är skyldig att stanna på tulltjänstemans anmaning. Sådan anmaning får dock ges endast om det finns anledning att anta att han är anmälningsskyldig enligt tullagstiftningen.

9 § I artiklarna 38 och 183 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om att varor som förs in till eller ut från gemenskapens tullområde skall befordras via den rutt som tullmyndigheterna närmare angivit.

Tullverket får föreskriva att förare av eller befälhavare på transportmedel som står under tullövervakning under färd skall medföra sådan passhandling som verket utfärdat för transportmedlet och varor som medförs på detta.

Tullverket får förbjuda förare av eller befälhavare på transportmedel som står under tullövervakning

1. att göra annat uppehåll under resa inom det svenska tullområdet än som föranleds av en myndighets åtgärd samt
2. att utan Tullverkets medgivande ankomma eller avgå med transportmedlet.

Tullverket får även meddela förbud mot att beträda, lämna, lossa eller lasta transportmedlet. Förbud att beträda eller lämna transportmedel gäller dock inte den som i utövning av allmän tjänst behöver få tillträde till transportmedlet.

10 § Om det behövs för kontrollverksamheten och det inte medför något väsentligt hinder för trafiken, får Tullverket tillfälligt stänga av områden där transportmedel lossas eller lastas eller passagerare går ombord på eller lämnar transportmedel. Detta gäller även annat område i omedelbar närhet av transportmedel, liksom infarter till och utfarter från tillfälliga lager, frizoner och flygplatser.

11 § I artikel 14 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns en bestämmelse som ålägger enskild skyldighet att förse tullmyndigheterna med nödvändiga dokument och upplysningar och ge dem all nödvändig hjälp. I artikel 46 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om kontroll av varor och de transportmedel som befordrar dem i anslutning till att varorna visas upp för tullmyndigheten. I artikel 68 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artiklarna 239–247 i förordningen (EEG) nr 2454/93 finns bestämmelser om tullmyndigheternas rätt att för kontroll av riktigheten av de deklarationer som de har mottagit granska handlingar och undersöka varor.

För kontroll av att deklara- och uppgiftsskyldighet enligt denna lag eller tullagstiftningen i övrigt har fullgjorts riktigt och fullständigt får Tullverket även undersöka

1. transportmedel, containrar, lådor och andra utrymmen där varor kan förvaras,
2. områden för tillfälliga lager, tullager, frizoner och frilager samt områden på flygplatser och bangårdar där varor som står under tullövervakning förvaras och även lokaler inom sådana områden samt
3. handresgods, såsom resväskor och portföljer, samt handväskor och liknande som medförs av resande vid inresa till eller utresa från EG:s tullområde eller av person som anmanats att stanna enligt 8 §.

Bestämmelser om kroppsvisitation och kroppsbesiktning finns i lagen (0000:0000) om straff för smuggling m.m.

12 § För sådan kontroll som avses i 11 § får en tulltjänsteman undersöka postförsändelser, såsom paket, brev och liknande försändelser. En sådan försändelse får öppnas, om den finns hos Tullverket eller på utväxlingspostkontoret och det finns anledning att anta att den innehåller en vara för vilken anmälnings- eller uppgiftsskyldigheten inte fullgjorts. Beträffande brev och andra försändelser som kan antas innehålla förtroliga meddelanden får beslut om öppnande av försändelsen fattas endast av chefen för en tullregion eller, efter dennes beslut, av någon annan tjänsteman vid tullregionen. Om försändelsen innehåller ett förtroligt meddelande skall detta omedelbart tillslutas och vidarebefordras till mottagaren.

13 § En försändelse som öppnats med stöd av 12 § får inte undersökas närmare än vad som behövs med hänsyn till ändamålet med undersökningen.

Protokoll skall föras över undersökningen. Av protokollet skall ändamålet med undersökningen framgå liksom vad som har kommit fram vid denna.

Adressaten och, om det är möjligt, avsändaren skall så snart som möjligt underrättas om att försändelsen öppnats, om inte särskilda skäl talar emot det.

14 § Chefen för en tullregion får besluta att en postförsändelse som väntas till visst postkontor skall hållas kvar av postbefordringsföretaget när den kommer till postkontoret, om

1. det finns anledning att anta att postförsändelsen innehåller narkotika som kan tas i beslag enligt lagen (0000:0000) om straff för smuggling m.m. och

2. kvarhållande är nödvändigt för att det avsedda resultatet skall uppnås.

Beslut om kvarhållande skall meddelas att gälla viss angiven, kortare tidsrymd. Beslutet får verkställas omedelbart, men skall snarast prövas av Tullverkets chef eller av verkets chefsjurist.

15 § Tullverket får anbringa lås, förseglingar och igenkänningsmärken på transportmedel, containrar och andra varor som står under tullövervakning. Tullverket får också tillfälligt ta hand om registreringsbevis och liknande handlingar, som avser ett sådant transportmedel, om det behövs för att hindra transportmedlets avgång.

16 § Vid kontroll enligt 11 § skall den vars uppgifter skall kontrolleras eller för vars räkning varan importeras eller exporteras, ge den som verkställer kontrollen tillfälle att undersöka varan, transportmedlet eller handresgodset. Han skall också lämna tillträde till de lokaler och andra utrymmen som används för den transport, förvaring eller verksamhet som kontrollen avser. På en tulltjänstemans begäran skall föraren av eller befälhavaren på transportmedel som skall undersökas om möjligt själv närvara vid undersökningen.

Tullverket får besluta att den som inte uppfyller skyldigheten enligt artikel 69 i förordningen (EEG) nr 2913/92 att svara för den transport och hantering som är nödvändig för undersökning och provtagning av varor, skall ersätta staten dess kostnad för åtgärderna. Vad som sägs i 5 kap. 24 § om indrivning av tull skall gälla även sådan ersättning. Tullverket får medge befrielse helt eller delvis från ersättningsskyldigheten.

17 § Om det behövs för kontrollverksamheten eller för uppgiftsskyldigheten enligt 11 kap. 6 §, får regeringen föreskriva att den som deklarerar en vara till ett tullförfarande eller anmäler en vara till annan godkänd tullbehandling skall lämna uppgift om sitt organisationsnummer eller personnummer.

18 § Förare av eller befälhavare på transportmedel skall under tid då han har ansvar för varor som står under tullövervakning se till att ingen skadar eller tar bort förseglingar eller annars olovligt öppnar vad som tillslutits enligt 15 §. Detta gäller även i fråga om tullförseglingar som enligt tullagstiftningen godkänts av Tullverket eller utländsk tullmyndighet samt i fråga om utländska tullförseglingar i övrigt som enligt särskilda föreskrifter skall jämföras med Tullverkets förseglingar.

19 § Om det finns anledning att anta att en uppgift som lämnats enligt tullagstiftningen inte är riktig, får Tullverket anlita särskild sakkunnig för att få fram den upplysning som behövs. Om uppgiften visas vara oriktig, är den som lämnat uppgiften skyldig att stå för kostnaden för den sakkunnige. Sådan skyldighet finns dock inte, om den oriktiga uppgiften avser varans tull- eller skattepliktiga värde och det slutligen fastställda värdet inte överstiger det uppgivna med mer än tio procent.

Tullverket får anlita särskild sakkunnig även när en uppmaning att lämna uppgift eller en handling rörande en vara inte har följts. Den som rätteligen skulle ha lämnat uppgiften eller handlingen skall stå för kostnaden, om verket inte beslutar annat.

Om Tullverket haft kostnad som enligt första eller andra stycket någon annan skall stå för, skall denne enligt beslut av verket ersätta staten dess kostnad. Vad som sägs i 5 kap. 24 § om indrivning av tull skall gälla även sådan ersättning.

20 § Den som på grund av nöd eller av annat tvingande skäl avviker från vad som föreskrivs om tullövervakning i tullagstiftningen, skall snarast anmäla detta för närmaste tullkontor eller tulltjänsteman.

Om ett transportmedel som står under tullövervakning eller medför varor som står under tullövervakning förolyckas, skall den som innehar någon handling som avser transportmedlet eller lasten snarast lämna handlingen till närmaste tullkontor eller tulltjänsteman.

Regeringen får meddela föreskrifter om att anmälan enligt första stycket får göras och handling enligt andra stycket lämnas till en annan myndighet.

21 § Polismyndighet och Kustbevakningen skall medverka i kontrollverksamhet enligt denna lag. Vad som sägs i 2 § gäller även vid sådan medverkan. Vidare gäller vad som sägs i 3, 7–11, 15 och 16 §§ om Tullverket och tulltjänsteman också polismyndigheterna och Kustbevakningen samt polismän och Kustbevakningstjänstemän som medverkar i Tullverkets kontrollverksamhet.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om medverkan som avses i första stycket.

22 § Ett befodringsföretag är skyldigt att göra anmälan till Tullverket, om det i företagets verksamhet uppkommer misstanke om att en försändelse innehåller narkotika som kan tas i beslag enligt lagen (0000:0000) om straff för smuggling m.m. samt att på begäran av Tullverket överlämna sådan försändelse. Befodringsföretaget är skyldigt att även i övrigt medverka i kontrollverksamheten enligt denna lag i fråga om varor som befordras med post, på järnväg eller med luftfartyg. Vid sådan medverkan gäller inte 3, 7–11 och 16 §§.

Ett postbefodringsföretag som regeringen bestämmer är skyldigt att på begäran av Tullverket överlämna en försändelse som hållits kvar enligt 14 § eller om vilken anmälan gjorts enligt första stycket.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om medverkan som avses i första stycket.

23 § Transportföretag som befordrar resande från tredje land skall utan kostnad för staten ställa de lokaler och anordningar till Tullverkets förfogande som enligt vad verket bedömer behövs för undersökning och tullklarering av resgoods och fordon som resande för med sig, för förhör, kroppsvisitation och kroppsbesiktning av resande samt för tullpersonal under uppehåll i tjänstgöringen.

24 § Transportföretag som befordrar varor, passagerare eller fordon till eller från Sverige skall på begäran av Tullverket skyndsamt lämna de aktuella uppgifter om ankommande och avgående transporter som företaget har tillgång till. I fråga om passagerare gäller uppgiftsskyldigheten endast uppgifter som avser namn, resrutt, bagage och medpassagerare samt sättet för betalning och bokning.

Tullverket får begära uppgifter enligt första stycket endast om uppgifterna kan antas ha betydelse för Tullverkets brottsbekämpande verksamhet.

25 § Transportföretag får lämna uppgifter enligt 24 § på så sätt att de görs läsbara för Tullverket genom terminalåtkomst.

Tullverket får ta del av uppgifter genom terminalåtkomst endast i den omfattning och under den tid som behövs för kontroll av aktuella transporter. Tullverket får inte ändra eller på annat sätt bearbeta eller lagra uppgifter som hålls tillgängliga på detta sätt.

Uppgifter om enskilda personer som lämnats på annat sätt än genom terminalåtkomst skall omedelbart förstöras, om de visar sig sakna betydelse för utredning och lagföring av brott.

26 § Tullverket får förelägga den som är eller kan antas vara deklara- tions- eller uppgiftsskyldig enligt tullagstiftningen eller för vars räkning en vara importerats eller exporterats, att lämna uppgift, visa upp handling eller lämna över en kopia av handling som behövs för kontroll av att deklara- tions- eller uppgiftsskyldigheten fullgjorts riktigt och fullständigt.

27 § Den, som bedriver verksamhet av sådan art att uppgift av betydelse för kontrollen av annan persons deklara- tions- eller uppgiftsskyldighet kan hämtas ur handlingar som rör verksamheten, får föreläggas av Tullverket att lämna uppgift, visa upp handling eller lämna över kopia av handling rörande rättshandling mellan den som föreläggs och den andra personen (*kontrolluppgift*).

28 § Om ett föreläggande enligt 26 eller 27 § avser uppgifter i räkenskaper som förs med hjälp av automatisk databehandling, skall dessa efter Tullverkets bestämmande tillhandahållas i utskrift eller på medium för automatisk databehandling.

29 § Tullverket får för kontroll av att deklara-tions- eller uppgifts-skyldighet enligt tullagstiftningen fullgjorts riktigt och fullständigt besluta om revision hos den som är eller kan antas vara deklara-tions- eller uppgiftsskyldig samt hos den som bedriver verksamhet av sådan art att uppgift av betydelse för kontrollen av en annan persons deklara-tions- eller uppgiftsskyldighet kan hämtas ur handlingar som rör verksamheten.

30 § Ett beslut om revision skall innehålla uppgift om ändamålet med revisionen och om möjligheten att undanta handlingar och uppgifter enligt 35 §.

Görs revisionen för granskning av någon annan än den som revideras, får Tullverket, om det finns särskilda skäl, utesluta uppgift om vem eller vilken rättshandling granskningen avser.

I ett beslut om revision skall Tullverket utse en eller flera tjänstemän att verkställa revisionen (*revisor*).

Den reviderade skall underrättas om beslutet innan revisionen verkställs. Om det är av betydelse för kontrollen att göra inventering eller liknande fysisk kontroll, får dock underrättelse ske i samband med att revisionen verkställs, om kontrollen annars kan mista sin betydelse.

31 § En revision skall bedrivas i samverkan med den reviderade och på ett sådant sätt att den inte onödigt hindrar verksamheten.

Revisionen får verkställas hos den reviderade, om han medger det. Revisionen skall ske hos den reviderade, om han begär det och revisionen kan göras där utan betydande svårighet. Om revisionen inte verkställs hos den reviderade, skall handlingarna på begäran överlämnas till revisorn mot kvitto.

För det fall den reviderade inte samverkar finns bestämmelser om vite i 10 kap. 4 § och om andra tvångsåtgärder i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet.

32 § Vid revision får räkenskapsmaterial och andra handlingar som rör verksamheten granskas, om de inte skall undantas enligt 35 §. Med handling förstås framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel.

Vid revision får revisorn även ta prov på varor och granska varulager.

33 § Av artikel 14 i förordningen (EEG) nr 2913/92 framgår att den reviderade skall tillhandahålla revisorn de handlingar och lämna de upplysningar som behövs för revisionen samt i övrigt ge den hjälp som behövs vid revisionen.

Den reviderade skall för sådan åtgärd som avses i 32 § om möjligt ställa en ändamålsenlig arbetsplats till förfogande.

Revisorn skall på begäran ges tillfälle att själv använda ett tekniskt hjälpmedel för att ta del av upptagning som kan uppfattas endast med sådana hjälpmedel, om inte den reviderade i stället tillhandahåller en kopia av upptagningen och denna utan svårighet kan granskas med ett

annat tillgängligt tekniskt hjälpmedel. Revisorn får kontrollera att kopian stämmer överens med den upptagning som finns hos den reviderade.

Vid granskning av upptagning enligt tredje stycket får endast de tekniska hjälpmedel och sökbegrepp användas som behövs för att tillgodose ändamålet med revisionen. Granskningen får, om den reviderade medger det, göras via telenätet.

34 § En revision får inte pågå längre tid än nödvändigt. Räkenskapsmaterial och andra handlingar som överlämnats till revisorn skall så snart som möjligt och senast när revisionen avslutats återlämnas till den reviderade.

Har den reviderade försatts i konkurs när handlingarna skall återlämnas, skall Tullverket överlämna handlingarna till konkursförvaltaren. Tullverket skall underrätta den reviderade om att handlingarna överlämnats till konkursförvaltaren.

Tullverket skall snarast lämna den reviderade meddelande om resultatet av revisionen i de delar som rör honom.

35 § På den enskildes begäran skall följande handlingar undantas från föreläggande eller revision:

1. handling som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken samt

2. annan handling med ett betydande skyddsintresse, om handlingens innehåll på grund av särskilda omständigheter inte bör komma till någon annans kännedom och skyddsintresset överväger dess betydelse för kontrollen.

Bestämmelserna i första stycket tillämpas även i fråga om föreläggande att lämna uppgifter.

36 § En skriftlig begäran om befrielse från föreläggande att lämna uppgift, visa upp handling eller lämna över en kopia av handling skall ges in till länsrätten, tillsammans med förelägget och den begärda handlingen eller uppgiften.

Begär den reviderade att en handling skall undantas från revision, skall handlingen, om Tullverket anser att den bör granskas, omedelbart förseglas och överlämnas till länsrätten.

Länsrätten skall utan dröjsmål pröva om handlingen eller uppgiften skall undantas från kontrollen.

37 § I fråga om upptagning som avses i 32 § bestämmer länsrätten i vilken form eller på vilket sätt den skall tillhandahållas i målet.

Länsrätten får i fråga om upptagning som avses i första stycket besluta om sådana begränsningar i Tullverkets rätt att självt använda tekniska hjälpmedel som behövs för att uppgift, som skall undantas från granskning, inte skall bli tillgänglig för verket.

38 § Om den enskilde begär det, skall länsrätten pröva om beslut kan fattas utan att rätten granskar handlingen.

Anser den enskilde att en handling eller uppgift inte omfattas av kontrollen, handläggs frågan om undantagande på det sätt som anges i 36 och 37 §§ samt i första stycket.

39 § Om en handling eller del av handling undantagits från kontroll, får dess innehåll inte återges eller åberopas vid redogörelse för granskning eller annars inför myndighet. Detta gäller även om en handling, utan beslut av länsrätten, återlämnats efter det att den begärts undantagen.

Ett beslut i fråga om undantagande av handling eller uppgift gäller omedelbart, om inte annat anges i beslutet.

7 kap. Tullkontroll beträffande intrång i viss immateriell äganderätt

1 § Bestämmelser om tullkontroll beträffande intrång i viss immateriell äganderätt finns i rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om fastställande av vissa åtgärder avseende införsel till gemenskapen samt export och återexport från gemenskapen av varor som gör intrång i viss immateriell äganderätt⁵⁹ samt i kommissionens förordning (EG) nr 1367/95 av den 16 juni 1995 om tillämpnings- föreskrifter till rådets förordning (EG) nr 3295/94 om vissa åtgärder avseende införsel till gemenskapen samt export och återexport från gemenskapen av varor som gör intrång i viss immateriell äganderätt⁶⁰.

2 § Tullverket utser den enhet inom verket som är behörig att ta emot och behandla ansökningar enligt artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94. Enheten skall, om det behövs, samråda med andra myndigheter.

3 § Varor vars frigörande har skjutits upp eller som hålls kvar av Tullverket skall förvaras på betryggande sätt. Förvaringen skall ske på sökandens bekostnad. När det finns ett lagakraftvunnet beslut om förstöring av eller annan åtgärd med varorna, har sökanden rätt till ersättning för dessa kostnader från den eller dem som beslutet gått emot. Kan kravet riktas mot fler än en person, har dessa ett solidariskt ansvar.

4 § I artikel 6.1 i förordningen (EG) nr 3295/94 finns bestämmelser om att en tullmyndighet som har skjutit upp frigörandet av eller hållit kvar varor skall till rättighetsinnehavaren lämna ut namn- och adressuppgifter, om rättighetsinnehavaren begär det. Har varorna befunnits vara sådana varor som avses i artikel 1.2a i förordningen (EG) nr 3295/94, gäller en vidare uppgiftsskyldighet enligt artikel 8.3 i samma förordning.

5 § Rättighetsinnehavaren ansvarar för skada på varuprov som uppkommer vid sådan inspektion av varor som rättighetsinnehavaren får göra enligt artikel 6.1 i förordningen (EG) nr 3295/94.

⁵⁹ EGT L 341, 30.12.1994, s. 8 (Celex 31994R3295)

⁶⁰ EGT L 133, 17.06.1995, s. 2 (Celex 31995R1367)

6 § Fråga om ett rättighetsintrång har skett och hur det skall förfaras med varorna i sådant fall prövas av domstol enligt 41 § varumärkeslagen (1960:644), 7 kap. 55–57 §§ lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, 9 kap. 59 § patentlagen (1967:837) samt 37 § mönsterskyddslagen (1970:485).

Domstolen får meddela interimistiskt beslut om att uppskjuten frigörelse eller kvarhållande av varor skall upphöra.

Tullverket skall verkställa lagakraftvunna beslut från domstolen om frigörande, ändring eller förstöring av varor vars frigörande uppskjutits eller som kvarhålls av Tullverket.

7 § Om domstolens beslut enligt 6 § innebär att varorna skall ändras, skall ändringen bekostas av den som har rätten till varorna.

Svaranden ansvarar för Tullverkets kostnader för förstöring av varor. Om ersättning inte kan utsökas hos svaranden, ansvarar sökanden emot staten för kostnaderna.

8 § Regeringen får meddela föreskrifter om

1. att avgift skall tas ut enligt artikel 3.4 i förordningen (EG) nr 3295/94,

2. de tidsperioder som avses i artikel 3.5 i förordningen (EG) nr 3295/94,

3. förlängning av tidsfrist enligt artikel 7.1 andra stycket i förordningen (EG) nr 3295/94,

4. förvaring av varor enligt 3 §,

5. ställande av säkerhet för kostnad för förvaring enligt 3 § och för värde av varuprov som lämnas ut till rättighetsinnehavare för inspektion enligt artikel 6.1 i förordningen (EG) nr 3295/94 samt

6. verkställighet av beslut enligt 6 § tredje stycket.

8 kap. Tulltillägg och förseningsavgift

1 § Vid tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel gäller det som sägs om gäldenär även den som är skyldig att betala skatt enligt 5 kap. 11 §.

Tulltillägg

2 § Har den som är gäldenär och som är skyldig att lämna skriftlig eller med databehandlingsteknik upprättad tulldeklaration i en deklaration eller ett annat dokument, som under förfarandet lämnats till ledning för fastställande av tull, lämnat en uppgift som befinns vara oriktig, skall han påföras en särskild avgift (*tulltillägg*). Tulltillägget är tjugo procent av den tull som inte skulle ha påförts, om den oriktiga uppgiften godtagits. Detsamma gäller, om gäldenären skriftligen har lämnat en sådan uppgift i ett ärende som avser omprövning av tulltaxeringsbeslut eller i ett överklagat ärende som avser fastställande av tull.

Avgiftsberäkning enligt första stycket sker efter tio procent dels när den oriktiga uppgiften har rättats eller hade kunnat rättas med ledning av kontrollmaterial som bifogats deklARATIONEN, dels när det gäller mervärdesskatt som får dras av vid redovisning av skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200).

Om avvikelse från deklARATIONEN har skett vid skönstulltaxering, skall gäldenären påföras tulltillägg. Tulltillägget är tjugo procent av den tull som vid taxeringen påförs gäldenären utöver vad som annars skulle ha påförts honom. Till den del taxeringen innefattar rättelse av en oriktig uppgift från gäldenären påförs dock tulltillägg enligt första stycket.

3 § Tulltillägg skall påföras om tull skall tas ut på grund av

1. olaglig införsel,
2. olagligt undandragande av varor från tullövervakning eller
3. förfogande i övrigt över en icke-gemenskapsvara, i strid mot föreskriven inskränkning i förfoganderätten.

Första stycket gäller endast om gäldenären rätteligen skulle ha lämnat en skriftlig eller med databehandlingsteknik upprättad tulldeklARATIONEN till ledning för fastställande av tull.

4 § Tulltillägget enligt 3 § är tjugo procent av den tull som påförs. Även den som förfogat över en förtullad vara i strid mot föreskriven förutsättning för befrielse från eller nedsättning eller återbetalning av tull skall påföras tulltillägg. Tulltillägget är då tjugo procent av den tullförmån som gäldenären går miste om.

5 § Vid tillämpning av 2 § ansvarar gäldenären för handlingar och underlåtenhet av hans ombud. TulldeklARATIONEN eller annat dokument som lämnas för en gäldenär som är juridisk person skall anses ha lämnats av gäldenären, om det inte var uppenbart att uppgiftslämnaren saknade behörighet att företräda gäldenären.

6 § Tulltillägg påförs inte i samband med rättelse av en felräkning eller felskrivning, som uppenbart framgår av tulldeklARATIONEN eller annat dokument som lämnats till ledning för tulltaxeringen.

Tulltillägg påförs inte heller i den mån avvikelsen avser bedömning av ett yrkande, såsom fråga om yrkad förmånsbehandling, anspråk på tullbefrielse eller tullnedsättning eller fråga om skäligheten av en uppskattning eller värdering, och avvikelsen inte gäller uppgift i sak.

Om en gäldenär frivilligt har rättat en oriktig uppgift eller anmält förhållande som avses i 3 §, påförs inte tulltillägg.

7 § Tulltillägg under femtio kronor påförs inte.

Tulltillägg tillfaller staten.

8 § Om betalningsskyldighet för tull inte längre kan åläggas, får Tullverket inte påföra tulltillägg på beloppet.

9 § Om den som deklarerat en vara för övergång till fri omsättning med tillämpning av förenklat deklarationsförfarande eller lokalt klareringsförfarande inte har kommit in med kompletterande tulldeklaration vid den tidpunkt då denna senast skulle ha lämnats, påförs han en särskild avgift (*förseningsavgift*).

Förseningsavgiften är 400 kronor. Om den som anmodats att lämna deklaration inte fullgjort sin skyldighet inom den bestämda tiden, är avgiften dock 800 kronor.

Gemensamma bestämmelser för tulltillägg och förseningsavgift

10 § Den som påförts tulltillägg eller förseningsavgift skall helt eller delvis befrias från avgiften

1. om felaktigheten eller underlåtenheten kan antas ha ett sådant samband med hans ålder, hans bristande erfarenhet, hans eller hans ombuds sjukdom eller liknande förhållande att den framstår som ursäktlig,

2. om felaktigheten eller underlåtenheten framstår som ursäktlig med hänsyn till den oriktiga uppgiftens beskaffenhet eller annan särskild omständighet, eller

3. om det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut tillägget eller avgiften.

Gäldenären får befrias helt från tulltillägget när det belopp som kunde ha undandragits genom felaktigheten eller underlåtenheten är obetydligt.

Deklaranten får helt eller delvis befrias från förseningsavgift även när underlåtenheten är obetydlig.

11 § Tulltillägg eller förseningsavgift får inte påföras sedan gäldenären respektive deklaranten har avlidit.

12 § Om en icke-gemenskapsvara eller dess värde förverkas, skall tulltillägg inte tas ut till den del varan eller dess värde förverkats. Ett tidigare meddelat beslut om sådan pålaga skall upphävas eller ändras sedan dom eller beslut som innefattar förverkande har vunnit laga kraft.

13 § Frågor om tulltillägg och förseningsavgift prövas av Tullverket. Allmän förvaltningsdomstol prövar dock, på talan av det allmänna ombud som avses i 9 kap. 1 §, frågor om tulltillägg på grund av oriktiga uppgifter i mål om tull. Sådan talan får föras, om den oriktiga uppgiften inte har godtagits efter prövning i sak eller inte har prövats i målet. Talan skall väckas inom ett år från utgången av den månad då domen eller det slutliga beslutet i målet har vunnit laga kraft.

Innan beslut fattas om påföring av tulltillägg eller förseningsavgift, skall gäldenären respektive deklaranten om möjligt ges tillfälle att yttra sig.

Underrättelse om att Tullverket överväger att påföra tulltillägg eller förseningsavgift får ske genom överföring av elektroniskt dokument.

14 § Bestämmelserna om befrielse från tulltillägg och förseningsavgift skall beaktas, även om yrkande om detta inte framställts, i den mån det föranleds av vad som förekommit i ärendet eller målet om tulltillägg eller förseningsavgift.

Om tull sätts ned, skall också beslutet om tulltillägg ändras på det sätt som nedsättningen kan föranleda.

15 § Bestämmelserna i 5 kap. 7 § andra stycket samt 8, 9, 16, 23 och 24 §§ tillämpas även i fråga om tulltillägg och förseningsavgift.

9 kap. Överklagande

1 § Hos Tullverket skall det finnas ett allmänt ombud. Det allmänna ombudet får överklaga Tullverkets beslut i sådana ärenden som avses i 3 och 6 §§.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer utser det allmänna ombudet och ersättare för denne.

2 § Ett beslut av Tullverket enligt tullagstiftningen eller artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94 får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Tullverkets beslut om revision enligt 6 kap. 29 § får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Detsamma gäller vid överklagande i mål som avses i 8 kap. 13 §.

Föreskrifter om överklagande av Tullverkets beslut om föreskrifter med stöd av ett bemyndigande enligt denna lag meddelas av regeringen.

3 § Om ett överklagande enligt 2 § gäller beslut vid tulltaxering i en fråga som kan ha betydelse för fastställelse av tull eller beslut om fastställelse av annan skatt än tull enligt 5 kap. 11 § andra stycket, skall överklagandet ha kommit in till Tullverket inom tre år från den dag då tullskulden eller den anmälningsskyldighet som avses i 3 kap. 3 § uppkom. Om beslutet har meddelats senare än två och ett halvt år efter den dag då tullskulden eller anmälningsskyldigheten uppkom, får överklagandet dock, om tiden för överklagande därigenom blir längre, komma in inom två månader från den dag då gäldenären eller den anmälningsskyldige fick del av beslutet.

Om beslut som avses i första stycket har omprövats, får även omprövningsbeslutet överklagas inom där angiven treårsfrist. Om omprövningsbeslutet meddelats senare än två och ett halvt år efter den dag då tullskulden eller anmälningsskyldigheten uppkom, får överklagandet dock, om tiden för överklagande därigenom blir längre, komma in inom två månader från den dag då gäldenären eller den anmälningsskyldige fick del av omprövningsbeslutet.

En gäldenär eller anmälningsskyldig får överklaga ett beslut som avses i första och andra styckena även om det inte gått honom emot.

4 § Om överklagandet inte avvisas såsom för sent inkommet, skall Tullverket snarast ompröva det överklagade beslutet.

Ett överklagande förfaller, om beslutet vid omprövningen ändras så som klaganden begär.

Om beslutet ändras på annat sätt än vad som begärts, skall överklagandet anses omfatta det nya beslutet. Finns skäl för det, får klaganden lämnas tillfälle att återkalla överklagandet.

5 § Ett överklagande som inte avvisas såsom för sent inkommet eller förfaller enligt 4 § skall tillsammans med handlingarna i ärendet överlämnas till den domstol som skall pröva överklagandet. Om det finns särskilda skäl, får överklagandet överlämnas utan föregående omprövning.

6 § Bestämmelserna i 3–5 §§ gäller också överklagande av beslut om ränta, tulltillägg och förseningsavgift.

En gäldenärs eller anmälningsskyldigs yrkande i fråga om tulltillägg skall, oavsett tidsfristerna i 3 §, prövas om beslutet om den tull som tulltillägget avser inte har vunnit laga kraft. Detsamma gäller om Tullverket eller det allmänna ombudet framställt ett sådant yrkande till förmån för gäldenären eller den anmälningsskyldige. Om yrkandet framställs först i domstol, kan domstolen besluta att det skall tas upp och vidare handläggas av Tullverket.

Vad som sägs i andra stycket gäller även en deklarants yrkande i fråga om förseningsavgift.

7 § Om en part har överklagat Tullverkets beslut i ett sådant ärende som avses i 3 och 6 §§, får också motparten överklaga beslutet, även om den för motparten föreskrivna tiden för överklagande har gått ut. Motpartens skrivelse skall ha kommit in till Tullverket inom två månader från den dag då motparten fick del av den först ingivna skrivelsen med överklagande eller, om motparten inte fått del av den före utgången av den tid inom vilken den senast skulle ha kommit in, från utgången av denna tid.

Återkallas eller förfaller på annat sätt det första överklagandet, är även det senare överklagandet förfallet.

8 § I artiklarna 7 och 244 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om verkställighet av beslut som överklagas. Dessa bestämmelser gäller även beslut om skönstulltaxering, tulltillägg och förseningsavgift samt beslut om annan skatt än tull som skall betalas till Tullverket. Också andra beslut av Tullverket som meddelats enligt tullagstiftningen och som inte innebär att ärendet avgörs slutligt skall gälla omedelbart.

9 § Om det allmänna ombudet har överklagat ett tulltaxeringsbeslut, skall därav föranledd talan om tulltillägg eller förseningsavgift föras samtidigt.

10 § Det allmänna ombudet får överklaga ett beslut av länsrätten eller kammarrätten i frågor som avses i 3 och 6 §§ även om ombudet inte tidigare har fört det allmännas talan i målet.

11 § Om enskild överklagar länsrättens eller kammarrättens beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag då han fick del av beslutet.

Om länsrättens beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§ överklagas av Tullverket eller det allmänna ombudet, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag då beslutet meddelades. Detsamma gäller det allmänna ombudets överklagande av kammarrättens beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§.

12 § Om någon har överklagat ett beslut av länsrätt eller kammarrätt i frågor som avses i 3 och 6 §§, får även någon annan som haft rätt att överklaga beslutet ge in ett överklagande, även om den för honom gällande tiden för överklagande gått ut. Ett sådant överklagande skall ges in inom en månad från utgången av den tid inom vilken det första överklagandet skulle ha gjorts.

Återkallas eller förfaller på annat sätt det första överklagandet, är även det senare överklagandet förfallet.

13 § Om en enskild överklagar ett beslut, förs det allmännas talan i länsrätten och kammarrätten av Tullverket. Överklagar det allmänna ombudet, skall det allmännas talan föras av ombudet.

I mål som gäller beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§ förs det allmännas talan i Regeringsrätten av det allmänna ombudet.

14 § Det allmänna ombudet får ta över uppgiften att i allmän förvaltningsdomstol föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden som gäller frågor som avses i 3 och 6 §§.

Det allmänna ombudet får uppdra åt en annan tjänsteman vid Tullverket att företräda det allmänna i allmän förvaltningsdomstol.

15 § Det allmänna ombudet får inom den för ombudet gällande tiden för överklagande föra talan i frågor som avses i 3 och 6 §§ till förmån för en enskild part. Ombudet har då samma behörighet som den enskilde.

16 § I mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ får talan inte ändras i annat fall än som anges i 17 och 18 §§.

Att klaganden inskränker sin talan eller åberopar en ny omständighet utan att frågan som är föremål för prövning ändras, anses inte vara ändring av talan.

17 § I ett mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ får klaganden framställa ett nytt yrkande om inte en ny fråga därigenom förs in i målet.

I mål i länsrätten får klaganden dessutom, inom den tid som gäller för överklagande, föra in en ny fråga som har samband med den fråga som skall prövas, om länsrätten finner att frågan utan olägenhet kan prövas i målet.

18 § I ett mål om tulltaxering får klaganden föra in en fråga om tulltillägg som har föranletts av den taxeringsfråga som är föremål för prövning, om domstolen finner att tulltilläggsfrågan utan olägenhet kan prövas i målet.

19 § Om domstolen i ett fall som avses i 17 § andra stycket och 18 § inte tar upp den nya frågan till prövning, får rätten överlämna den till Tullverket för prövning.

20 § Om det i ett mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ finns flera frågor, får särskilt beslut meddelas i någon av dem trots att handläggningen i övrigt inte har avslutats.

21 § Om det i ett mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ är lämpligt med hänsyn till utredningen, får särskilt beslut ges över en av flera omständigheter som var för sig har omedelbar betydelse för utgången i målet eller över hur en viss uppkommen fråga, som främst rör rättstillämpningen, skall bedömas vid avgörandet av saken.

När särskilt beslut meddelas bestämmer rätten med hänsyn till omständigheterna om beslutet skall överklagas särskilt eller endast i samband med överklagande av rättens slutliga avgörande i målet. Om rätten bestämmer att beslutet skall överklagas särskilt, får den förordna att målet i övrigt skall vila till dess att det särskilda beslutet har vunnit laga kraft.

22 § Vid handläggningen i länsrätt och kammarrätt av mål om särskild avgift skall muntlig förhandling hållas, om den enskilda parten begär det. Muntlig förhandling behöver dock inte hållas, om det inte finns anledning att anta att avgift kommer att tas ut.

10 kap. Ansvarsbestämmelser

1 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift i tullagstiftningen döms för tullförseelse till böter. Detsamma gäller den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot förbudet i artikel 2 i förordningen (EG) nr 3295/94 eller mot beslut som Tullverket meddelat med stöd av tullagstiftningen

1. om skyldighet att föra anteckningar och lämna uppgifter om varor som förvaras i tillfälligt lager, tullager, frizon eller frilager eller som är föremål för förenklat förfarande vid tillämpning av ett tullförfarande,

2. om skyldighet i övrigt att lämna uppgift eller handling till Tullverket eller

3. om användningen eller förbrukningen av en icke-gemenskapsvara.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

2 § Ansvar för tullförseelse inträder inte, om gärningen är belagd med straff i brottsbalken eller lagen (0000:0000) om straff för smuggling m.m.

3 § Allmänt åtal för tullförseelse får väckas endast efter medgivande av Tullverket.

4 § När Tullverket med stöd av tullagstiftningen förelägger någon att vidta åtgärd som behövs för förtullning eller annan tullklarering eller för Tullverkets kontrollverksamhet, kan Tullverket förelägga vite.

Tullverket kan även förelägga vite, om någon inte har lämnat uppgift eller handling enligt föreskrift i tullagstiftningen eller inte har fullgjort skyldighet som föreskrivs i 6 kap. 16, 17, 24, 31 och 33 §§.

Finns det anledning att anta att den som skall föreläggas, eller, om denne är en juridisk person, ställföreträdaren har begått brott, får han inte föreläggas vid vite att medverka i utredningen av en fråga som har samband med den gärning som brottsmisstanken avser.

Vite får inte fastställas till lägre belopp än femhundra kronor eller högre än femtusen kronor.

11 kap. Särskilda bestämmelser

1 § Uppgifter som någon lämnat om en vara enligt föreskrifter i förordningen (EEG) nr 2454/93 eller föreskrifter beträffande uppgifter som skall lämnas i tulldeklaration eller anmälan till någon annan godkänd tullbehandling som avses i 4 kap. 2 §, får användas även för statistiska ändamål.

Regeringen får meddela föreskrifter om att den som för transportmedel från eller till tredje land skall lämna särskilda uppgifter till Tullverket för transportstatistiska ändamål.

2 § Belopp som enligt tullagstiftningen skall betalas till eller utbetalas från Tullverket skall avrundas till närmaste lägre hela krontal.

3 § På tullplats sker tullförrättning utan kostnad för allmänheten inom de områden och på de tider som regeringen föreskriver. Regeringen får föreskriva att tullförrättning även i andra fall skall ske utan kostnad för allmänheten.

4 § Den som föranleder tullförrättning som inte är avgiftsfri skall betala avgift för förrättningen (*förrättningsavgift*) enligt taxa som regeringen föreskriver.

Bestämmelsen i 5 kap. 23 § tillämpas även i fråga om förrättningsavgift.

5 § Regeringen får föreskriva att avgifter skall betalas för tillstånd till betalningsansånd och utfärdande av tullräkning.

Bestämmelsen i 5 kap. 23 § tillämpas även i fråga om avgifter enligt första stycket.

6 § Tullverket skall på begäran tillhandahålla Sveriges riksbank, Riksskatteverket, Läkemedelsverket, Statens livsmedelsverk, Statens jordbruksverk, Kommerskollegium, skattemyndighet, Statistiska centralbyrån, Kemikalieinspektionen och Fiskeriverket uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor.

Tullverket skall vidare på begäran tillhandahålla Säkerhetspolisen uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör export av varor.

I tullregisterlagen (1990:137) finns bestämmelser om utlämnande till vissa myndigheter av uppgifter ur tullregistret på medium för automatisk databehandling.

7 § Tulltjänsteman och kustbevakningstjänsteman som får kännedom om ett brott enligt författning, vars efterlevnad Tullverket har att övervaka, skall lämna rapport om det till sin förman så snart det kan ske.

Tjänstemannen får lämna rapporteftergift om brottet med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet är obetydligt och det är uppenbart att brottet inte skulle föranleda någon annan påföljd än böter.

12 kap. Bemyndiganden

1 § Regeringen får bemyndiga Tullverket att meddela föreskrifter i de ämnen som anges i 1 kap. 6 §, 2 kap. 2 §, 3 kap. 1, 3, 6 och 10 §§, 4 kap. 2–4, 8, 9, 12–14, 16, 18 och 20 §§, 5 kap. 8–10, 13 och 23 §§, 6 kap. 6, 17, 21 och 22 §§, 7 kap. 8 § 2–6 samt 11 kap. 1 och 3–5 §§.

Övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Vid lagens ikraftträdande upphör tullagen (1994:1550) samt lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. att gälla. De upphävda lagarna skall dock fortfarande tillämpas i fråga om

1. varor som har eller borde ha deklarerats för övergång till fri omsättning före ikraftträdandet och

2. ansökningar enligt artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94 som inkommit till Tullverket före ikraftträdandet.

14.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 26 § lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 §⁶¹

Införs till landet från tredje land annonsblad som har utgivits i sådant land skall reklamskatt betalas till Tullverket. Därvid gäller tullagen (1994:1550) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punkt-skatter och prisreglerings- avgifter.

Införs till landet från tredje land annonsblad som har utgivits i sådant land skall reklamskatt betalas till Tullverket. Därvid gäller tullagen (0000:0000) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punkt-skatter och prisreglerings- avgifter.

Reklamskatt vid införsel utgår med 11 procent av beskattningsvärdet. Som beskattningsvärde anses varans värde beräknat enligt artikel 29 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

⁶¹ Senaste lydelse 1999:404.

14.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.

dels att 1-3 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas en ny paragraf, 4 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Bestämmelserna i 2 och 3 §§ gäller, om inte annat föreskrivits, för vara som enligt särskild författning inte får föras in i landet och vara för vilken särskilt föreskrivet införselvillkor inte är uppfyllt.

Lagen gäller inte för införselrestriktion som följer av gemenskapsrätten eller för införsel av gemenskapsvaror från annan medlemsstat i den Europeiska unionen.

Föreslagen lydelse
1 §⁶²

Bestämmelserna i denna lag gäller, om inte annat föreskrivits, för *införsel av en* vara som enligt särskild författning inte får föras in i landet *eller* för vilken särskilt föreskrivet införselvillkor inte är uppfyllt.

2 §⁶³

En vara får utan hinder av förbud eller villkor som avses i 1 §

1. transiteras genom det svenska tullområdet eller mellan orter inom detta enligt de föreskrifter och villkor som gäller för tullförfarandet extern transitering,

2. förvaras på tillfälligt lager eller tullager eller i frizon eller frilager,

3. förstöras under kontroll av Tullverket eller annan som denna godkänner,

4. återutföras.

En vara som förs in i landet från tredje land får utan hinder av förbud eller villkor som avses i 1 §

1. transporteras och uppvisas för Tullverket i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 37-42 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen,

2. transiteras genom det svenska tullområdet eller mellan orter inom detta område enligt de föreskrifter och villkor som gäller för tullförfarandet transitering,

3. förvaras på tillfälligt lager eller tullager eller i frizon eller frilager,

4. förstöras genom Tullverkets försorg, eller

5. återutföras.

Vad som sägs i första stycket gäller även för en vara som förs in

⁶² Senaste lydelse 1994:1556.

⁶³ Senaste lydelse 1999:406.

i landet från en annan medlemsstat i Europeiska unionen under ett tullförfarande.

3 §⁶⁴

Vid försäljning av vara genom Tullverkets försorg skall, om varan ej återutföres, föreskrivna införselvillkor iakttas. Kan försäljning icke ske, bestämmer tillsynsmyndigheten, hur det skall förfaras med varan.

En vara som i annat fall än det som nämns i 2 § andra stycket förs in i landet från en annan medlemsstat i Europeiska unionen får utan hinder av förbud eller villkor som avses i 1 §

1. föras direkt till närmaste bemannade tullkontor och där anmälas,

2. omhändertas av Tullverket, förstöras eller återutföres i enlighet med bestämmelserna i 17, 17 a och 17 d §§ lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen, eller

3. bli föremål för åtgärder enligt förordningen (1994:1830) om införsel av levande djur m.m.

4 §

Om en vara som är föremål för införselvillkor som avses i 1 § enligt bestämmelse i annan författning skall försälas genom Tullverkets försorg, skall införselvillkoret vara uppfyllt. Kan försäljning inte ske, bestämmer tillsynsmyndigheten hur det skall förfaras med varan.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

⁶⁴ Senaste lydelse 1999:406.

14.12 Förslag till lag om ändring i lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 3 och 20 §§ lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifterskall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Fråga om betalningssäkring prövas av länsrätt. Det allmännas talan i mål enligt denna lag förs av skattemyndigheten.

3 §⁶⁵

Fråga om betalningssäkring prövas av länsrätt. Det allmännas talan i mål enligt denna lag förs, *om inte annat följer av andra stycket*, av skattemyndigheten.

I mål om betalningssäkring för tull eller annan skatt som skall tas ut för varor vid import eller tulltillägg enligt tullagen (0000:0000) eller transporttillägg enligt lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter förs det allmännas talan av Tullverket. Bestämmelserna i 9 kap. 14 och 15 §§ tullagen gäller då också i mål om betalningssäkring.

Vad som i 10, 17 och 18 §§ föreskrivs om skattemyndigheten gäller i sådana mål som avses i andra stycket Tullverket.

20 §⁶⁶

Mål om betalningssäkring prövas av den länsrätt inom vars domkrets beslut om skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483) skall fattas då framställningen om betalningssäkring görs.

Mål om betalningssäkring *som avses i 3 § första stycket* prövas av den länsrätt inom vars domkrets beslut om skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483) skall fattas då framställningen om betalningssäkring görs.

Om beslut om skatten skall meddelas av Skattemyndigheten i Stockholm enligt bestämmelsen i 2 kap. 1 § tredje stycket sista meningen eller 2 § femte stycket sista meningen skattebetalningslagen, skall mål om betalningssäkring prövas av den länsrätt inom vars domkrets verkställigheten kan äga rum.

⁶⁵ Senaste lydelse 1990:372.

⁶⁶ Senaste lydelse 1999:1244.

Mål om betalningssäkring som avses i 3 § andra stycket prövas av den länsrätt inom vars domkrets taxeringsbeslut eller beslut om tulltillägg enligt tullagen (0000:0000) eller beslut om transporttillägg enligt lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineralolja- och oljeprodukter skall fattas då framställningen om betalningssäkring görs.

Behörig att föra det allmännas talan är skattemyndigheten i den region där behörig länsrätt finns. Vad som föreskrivs i 6 kap. 15 och 16 §§ taxeringslagen (1990:324) gäller i tillämpliga delar i mål om betalningssäkring.

Behörig skattemyndighet att föra det allmännas talan är skattemyndigheten i den region där behörig länsrätt finns. Vad som föreskrivs i 6 kap. 15 och 16 §§ taxeringslagen (1990:324) gäller i tillämpliga delar i mål om betalningssäkring.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Äldre bestämmelser skall dock gälla beträffande framställningar som gjorts före ikraftträdandet.

14.13 Förslag till lag om ändring i lagen (1979:1088) om gränsövervakningen i krig m.m.

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1979:1088) om gränsövervakningen i krig m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §⁶⁷

För ändamål som avses med den samordnade gränsövervakningen får den som tillhör gränsövervakningspersonalen (*gränsövervakningsman*)

1. anmoda resande eller annan person att visa pass eller annan legitimationshandling samt att i övrigt lämna de upplysningar och förete de handlingar som bedöms nödvändiga för övervakningsverksamheten,

2. kontrollera varutrafik samt undersöka transportmedel och lagerlokal eller annat utrymme som nyttjas i samband med varutrafiken med samma befogenheter som vid tullkontroll tillkommer tulltjänsteman enligt tulllagen (1987:1065) och med stöd därav meddelade bestämmelser.

2. kontrollera varutrafik samt undersöka transportmedel och lagerlokal eller annat utrymme som nyttjas i samband med varutrafiken med samma befogenheter som vid tullkontroll tillkommer tulltjänsteman enligt tulllagen (0000:0000) och med stöd därav meddelade bestämmelser.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

⁶⁷ Senaste lydelse 1987:1284.

14.14 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen
(1980:100)

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 1 och 2 §§ sekretesslagen (1980:100) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.
1 §⁶⁸

Sekretess gäller i myndighets verksamhet, som avser bestämmande av skatt eller som avser taxering eller i övrigt fastställande av underlag för bestämmande av skatt, för uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden. Motsvarande sekretess gäller i myndighets verksamhet som avser förande av eller uttag ur register som avses i skatteregisterlagen (1980:343) för uppgift som har tillförts sådant register och hos kommun eller landsting för uppgift som lämnats dit i ett ärende om förhandsbesked i skatte- eller taxeringsfråga. Uppgift hos Tullverket får dock lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada eller men. För uppgift i mål hos domstol gäller sekretessen endast om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs. Detsamma gäller uppgift som med anledning av överklagande hos domstol registreras hos annan myndighet enligt 15 kap. 2 § första stycket 3 eller 4. Har uppgift i mål hos domstol erhållits från annan myndighet och är den sekretessbelagd där, gäller dock denna sekretess hos domstolen, om uppgiften saknar betydelse i målet.

Med skatt avses i detta kapitel skatt på inkomst och, med undantag för arvsskatt och gåvoskatt, annan direkt skatt samt omsättningsskatt, tull och annan indirekt skatt. Med skatt jämställs arbetsgivaravgift, prisregleringsavgift och liknande avgift, avgift enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund samt skattetillägg och förseningsavgift. Med verksamhet som avser bestämmande av skatt jämställs verksamhet som avser bestämmande av pensionsgrundande inkomst.

Sekretessen gäller inte beslut, varigenom skatt eller pensionsgrundande inkomst bestäms eller underlag för bestämmande av skatt fastställs, såvida inte beslutet meddelas i ärende om

1. förhandsbesked i taxerings- eller skattefråga,
2. medgivande att skattepliktig intäkt enligt reglerna om statlig inkomstskatt inte skall anses uppkomma vid avyttring av aktier i fåmansföretag,
3. beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige när beslutet har fattats av Forskarskattenämnden.

Utan hinder av sekretessen får uppgift lämnas till enskild enligt vad som föreskrivs i lag om förfarande vid beskattning, om skatteregister eller i lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkes-

Utan hinder av sekretessen får uppgift lämnas till enskild enligt vad som föreskrivs i lag om förfarande vid beskattning eller om skatteregister eller enligt vad som anges i 7 kap. 4 § tullagen

⁶⁸ Senaste lydelse 1999:301.

intrång m.m. Vidare får utan hinder av sekretessen uppgift i en revisionspromemoria lämnas till förvaltare i den reviderades konkurs. (0000:0000). Vidare får utan hinder av sekretessen uppgift i en revisionspromemoria lämnas till en förvaltare i den reviderades konkurs.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. För uppgift om avgift enligt lagen om avgift till registrerat trossamfund gäller dock sekretessen i högst sjuttio år.

2 §⁶⁹

Sekretess gäller i

1. särskilt ärende om revision eller annan kontroll i fråga om skatt, tull eller avgift samt annan verksamhet som avser tullkontroll och som inte faller under 1 §,

2. ärende om kompensation för eller återbetalning av skatt,

3. ärende om anstånd med erläggande av skatt

för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden.

I fråga om sekretess enligt denna paragraf tillämpas 1 § första stycket tredje–sjätte meningarna.

Sekretessen gäller inte beslut i ärende som avses i första stycket 2 och 3.

Utan hinder av sekretessen får uppgift i en revisionspromemoria lämnas till förvaltare i den reviderades konkurs. Vidare får utan hinder av sekretessen uppgift lämnas till enskild enligt vad som föreskrivs i lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m.

Utan hinder av sekretessen får uppgift i en revisionspromemoria lämnas till förvaltare i den reviderades konkurs. Vidare får utan hinder av sekretessen uppgift lämnas till enskild enligt vad som anges i 7 kap. 4 § tullagen (0000:0000).

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

⁶⁹ Senaste lydelse 1998:1686.

14.15 Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken
(1981:774)

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 10 a § utsökningsbalken (1981:774) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

10 a §⁷⁰

När ett utmätt fartyg eller luftfartyg står under tullkontroll, får kronofogdemyndigheten begära hjälp av Tullverket för att hindra att fartyget eller luftfartyget avgår. För att hindra fartyget eller luftfartyget att avgå har Tullverket samma befogenheter som myndigheten har enligt tullagen (1987:1065). Detsamma gäller när gods i fartyget eller luftfartyget har utmätts.

När ett utmätt fartyg eller luftfartyg står under tullkontroll, får kronofogdemyndigheten begära hjälp av Tullverket för att hindra att fartyget eller luftfartyget avgår. För att hindra fartyget eller luftfartyget att avgå har Tullverket samma befogenheter som myndigheten har enligt tullagen (0000:0000). Detsamma gäller när gods i fartyget eller luftfartyget har utmätts.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

⁷⁰ Senaste lydelse 1999:398.

14.16 Förslag till lag om ändring i lagen (1985:146) om
avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §⁷¹

Avräkning enligt denna lag skall göras från belopp som återbetalas eller annars utbetalas på grund av bestämmelse i

1. lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter eller författning som anges i 1 kap. 1 § första stycket samma lag, i de fall då utbetalningen ankommer på Skattemyndigheten i Gävle,

2. lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.,

3. 10 kap. 1-4 §§ mervärdesskattelagen (1994:200),

4. *tullagen (1994:1550) och* 4. lagen (1994:1551) om tull-
lagen (1994:1551) om tullfrihet frihet m.m.,
m.m.,

5. skattebetalningslagen (1997:483), eller

6. lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter samt

7. *tullagen (0000:0000).*

Vad som sagts i första stycket 1 gäller inte utbetalning enligt 9 kap. 1 § lagen (1994:1776) om skatt på energi och 13 § lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon.

Avräkning skall också göras vid återbetalning av belopp som tagits ut som förrättningskostnad vid indrivning av en sådan fordran som avses i 2 § första meningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Den äldre bestämmelsen skall dock tillämpas i fråga om belopp som återbetalas eller annars utbetalas på grund av en bestämmelse i tullagen (1994:1550).

⁷¹ Senaste lydelse 1998:513.

14.17 Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen
(1988:220)

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 25 § strålskyddslagen (1988:220) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 §

Den som inte har tillstånd när det krävs enligt 20 eller 21 § får endast efter medgivande av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ta hand om ett oförtullat radioaktivt ämne eller en oförtullad teknisk anordning på det sätt som avses i 8 § första stycket tullagen (1987:1065). I övrigt gäller lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.

Den som inte har tillstånd när det krävs enligt 20 eller 21 § får endast efter medgivande av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ta hand om ett oförtullat radioaktivt ämne eller en oförtullad teknisk anordning på det sätt som avses i 4 kap. 3 § tullagen (0000:0000). I övrigt gäller lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

14.18 Förslag till lag om ändring i tullregisterlagen
(1990:137)

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs i fråga om tullregisterlagen (1990:137)
dels att 9 § skall upphöra att gälla,
dels att 1 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §⁷²

För de ändamål som anges i 2 § får Tullverket föra ett tullregister med hjälp av automatisk databehandling.

Bestämmelserna i denna lag gäller inte de register som Tullverket för med stöd av lagen (1997:1058) om register i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet och inte heller register som regleras i annan lag eller förordning.

Bestämmelser om förfarandet vid import och export finns i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen och i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen och i tullagen (1994:1550).

Bestämmelser om förfarandet vid import och export finns i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen och i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen och i tullagen (0000:0000).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

⁷² Senaste lydelse 1999:418.

14.19 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1602) om valuta- och kreditreglering

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 7 § lagen (1992:1602) om valuta- och kreditreglering skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.
7 §⁷³

Om det med stöd av denna lag har föreskrivits begränsningar eller förbud mot att föra tillgångar in i eller ut ur landet, får Tullverket kontrollera att föreskrifterna följs.

För kontrollen gäller

1. tullagen (1987:1065) i tillämpliga delar, varvid det som sägs om varor skall avse tillgångar som omfattas av valutaregleringen, samt

2. bestämmelserna om förundersökning m.m., beslag, husrannsakan, kroppsvisitation och yttlig kroppsbesiktning i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

För kontrollen gäller

1. tullagen (0000:0000) i tillämpliga delar, varvid det som sägs om varor skall avse tillgångar som omfattas av valutaregleringen, samt

2. bestämmelserna om förundersökning m.m., beslag, husrannsakan, kroppsvisitation och yttlig kroppsbesiktning i lagen (0000:0000) om straff för smuggling m.m.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

⁷³ Senaste lydelse 1999:420.

14.20 Förslag till lag om ändring i postlagen (1993:1684)

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 20 a § postlagen (1993:1684) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 a §⁷⁴

Den som bedriver postverksamhet enligt denna lag skall utan hinder av 19 § bistå Tullverket vid kontroll avseende postförsändelse enligt tullagen (1994:1550) eller lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen. Detta gäller dock endast kontroll som rör misstanke om narkotikabrott.

Den som bedriver postverksamhet enligt denna lag skall utan hinder av 19 § bistå Tullverket vid kontroll avseende postförsändelse enligt tullagen (0000:0000) eller lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen. Detta gäller dock endast kontroll som rör misstanke om narkotikabrott.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

⁷⁴ Senaste lydelse 1999:421.

14.21 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen
(1994:200)

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 och 5 §§ mervärdesskattelagen (1994:200) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §⁷⁵

Skyldig att betala mervärdesskatt (skattskyldig) är

1. för sådan omsättning som anges i 1 § första stycket 1, om inte annat följer av 2-4a: den som omsätter varan eller tjänsten,

2. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana tjänster som avses i 5 kap. 7 §, om den som omsätter tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är en näringsidkare: den som förvärvar tjänsten,

3. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana tjänster som avses i 5 kap. 5 § tredje stycket samt 5 a, 6 a, 6 b och 7 a §§, om den som omsätter tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är registrerad till mervärdesskatt här: den som förvärvar tjänsten,

4. för sådan efterföljande omsättning inom landet som avses i 3 kap. 30 b § första stycket: den till vilken omsättningen görs,

4 a. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 mellan näringsidkare som är eller skall vara registrerade till mervärdesskatt här, av guldmaterial eller halvfärdiga produkter med en finhalt av minst 325 tusendelar eller av investeringsguld om den som omsätter guldet är skattskyldig enligt 3 kap. 10 b §: den som förvärvar varan,

5. för sådant förvärv som anges i 1 § första stycket 2: den som förvärvar varan, och

6. för import av varor: den som är skyldig att betala skatt enligt 10 § tullagen (1994:1550) för den importerade varan.

6. för import av varor: den som är skyldig att betala skatt enligt 5 kap. 11 § tullagen (0000:0000) för den importerade varan.

Särskilda bestämmelser om vem som i vissa fall är skattskyldig finns i 6 kap., 9 kap. och 9 c kap.

5 §⁷⁶

Vid import inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då varan enligt tullagstiftningen skall *anmälas till förtullning* eller när införsel skall anmälas med stöd av 9 § tullagen (1994:1550).

Vid import inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då varan enligt tullagstiftningen skall *deklarerats för övergång till fri omsättning* eller när införsel skall anmälas med stöd av 3 kap. 3 § tullagen (000:0000).

⁷⁵ Lydelse enligt prop. 1999/2000:58.

⁷⁶ Senaste lydelse 1995:1286.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

14.22 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 1, 10 och 21 §§ lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §⁷⁷

Denna lag tillämpas vid revision eller annan kontroll av att skatt eller avgift tas ut enligt bestämmelserna i

1. kupongskattelagen (1970:624),
2. lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter,
3. fordonsskattelagen (1988:327),
4. taxeringslagen (1990:324),
5. lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.,
6. skattebetalningslagen (1997:483).

Lagen tillämpas även vid revision enligt tullagen (1994:1550) och lagen (1998:514) om särskild skattekontroll av torg- och marknadshandel m.m., vid revision eller annan kontroll enligt författning som anges i 1 kap. 1 § första stycket 1 lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter samt för kontroll av att föreläggande enligt lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter, 69 § tullagen eller 2 § lagen om särskild skattekontroll av torg- och marknadshandel m.m. fullgjorts riktigt och fullständigt.

Lagen tillämpas även vid revision enligt tullagen (0000:0000) och lagen (1998:514) om särskild skattekontroll av torg- och marknadshandel m.m., vid revision eller annan kontroll enligt författning som anges i 1 kap. 1 § första stycket 1 lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter samt för kontroll av att föreläggande enligt lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter, 6 kap. 27 § tullagen eller 2 § lagen om särskild skattekontroll av torg- och marknadshandel m.m. fullgjorts riktigt och fullständigt.

10 §⁷⁸

Hos den som inte kan bli föremål för revision enligt de i 1 § angivna lagarna, men som kan föreläggas att lämna kontrolluppgift om rättshandling enligt 3 kap. 5 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, 69 § tullagen (1994:1550), 3 kap. 50 a § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrollupp-

Hos den som inte kan bli föremål för revision enligt de i 1 § angivna lagarna, men som kan föreläggas att lämna kontrolluppgift om rättshandling enligt 3 kap. 5 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, 6 kap. 27 § tullagen (0000:0000), 3 kap. 50 a § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrollupp-

⁷⁷ Senaste lydelse 1998:1681.

⁷⁸ Senaste lydelse 1997:503.

gifter eller 14 kap. 4 § skattebetalningslagen (1997:483), får handlingar som kan ha betydelse för kontrolluppgiftsskyldigheten granskas utan föregående föreläggande. Granskningsenheten får göras endast om det finns särskild anledning att anta att handlingar av betydelse för kontrolluppgiftsskyldigheten kommer att påträffas och det finns en påtaglig risk att utredningen skulle försvåras av ett föreläggande samt det finns ett betydande utredningsintresse för kontrollen.

Åtgärd enligt första stycket omfattar även befogenhet att eftersöka och omhänderta handling som får granskas.

21 §⁷⁹

Kronofogdemyndigheten får på begäran av granskningsledaren verkställa beslut om åtgärd enligt denna lag. Granskningsledaren får dock verkställa beslut om åtgärder i verksamhetslokaler, om det kan ske obehindrat.

Vid verkställighet av beslut om åtgärd som grundar sig på kontroll enligt tullagen (1994:1550) har Tullverket samma befogenheter som kronofogdemyndigheten.

Vid verkställighet av beslut om åtgärd som grundar sig på kontroll enligt tullagen (0000:0000) har Tullverket samma befogenheter som kronofogdemyndigheten.

Ett beslut i fråga om åtgärd enligt denna lag får, om inte något annat anges i beslutet, verkställas omedelbart. Ett sådant beslut får inte utan särskilda skäl verkställas mellan kl. 19.00 och kl. 08.00. Beslutet förfaller om verkställigheten inte påbörjats inom en månad.

Ett beslut i fråga om undantagande av handling eller uppgift gäller omedelbart om inte annat anges i beslutet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Äldre bestämmelser skall fortfarande tillämpas i fråga om skatt, tull eller avgift som skall tas ut enligt tullagen (1994:1550).

⁷⁹ Senaste lydelse 1999:423.

14.23 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1284) om
ändring i lagen (1994:466) om särskilda
tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 28 § lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet i stället för dess lydelse enligt lagen (1999:1284) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

28 §⁸⁰

Ansökan om åtgärd, granskningsledarens beslut enligt 15 § och begäran om undantagande enligt denna lag prövas av den länsrätt inom vars domkrets beslut om skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483) skall fattas då framställningen görs.

Om beslut om skatten skall meddelas av Skattemyndigheten i Stockholm enligt bestämmelsen i 2 kap. 1 § tredje stycket sista meningen eller 2 § femte stycket sista meningen skattebetalningslagen, är den länsrätt behörig inom vars domkrets beslut om åtgärd skall verkställas eller har verkställts.

Ansökan om åtgärd, granskningsledarens beslut enligt 15 § och begäran om undantagande enligt denna lag prövas, *om inte annat följer av andra stycket*, av den länsrätt inom vars domkrets beslut om skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483) skall fattas då framställningen görs.

Om beslut om skatten skall meddelas av Skattemyndigheten i Stockholm enligt bestämmelsen i 2 kap. 1 § tredje stycket sista meningen eller 2 § femte stycket sista meningen skattebetalningslagen, är den länsrätt behörig inom vars domkrets beslut om åtgärd skall verkställas eller har verkställts. *Detsamma gäller om beslut om tull eller skatt skall meddelas av Tullverket.*

⁸⁰ Senaste lydelse 1999:1284.

14.24 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m.

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 3, 8 och 9 §§ lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Uttryck som används i denna lag har samma innebörd som i tullagen (1994:1550).

Uttryck som används i denna lag har samma innebörd som i tullagen (0000:0000).

8 §

Vid kontroll av uppgift som lämnas i ursprungsintyg ägnat att leda till förmånsbehandling eller i ansökan om sådant intyg är bestämmelserna i 57, 62, 64, 68–80 och 99 §§ tullagen (1994:1550) tillämpliga.

Vid kontroll av uppgift som lämnas i ursprungsintyg ägnat att leda till förmånsbehandling eller i ansökan om sådant intyg är bestämmelserna i 6 kap. 11, 16, 19 och 26–39 §§ samt 10 kap. 4 §§ tullagen (0000:0000) tillämpliga.

9 §

Den som tillverkar, importerar, exporterar eller i övrigt handlar med varor är liksom ett ombud, en handelssammanslutning och en handelsorganisation skyldig att, enligt föreskrifter som meddelas av regeringen, lämna uppgifter som behövs för att uppfylla uppgiftsskyldigheten enligt EG:s bestämmelser om skydd mot dumpad eller subventionerad import. Detta gäller även i fråga om uppgiftsskyldighet enligt EG:s bestämmelser om annan marknadsstörande import än dumpad eller subventionerad import.

För kontroll av uppgiftsskyldighet enligt första stycket får, enligt föreskrifter som meddelas av regeringen, den som är uppgiftsskyldig föreläggas att för granskning tillhandahålla räkenskaper, anteckningar och andra handlingar som rör verksamheten.

Avser ett föreläggande enligt andra stycket räkenskaper som förs med hjälp av automatisk databehandling, skall dessa på begäran tillhandahållas i utskrift eller på medium för automatisk databehandling.

Vid tillämpning av bestämmelserna i denna paragraf är även bestämmelserna i 71–80 §§ tullagen (1994:1550) tillämpliga.

Vid tillämpning av bestämmelserna i denna paragraf är även bestämmelserna i 6 kap. 30–39 §§ tullagen (0000:0000) tillämpliga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

14.25 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m.

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 2 och 3 §§ lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Uttryck som används i denna lag har samma innebörd som i förordning (EEG) nr 2913/92 och tullagen (1994:1550).

Uttryck som används i denna lag har samma innebörd som i förordning (EEG) nr 2913/92 och tullagen (0000:0000).

3 §

Vid kontroll av uppgift som lämnas i ursprungsintyg ägnat att leda till förmånsbehandling eller i ansökan om sådant intyg är bestämmelserna i 57, 62, 64, 68-80 och 99 §§ tullagen (1994:1550) tillämpliga.

Vid kontroll av uppgift som lämnas i ursprungsintyg ägnat att leda till förmånsbehandling eller i ansökan om sådant intyg är bestämmelserna i 6 kap. 11, 16, 19 och 26-39 §§ samt 10 kap. 4 §§ tullagen (0000:0000) tillämpliga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

14.26 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

dels att 1 kap. 2 § och 4 kap. 2 § skall upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 4 och 5 §§, 3 kap. 4 § samt 4 kap. 1 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §

Genom denna lag genomförs

- rådets direktiv 69/169/EEG av den 28 maj 1969 om harmonisering av bestämmelser avseende befrielse från indirekta skatter vid import i samband med internationella resor,

- rådets direktiv 78/1035/EEG av den 19 december 1978 om frihet från skatt vid import av små försändelser av varor utan kommersiell karaktär *och*

- rådet direktiv 83/181/EEG av den 28 mars 1983 bestämmande omfattningen av artikel 14.1 d i direktiv 77/388/EEG om frihet från mervärdesskatt vid slutlig import av vissa varor.

Genom denna lag genomförs

- rådets direktiv 69/169/EEG av den 28 maj 1969 om harmonisering av bestämmelser avseende befrielse från indirekta skatter vid import i samband med internationella resor, *senast ändrat genom rådets direktiv 94/4/EG,*

- rådets direktiv 78/1035/EEG av den 19 december 1978 om frihet från skatt vid import av små försändelser av varor utan kommersiell karaktär, *senast ändrat genom rådets direktiv 85/576/EEG,*

- rådet direktiv 83/181/EEG av den 28 mars 1983 bestämmande omfattningen av artikel 14.1 d i direktiv 77/388/EEG om frihet från mervärdesskatt vid slutlig import av vissa varor, *senast ändrat genom rådets direktiv 91/680/EEG och*

- artikel 23 i rådets direktiv 92/12/EEG av den 25 februari 1992 om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor, *senast ändrat genom rådets direktiv 96/99/EG.*

5 §

Uttryck som används i denna lag har samma innebörd som i tullagen (1994:1550).

Uttryck som används i denna lag har samma innebörd som i tullagen (0000:0000).

3 kap.

4 §⁸¹

Frihet från skatt skall under förutsättningar som anges i 1 § medges en resande för import av

Frihet från skatt skall under *de* förutsättningar som anges i 1 § *samt med de begränsningar som framgår av 7 och 8 §§* medges en resande för import av

1. 200 cigaretter eller 100 cigarriller eller 50 cigarrer eller 250 gram röktnobak eller en proportionell blandning av dessa tobaksvaror,
2. en liter spritdryck eller två liter starkvin,
3. två liter vin,
4. 50 gram parfym,
5. 0,25 liter luktvatten,
6. 500 gram kaffe eller 200 gram kaffeextrakt eller essens,
7. 100 gram te eller 40 gram teextrakt eller essens, och
8. medicin i den mängd som motsvarar den resandes personliga behov.

Frihet från skatt skall inte medges resande under 15 år för varor som anges i första stycket 6. Bestämmelser om hinder för den som inte fyllt 20 år att föra in spritdrycker, vin och starköl i landet finns i 4 kap. 2 § alkohollagen (1994:1738). En bestämmelse om förbud för den som inte fyllt 18 år att föra in tobaksvaror i landet finns i 13 § tobakslagen (1993:581).

Bestämmelser om tullfrihet i fall som anges i denna paragraf finns i artikel 46 i förordning (EEG) nr 918/83.

I denna lag förstås med

spritdryck: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 22 volymprocent,

starkvin: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 15 volymprocent men inte 22 volymprocent samt mousserande vin,

vin: annat vin än starkvin samt annan alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 3,5 men inte 15 volymprocent och som inte är starköl, starköl: öl med en alkoholhalt som överstiger 3,5 volymprocent.

4 kap.

1 §

Tull och skatt för varor som medförs av en resande eller som skickas av en privatperson i en försändelse till en annan privatperson får tas ut med belopp som anges i 3 § i stället för den tull och skatt som annars skulle ha utgått.

Tull och skatt för varor som medförs av en resande eller som skickas av en privatperson i en försändelse till en annan privatperson får tas ut med belopp som anges i 3 § i stället för den tull och skatt som annars skulle ha *tagits ut om*

1. importen inte har kommersiell karaktär,

2. värdet av varorna ligger under den beloppsgräns för schablonberäkning av tull i vissa

⁸¹ Senaste lydelse 1996:1171.

fall som anges i rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan, och

3. den som skall betala tullen och skatten inte vid förtullningen begär att denna bestämmelse inte skall tillämpas.

Om den som skall betala tullen och skatten vid förtullningen begär det skall denna bestämmelse dock inte tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

14.27 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 19 och 41 §§ lagen (1994:1563) om tobaksskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §⁸²

När skattepliktiga varor importeras från tredje land av någon som inte är upplagshavare enligt 10 § eller registrerad varumottagare enligt 13 §, skall skatten betalas till Tullverket. Därvid gäller tullagen (1994:1550) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

När skattepliktiga varor importeras från tredje land av någon som inte är upplagshavare enligt 10 § eller registrerad varumottagare enligt 13 §, skall skatten betalas till Tullverket. Därvid gäller tullagen (0000:0000) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

41 §⁸³

Om snus eller tuggtobak importeras från tredje land av någon annan än den som är registrerad enligt 39 § skall skatten betalas till Tullverket. Därvid gäller tullagen (1994:1550) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Om snus eller tuggtobak importeras från tredje land av någon annan än den som är registrerad enligt 39 § skall skatten betalas till Tullverket. Därvid gäller tullagen (0000:0000) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

I övrigt tillämpas 30--32, 34, 35 och 42 §§ även i fråga om snus och tuggtobak. Därvid skall vad som gäller om upplagshavare i stället avse den som är registrerad enligt 39 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

⁸² Senaste lydelse 1999:428.

⁸³ Senaste lydelse 1999:428.

14.28 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 18 § lagen (1994:1564) om alkoholskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §⁸⁴

När skattepliktiga varor importeras från tredje land av någon som inte är upplagshavare enligt 9 § eller registrerad varumottagare enligt 12 §, skall skatten betalas till Tullverket. Därvid gäller tullagen (1994:1550) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och pris- regleringsavgifter.

När skattepliktiga varor importeras från tredje land av någon som inte är upplagshavare enligt 9 § eller registrerad varumottagare enligt 12 §, skall skatten betalas till Tullverket. Därvid gäller tullagen (0000:0000) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och pris- regleringsavgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

⁸⁴ Senaste lydelse 1999:429.

14.29 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1565) om beskattning av viss privatinförsel

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1994:1565) om beskattning av viss privatinförsel skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Vad som sägs i 1 och 2 §§ gäller inte sådan införsel som avses i 9 § tullagen (1994:1550) eller sådan införsel som sker under sådana omständigheter att förutsättningar skulle finnas att medge återbetalning av skatt enligt 31 d § lagen (1994:1563) om tobaksskatt eller 31 d § lagen (1994:1564) om alkoholskatt.

3 §⁸⁵

Vad som sägs i 1 och 2 §§ gäller inte sådan införsel som avses i 3 kap. 3 § tullagen (0000:0000) eller sådan införsel som sker under sådana omständigheter att förutsättningar skulle finnas att medge återbetalning av skatt enligt 31 d § lagen (1994:1563) om tobaksskatt eller 31 d § lagen (1994:1564) om alkoholskatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

⁸⁵ Senaste lydelse 1999:1071.

14.30 Förslag till lag om ändring i alkohollagen
(1994:1738)

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 4 § alkohollagen (1994:1738) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

4 §⁸⁶

I fråga om sprit, alkoholdrycker eller mäsik som kan antas bli förverkade gäller lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker m. m. i tillämpliga delar. Alkoholdryck som har lagts upp på sådant tillfälligt lager som nämns i 24 § tullförordningen (1994:1558) skall anses som förverkad om den inte har tagits ut från lagret inom 30 dagar från uppläggningsen. Vad som nu har sagts gäller även i fråga om sådan dryck som för tillfällig förvaring har omhändertagits av Tullverket utan att läggas upp på tillfälligt lager.

I fråga om sprit, alkoholdrycker eller mäsik som kan antas bli förverkade gäller lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker m. m. i tillämpliga delar. Alkoholdryck som har lagts upp på sådant tillfälligt lager som nämns i 3 kap. 7 § tullagen (0000:0000) skall anses som förverkad om den inte har tagits ut från lagret inom 30 dagar från uppläggningsen. Vad som nu har sagts gäller även i fråga om sådan dryck som för tillfällig förvaring har omhändertagits av Tullverket utan att läggas upp på tillfälligt lager.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

⁸⁶ Senaste lydelse 1999:430.

14.31 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 5 § lagen (1994:1776) om skatt på energi skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

5 §

När bränsle importeras av skattskyldig enligt 4 kap. 1 § första stycket 6 eller 12 § första stycket 3 a, skall skatten betalas till tullmyndigheten. Därvid gäller tulllagen (1994:1550) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

När bränsle importeras av skattskyldig enligt 4 kap. 1 § första stycket 6 eller 12 § första stycket 3 a, skall skatten betalas till Tullverket. Därvid gäller tullagen (0000:0000) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

14.32 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:701) om
Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett
annat land inom Europeiska unionen

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 13 och 18 §§ lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §⁸⁷

Vid kontroll enligt denna lag skall den vars uppgifter skall kontrolleras, eller för vars räkning varan införs eller utförs, ge den som verkställer kontrollen tillfälle att undersöka varan och transportmedlet och utan kostnad tillhandahålla de varuprov som behövs. Den som utför kontrollen skall också lämna tillträde till de lokaler och andra utrymmen som används för den transport, förvaring eller verksamhet som kontrollen avser.

Den vars uppgifter skall kontrolleras eller för vars räkning varan införs eller utförs skall svara för den transport av varan som behövs samt för uppäckning och återinpackning. Han skall även tillhandahålla någon som hjälper till vid provtagning och vägning. Den som åsidosätter dessa skyldigheter skall enligt beslut av Tullverket ersätta staten för dess kostnader för åtgärderna i fråga. Vad som sägs i 37 § tullagen (1994:1550) om indrivning av tull skall gälla även sådan ersättning. Tullverket får besluta om befrielse helt eller delvis från ersättnings-skyldigheten.

Den vars uppgifter skall kontrolleras eller för vars räkning varan införs eller utförs skall svara för den transport av varan som behövs samt för uppäckning och återinpackning. Han skall även tillhandahålla någon som hjälper till vid provtagning och vägning. Den som åsidosätter dessa skyldigheter skall enligt beslut av Tullverket ersätta staten för dess kostnader för åtgärderna i fråga. Vad som sägs i 5 kap. 24 § tullagen (0000:0000) om indrivning av tull skall gälla även sådan ersättning. Tullverket får besluta om befrielse helt eller delvis från ersättningsskyldigheten.

18 §⁸⁸

Tullverket har rätt att göra kontrollbesök och revisioner hos den som för ut sådana varor som nämns i 3 § 1 och 8. Vad som sägs i 68-80 §§ tullagen (1994:1550) om revision m.m. gäller därvid, liksom bestämmelsen i 99 § samma lag om vite vid revision.

Tullverket har rätt att göra kontrollbesök och revisioner hos den som för ut sådana varor som nämns i 3 § 1 och 8. Vad som sägs i 6 kap. 26-39 §§ tullagen (0000:0000) om revision m.m. gäller därvid, liksom bestämmelsen i 10 kap. 4 § samma lag om vite vid revision.

⁸⁷ Senaste lydelse 1999:434.

⁸⁸ Senaste lydelse 1999:434.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

14.33 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen
(1997:483)

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 § skattebetalningslagen (1997:483) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.
1 §⁸⁹

Denna lag gäller vid bestämmande, debitering, redovisning och betalning av

1. sådan skatt eller avgift som avses i 1 kap. 1 § första stycket taxeringslagen (1990:324),

2. avgift enligt lagen (1981:691) om socialavgifter,

3. skatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,

4. begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144),

5. skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200),

6. avgift enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,

7. avgift som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund,

8. skattetillägg och förseningsavgift i fråga om sådan skatt eller avgift som avses i 1-7, kontrollavgift enligt 15 kap. 6 a §, förseningsavgift enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152) samt kontrollavgift enligt lagen (1998:514) om särskild skattekontroll av torg- och marknadshandel m.m., och

9. ränta på skatt, skattetillägg eller avgift som avses i 1-8.

Om inte annat särskilt anges gäller lagen inte när skatt skall tas ut enligt mervärdesskattelagen vid import av varor. I sådant fall gäller tullagen (1994:1550).

Om inte annat särskilt anges gäller lagen inte när skatt skall tas ut enligt mervärdesskattelagen vid import av varor. I sådant fall gäller tullagen (0000:0000).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Den äldre bestämmelsen skall dock fortfarande tillämpas i fråga om sådan skatt för vilken tullagen (1994:1550) gäller.

⁸⁹ Senaste lydelse 1999:641.

14.34 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Den som åsamkas personskada eller sakskada genom våld som utövas med stöd av 10 § eller 23 § första stycket första meningen polislagen (1984:387), 2 kap. 17 § utredningsbalken eller 57 § tulllagen (1994:1550) har rätt till ersättning, om den skadelidande inte har betett sig på ett sådant sätt att det varit påkallat att använda våld mot hans eller hennes person eller egendom.

Den som åsamkas personskada eller sakskada genom våld som utövas med stöd av 10 § eller 23 § första stycket första meningen polislagen (1984:387), 2 kap. 17 § utredningsbalken eller 6 kap. 11 § tulllagen (0000:0000) har rätt till ersättning, om den skadelidande inte har betett sig på ett sådant sätt att det varit påkallat att använda våld mot hans eller hennes person eller egendom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

14.35 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen
(1999:1229)

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 7 § och 9 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

7 §

Räntor på återbetald skatt, tull eller avgift enligt följande bestämmelser är skattefria:

- 61 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,
- 5 kap. 13 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter,
- 40 och 42 §§ lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter,
- 33 § tullagen (1994:1550), och – 5 kap. 20 § tullagen (0000:0000) och
- 19 kap. 2 och 12-14 §§ skattebetalningslagen (1997:483).

9 kap.

8 §

Räntor på skatt, tull eller avgift enligt följande bestämmelser får inte dras av:

- 52, 52 a och 55 §§ lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,
 - 5 kap. 12 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter,
 - 60 § fordonsskattelagen (1988:327),
 - 31 § tullagen (1994:1550), och – 5 kap. 13-18 §§ tullagen (0000:0000) och
 - 19 kap. 2 och 4-9 §§ skattebetalningslagen (1997:483).
- Dröjsmålsavgifter beräknade enligt lagen (1997:484) om dröjsmålsavgift får inte dras av.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2000-04-10

Närvarande: f.d. justitierådet Staffan Vängby, justitierådet Leif Thorsson, regeringsrådet Rune Lavin.

Enligt en lagrådsremiss den 16 mars 2000 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. tulllag,
2. lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam,
3. lag om ändring i lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.,
4. lag om ändring i lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter,
5. lag om ändring i lagen (1979:1088) om gränsövervakningen i krig m.m.,
6. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
7. lag om ändring i utsökningsbalken,
8. lag om ändring i lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter,
9. lag om ändring i strålskyddslagen (1988:220),
10. lag om ändring i tullregisterlagen (1990:137),
11. lag om ändring i lagen (1992:1602) om valuta- och kreditreglering,
12. lag om ändring i postlagen (1993:1684),
13. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
14. lag om ändring i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet,
15. lag om ändring i lagen (1999:1284) om ändring i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet,
16. lag om ändring i lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m.,
17. lag om ändring i lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m.,
18. lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.,
19. lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
20. lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt,
21. lag om ändring i lagen (1994:1565) om beskattning av viss privatinförsel,
22. lag om ändring i alkohollagen (1994:1738),
23. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
24. lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen,
25. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483),
26. lag om ändring i lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder,
27. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kammarrättsassessorn Lena Gustafson.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till tulllag

I den allmänna motiveringen anges att det säkert skulle bli lättare att överblicka och tillämpa den nationella tullagstiftningen, om samtliga dess centrala delar samlades i en lag. Med lagar vilkas införande i tullagen skulle underlätta överblickbarhet och tillämpning synes bl.a. avses lagen om tullfrihet m.m. och lagen om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m. Enligt motiveringen är ett sammanförande inte möjligt så länge ansvaret för tullagstiftningen är delat mellan olika departement, varmed torde avses Finansdepartementet och Utrikesdepartementet. Enligt Lagrådets mening är detta inte ett godtagbart skäl för underlåtenhet att utforma lagstiftningen på det för tillämpare och allmänhet mest ändamålsenliga sättet. Från konstitutionell synpunkt är det regeringen som under statsministerns ledning bär ett kollektivt ansvar för lagförslag till riksdagen. Från praktisk synpunkt kan det inte erbjuda några oöverstigliga svårigheter att samordna lagstiftningsarbetet inom olika departement med syfte att åstadkomma en enhetlig lag, som något av de berörda statsråden föredrar i regeringen (jfr 7 kap. 5 § andra meningen regeringsformen).

1 kap. 6 §

Andra stycket innehåller ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om villkor och inskränkningar i fråga om användning av ombud.

Regeringsformen medger i princip inte att rätten att besluta föreskrifter om skatt delegeras till regeringen. Beträffande importtullar finns dock ett uttryckligt undantag i 8 kap. 9 § första stycket regeringsformen. Där föreskrivs att utan hinder av 3 § regeringen efter bemyndigande i lag genom förordning kan meddela föreskrifter om tull på införsel av vara. Frågan är i vilken omfattning denna bestämmelse är tillämplig på regler om tullförfarandet. I 8 kap. regeringsformen räknas till föreskrifter om skatt inte bara de materiella reglerna utan också de regler som avser grunderna för taxerings- och uppbördsförfarandet (prop. 1973:90 s. 302). De grundläggande förfarandereglerna på tullområdet kan numera i huvudsak antagas finnas i EG:s rättsakter.

Förfaranderegler som inte tillhör det obligatoriska lagområdet kan beslutas av regeringen inom ramen för den s.k. restkompetensen enligt 8 kap. 13 § första stycket 2 regeringsformen. Se härom Strömberg, Normgivningsmakten enligt 1974 års regeringsform, 3 u. 1999, s. 159 f. Detta förutsätter dock att reglerna inte innehåller sanktionerade förpliktelser för enskild. Skulle så vara fallet, är reglerna av den art som avses i 8 kap. 3 § regeringsformen. De kan då, i fråga om skatter, i allmänhet också antagas tillhöra de grundläggande reglerna för förfarandet. Detta skulle, vad gäller importtullar, i sin tur innebära att delegationsregeln i 8 kap. 9 § första stycket var tillämplig.

Vissa regler om förfarandet kan vara av det slag att de kan meddelas som verkställighetsföreskrifter. Den rätt som tillkommer regeringen att

besluta dylika föreskrifter enligt 8 kap. 13 § första stycket 1 regeringsformen avser verkställighet av lag. Med lag avses i regeringsformen sådan författning som stiftas av riksdagen (1 kap. 4 § andra stycket regeringsformen). Med tanke på att riksdagen överlåtit beslutanderätten på normgivningsområdet till EG:s organ bör EG-förordningar kunna anses likställda med svensk lag. Härav torde följa att regeringen också här har rätt att besluta verkställighetsföreskrifter. I verkställighetsföreskriftens form får, oavsett om huvudförfattningen skulle vara en EG-förordning eller en lag, inte beslutas om något som kan upplevas som ett nytt åliggande för enskilda eller om något som kan betraktas som ett tidigare ej föreliggande ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Se prop. 1973:90 s. 211. Liksom i en förordning som beslutas inom ramen för restkompetensen kan i en verkställighetsförordning således inte införas sanktionerade föreskrifter.

Om det i ett visst fall skulle vara fråga om förfaranderegler som kan beslutas av regeringen enligt 8 kap. 13 § regeringsformen (verkställighetsföreskrifter eller föreskrifter inom ramen för restkompetensen), är ett uttryckligt bemyndigande i lagen överflödigt. För att kunna avgöra om ett bemyndigande är nödvändigt eller inte måste reglernas närmare innehåll vara bekant. Några sådana definitiva regler kan emellertid knappast föreligga före det att lagen beslutats.

Huruvida bemyndigandet i andra stycket kommer att användas för att besluta sådana förpliktande regler som avses i 8 kap. 3 § regeringsformen är svårt att veta. Bemyndigandets föreslagna lydelse ger närmast intrycket att det skulle vara fråga om neutrala regler med ändamål att fylla ut befintliga bestämmelser och således utan syfte att tillskapa nya förpliktelser för enskild. Lagrådet anser sig därför åtminstone bära ifrågasätta behovet av det föreslagna bemyndigandet.

Bemyndigandet i andra stycket avser regeringens rätt att meddela de ifrågavarande föreskrifterna. Av 12 kap. 1 § framgår att regeringen i sin tur kan delegera föreskriftsrätten till Tullverket. Rätten till subdelegation har dock så nära anknytning till huvudbemyndigandet att den bör komma till uttryck i denna paragraf. En olägenhet är annars att vid framtida ändringar i paragrafen rätten till subdelegation automatiskt skulle uppkomma utan att riksdagen finge en reell möjlighet att överväga lämpligheten härav. Om riksdagen eventuellt skulle vilja hindra möjligheten till subdelegation, finge riksdagen dessutom besluta uttryckligen om förbud mot en dylik delegation.

Lagrådet föreslår därför att andra stycket inleds med följande ord: "Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Tullverket ..."

För det fall att bemyndigandet skulle utgå kan nämnas att regeringen med stöd av 8 kap. 13 § tredje stycket regeringsformen i förordning som avses i första stycket får överlåta åt myndighet under regeringen att meddela bestämmelser i ämnet.

2 kap. 2 §

De föreskrifter som avses i bemyndigandet i sista stycket kan antagas i huvudsak vara av den art att de kan beslutas med stöd av 8 kap. 13 § regeringsformen. Lagrådet ifrågasätter därför om bemyndigandet är

behövligt. Om den rättsliga bakgrunden härtill, hänvisas till vad ovan anförts under 1 kap. 6 §.

Om bemyndigandet behålls, föreslår Lagrådet att bestämmelsen inleds med följande ord: "Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Tullverket ... " Om skälen härtill, se vad ovan anförts under 1 kap. 6 §.

2 kap. 3 §

I andra stycket anges att Tullverket genom tulldatasystemet får överföra elektroniska dokument och andra upptagningar till en uppgiftslämnare. Såvitt Lagrådet kan överblicka finns det inte några allmänna föreskrifter som kan förhindra ett sådant förfarande (jfr 2 kap.12 § första stycket första meningen tryckfrihetsförordningen), så länge det inte strider mot sekretesslagen. Tvärtom framstår det med nutida teknik som tämligen naturligt; däremot bör föreskrifter meddelas när det är fråga om beslut eller om skyldighet för enskilda att lämna deklARATIONER och andra uppgifter i sådan form. Bestämmelsen kan inte heller utesluta rätten enligt 2 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen att få avskrift eller kopia av allmän handling. Det synes därför onödigt och i viss mån olämpligt att belasta modern lagstiftning med en sådan bestämmelse. Lagrådet förordar att den får utgå.

3 kap. 1 §

Vad som anförts under 2 kap. 2 § gäller också andra stycket i förevarande paragraf.

3 kap. 3 §

I bestämmelsen talas liksom flerstädes i lagtexten om förvaring av varor "i tillfälligt lager". EG:s tullkodex använder inte termen "tillfälligt lager" (även om det förekommer i tillämpningskodexens artikel 185, "magasins de dépôt temporaire") utan talar i stället om "varor i tillfällig förvaring" (definition i artikel 50, "marchandises en dépôt temporaire") och skiljer därmed tydligare mellan den tillfälliga förvaringen och "lagring i tullager" (t.ex. artikel 98.1, "stockage dans un entrepôt douanier") som är ett tullförfarande, dvs. en form av godkänd tullbehandling. Till saken hör att ett tullager enligt artikel 98.2 är "varje av tullmyndigheterna godkänt och övervakat ställe, där varor får lagras enligt fastställda villkor". Den definitionen borde efter sin ordalydelse omfatta även "tillfälliga lager", som enligt artikel 51.1 måste ha "godkänts av tullmyndigheterna" och där gods måste lagras "enligt de villkor som fastställs av dessa myndigheter". Att ändra termen "tillfälligt lager" för att undvika förväxling mellan sådant lager och tullager skulle bereda betydande praktiska svårigheter eftersom termen är vedertagen i svensk tullrätt, sedan den efter dansk förebild ("midlertidige oplag") föreslogs av Tullanpassningsutredningen (SOU 1994:89 s. 136), och används ymnigt i den svenska tulllagstiftningen; det löser inte heller den antydda konflikten mellan artiklarna 51.1 och 98.2.

Vad som anförts under 2 kap. 2 § gäller också tredje stycket i förevarande paragraf.

3 kap. 6 §

Vad som anförts under 2 kap. 2 § gäller också andra stycket i förevarande paragraf.

3 kap. 9 §

Enligt första meningen i paragrafen får en vara under vissa i övrigt angivna förutsättningar säljas, om den inte avhämtas "i rätt tid". Någon särskild tidsfrist för avhämtandet synes inte vara föreskriven. Enligt artikel 75.b) i EG:s tullkodex skall alla nödvändiga åtgärder, inklusive förverkande och försäljning, vidtas för att reglera situationen i fråga om bl.a. varor som inte förs bort "inom rimlig tid sedan de frigjorts". Lagrådet förordar att i meningen orden "i rätt tid" byts ut mot uttrycket "inom rimlig tid".

3 kap. 10 §

Vad som anförts under 2 kap. 2 § gäller också andra stycket i förevarande paragraf.

4 kap.

Kapitlet behandlar de olika former av godkänd tullbehandling som regleras i tullkodexen. Efter vissa inledande allmänna bestämmelser behandlas vissa av dessa former i 8 - 19 §§. Den föreslagna bestämmelsen i 1 § behandlar de former av godkänd tullbehandling som inte blir föremål för mera detaljerad kompletterande reglering i de följande bestämmelserna och tjänar därför endast till upplysning om var bestämmelserna om dessa tullbehandlingsformer står att finna. Det framstår som naturligare att bestämmelsen placeras sist i kapitlet. Bestämmelsen, som då blir 23 §, kan föregås av underrubriken "Andra tullförfaranden".

4 kap. 2-4 §§

Vad som anförts under 2 kap. 2 § gäller också bemyndigandena i paragraferna.

4 kap. 7 §

EG-förordningar är direkt tillämpliga och bör inte återges i annan form. Detta kan innebära att kompletterande svenska lagregler måste utformas utan sedvanliga krav på konsekvens och fullständighet. EG-förordningen och de svenska föreskrifterna måste alltså läsas sida vid sida.

I förevarande lagförslag har regeringen valt att fortlöpande hänvisa till relevanta bestämmelser i de EG-förordningar som behandlar samma ämnen som lagen. Detta förfarande har fördelar från pedagogiska synpunkter. Läsaren av lagtexten får på så sätt en anvisning om var den grundläggande regleringen återfinns.

Sådana hänvisningar förutsätter en besvärlig avvägning mellan att ta med för mycket och för litet. Hänvisningen bör göra klart vilket ämne som behandlas i EG-förordningen men får inte innebära ett återgivande eller en tolkning av förordningen.

I allmänhet har regeringen i förevarande lagförslag lyckats väl med denna avvägning. På några punkter får dock anses att texten blivit så

utförlig att utformningen överskrider gränsen för det tillåtna. I paragrafens första stycke återfinns det kanske tydligaste exemplet på ett sådant förhållande.

Lagrådet förordar att första stycket ges följande lydelse: "Bestämmelser om tullfrihet för varor av försumbart värde finns i artiklarna 27 och 28 i rådets förordning (EEG) nr 918/83 av den 28 mars 1983 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse."

Motsvarande ändringar av rent redaktionell natur bör göras i vissa andra bestämmelser.

Med den nu föreslagna utformningen av första stycket kan det inte i andra stycket sägas att något "följer av" första stycket. Andra stycket kan som en specialbestämmelse inledas med orden : "Tull och annan skatt skall inte tas ut".

4 kap. 8 och 9 §§

Förordningen (1987:1119) om en konvention om ett gemensamt transiteringsförfarande, varigenom innehållet i den i första stycket 1 angivna konventionen transformerades till svensk rätt, har upphävts genom förordningen (1994:1607) om upphävande av vissa tullförfattningar. Konventionens innehåll som sådant utgör därför inte längre gällande svensk intern rätt. Det är vidare oklart i vilken utsträckning konventionens bestämmelser har direkt effekt. Punkten 1 med hänvisningen till konventionen bör utgå, varvid första stycket kan skrivas i en följd. Vid föredragningen inför Lagrådet har blivit upplyst att anledningen till upphävandet var Sveriges medlemskap i EG, eftersom EG tillträtt konventionen. Lagrådet förordar att det under den fortsatta beredningen undersöks, om det i anledning av EG:s anslutning till konventionen har införts ytterligare förordningsföreskrifter vartill bör hänvisas i första stycket.

Vad som sägs under 2 kap. 2 § gäller också bemyndigandena i 8 och 9 §§.

4 kap. 11 §

I paragrafen bör göras samma ändring som förordas under 3 kap. 9 §.

4 kap. 12 §

Vad som sägs under 2 kap. 2 § gäller också andra stycket i förevarande paragraf.

4 kap. 13 §

I första stycket finns en rad hänvisningar till artiklar om export och återexport i EG-förordningar. Enligt bemyndigandet i andra stycket får regeringen meddela föreskrifter som kompletterar bestämmelserna i dessa artiklar. Delegationsregeln i 8 kap. 9 § första stycket regeringsformen omfattar emellertid endast föreskrifter om tull på införsel av vara. Någon annan möjlighet till delegation finns inte heller. Bestämmelsen i andra stycket bör därför utgå.

4 kap. 14, 16, 18 och 20 §§

Vad som sagts under 2 kap. 2 § gäller också bemyndigandena i förevarande paragraf.

5 kap. 4 §

I överensstämmelse med 4 kap. 8 § taxeringslagen bör paragrafen ges följande lydelse: "Om en fråga som avses i 3 § har avgjorts av allmän förvaltningsdomstol, får Tullverket inte ompröva frågan."

I vad mån Tullverket får ompröva egna beslut som inte överklagats får bedömas enligt allmänna förvaltningsrättsliga grundsatser.

5 kap. 8 §

Vad som sagts under 2 kap. 2 § gäller också tredje stycket i förevarande paragraf.

5 kap. 9 §

Enligt bemyndigandet i andra stycket får regeringen föreskriva att säkerhet skall ställas för andra skatter än tull. Delegationsregeln i 8 kap. 9 § första stycket regeringsformen omfattar inte några andra skatter än tull. Bestämmelsen med bemyndigandet bör därför utgå.

5 kap. 10 §

Vad som sagts under 2 kap. 2 § gäller också förevarande paragraf.

5 kap. 12 §

I bestämmelsens andra stycke föreskrivs att betald tull skall beaktas vid värdetförverkande och vid bestämmande av påföljd. Det första ledet framstår som naturligt men är inte självklart, och frågan bör därför regleras så som föreslås. Att den tull som betalats skall beaktas vid bestämmande av brottspåföljd är inte heller självklart; vid brott torde tullen i allmänhet ha betalats först efter upptäckt och betalningen är då inte i allmänhet att se som en sådan förmildrande omständighet som avses i 29 kap. 5 § 2 brottsbalken.

5 kap. 13 §

Vad som sagts under 2 kap. 2 § gäller även fjärde stycket i förevarande paragraf.

5 kap. 18 §

Lagrådet förordar att i paragrafen anges i vilka hänseenden som föreskrifter om tull skall tillämpas även i fråga om ränta. Det torde främst vara bestämmelser om uppbörd och indrivning samt om återbetalning och eftergift som hänvisningen avser. I sistnämnda hänseenden finns dock vissa bestämmelser i följande paragrafer.

5 kap. 23 §

Av skäl som anges under 2 kap. 3 § bör paragrafen utgå. Hänvisningarna i 8 kap. 15 § och 11 kap. 4 och 5 §§ bör i följd härav också utgå.

5 kap 25 §

I 12 kap. 6 § skattebetalningslagen omnämns inte något fall när skatt inte betalats på rätt sätt. Förevarande bestämmelse synes böra begränsas till fall när tull inte har betalats i rätt tid.

5 kap. 27 §

Det bör uttryckligen anges i tullagen att förfarandet enligt första stycket i paragrafen skall tillämpas även i det fallet att Tullverket enligt 5 kap. 24 § skall ta ut beloppet ur en vara som utgör säkerhet. Det kan ske genom att i första stycket läggs till en andra mening av följande lydelse: "Detsamma gäller om Tullverket enligt 24 § skall ta ut ett belopp ur en vara som utgör säkerhet."

5 kap. 29 §

Medel från försäljning av en vara torde böra användas för att täcka endast sådana förpliktelser som hänför sig till varan. För tydlighets skull bör efter orden "annan skatt och ränta" tilläggas "för varan" .

6 kap. 1 §

Första stycket i paragrafen utgör ytterligare ett exempel på fall när en hänvisning till en EG-förordning ger intryck av en tolkning. Den information som en hänvisning till artikel 13 i EG:s tullkodex innebär synes överflödig. Första stycket kan därför utgå.

Bestämmelsen i andra stycket synes lämpligen böra få sin plats sist i kapitlet och ges underrubriken: "Kontroller och inspektioner av EG:s institutioner".

6 kap. 5 §

Vad som sägs i sista stycket gäller "om inte Tullverket föreskriver annat". Vid föredragningen inför Lagrådet upplystes att bemyndigandet avsåg både normbeslut och individuella beslut. Direktdelegation av föreskriftsrätt till regeringen underställd myndighet är inte tillåten enligt regeringsformen. Bemyndigandet får därför inte utnyttjas för beslutande av föreskrifter.

6 kap. 6 §

Lagrådet föreslår att bestämmelserna i första och tredje styckena inleds med följande ord: "Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Tullverket ..." Om skälen härtill, se vad ovan anförts under 1 kap. 6 §.

6 kap. 9 §

Adressaten för bemyndigandet i andra stycket är Tullverket. Direktdelegation av föreskriftsrätt till regeringen underställd myndighet är inte tillåten enligt regeringsformen. Bemyndigandet bör därför utgå.

6 kap. 12-14 §§

Lagrådet erinrar om den kritik som, när liknande bestämmelser infördes i lagen om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter, Lagrådet framförde mot bestämmelserna såsom icke förenliga med bl.a. artikel 8.1

Europakonventionen (prop. 1997/98: 100 s. 323 ff.). Lagrådet har inte nu någon annan uppfattning än den Lagrådet då framförde. De här föreslagna bestämmelserna motsvarar emellertid, med ett tillägg som stärker rättssäkerheten, 57 a - 57 d §§ i den nuvarande tullagen. Dessa tillkom samtidigt med lagen om tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen. Avsikten var att Tullverkets dittillsvarande befogenheter att undersöka och öppna brev och andra postförsändelser skulle ges ett klarare stöd i lagstiftningen. Som skäl för att behålla postkontrollen anfördes särskilt det starka samhällsintresset att begränsa narkotikabrottsligheten. (Se prop. 1995/96:166 s. 62 ff).

De nu föreslagna bestämmelserna gäller all införsel. Det är uppenbart att de behövs i fråga om narkotikasmuggling. De måste emellertid tillämpas med beaktande av Europakonventionen och proportionalitetsprincipen. Lagrådet vill i nu förevarande sammanhang med tillfredsställelse konstatera att den senare föreslås komma till direkt uttryck i 6 kap. 2 §.

6 kap. 14 §

Någon legaldefinition av termen "postbefordringsföretag" synes inte finnas även om termens betydelse kan härledas ur postlagen. Vid tillkomsten av nu gällande tullag framhölls att det borde överlåtas åt regeringen att bestämma vilket företag, då inom Posten-koncernen, som skulle vara skyldigt att medverka i tullkontrollen på det sätt som anges i det remitterade förslagets 6 kap. 22 § (jfr prop. 1994/95:34 s. 153). I förevarande paragraf åvilar skyldigheten däremot alla företag som kan omfattas av termen postbefordringsföretag. Något skäl att skyldigheten skulle vara begränsad till endast ett visst postbefordringsföretag är svårt att utleta.

Om Lagrådets förslag under 22 § att låta den bestämmelsen vara generell för alla befordringsföretag godtas bör skyldigheten för ett postbefordringsföretag att till Tullverket överlämna en kvarhållen försändelse föras in i 14 §:ns text som ett nytt tredje stycke: "Postbefordringsföretaget är skyldigt att på begäran av Tullverket till verket överlämna en försändelse som hållits kvar enligt första stycket."

6 kap. 17 och 20-22 §§

Vad som sagts under 2 kap. 2 § gäller också bemyndigandena i förevarande paragrafer.

6 kap. 22 §

Som framhölls i förarbetena till nu gällande tullag synes EG:s regelverk utgå från att den statliga postförvaltningen är jämförbar med vilken transportör som helst (prop. 1994/95:34 s. 152). I förevarande bestämmelse regleras skyldigheten för befordringsföretag att anmäla misstanke om att en försändelse innehåller narkotika. Det finns inte något skäl att särbehandla postbefordringsföretag i detta hänseende och inte heller att begränsa skyldigheten till något visst av regeringen särskilt angivet postbefordringsföretag. Om skyldigheten för ett postbefordringsföretag att i visst fall till Tullverket överlämna en kvarhållen

postförsändelse förs in i 14 §:ns text kan därför andra stycket utgå. I första styckets text bör för tydlighetens skull sist i första meningen tilläggas orden "till verket".

6 kap. 26, 27 och 32 §§

Enligt 6 kap. 32 § får med vissa förbehåll räkenskapsmaterial och andra "handlingar" granskas. Enligt andra meningen i första stycket förstås med handling framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel. Definitionen överensstämmer med den som finns intagen i 2 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen.

Begreppet handling finns redan tidigare i 6 kap. såsom t.ex. i 19 §. Viktigast är vad som sägs i 26 och 27 §§ om skyldighet att visa upp handling. Även om ordningsföljden mellan bestämmelserna i taxeringslagen är densamma, se 3 kap. 5 och 11 §§, bör definitionen av handling som avses i 6 kap. komma tidigare i kapitlet, förslagsvis i 26 §. Hänvisningen i 37 § skall i så fall ändras.

7 kap. 8 §

De bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter som ges i denna paragraf föranleder särskilda överväganden med anledning av att förevarande kapitel i grunden reglerar förhållandet - inte mellan varuinnehavaren och staten utan - mellan rättighetsinnehavaren och varuinnehavaren, dvs. mellan enskilda parter. Ett sådant förhållande är av civilrättslig natur. Förhållandet mellan enskilda skall enligt 8 kap. 2 § regeringsformen regleras i lag och kan inte bli föremål för normdelegation. Samtidigt kännetecknas regleringen i såväl EG-förordningen som de föreslagna bestämmelserna av att tullmyndigheten - i Sverige Tullverket - sätts in som mellanhand mellan varuinnehavaren och rättighetsinnehavaren och att föreskrifterna i huvudsak avser förhållandet mellan å ena sida varuinnehavaren och tullmyndigheten och å andra sidan tullmyndigheten och rättighetsinnehavaren. Regleringen har därför väsentligen offentlighetsrättsliga förtecken. Det är inte okänt att gränsen mellan civilrättslig och offentlighetsrättslig lagstiftning kan vara svår att dra (se t.ex. Lagrådet om redovisningslagstiftningen i prop. 1998/99:130 s. 255). Är det fråga om civillag är utrymmet för verkställighetsföreskrifter, som är aktuella i förevarande sammanhang, snävt men inte obefintligt, se Strömberg, a.a. s. 130 f, 133 ff.

Som anförts under 1 kap. 6 § torde regeringen kunna meddela verkställighetsföreskrifter till EG-förordningar. På samma skäl som där anförts får anses att riksdagen kan bemyndiga regeringen att meddela föreskrifter som utfyller EG-förordningar, när motsvarande möjlighet hade funnits om det varit fråga om svensk lag.

I den mån föreskrifter som avses bli utfärdade enligt paragrafen ses som offentlighetsrättsliga kan bemyndigandena möjligen anses ha karaktären av normdelegation med stöd av 8 kap. 7 § 3 regeringsformen. Enligt denna bestämmelse får regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om bl.a. in- eller utförsel av varor, av pengar eller av andra tillgångar. En jämförelse kan göras med lagen (1975:85) med bemyndigande att meddela föreskrifter om in- eller utförsel av varor. Denna ger regeringen

rätt att meddela sådana föreskrifter, om det är påkallat av bl.a. "särskilda handelspolitiska skäl" (1 §, jfr prop. 1975:8 s. 92). En sådan tillämpning av grundlagsstadgandet är visserligen tvivelaktig, eftersom 7 kap. i lagförslaget inte syftar till att reglera in- eller utförsel i egentlig mening utan till att genom tullkontroll uppdaga intrång i vissa immateriella äganderätter. Tillämpningen är dock inte helt utesluten.

Om bemyndigandena i paragrafen avses ha annan grund än som sagts nu kan anföras följande.

Under den förut antagna förutsättningen, att riksdagen kan bemyndiga regeringen att meddela föreskrifter som utfyller EG-förordningar, när motsvarande möjlighet hade funnits om det varit fråga om svensk lag, har bemyndigandet under punkten 1, att regeringen får meddela föreskrifter om avgifter enligt artikel 3.1 i EG-förordningen, stöd i 8 kap. 9 § andra stycket regeringsformen.

Bemyndigandet under punkten 2 kan inte avse något annat än verkställighetsföreskrifter. Det bör därför utgå såsom överflödigt. För övrigt borde förordningens bestämmelser kunna tillämpas av Tullverket utan kompletterande föreskrifter. Vad nu sagts gäller även bemyndigandet i punkten 3.

De föreskrifter som kan tänkas bli meddelade om förvaring av varor enligt bemyndigandet i punkten 4 och ställande av säkerhet för kostnad för sådan förvaring enligt bemyndigandet i punkten 5 kan antas få karaktären av verkställighetsföreskrifter för tullförfarandet. Bemyndigandena synes kunna avvaras. Detsamma gäller bemyndigandet i punkten 5 att meddela föreskrifter om ställande av säkerhet för värde av varuprov som lämnas ut för inspektion. Sådan säkerhet torde dessutom gälla till förmån för varuinnehavaren och alltså vara av övervägande civilrättslig karaktär.

Vad angår bemyndigandet under punkten 6 synes det oklart vad där avsedda föreskrifter skall gå ut på. Tullverket har att verkställa domstolens domar och beslut. Uppskjuten frigörelse eller kvarhållande av varor skall upphöra. Varorna skall alltså behandlas som andra varor i Tullverkets förvar med bortseende från bestämmelserna i förevarande kapitel. I vart fall kan det inte vara fråga om något annat än verkställighetsföreskrifter och bemyndigandet kan därför utgå.

Lagrådet förordar därför att paragrafen ges följande lydelse: "Regeringen får meddela föreskrifter om avgift enligt artikel 3.4 i förordningen (EG) nr 3295/94."

8 kap. 13 §

Av skäl som anförts under 2 kap. 3 § bör tredje stycket utgå.

9 kap.

Enligt artikel 243.1 i EG:s tullkodex skall det i fråga om tillämpningen av tullagstiftningen finnas två möjligheter till överklagande, en avseende tullmyndighets beslut och en annan avseende tullmyndighets underlåtenhet att inom viss tid efter gjord framställning meddela beslut. I 9 kapitlet ges endast bestämmelser om överklagande av redan meddelade beslut. Av den allmänna motiveringen framgår att regeringen över huvud taget inte har för avsikt att ge några bestämmelser som skulle möjliggöra

eller underlätta tillämpningen av det andra överklagandeinstitutet, i lagrådsremissen benämnt dröjsmålstalan.

Regeringens negativa inställning till dröjsmålstalan förklaras främst med att institutet skulle vara främmande för svensk rätt och att det skulle kräva vissa överväganden och författningsändringar, bl.a. i lagen om allmänna förvaltningsdomstolar. Dröjsmålstalan har i svensk förvaltningsrätt funnits inom det finansiella området i fem års tid. Institutet finns upptaget i den grundläggande läroboken i förvaltningsrätt, nämligen Håkan Strömbergs Allmän förvaltningsrätt, 20 u. 2000, s. 169. I samband med att dröjsmålstalan infördes skedde en författningsändring i 8 § 6 lagen om allmänna förvaltningsdomstolar. Det förhållandet att kammarrätt därvid utsågs till första domstolsinstans sammanhänger med att Finansinspektionens viktigare beslut alltjämt överklagas hos kammarrätt.

Den typ av dröjsmålstalan som finns på det finansiella området innebär att om Finansinspektionen i ett tillståndsärende inte fattat beslut inom sex månader efter det att ansökan gavs in, sökanden får begära förklaring av kammarrätt att ärendet onödigt uppehålls. Har inspektionen inte meddelat beslut inom sex månader efter det att en sådan förklaring lämnats, skall det anses som att ansökan har avslagits. Ett sådant fiktivt avslagsbeslut kan sedan överklagas. Tullagsutredningen har i sitt betänkande föreslagit en enklare variant av dröjsmålstalan. Liksom på det finansiella området skall, enligt utredningens förslag, en tid om sex månader efter det att framställningen gjorts ha förflutit innan enskild blir berättigad att vidtaga någon rättslig åtgärd.

Som regeringen själv är medveten om, skulle EG-förordningens regel om dröjsmålstalan behöva kompletteras med bestämmelser om den tid inom vilken beslut skall fattas och om behörig myndighet att pröva talan. Problemet är att frånvaron av dylika bestämmelser inte kan frångå en enskild person rätten att föra dröjsmålstalan enligt artikel 243.1 i EG-förordningen. Om någon skulle vilja utnyttja denna möjlighet i praktiken utan att några kompletterande regler finns, kommer förvaltningsdomstol att få improvisera fram erforderliga principer. I det s.k. Lassagårdsfallet (RÅ 1997 ref. 65) har Regeringsrätten demonstrerat hur detta kan gå till, när EG-rätten förutsätter möjligheten till domstolsprövning men svensk rätt inte anvisar någon behörig domstol.

Enligt Lagrådets mening är det en bättre metod att i författning ange vilka närmare regler som skall gälla i fråga om dröjsmålstalan än den ordningen att överlåta åt praxis att utbilda erforderliga principer. Lagrådet föreslår därför att de regler som anses nödvändiga för den faktiska tillämpningen av rättsinstitutet dröjsmålstalan utarbetas under det fortsatta lagstiftningsarbetet.

9 kap. 4 §

Om ett överklagande anses ha förfallit enligt den i andra stycket föreslagna regeln, är det viktigt att klaganden upplyses härom. Eljest kan han, om han anser att hans begäran inte fullt ut tillgodosetts, sväva i den villfarelsen att hans överklagande skickats vidare såsom avseende det nya beslutet. Lagrådet anser att denna upplysningsskyldighet bör framgå av lagtexten och föreslår därför att det i andra stycket läggs till en mening av

följande lydelse: "Beslutet skall innehålla en uttrycklig erinran om att det medför denna verkan."

Prop. 1999/2000:126
Bilaga 6

9 kap. 13 §

Om en enskild överklagar en förvaltningsmyndighets beslut blir, enligt 7 a § förvaltningsprocesslagen, den myndighet som först beslutade i saken den enskildes motpart sedan handlingarna i ärendet överlämnats till domstolen. Bestämmelsen gör den föreslagna regeln i första stycket första meningen överflödig. Meningen kan därför utgå. Andra meningen kan därvid förslagsvis ges följande lydelse: "Om det allmänna ombudet överklagar ett beslut, skall ombudet föra det allmännas talan."

10 kap. 4 §

Tullverkets rätt att sätta ut vite i sina förelägganden kan med den föreslagna lydelsen komma att omfatta även gärningar för vilka straff kan ådömas enligt 1 §. Detta gäller främst den förseelse som avses i 1 § 2 och beträffande vilken vitesföreläggande också skall kunna meddelas enligt denna paragraf andra stycket. Kumulation av straff och vite bör undvikas, om inte speciella förhållanden påkallar annat. Lagrådet föreslår därför att i lagen tas in en bestämmelse med följande lydelse: "Om ett vitesföreläggande har överträtts, döms inte till ansvar enligt 1 § för gärning som omfattas av föreläggandet." Bestämmelsen kan placeras i en ny 5 §.

I sista stycket föreskrivs ett osedvanligt lågt maximibelopp för bestämmande av viten. Risken med ett för lågt vitesmaximum är att myndigheten kan få svårt att bryta den enskildes motstånd eller lyckas med detta först efter en rad vitesförelägganden, vilkas sammanlagda belopp slutligen förmår den enskilde att iaktta de givna föreskrifterna. På vissa områden (så t.ex. i fråga om rättegångsbalken och den äldre taxeringslagen) har regler om högsta vitesbelopp slopats som ineffektiva. Finns inte något högsta belopp föreskrivet, får beräkningen av vitets storlek ske enbart med tillämpning av reglerna i 3 § lagen om viten. Lagrådet rekommenderar att det i det fortsatta lagstiftningsarbetet övervägs huruvida den föreslagna regeln om ett högsta vitesbelopp om femtusen kronor skall behållas.

11 kap. 1 §

Vad som sagts under 2 kap. 2 § gäller också andra stycket i förevarande paragraf.

11 kap. 3-5 §§

Lagrådet föreslår att varje bemyndigande i paragraferna kompletteras med orden: "... eller, efter regeringens bemyndigande, Tullverket ...". Om skälen härtill, se vad ovan anförts under 1 kap. 6 §.

12 kap. 1 §

Om möjligheten till subdelegation skrivs in i varje enskilt bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter, såsom ovan föreslagits, kan denna paragraf utgå.

9 kap. 1 och 2 §§

I paragraferna hänvisas till vad som anges i 7 kap. 4 § tullagen. I sistnämnda bestämmelse föreslås emellertid endast en hänvisning till EG-förordning 3295/94. Hänvisningarna i förevarande paragrafer bör därför avse "vad som anges i artiklarna 6.1 och 8.3 i förordningen (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om fastställande av vissa åtgärder avseende införsel till gemenskapen samt export och återexport från gemenskapen av varor som gör intrång i viss immateriell äganderätt".

Det kan tilläggas att enligt 2 kap. 2 § andra stycket tryckfrihetsförordningen skall frågor om sekretess regleras i en särskild lag, dvs. sekretesslagen, eller i annan lag vartill den särskilda lagen hänvisar. På samma skäl som anförs under 1 kap. 6 § bör EG-förordningar även i förevarande sammanhang kunna likställas med svensk lag.

Förslaget till lag om ändring i lagen om tullfrihet m.m.

9 §

Enligt fjärde stycket tillämpas vid den med bestämmelsen avsedda kontrollen även bestämmelserna om hur en revision skall utföras i 6 kap. 30-39 §§ den föreslagna tullagen (motsvarande 71-80 §§ gällande tullag). Emellertid synes bestämmelserna förutsätta att ett beslut om revision har fattats enligt 6 kap. 29 § (motsvarande 70 §), och även den bestämmelsen synes böra göras tillämplig. Det är svårt att se skäl för att inte en revision för kontroll av marknadsstörande import, med beaktande av proportionalitetsprincipen i 6 kap. 2 § den föreslagna tullagen, skulle kunna göras. Anses däremot revision i tullagens mening inte böra komma i fråga när det gäller marknadsstörande import synes t.ex. tillämpningen av 6 kap. 31 § andra stycket, 32 och 33 §§ vara alltför långtgående.

Förslaget till lag om ändring i lagen om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder

8 §

Hänvisningen till tullagen bör avse inte endast 6 kap. 11 § utan även - vilket synes mer väsentligt och överensstämmer med hänvisningen till 10 § polislagen - till 6 kap. 3 §, som behandlar bl.a. frågor om våld mot person.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 maj 2000

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Thalén, Lindh, Sahlin, von Sydow, Pagrotsky, Östros, Messing, Engqvist, Rosengren, Larsson, Lejon, Lövdén, Ringholm

Föredragande: statsrådet Ringholm

Regeringen beslutar proposition En ny tullag.

Rättsdatablad

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Tullag	1 kap. 6 §, 3 kap. 3 , 6 och 10 §§, 4 kap. 2, 3, 7, 8, 11, 13, 15, 17 och 19 §§, 5 kap. 8, 10 och 13 §§, 6 kap. 4, 5, 8, 16, 20 och 21 §§, 7 kap. 8 § samt 11 kap. 1 och 3–5 §§.	31992R2913 31993R2454 31994R3295 31977L0388 31992L0012